

LAVAR 21

Geriadurioù PREDER

- Roparz HEMON, **Geriadur istorel ar Brezhoneg**, eil embannadur
e peder levrenn keinet, 2 880 p. en holl, 335 € (pe e 45 rann 64 p., 250 €)
- Guy ÉTIENNE, **Geriadur ar Bredelfennerezh**
(galleg, alamaneg, saozneg, brezhoneg), 384 p., 1983, 18,29 €
- Yann-Baol AN NOALLEG, **Geriadur an Armerzh, ar c'henwerzh
hag an Arc'hant** (galleg, brezhoneg), 326 p., 1995, 24,39 €
- Guy ÉTIENNE, **Geriadur ar Stlenneg**
(galleg, saozneg, brezhoneg), 544 p., 1995, 27,44 €
- Guy ÉTIENNE, **Geriadur ar Gorfadurezh**, eil embannadur
(galleg, latin, brezhoneg), 246 p., 1999, 17,53 €
- Pascal LE MOAL & GUY ÉTIENNE, **Geriadur ar Mediaoù**
(galleg, saozneg, brezhoneg), 360 p., 2000, 22,10 €
- Yann-Baol AN NOALLEG, **Geriadur ar Jedoniezh**
(galleg, brezhoneg), 174 p., 2003, 15 €
- Gab CHEREL & ALAN E. AR BERR, **Geriadur ar Verdeadurezh**
(galleg, brezhoneg), 508 p., 2004, 25 €
- Yann-Baol AN NOALLEG, **Geriadur ar Fizik**
(brezhoneg, galleg), 240 p., 2006, 23 €
- Guy ÉTIENNE, **Geriadur ar Vezekniezh** (galleg, saozneg, brezhoneg),
Rann 1 – Rann 9, 2007 – 2015, 22 € pep rann
- Yann-Baol AN NOALLEG, **Geriadur ar Vezekniezh**
(galleg, saozneg, brezhoneg), Rann 10 – Rann 13, 2017 – 2022, 22 €
- Chantal & Yann-Baol AN NOALLEG, **Geriadur ar Geginouriezh**,
172 p., 2011, 19 €

LAVAR

LAVAR 08, 536 p., 1992, 24,39 €	LAVAR 15, 536 p., 2003, 25,00 €
LAVAR 09, 536 p., 1996, 24,39 €	LAVAR 16, 512 p., 2004, 25,00 €
LAVAR 10, 510 p., 1997, 24,39 €	LAVAR 17, 510 p., 2006, 25,00 €
LAVAR 11, 510 p., 1998, 24,39 €	LAVAR 18, 448 p., 2008, 25,00 €
LAVAR 12, 525 p., 1999, 24,39 €	LAVAR 19, 417 p., 2016, 25,00 €
LAVAR 13, 544 p., 2000, 24,39 €	LAVAR 20, 617 p., 2016, 27,00 €
LAVAR 14, 517 p., 2001, 24,39 €	

LAVAR 21

PREDER
2023

Embannet gant skoazell Kuzul Ranndir Breizh
Publié avec le concours du Conseil régional de Bretagne

© 2023 Preder

KENTSKRID

Pevar bloaz zo aet hebiou abaoe embannidigezh LAVAR 20 ha mall e oa lakaat e gouloù an niverenn da heul. Gwir eo ez eus bet graet labourioù all e-keit-se, Rannoù 11, 12 ha 13 *Geriadur ar Vezekniezh*, pa na ve ken. Ramzel eo al labour a chom da seveniñ ha darbar o devez ar re a chom eus koskor Preder.

Ret lavarout n'eo ket awenus meurbet an amveziadoù, hogen e-lec'h hon digalonekaat e ro dimp c'hoazh muioc'h a nerzh evit bukañ ouzh hon pal, herouezañ ar brezhoneg ha lakaat en e blom un aozadur gouestlet da stummadur ar yaouankiz, kuit a vezañ trellet gant trezerc'hioù ar mare dinaouet a boulladoù war an dud. Sebezus eo ar pezh a welomp, avat, ha diaes eo krediñ an arvest pemdeziek e pep lec'h. Ha kollet o defe an dud o skiant vat? Ha gouzañv a rafent diwar un doare *azoniad Stockholm*? Penaos ober meiz war seurt kemplegouriezh, a-berzh tud a venn bezañ “emsaverion” zoken, hag int doazh ouzh an dezrannoù? Perak e kavont gwell “kaout fiziañs” en aotrouniezhoù estren? Ha spirout a ra displegañ seurt emzalc'hioù dre an aon? E seurt plegenn diaes kenan hon eus ni da brederiañ a-zevri ha n'eo ket chom abaf, bezivet. Ur gealiadurezh yac'h ha dezrannus hon eus da brientiñ evit an dazont, evit bezañ e-tailh da emsevel hon unan gant ur sell spis war an devoudoù. Pa vo deuet ar mare e vimp aze.

Ur wech c'hoazh, en niverenn-mañ e vo kavet ar respontoù graet gant Guy ÉTIENNE ha Yann-Baol AN NOALLEG da c'houlennoù Martial MÉNARD evit pengenniñ e *Dictionnaire Français-breton*¹. Bremañ e welomp spis n'en deus ket hon c'henskriver Martial MÉNARD heuliet alioù

¹ *Dictionnaire Français-Breton*, Éditions Palantines, Quimper, 2012.

Preder 100 %, hag elfennoù dezrannañ a vo kavet un tammig e pep lec'h. Emañ ret lavarout eo chomet lentik hon c'heneil, kement ha ken bihan ma chom ur geriadur divyezhek galleg-brezhoneg da sevel. Ar mennoz da voulc'hañ ur *Geriadur hollek* zo deuet buan, met skort eo koskor Preder, ha gwell hon eus kavet mont a lankadoù. Ur wech stabilaet o saviad e ouezo ar re yaouank kenderc'hel gant o stummadur — hir a-walc'h — ha diazezañ an aozadurioù rekis da genderc'hel gant an trevell. “Gant kolo hag amzer...”.

A hent all e vo kavet ivez an eskemmoù etre kenskriverion voas ar steudad. Dek vloaz diwezhatoc'h e welomp ez eo bet fonnus eskemmoù ar bloavezh 2012, trawalc'h da leuniañ un niverenn eus LAVAR. Mennet omp da genderc'hel betek ma vo marilhet an holl eskemmoù yezh betek bremañ, pezh a ray un niver mat a levrennoù. Pouezus bras eo al labour-se, pa ampar diazez diorreadur hon bro war an tachennoù yezhel, kefredel ha politikel ivez, a-benn ar fin. Hep ankouaat an dachenn speredel, a gemero al lec'h kentañ, hep ket a var.

Yann-Baol AN NOALLEG

Roll an dud meneget dre deskanvioù e LAVAR 21

AAB	Alan E. Ar Berr	MC	Mikael Coïc
Ao***		MFC	Marie France Coïc
GC	Gab Cherel	MME	Martial Ménard
GE	Guy Étienne	RAD	Ronan An Deroff
GP	Goulven Pennaod	RU	Raphaël Urien
GwP	Gwendal Piégais	YBAN	Yann-Baol An Noalleg
LM	Laorañs Motrot	YBQ	Yann-Bêr Quirion
MA	Malo Adeux	YVT	Yann Varc'h Thorel

Berradurioù yezhel

a	adanv	kv.	keñveriañ, dave da
ao	adanor	La.	latin
AI	alamaneg	l.	liester
b	benel	n...	nevez(yezh)
bn	bonad	pa.	pennanv
Br	brezhoneg	pao.	pennanor
BrW	rannyezh Bro Wereg	Pd.	predeneg
Et	furm etrevroadel	qqc.	quelque chose
g	gourel	qqu.	quelqu'un
GI	galleg	ra.	raganv
Gr	gresianeg	rn...	raknevez(yezh)
h...	hen(yezh)	s.	strollder
hh	ha pajennoù da heul	sk.	skouer
hv	heñvelster	sl.	sellet
It	italianeg	sp.	spisc'heriad
Iw.	iwerzhoneg	Sz.	saozneg
Kb	kembraeg	SzAm.	saozneg amerikan
Kn	kerneveg	u.	unander, unanderenn
kr...	krenn(yezh)	ub.	unan bennak
Kt	keltieg	udb.	un dra bennak

Teskanvioù an oberoù

Evel el levrennoù kent e kaver arveret e LAVAR 21 teir reizhiad teskanvioù :

– evit an oberoù hag ar geriadurioù brezhonek, ar reizhiad diazezet gant Roparz HEMON en e *Geriadur istorel ar brezhoneg* [GIBR], bet klokaet gant René LE GLEAU en e *Dictionnaire classique français-breton* hag An Here en e *Roll daveennoù gant o berradurioù* ; ur roll hizivaet emeur o prientiñ ;

– evit on oberoù er yezhoù all, ar reizhiad etrevroadel evel m'emañ embannet e 'Byrfoddau Ilyfryddol' Rhan LXI *Geiriadur Prifysgol Cymru* ;

– evit ar steudadoù DAFAR ha LAVAR ez eo bet dalc'het an doare boas da venegin al levrennoù, eleze Da-63, h.a., La-01, La-02, h.a.

KIS-1161

I – MME da YBAN 11 01 12

Bloaz 'zo e c'houlennen ali Gwion diwar-benn Gl. *méiose réductionnelle*, *équationnelle*. En e respont e c'houlenne da soñj.

MME :

Gl. *réductionnel*, Br. *direel*, *direadel*? (cf. Gl. *méiose réductionnelle*)
ha, da heul, Gl. *équationnel*, Br. *ataladel*?

GE :

Kenster da Gl. *méiose* eo *division réductrice*; arverañ a rafen kentoc'h *emrannañ hanterus* pa zisoc'h an *emrannañ-se* gant ur c'hromozom diwar zaou. *Meiotek*, *mitotek*, pe *mitozel/k*, *meiozel/k*? Evit an ampoent ne 'm eus mennoz ebet... Gl. *équationnel*: moarvat e tere amañ *atalus*: par eo niver ar c'hromozomou a-raok ha goude an *emrannañ* (gant na zegasfe ket forc'hellegezh d'an termen — ali Yann-Baol).

1. *Petit Robert* a ro *entraîneur* er gimiezh. N'emañ ket e GEGIM. E GEFIZ avat e kavan Br. *delusker*. Ha talvezout a ra en daou zomani?

2. *Petit Robert* a ro Gl. *ensembliste*. N'emañ ket e GEJED. Kavout a ran Br. *poelloniezh teskadel* e Lavar 07/95. Ha mat eo bepred?

3. E GEJED e roez Br. *efediñ* ha *ren*, a-dal da Gl. *effectuer*. Ha kenster rik ez int? (ne welan ket er skouerioù ar c'hemm ger-mell strizh pe amstrizh).

4. Gl. *Uranium enrichi* Br.?

5. Gl. *ersatz*, Br.? Er ster skeudennek (*pâte reflet*) e c'haller ober gant Br. *divlaz*, sl.:

{ (1903) MBJJ 58. O sonjal er Stromboli e santan c'hoaz eul levenez vras
em c'hreiz. Ha, kouskoude, n'eo homan nemet eun **divlaz** euz an hini a
zanten neuze.

YBAN :

méiose équationnelle : N'on ket gwall varrek war an danvez. Anv zo ivez a *meioz 1* ha *meioz 2*.

A-du gant GE evit **meioz atalus**.

1. Br. **delusker** : hanc'her fizik ha kimiezh. Lakaomp ez eus en un dileizhenn halioù un elfenn gimiek 1 e stad louc'hoù. Mar ouzhpenn en dileizhenn halioù un izotop 2 eus an kez elfenn 1 (pe halioù un elfenn dezhi perzhioù kimiek heñvel), e c'hell gouzedadur halioù an izotop 2 *deluskañ* gouzedadur an elfenn 1. Goude e vo ret o dispartiañ hag un afer diaes e vo.

2. Ya. Pe : *poelloniezh an teskadoù*.

3. Daou c'her n'int morse "kenster" penn da benn. Lavaromp ez int "heñvelster", dezho bep a gennotadurioù, araezioù eztaoliñ an hini o arver.

Da skouer : en ur boelladenn e c'haller kas an ataladoù betek penn gant an arouezioù hag en dibenn ez *efeder* an niñvadur gant gwerzhadoù niverel, an "dedalvezadur niverel". Gant *efediñ* e vuker ouzh an disoc'h.

Evit rannañ 7 dre 3, da skouer, e *rener* ar rannadur dre arverañ un treol resis. Gant *ren* e reer dave d'an treol, d'an hent heuliet, betek an disoc'h evel just.

Termenoù all zo c'hoazh, damheñvelster :

– *kefleuniañ* : kas da benn niñvadurioù, da skouer : va jederez vihan a c'hell *kefleuniañ* ar pevar jedadur.

– *seveniñ* : tost d'an hini a-raok. Durc'haet eo an evezh etrezek ar galluster da ren an niñvadur.

4. Gl. *uranium enrichi*: Br. *uraniom arfonnet* \neq Gl. *uranium appauvri*, Br. *uraniom arhesket*.

5. Gl. *ersatz*: Br. *divlaz* a hañval din bezañ forc'hellek. Klask a rafen un dra all evel: *diskeud*, *damskeud*. Pe *roudenn*? Pe c'hoazh ober gant *erlec'hiad*. Se eo a zibabfen. Dit da welout avat.

KIS-1162

I – YBAN da GE & MME 16 01 12

parc d'attractions

Goulennoù graet ouzhin :

Hag ur mennoz 'c'h eus evit lavarout :

parc d'attractions?

Diwar vont, arveret 'm eus ivez *goustavegezh* hag *ardavegezh*, diwar *goustavek* hag *ardavek*.

Degemeradus eo?

Ha va respont :

1. Br. *ardav* Gl. *réticence* → *ardavek* = Gl. *réticent* → *ardavegezh*
Gl. *caractère réticent*.

Br. *goustav* Gl. *ellipse* → *goustaviñ* = Gl. *soumettre à une ellipse*,
ellipse → *goustavek* Gl. *elliptique* → *goustavegezh* Gl. *caractère*
elliptique.

2. Gl. *parc d'attractions* :

Doare Walt Disney pe Asteriks. Eleze ul lec'h gant a bep seurt diduamantoù, diverradurioù. E kembraeg ez eus traoù damheñvel: *dedwydd, diddanu, diddori, difyrru*. Neuze, danvez kinnigoù: *dizanva* (hBr. *didan*, Kb. *diddanu*), pe *diduva* g. -où, o kemer e lec'h er steudad *didu, diduamant, diduañ, diduant* (nemet e ve kavet gwell *dudiva* ?). Pe c'hoazh *divuzva, dihedva*?

Evit *dizan* zo da vezañ ezvevnet pa 'z eus *dizaniñ* = Gl. *dépérir. dudi* ha *didu* zo dezho kennotadurioù re bell diouzh an deverradurioù. Evit *diverrva*, ez eus *diverrañ* = Gl. *abréger*. Neuze n'eo ket gwall vat. Chom a ra *divuzva* pe *dihedva*. A-hervez e teufe an hini kentañ eus ar galleg *muser*, hag an eil ne ouzon tra diwar e benn.

Petra a soñjit?

II – MME da YBAN

Graet 'm eus gant Br. *diduella parc d'attractions*, o soliañ war *diduellañ ar vugale* a gaver gant GReg & TDE.FB *amuser les enfants* ha GERI.Ern *récréer*. Kenkouz eo din *dihedva*, petra bennak ma kaver gant Br. *dihedsterioù* a ya war-zu ar goaperezh...

III – GE da YBAN ha MME

Ne welan kudenn ebet gant *ardavegezh, goustavegezh*.

A-zivout *dihuediñ*, sl. GMB 169-170: hervez Ernault: "cf. v. br. *Dihudgar*, Cart de Redon 913; gall. *dyhuddo* apaiser, *huddo* couvrir, ombrager; pet. tréc. *dihùet, dihud* amusement, *dihuediñ, dihudiñ*, amuser, distraire, de **dihuzet, *dihuzedi-*", ha pelloc'h: "ce mot diffère de *divus* amusement [...] dérivé de *musal*, s'amuser, muser"

Alese e hañval dereout dik Br. *dihedva* er c'hemeradur goulennet.

KIS-1163

I – MME ha YBAN 21 01 12

MME :

1. E GEFIZ e rez gant Br. *eztourzhañ*, Gl. *extruder*. Arveret eo ivez e GEVER. Ha talvezout a c'hell ivez e domani an douarouriezh? Ha kinnig a c'haller neuze Br. *entourzhañ*, Gl. *intrusion*, bepred e domani an douarouriezh? (ha da heul an daouad *eztourzhat/entourzhat* (Gl. *extrusif/intrusif*).

2. E Lavar 10 KIS 428 e roez Br. *eztiriadegezh*, Gl. *exterritorialité*. Moarvat e c'haller lavarout *eztiriadek* (Gl. *exterritorial*). Chom a ra kudenn Gl. *extraterritorial & -ité*, Br. *eztiriadel & -elezh*?

3. Gl. *excentrique de distribution*, Gl. *kammgreizenn dasparzhañ*?

4. Gl. *réduire une fraction à sa plus simple expression*, Br. *diren ur rann*?

5. Gl. *modèle exclusif* (kenwerzh), Br. *patrom digen, patrom unwerzh*?

6. Gl. *extra-courant* (tredan), Br.? (lakaet dispredet gant *Larousse*, ket gant *Petit Robert*).

7. Gl. *égaliseur* (klev-gwel), Br.?

YBAN :

1. Gl. *extrusion, intrusion* e domani an douarouriezh :

Da 'm meno e c'hell talvezout ivez *eztourzhañ* e domani an douarouriezh hag a-du emañ gant da ginnig evit *entourzhañ* ivez. Evit ar Gl. *extrusif* ≠ *intrusif* a c'hell ivez bezañ kendeç'heriet gant ar Br. *eztourzhat* ≠ *entourzhat*, pe *eztourzhet* ≠ *entourzhet*, diouzh an dro.

Degas a ran da goun e domani ar gevredadelezh: La-17, p. 370: Br. *emgorañ* (Gl. *faire intrusion*), *emgoradur*, *emgoradenn*, *emgorerezh*, *emgorouriezh*, h.a.

2. Gl. **exterritorialité** :

War load Preder e lenner :

Dictionnaire de l'économie ©Preder

territorialité (territoire) *tiriadelezh* b. *gouvene* g. *tiriadel*; principe de territorialité *pennaenn an diriadelezh*; (qualité juridique) *tiriadegezh* b.; territorialité des lois *tiriadegezh al lezennoù*.

En notenn KIS-428 e tisleger :

Daou ster zo d'an termen Gl. **territorialité** ; 1) Tiriad ar riegezh. Er ster-mañ e vez arveret *tiriadelezh* en Emsav (sl. "pennaenn an diriadelezh" Emsav 76, p. 133). 2) An eil ster a gaver er c'herienn : "territorialité des lois", reizhiad a vez hervezi talvoudek lezennoù ar riez evit an neb a zo war he ziriad ; an termen brezhonek zo neuze : *tiriadegezh al lezennoù*. Da heul, ar Gl. *exterritorialité* zo da gevatal dezhañ ar Br. *eztiriadegezh*.

Kudenn ebet neuze evit a) *eztiriadel*, b) *eztiriadek* → a) *eztiriadelezh*, b) *eztiriadegezh*, hervez a venner bukañ a) ouzh an devoud, an anadenn pe b) ouzh ar perzh.

3. Gl. **excentrique de distribution** :

Gl. *excentrique*: Br. *kammrod* pe *klofenn* (GEMED). Un elfenn eus dasparzh ar meskad aer / trelosk e keflusker ur c'harr pe eus dasparzh ar vurezh en ijinenoù dre vurezh. Neuze *kammrod dasparzh* = *klofenn dasparzh*.

4. Gl. *réduire une fraction à sa plus simple expression*: Br. *diren ur rann (d'he rezhenn eeunañ, d'he rezhenn reshañ) = diren ur rann (d'he rezhenn reshañ) = eeunaat ur rann = resaat ur rann.*

5. Gl. *modèle exclusif* (kenwerzh): Br. *patrom digen, ya.*

6. Gl. **extra-courant** (tredan):

Un despizadur e saozneg da gentañ :

When a circuit is suddenly opened or closed a current of very brief duration, in the first case in the same direction, in the other case in the opposite direction, is produced, which exceeds the ordinary current in intensity. A high potential difference is produced for an instant only. These are called extra currents. As they are produced by electro-magnetic induction, anything which strengthens the field of force increases the potential difference to which they are due. Thus the wire may be wound in a coil around an iron core, in which case the extra currents may be very strong. (See Induction, Self-Coil, Spark.)

Br. *dreistren* zo kevatal ar Gl. *supraconduction*, ha neuze **dreistred* ned eo ket kevatas. Tu zo bepred da lavarout Br. *red unanderen* kevatal ar Gl. *courant d'auto-induction*. Met, tu zo ivez da gavout un termen all berroc'h.

Un despizadur en alamaneg bremañ :

Extrastrom. Ein elektrischer Strom kann angesehen werden als ein Bündel vieler Stromfäden; es wirkt daher jeder elektrische Strom auch auf seinen eignen Leiter induzierend. Diese induzierende Wirkung heißt Selbstinduktion, der durch sie hervorgerufene Strom Extra- oder auch Gegenstrom. (Vgl. Induktion.)

Beim Entstehen erzeugt jeder Strom einen entgegengesetzten Schließungsextrastrom, der sein Entstehen zu hindern strebt und zur Folge hat, daß der Strom nicht sofort seine normale Stärke erreicht, sondern eine gewisse Zeit zum Anwachsen braucht. Beim Unterbrechen des elektrischen Stromes entsteht ein Oeffnungsextrastrom von gleicher Richtung, der den plötzlichen Abfall der Stromstärke zu hemmen sucht. Der Extrastrom beim Oeffnen hat eine viel höhere Spannung als der beim Schließen und vermag unter Umständen eine dünne Luftschicht in einem Funken zu durchbrechen. Die an der Unterbrechungsstelle eines Stromkreises häufig zu beobachtenden Funken rühren vom Extrastrom her.

Gwelout a reer e ra an Al. gant *Extrastrom* = *Gegenstrom*. Vallée a ginnig *eilred tredan*. Ne gav ket din e ve mat *gourzhred*, rak pa vez digoret an afell e sav un tredanvarr er veni e seurt doare ma tec'han ur red a un tu gant ar red orin. An termen Br. *gourzhred* a ve degemeradus pa serrer an afell. Soñjal a ran e Br. *arred*, o talvezout "red ouzhpenn", "red arloet", un tammig evel en *arc'hopr*. An termen a c'hell talvezout da-geñver serridigezh ha digoridigezh an amred.

7. Gl. *égaliseur* :

E Gl. e lavarer ivez *correcteur de timbre*. Neuze Br. *hangrenreizher* pe *keider* g. *-ioù*, termen a c'hell talvezout evit a sell keidañ traoù all.

I – GE da YBAN 22 01 12

Eurvezhioù on chomet hiziv a-benn kavout ur c'hevatal da Gl. *sosie*. Un nebeut bloavezhioù 'zo en doa K (a gav din) goulennet diganin ar c'hevatal-se. Respontet 'm boa e teree Br. *kevun* — hep bezañ gwall laouen gant an diskoulm-se kinniget war ar prim. C'hoarvezet eo bet dimp, te ha me, trevellañ en dro da Br. *kevun*. Ha dres, re a zurc'hadurioù ster zo gantañ evit klotañ gant un termen ken dibarek, ken unsteriek, ha Gl. *sosie*. Ezhomm 'm eus anezhañ evit reiñ e gevatal d'an termen Gl. *illusion des sosies*; ar gouziviad a zaznavez ervat un nesaour (e wreg da skouer) nemet e haer n'eo ket eñ evit gwir, met ur *s.* anezhañ. A-benn ar fin e tegouezhan gant Br. *unken*: an *un* den ambredet evel *amgen*; talvout a rafe ivez ar ger evit ster boutin Gl. *sosie*: un *amgen* ambredet evel an *un* den.

Ar bomm gallek a droan: Br. *ambren an unkenion*. Ankevazas eo ar c'herienn c'hallek, rak n'eus ket anv eus ur *c'hammzerc'h* (nag eus un *trezerc'h* kennebeut); un anadenn ambreel eo, a natur gant an azon a roer dezhañ an anvad ken ankevazas all *hallucination négative*: ar gouziviad ne verzhet un ergorenn erouez, a c'hourzhod ar merzhout anezhi (eme Freud). A dra sur, e ve un trede termen da ouzhpennañ d'an daouad *kammzerc'h*, *trezerc'h*, a ve anvad genadel war un dro d'an div anadenn *illusion (des sosies)* hag *hallucination (négative)*...

KIS-1165

I – MME da GE 12 01 12

Goulennoù :

1. Ha dereout a ra Br. *hevredel*, *hevredk* a-dal da Gl. *euphorique*?
2. E GEVEZ 4 (mellad *électif*), e rez gant *hanbarus* (effet é-) & *hanbarek* (carence e-). Perak *us* evit unan hag *ek* evit egile?
3. Gl. *hétéronyme* (yezhoniezh), Br. *kenuc'herdal*?
4. Gl. *automutation* (d'un gène), Br. *emzargenañ*?
5. Gl. *capacités cognitives*, Br. *barregezhioù anaoudel*?
6. Gl. *entièreté*, Br. *klokted*, *leunded*?
7. Gl. *épectase*, Br.? (e koun Félix Faure !)
8. Gl. *ethniciser*, Br. *kenelekaat*? (ne welan ket e ve bet arveret *kenelek*, met *kenelel* hepken).
9. Gl. *extensionnel*, Br. *erdalel*? (& *extensionnalité*: *erdalelded* ?)
10. Gl. *les deux extrêmes d'un syllogisme*, Br.?
11. Gl. *raison séminale*, Br.?

II – GE da MME 28 01 12

Trugarez evit da gasadenn diwezhañ. Dale zo gant va respont. Hon c’heneil Louis Lemoine zo aet da anaon d’an 21.

Bez' ez eus ul Lavar 19 war ar stern. Moarvat ned ay ket pelloc'h eget load Preder. Ur paotr yaouank zo o lakaat urzh en eskemmoù yezhouriezh an tri bloavezh diwezhañ. Poent e oa, rak amzer a goller o furchal en aridennad al lizheroù.

Da c’houlennoù :

1. Ya, evel just, tennañ a c’haller an holl zeveradoù boas diouzh Br. *hevred* : *hevreddek*, *hevredus*, *hevredel*, *hevreteiat*, h.a. Un eskemm 'm boa bet gant Iwan Kadored war an termen-se ha termenoù nes (La-10 163-164).

2. Kejañ a reomp amañ gant paoted an deveradoù bezus e brezhoneg. Deveret eo *hanbarus* diouzh ar verb *hanbarañ*, *hanbarek* diouzh ar pennanv *hanbar*. Div evezhiadenn : 1) ar galleg ne biao ket ur skalfad deveradoù par da hini ar brezhoneg, ha korvoiñ a ra stirannoù diseurt : *électif*, *préférentiel*, *sélectif*, h.a. (sl. La-17 280-281) ; 2) an arver hepken a ray d’an deverad-mañ deverad gwriziennañ hervez ar pouez a vo roet d’an arster-mañ arster. Roll ar yezhourion eo dispakañ holl c’hallusterioù ar yezh, d’an arveriaded da zont gant o c’hadi !

3. Ur c’hraf eo a 'm boa studiet gant Iwan Kadored c’hoazh (La-14 16-17). N’hor boa ket pledet gant Gl. *hétéronyme* ; hemañ a verk ar c’heñver etre daou iserdal gannat d’an un uc’herdal hep bezañ kenster. Sk. : *ki* ha *kazh* iserdalioù gannat da *loen* uc’herdal — *keviserdalioù* ez eus anezho enta.

[Amañ e sav kudenn ar furmoù da reiñ en nevezc’herioù d’ar rakger o tont eus Kt. **com-*, furmoù a oa niverus endeo e grez an henvrezhoneg (sl. VBEG 374) ; hiziv e tenner d’ober gant *ken-* dirak ur gensonenn (a-wechoù ivez dindan levezon an henvrezhoneg pe ar c’hembraeg) gant *ke-* : *kehent-*, *kestal-*, *kesout-* ; gant *kef-* : *keflen-*, *kefleun-*, *keflo-*, *kefloc’h-*, *keflusk-* ; gant *kel-* : *kellies*, *kellusk-* ; gant *kem-* : *kemmesk*, *kemmoed*, *kempar-*, *kempenn*), ha gant *kev-* dirak ur sonenn (a-wechoù gant *ken-* dindan levezon gerioù bet luniet gant aozerion an 17t–20t kantved : *kenaoz*, *keneil*, *kenoaz*, *kenurzh*) — ur studienn glok a chom da ren war donkad bugale *com-*].

4. Ne anavezan ket arver Gl.Sz. *automutation* e lavar ar vezekniezh pe ar vevoniezh. Dre Internet e welan e vez graet gant ar ger en oberennoù skiant faltazi... Un dreistden gantañ ar galloud da wezhiañ dargenadoù war e c'henom e unan? Un *emzargenataer*? Sklerijenn mar plij!

5. E Gl. *capacités cognitives*, e kav din e tleer deverañ kevatal Gl. *capacités* diwar Br. *gouest* (hervez GP en deus *gouest* da welout gant *gouzout*); a du 'rall, e tave *cognitif* d'ur ster kempleshoc'h eget an hini a gaver gant *anaout*: an hini a gaver gant an termen Gl. *cognitivism* (sl. GEVEZ-3, **cognition, comportementalisme**). Ken e kinnigan Br. *gouesterioù naoudel, naoudouesterioù* ("ar 14 *gouester naoudel*", "ar 14 *naoudouester*"); amañ, Br. *gouester*, galloudezh dibarek, ha n'eo ket *gouested*, galloudezh hollek).

6. Hervez ar c'hemperzh: *hollded, klokted, kevanded*...

7. Ken arbennik an termen, en e ster *faorek*, ma ne welan ket penaos tremen hebiou d'ur Br. *epektaz*! En e ster henc'hresianek, e talvez *ἐπέκτασις* kement hag astenn, hiraat ur ger. Er ster teologek e talvez tennder an den etrezek e finvez doueel. Er c'hemeradur-mañ diwezhañ e ve mat marteze kavout un hanc'her du-mañ, pezh a c'houlennfe un trevell n'on ket barrek da ren er mare-mañ — en ur lakaat e ven *gouest* d'e ren!

8. Ya, *kenelekaat* "reiñ un natur, doareoù kenelek da": an turmud o ren el ledenez-mañ, evel ma lavare YO, a denn da *adkenelekaat* Breizhiz.

9. Br. *erdalel* ne gavan ket resis a-walc'h. Gl. *extensionnel* a dalvez "o talvout evit kement a zo en erdal", o talvout enta evit an *erdalad* en e bezh. Marteze: *hollerdalel, hollerdaladel*. Da 'm meno avat e tlefe spiriñ *erdaladel, erdaladek* (hervez ar sell) hag *erdaladelezh, erdaladegezh*.

10. Eleze ar *barroù eizhañ* (*rakvarr* ha *dianvarr*) (sl. La-09 82).

11. N'on ket evit respont. Emaomp amañ er brederouriezh nevezplatonek (Πλωτῖνος) hag aoustinek, domani n'int ket bet ergerzhed gant ar brezhoneg. Mar be ret ober anv eus ar meizad e rafen, betek *gouzout*, gant an termen gresianek: λόγος σπερματικός...

Oberataet oa bet Louis Lemoine ("Jerry") daou vloaz 'zo war un darvoll ; ur burzhud oa bet, rak ar surjian e unan ne grede ket e ve deuet e-barzh (diwar an hevelep darvoud e oa bet marvet Bernez An Nail ha Gwennole Ar Menn, a lavare din Jerry miz 'zo) ; e-pad daou vloaz e chomas dinerzh ha diwasket ; abaoe miz pe zaou ez emsante gwelloc'h hag ez adstage gant e labour. Kavet eo bet en e wele d'an 21, etre e zaouarn c'hoazh al levr edo o lenn. Me n'on ket solut a-walc'h c'hoazh ha n'on ket aet d'an obidoù. Gizella zo bet, sammet gant Mikael Coïc. Gwreg Jerry he doa goulennet diganti lavarout ur ger e-kerz al lidoù en iliz. Kevret an destenn he deus savet. Ivez e kasan dit an notenn savet gant Mikael (da reizhañ : 68 vloaz e oa).

Loeiz Lemoine, "Jerry" evit un nebeut keneiled, zo marvet disadorn da 70 vloaz.

Abred tre en deus darempredet *Kêr Vreizh* Paris ha desket brezhoneg. Aozet en doa kentelioù brezhoneg e Paris evit *Kelc'h Debeauvais*.

Ezel eo bet eus *ESB* adal an deroù.

Etre 1964 ha 1966 ez eo embanner ar gelaouenn *Preder* ha kenlabourer d'an hevelep embannenn.

Da heul ar c'hendaeloù aozet evit lidañ 15 kantved Abati Landevenneg (1985) e kemer perzh, gant arbennigourion all e krouidigezh an aozadur CiRDoMoC (*Centre international de Recherche et de Documentation sur le Monachisme Celtique*), diazezet e Landevenneg.

Skridoù en deus embannet e kelaouenn ar gevarzhe-se : *Britannia Monastica*.

Anv a rez eus sterioù all Gl. *hétéronyme*. Ur bochad ez eus anezho. Ouzhpenn ar ster a 'm eus meneget e 'm lizher diwezhañ, en en arverer evel heñvelster da *homographe* (war gement-se hor boa kenskrivet c'hoazh, La-18 182-184), pe er vezekniezh (La-18 179)

Menegiñ ivez arver ar ger evit aroueziñ ur skrivagner handerc'hat krouet gant ur skrivagner all. Pessoa e unan war a hañval a roas ar ster-se d'ar ger, a gevenebe gant *orthonyme*, e anvann dezhañ — Br. *rizhanvenn* << *reizhanvenn* ?).

Diwar vont, war a hañval, n'eus kevatal mat ebet da Gl. *pseudonyme*. Kinnigadennoù Vallée ha Roparz Hemon: *falsanv, lesanav, anv-pluenn* zo re ledan pe re strizh o erdal. Ober a rafen a-walc'h gant *derc'hanvenn* a-gevenep da *gwerc'hanvenn*).

IV – MME da GE 02 02 12

Trugarez evit da respontoù. Ne 'm boa ket gouezet e oa marvet Louis Lemoine. E gwirionez, lennet 'm eus e anv meurik a wech war Lavar, met ne gav ket din bezañ kejet outañ gwech ebet. Kaset en doa din e labour (cf. hol lizher eus an 08 12 2011) diwar-benn ar frazennoù latin studiet gant ar gloer vrezhon. En e gasadenn e c'houlenne ouzhin adkas ar skouerenn dezhañ rak an diwezhañ hini en e gerz e oa. Setu ez on nec'het un tamm. Ha familh en doa ma c'hellfen kas dezho an dra?

Ur c'heloù mat eo ez eus ul Lavar 19 war ar stern gant eskemmoù yezhouriezh an tri bloavezh diwezhañ. Evel-se e chomo roud eus ganedigezh gerioù zo hag ar perag anezho...

Tri c'hraf eus hon eskemm diwezhañ :

A-zivout Gl. *automutation*. Klevet 'm boa ar ger en un abadenn skinwel war Arte diwar-benn arlakadenn Darwin war an emdroadur. Me gave din e oa un termen arveretoc'h, met evel-dout e welan e vez implijet er skridoù skiant-faltazi. N'on ket tik war ar seurt lizheradur, repu opatourien alies. Dilezel a ran ar ger.

Gl. *hétéronyme* Br. *keviserdal* . Ha da heul e teveran *keviserdalezh*, Gl. *hétéronymie*; hervez An TLF en deus *hétéronyme* ur ster all er yezhouriezh :

{ Mot identique à un autre par la graphie, qui en diffère par la prononciation
 { et la signification: fr. *couvent* (n.), *couvent* (v.), angl. *tear* (v.
 { « déchirer » /tɛə/), *tear* (n. « larme » /tiə/)“ (Mounin 1974).

Distreiñ a ran gant deveradoù Br. *kenel*. Arveret e oa bet *kenelelezh* gant Yann-Varc'h e Lavar 13/247, troet gantañ *ethnicité*. Ha n'eo ket *kenelegezh* a ve da arverañ eno kentoc'h? Ha lec'h a ve evit an daou? ha *kenelekaat* / *kenelelaat*, ne welan ket mat ar c'hemm. Bepred an dibenn adanvel *ek/el* aes da vestroniañ e degouezhioù zo ha diaes e degouezhioù all.

V – GE da MME 02 02 12

Merzhout a ran ne 'm eus ket pledet gant kraf diwezhañ da lizher eus dec'h. E La-13 247 e lennan *kenelelezh* roet gant Yann Varc'h da gevatal da Gl. *ethnicité*. Da 'm meno ez eo un arver reizh eus al lostger *-elezh*. E La-13 385 +15 e ran anv eus *sonerezhioù keneliek*, eleze ganto gwrizioù en ur genel (merkomp diwar vont an arver eus *keneliek*, marteze gwell eget *kenelek*? sl. YBRB p. 307 — nebeut a dra !) Arver *kenelel*, *kenelelezh* a gavfed e troiennoù evel ar re-mañ : *UDB a glask ober eus ar gudenn genelel ur gudenn renkadel* (diwar vont c'hoazh, merkomp ne vez ket klevet nemeur komz ken a *gudenn renkadel*, Gl. *problème de classe*, met kentoc'h eus *kudenn gedvuhez*, Gl. *problème social*). Heñvel dra, e-kichen al luskadoù breizhek a zifenn o *broadelezh*, emañ ar re a venn difenn o *c'henelelezh*...

KIS-1166

I – MME da YBAN 11 02 12

1. E GEAK e roez Br. *kevredadel-michere*, Gl. *socioprofessionnel* (cf. mellad *catégorie*). Hogen petra ober eus Gl. *les socioprofessionnels*?
2. E GEFIZ e roez aa. Br. *tredanfiñvel*, Gl. *électrocinétique*. Hag ar pennanv? Br. *tredanfiñvonezh*?
3. Gl. *saltation*, Br.?
4. Gl. *seiche* (fizik & douaroniezh), cf. Petit Robert, Br.?
5. Gl. *sériation* (jedonezh), Br.?
6. Gl. *point singulier* (jedonezh), Br.?
7. Gl. *dérivée seconde* (jedonezh), Br.?

II – YBAN da MME 11 02 12

1. Gl. *les socioprofessionnels* :
Setu a gaver dictionnaire.reverso.net/#68CE77 :

socio-professionnel, socioprofessionnel

adjectif masculin singulier

1 relatif à un groupe défini par son appartenance à un même milieu professionnel

2 relatif à quelqu'un qui a une activité sociale dans un milieu professionnel

nom masculin singulier

3 celui qui exerce une activité sociale dans un milieu professionnel

E GEAK ez eus kel eus an adanv o talvezout "a-zave d'ur stroll kevredadel savelet dre e berzhiadur en ur metoù micherel roet", Br. *kevredadel-micherel*.

Ar *Petit Robert* a ro "Représentant de ces catégories « ouvrir l'école à des socioprofessionnels »", da skouer ur c'houer, ur micherour, un ijinour, ur stern etre.

Aon 'm eus e ve ken diresis ar Gl. *socioprofessionnel* hag an termen Gl. *socioculturel* studiet endeo gant Lavar. Rak hervez a lennan en despizadurioù e talvez kement hag "an hini dezhañ ur vicher gevredigezhel en ur metoù micherel roet", pe "an hini o terc'houezañ ur stroll kevredadel-micherel", pe c'hoazh "an hini o kaout un atebegezh en un aozadur kevredigezhel pe vicherel" (*personne qui exerce des responsabilités dans une organisation à caractère social ou professionnel*). Ken koumoulek eo ar c'herienn *activité sociale* en despizadur roet e 3 amañ diaraok. Evidon a ra un diforc'h etre un *obererezh kevredadel*, studiet gant ar c'hevredadour hag un *obererezh kevredigezhel*, obererezh un den a vicher pe ur gwirvozaour o plediñ gant an dud, sellet evel izili ar "gevredigezh", evit a sell kudennoù liesseurt. Pe neuze c'hoazh un *obererezh kedvuhezel*, diouzh tu an hinienn o kejañ gant an dud all.

Kement ha ken bihan ma ranker da gentañ kuitaat geun ar gerioù gallek a zo anat an arvez darblegadurel anezho. Gwelout a ran en deus Gwion daskemmet melladoù 'zo eus *Geriadur ar Vezekniezh*, ar pep furañ o vezañ alies chom hep mont da heul ar flapach gallek. Da skouer :

La-09, KIS 368 :

Gl. **convalescence**. Br. **arbare** g.-où, **diglañvadur** g.-ioù.

Prantad etre dibenn pazenn lemmded ur c'hleñved ha distro ar c'hlañvour d'ur stad kreudel, breidel ha kedvuhezel-micherel nesañ gwellañ d'e stad kent.

E GEMEZ3 e lenner avat :

convalescence ◇ **convalescence** ◇ **arbare g.**, **diglañvadur g.**

prantad etre dibenn pazenn lemmded ar c'hleñved hag an distro d'ur stad nesañ gwellañ d'ar yec'hed

Adkavout a reer an termen *kedvuhez-michere* en enmoned **handicap** Gl *socioprofessionnel*.

Gl. **centre de réadaptation**. Br. **kreizenn azgouestaat**.

Diazevadur o tegemer tud goude ur c'hlañvdiadur e sell da reiñ dezho an dro da azpiaouañ o barregezhioù michere ha kevredigezhel [**kedvuhez** e GEMEZ].

War ar gelaouenn *Emsav* e lenner :

Niv 52, EMVR-226 : "an **aozadurioù kevredigezhel-michere** (c'hweluniadoù, luskadoù yaouankiz, uniadoù tiegezhel, Skolioù-meur, kevredigezhioù kulturel, h.a.)"

Niv 72, PKB-1120 : "Diaes eo tec'hout eus **dere kevredadel-michere** an tad, diouzh un tu en arbenn eus diwevnded nevid al labour ha diouzh an tu all eus digevatalded ar chañsoù."

Niv 105, PKB-1414 : "Al luskad c'hweluniadel en deus dilezet e vennoz sevel ur gevredigezh vloc'hel nevez. Strishaet eo e weledoù, ha n'eo mui nemet ur **stroll kevredigezhel-michere** dic'houest da ensammañ iziunadoù don ar re a zerc'houez."

E dibenn dezrann e kinnigfen ober tri live :

1. Hini ar vuhez hiniennel darempredel → *kedvuhez*, *kedvuhez*.

A se: Gl. *socioprofessionnel* = Br. *kedvuhez-michere* pe *kedvuhez ha michere*. Idem Gl. *la vie sociale* = Br. *ar gedvuhez*, Gl. *les activités sociales au sein de l'EHPAD* = Br. *an obererezhioù kedvuhez en HHA* (*Herberc'hti evit Henaded Amzalc'hiat*).

2. Live ar sell kevredadour → *kevredadel*. Neuze Gl. *socioprofessionnel* = Br. *kevredadel-michere*l.
3. Al live strollennel politikel : → *kevredigezhel*. Gl. *socioprofessionnel* = Br. *kevredigezhel-michere*l.

Bremañ e chom ar Gl. *un socioprofessionnel* a c'hell bezañ kevatal d'an Al. *Vertreter(in) beruflicher und sozialer Gruppen*, eleze ar Br. *derc'houezour(ez) ur stroll kevredigezhel-michere*l. Pe neuze gant ar ster "an hini dezhañ ur vicher gevredigezhel en ur metoù michere roet" e c'haller ober gant ar Br. *kedvicheriad* g. *-ed* pe *kedvicheriadez* b. *-ed*, damgevatal da *kedwezhour(ez)*.

2. Gl. *électrocinétique* : Br. *tredanfiñvoniezh tredansavoniezh*. OK.

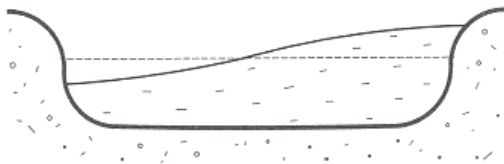
3. Gl. *saltation* :

saltation nom féminin singulier

1. (chorégraphie) technique de l'ensemble des sauts
2. apparition soudaine d'une espèce vivante nouvelle
3. GÉOMORPHOL. Mode de transport des matériaux d'érosion par bonds successifs, soit éolien (sable fin), soit fluvial (sables, graviers, galets).
4. Déplacement des particules d'un fluide, par brusques entraînements successifs.

Evit a sell ar c'horoll Br. *lammerezh*? Evit 2. Br. *dareskor*? Ha 3. ha 4. *dazluskañ* trazeat hag antrazeat? Ali Gwion?

4. Gl. *seiche* : Adkemeret e Sz.

« En hydrologie, le terme seiche désigne une oscillation libre de l'eau dans une baie, un bassin, un lac, sous l'effet du vent, de longues houles ou de la pression atmosphérique. »
 « The word originates in a Swiss French dialect word that means "to sway back and forth", which had apparently long been used in the region to describe oscillations in alpine lakes. »

Anv zo eus ul luskelladoù kestal ha dizalc'h. E GEVER n'eus met an termen *luskellad*. Ha mennozioù zo gant Gab? Ha tu a ve da dennañ un dra eus *horell*, *hoskell*? Luskelladur dizalc'h an dour a ve un **hoskelladur**? Pe **horjelladur**, o tont sañset eus ar Gl. *horloge*, o tegas da goun mont-dont ar momeder?

5. Gl. *sériation*: lakaat a-steud, urzhiañ, rummañ, renkañ. Kinnig a ran : **diasteudañ**.

6. Gl. *point singulier*: Dizunvan eo an despizadurioù. Evit lod, ur **PS** zo ur poent war ur grommenn dezhañ un dibaregezh bennak: poent disgwar (Gl. *point d'inflexion*), poent ildro (Gl. *point de rebroussement*), poent arsav (Gl. *point d'arrêt*), poent kogn (Gl. *point anguleux*), ha reoù all c'hoazh (Sl. GEJED). Evit lod all, ar poentoù usveneget zo anvet Gl. *points particuliers* Br. *poentoù dibarek*, hag ar **PS** zo unan anezho.

Kavout a ran gwell distreiñ d'an traoù o unan hag ober anv a **poent kestal**, a zo e galleg *point stationnaire*, kevatal da *point singulier*. Ober gant *poent kestal* a ra dave da zespizadur ar ger, pa glot gant un tizh par da vann er fiñvoniezh. A-wechoù e reer ivez gant *poent eizhik* = Gl. *point critique*. Enebet ouzh ar poentoù-se ez eus *poentoù boutin*, *ordinal*, *reoliek* = Gl. *points réguliers*, *ordinaires*.

7. Gl. *dérivée seconde*: GEJED Gl. *dérivée n^{ième}* = *n-vet diarroudenn*. Neuze Br. *eil diarroudenn*.

I – MME da GE 11 02 12

Goulennoù

1. Disklot a zo etre GEAK & GEVEZ gant arver :

gwarded, -erezh & skorañ
kevredigezhel & kevredik

Evit treiñ Gl. *aide sociale, assistance sociale, publique & médico-sociale*. Gouzout a ran ez eo nes pe nesoc'h an anvadoù-se, met n'ouzon ket betek pelec'h... Petra zo resis petra (mard eus ezhomm bezañ resis).

2. Ur gwir torr-revr e vez bepred treiñ Gl. *social*, kement a sterioù disheñvel zo dezhañ. Petra ober eus *partenaires sociaux* (ar batromed hag ar c'hweluniadoù)? ; hag ar pezh a denn da vuhez al labourerien dre vras : *législation sociale*, ha.

3. En hon eskemm eus an 09 06 2008 (goulenn 6), diwar-benn Gl. *sessile* e lavares din reiñ dit da c'houzout pe zibab a rafen a-douez da ginnigoù (evit toniañ hon bioloñsoù !). Merzhout a ran e 'm boa lezet an traoù e skourr. N'ouzon ket ha digarez 'c'h eus-te bet da ober un dibab abaoe. Evit al loenoniezh hag ar vezkniezh e kav din e terefe Br. *ansez*. El louzawouriezh avat e rafen kentoc'h gant Br. *antroad* pe *antroadenn (sans pédoncule)*.

4. Gl. *sécuritaire*, Br. *diogelaat, diogelekaat*?

5. Gl. *sédiment* (mezkeniezh), Br. *gouzedad*?
6. Gl. *segmental* (yezhoniezh), Br. *parzhel*? ; Ha komz a reer bepred a *organe segmental* er gorfadurezh?
7. Gl. *sérum physiologique*, Br. *gwadveiz bevedel* pe *serom bevedel*?
8. Gl. *répertoire racine* (stlenneg), Br. *kavlec'h gwirizienn*? (ober a ra an Ofis gant *pennteuliad*).
9. Gl. *simpliste, simplisme*, Br. *eeunidik, -ikted*? (marteze ne zere ket loc'hañ diwar Br. *eeun-*; an adanv a vez arveret koulzh diwar-benn an dud ha diwar-benn an traoù).
10. Gl. *sociogramme*, Br. *sokiogramm*?
11. Gl. *effectivité de la peine*, Br. *gwerc'hegezh* pe *gwerc'helezh ar c'hastiz*?

II – MME da GE 11 02 12

En e c'heriadur ar brederouriezh
 en deus T. Kalvez amprestet diganit an termen *kreudadur*, o reiñ dezhañ
 ster ar Gl. *somation*.

Ha gant ar ster-se eo bet arveret ganit e Lavar 11/28? (n'eus netra din da
 c'houzout evit treiñ Gl. *somation*).

III – GE da MME 11 02 12

Setu un nebeut notennoù da heul da valad kentañ eus dec'h.

1. Evel ma lavarez, ez eo hon c'hask war lerc'h kevatalioù Gl. *social* ur gwir
 torr-revr, n'eo ket dre ma ve re skort loazioù ar brezhoneg, met dre benn arver
 lusennek ha flabachek a vez graet eus ar ger, gant tud ar media dreist holl.

Loazioù ar brezhoneg en degouezh a c'haller ezrevellañ evel henn:
kevredik/g(-), *kevredad(-)*, *c'hwel-*, *kedvuhez(-)*, *ked-* (dre zazvellaat),
 ha... *sokial(-)* siwazh!

En ul lizher da Reun An Hir, e 1998, (La-12 264-267) e pleden gant ar gudenn. Ne gav ket din e 'm be tra da ouzhpennañ evit an ampoent. Eo, marteze, an arver paotoc'h a rafemp eus *kedvuhezel* evel ma welez e GEVEZ (pe dre deurel ur sell e RENABL Gab), hag an techet omp da arverañ ar rakger *ked-* (a denn e se da sammañ, dre zazvellekaat, ul lod eus steriegezh *kedvuhez*): *kedskor*, *kedward*, *kedwezhour*,... ganto ar splet da vezañ berr ha diforc'hek mat ent sonel.

2. A-dal da Gl. *partenaires sociaux*, da lavarout patromed ha c'hweluniadoù, ne gilfen ket rak Br. *kevelerion c'hweliadel*, pa gavan re ledan (ha re hir ent sonel) an adanv *kevredigezhel* hon eus arveret betek henn. Heñvel dra, a-dal da Gl. *législation sociale*, damheñvelster da *législation du travail*, e rafen gant *dezdadurezh c'hweliadel* e-kichen *dezdadurezh al labour*. Moarvat ne ve ket Yann-Baol enebet ouzh va c'hinnigoù...

3. OK evit an termenou o tennañ d'al Loenoniezh ha d'ar Vezekniezh rakgeriet gant *an-* kreñvaat. Aon 'm eus avat na vez intentet *ansez* evel "hep sez", dre *an-* nac'hañ. En eneb, *anglud* a ve diforc'hell pa zeu en degouezh ur c'hemmadur da heul *an-* kreñvaat, pezh na c'hoarvez ket gant *an-* nac'hañ. A du 'rall, n'on ket barrek a-walc'h evit kaout ur mennoz a-zivout arver *sessile* el Louzawouriezh. Evel just, nes eo eno ar ster d'an hini a gaver er Vezekniezh...

4. Ya, klevout a reer alies eneberion Sarkozy & C° o rebech dezho kaout ul leviadurezh "*sécuritaire*". Ul leviadurezh *diogeladelour*, *diogelaour*, *diogelroezour*? Un tammig hir an adanv kentañ; etre an daou all, e tuan etrezek *diogelroezour* (ent dangorek marteze !).

5. Meur a anadenn zo e kaoz aze. Er Vezekniezh, e reer anv a *sédimenter*, *sédimentation* pa lezer ar c'helligoù ruz da ziskenn en ur gorzennad wad digaouledusaet (imbourc'hadenn na reer ket alies ken hiziv); evel ma lavaren dit e 'm lizher eus an 11 06 08, e ran amañ gant Br. *gouzediñ*.

En Douarouriezh, e reer ivez gant *gouelezenniñ*, ar *ouelezenn* (Gl. *sédiment*) o vezañ ar gwiskad rannigoù sonnel hogennet e goueled ar sterioù pe ar morioù.

Evel ma c'houzout ivez, ez eo al *lec'hid* ar gouzed, ar ouelezenn er gwin.

Un anadenn all a verker dre Gl. *précipitation*, pa gouezh d'ar goueled rannigoù andileizh dinodet e-barzh al liñvenn da heul un dazgwered kimiek (ha na oant ket rakvezant enni evel ar c'helligoù ruz); aze e kinnigomp ober

gant *dierc'hiñ*, ha gant *dierc'had* da aroueziñ an hogennad furmet er goueled. [Dre zievezh e 'm eus graet gant Br. *gouelediñ*, *goueledadur* e rannoù 'zo eus GEVEZ; meneget e vo ar reizhadenn dre *dierc'hiñ*, *dierc'had* en Errata GEVEZ-6.]

Ur stumm all eus an *dierc'hiñ* eo ar *malzenniñ*, Gl. *floculer*, *floculation*, un neuz toupennek o vezañ gant ar rannigoù o tinodiñ e-barzh al liñvenn.

6. Gl. *segment* a verk peurliesañ un tamm eus un dra bennak n'eo ket bet divizet e vevennoù gant an deskriver, met merket endeo gant natur, staladur, arc'hwel, h.a. an dra. Un tamm keuneud zo dezhañ daou benn hag ul lodenn hir pe hiroc'h etrezo. Korf un amprevan avat a stader *segments* ouzh e ober. Henvel dra, er Yezhoniezh, e ranner ur bomm lavar e meur a zoare, da skouer dre zisrannañ ar soniadoù en ampar, pep soniad o vezañ ur *segment*. Anat e chom gwan an termennoù brezhonek boutin (*parzh*, *tamm*, *rann*, *penn*, *lodenn*, h.a.) evit dec'heriañ resis ar c'heal despizet gant Gl. *segment*. Meur a daol esae 'm eus graet; a-benn ar fin e ran gant *hanrann*, *hanrannañ*, *hanrannel*, h.a.

7. Gl. *sérum physiologique* zo anvad henvoazel, bepred en arver, eus an *dileizhad kengrennek* (Gl. *soluté isotonique*), danvezet er sankadennoù, en trefennadoù, h.a.

8. Lavarout a rafen evel doud *kavlec'h gwrienn*.

9. Dav ober anv da gentañ eus an deverad Br. *eeunek* (roet da gevatal da Gl. *naïf* a berzh fall gant Vallée-Hemon) a welfen kentoc'h evel oc'h aroueziñ ur perzh mat (enebet da *faos*, *souchet*, *gwidreüs*). Arveret e vez ivez *naïf* er brederouriezh: an *emouezañ eeunek*, *rakdassellek* (Gl. *conscience naïve*, *préréflexive*), danvez krai an devezout, ergraf pouezus evit prederourion 'zo (Merleau-Ponty, Lévinas). Gant un deverad all avat, kevatal da Gl. *naïf* arveret a berzh fall, Br. *eeunik*, ez eus ur ster goapaus: an hini a lonk poulc'henn. Ne 'm eus netra enep *eeunidik*, a welfen evel derez uhelañ an *eeunikted*. An daou, *eeunik* hag *eeunidik*, arloet ouzh an dud, a c'hallfe bezañ ivez arloet ouzh ar mennozioù, an emzalc'hioù, h.a. ha bezañ kevatal e degouezhioù 'zo da Gl. *simpliste* (en un domani evel hemañ ne glot ket bevennoù ar stervaoù etre ar yezhoù). Ha gounit a rafed korvo gant an durc'hadur ster en deus Br. *bras* e *brastres*, *brasveizañ*, *dre vras*, h.a. ha luniañ an eiladanv *brazek*: *ur poellata brazek*, *ur spered brazek* "na ambred an traoù nemet dre vras"?

10. Ken arbennik eo ster Gl. *sociogramme* ma ne welan ket penaos mont hebiou d'ur Br. *sokiogramm*.

11. Ya, *gwerc'hegezh ar c'hastiz* a lavarfen. Respont a ran da gentañ da 'z aters diwezhañ, a-z Gl. *somation*.

An termen-se arveret e galleg zo bet savet e-maez holl reolennoù ar gerluniañ ken gallek, ken etrevroadel. Daveiñ a ra d'ar *soma*, a-gevenep d'ar *germen* (sl. GEVEZ-2 289, v° **caryotype**); aroueziñ a ra an doareennoù arzeuat (Gl. *caractères acquis*), a-gevenep d'an doareennoù hêrezhel (Gl. *caractères héréditaires*); da skouer, ar c'haledennoù war daoubalv ul labourer dorn ne vezont ket enskrivet en e c'hermen na treuzkaset ent hêrezhel d'e vugale. Anezho un argemmad er *soma* hep delanvad war ar *germen*.

Despizet e vez enta Gl. *somation*: teskad an doareennoù arzeuat. War a hañval, ez amprest aozerion saoznek 'zo an termen gallek, nemet ez eo Sz. *paravariation* an arveretañ, bet amprestet gant yezhoù all. Luniet eo ar ger hep terriñ ar reolennoù, nemet e c'houlenn ul lamm bras etre ar ster o tisoc'h eus e gedrannoù hag ar ster mennet.

E brezhoneg, e kinnigfen deverañ diwar ur pennrann na ziarc'hfe ket ul lamm ken bras: deverañ diwar *arzeuat* ha degouezhout gant un dra bennak evel *arzeuadoù*, *arzeuadeg* (al lamm o vezañ tremen hep ober anv eus an anenskrivañ er *germen*).

Bremañ ar bomm eus La-11 28 ma arveris *kreudadur*. Evel ma c'houzout, e kinnigan ober gant Br. *kreud* evel kevatal da Gl. *soma* arveret a-gevenep da *psyché*; netra da welout enta gant ar c'houblad *soma-germen*. En arroud meneget e ran kel eus *bredadur ar c'hoskor* (Gl. la "psychologie" du personnel, ses "conditions psychologiques"); a-geñver emañ *kreudadur ar c'hoskor* (Gl. la "physiologie" du personnel, eleze "ses conditions physiques") — e gwir n'eo mui arveret nemeur Gl. *physiologie* er c'hemeradur-se; en arver edo en 19^t kantved: *La Physiologie du goût* (Brillat-Savarin), "*La Physiologie du mariage*" (Balzac)

Stagañ a ran da labourat war danvez da lizher kentañ.

KIS-1168

I – GE da YBAN 15 02 12

Va ali a c'houlennet a-zivout kevatal brezhonek Sz.Gl. *saltation* er vevoniezh. Kinnig a rez Br. *dareskor*. Diaezet on, ha setu perak : arveret eo bet Br. *eskor*- er brederouriezh gant ar ster "dinod udb. o terriñ pennaenn ar poell spirus" (La-11 55-56) ; un arlakadenn eo ; evel se e komzer eus ar vuhez eskoret diouzh ar beved, h.a. Ar **S** a ve ur furm eus an eskoriñ. War a hañval zoken, ent istorel e ve keal prederouriel an eskoriñ un astenn, un hollekaat eus keal bevoniell ar **S**. ken e ve sellet houmañ bremañ evel un eskoriñ bevoniell. E se ne zerefe ket arver ar rakger *dar*-. p'emañ keal al lamm dec'heriet gant *eskor* endeo. Pe, diskoulm all, o vezañ ma'z eo bet arveret endeo *dar*- evit dec'heriañ keal al lamm (na pa ve e *dargenad*), kinnig *daremdreiñ*? Nemet e hañval damkanerion ar **S** intent houmañ e meur a zoare, reoù evel lamm en emdreiñ, reoù all evel torr en emdreiñ. Dre se, e ve furoc'h marteze tremen gant *darlamm*, hep mui.

Etrezomp, ur wech ouzhpenn, petra a zeufe d'ober termenoù ken arbennik e-barzh geriadur Martial?

Kenderc'hel a ran, war va fouezig, gant GEVEZ-6. An hanter eus korf al levr 'm eus skridaozet (degouezhet on gant *impulsion*).

Keloù ebet eus strolloù labour ar Geriadur hollek. Petra a ra Ronan An Deroff?

Ne 'm eus ket bet amzer da beurlenn Nidiad-7. War a hañval ez eo gwellaet kalz ar yezh enni. N'on ket deuriet bras avat gant danvez ar pennadoù. Met moarvat e rank an aozerion yaouank tremen gant meni poelladennoù a seurt-se evit piaouekaat o yezhañ hag o devezout brezhonek.

II – YBAN da GE 16 02 12

Skrivañ a rez : *“Dre se, e ve furoc'h marteze tremen gant darlamm, hep mui.”*

Respont : a-du ganit, eeunoc'h ivez an termen gant *-lamm*. Kas a rin da ginnig da MME.

Skrivañ a rez c'hoazh : *“Etrezomp, ur wech ouzhpenn, petra a zeufe d'ober termenoù ken arbennik e-barzh geriadur Martial? ”*

Respont : War a hañval emañ gant al lizherenn S. Un digarez evidomp d'ober kinnigoù. Un darn vat eus al Lavaroù kent zo savet diwar eskemmoù gant Martial. Ma ne du ket da vat gant ar yezh arnevez ha gant labour Preder, ne vo ket dre hon gwall.

Ouzhpennañ a rez : *“Kenderc'hel a ran, war va fouezig, gant GEVEZ-6. An hanter eus korf al levr 'm eus skridaozet (degouezhet on gant impulsion.”*

Respont : Gortoz a ran, mall warnon, an disoc'h. Ur skouer evidon hag un danvez da studiañ aketus.

Hag ivez : *“ Keloù ebet eus strolloù labour ar Geriadur hollek. Petra a ra Ronan An Deroff? ”*

Respont : Keloù ebet. Evidon a gendalc'h ivez war va fouezig. Pebez labour ramzel e gwirionez. Dek vloaz a'm boa lavaret... Forzh penaos e ranko pep tra tremen drezomp, rak ar re yaouank o deus kalz da zeskiñ c'hoazh, ken a-fet brezhoneg ken evit a sell an diskiblezhioù o devo dibabet. Arabat gortoz burzhudoù, ne c'haller ket gortoz re diouzhtu. Ur postadur evit an dazont eo.

Ne ouzon ket petra a ra Ronan. Gortozomp.

Echuiñ a rez gant : *“Ne 'm eus ket bet amzer da beurlenn Nidiad-7. War a hañval ez eo gwellaet kalz ar yezh enni. N'on ket deuriet bras avat gant danvez ar pennadoù. Met moarvat e rank an aozerion yaouank tremen gant meni poelladennoù a seurt-se evit piaouekaat o yezhañ hag o devezout brezhonek.”*

Respont : A-du ganit. Me ivez, ne gavan ket meur bras gant ar pennadoù. Met, bezomp habask, o remzad zo c'hoazh dirazo.

KIS-1169

I – GE da YBAN 18 02 12

Setu ur mellad eus GEVEZ-6. Me garfe kaout da soñj a-zivout an anvadoù a roan d'an tri derez eus dezvadurezh Frañs.

incapable majeur ◇ ◇ **angougoneg** g. **-eion muiek**

den dreist 18 vloaz tizhet gant daralladur e c'halloudezhioù breidel (kleñved, namm, toc'hended) pe e c'halloudezhioù kreudel o herzel outañ a ezteurel e vennadoù, a ranker gwareziñ e greadoù ar vuhez keodedel; e Frañs, ez eus bet savelet tri derez argreskus e gwarezerezh an *a. m.*: ar *gward gwirel* (Gl. *sauvegarde de justice*), ar *wardoniezh* (Gl. *curatelle*), an *heforzhouriezh* (Gl. *tutelle*)

II – YBAN da GE 20 02 12

Diaes e kavan bepred heuliañ ar gwir gall ha lakaat gerioù brezhonek war zezvadoù ar riez-mañ. Er geriadurioù alamanek e kaver *Vormundschaft* gant ar c'hevatalioù gallek *tutelle*, *curatelle*. E saozneg e kaver *guardianship*, *tutelage* Gl. *tutelle* ha *guardian* Gl. *tuteur*. Evit ar Gl. *curatelle* e teu ar

Sz. *guardianship, trusteeship* ha Gl. *curateur* Sz. *guardian, trustee*. Setu perak e 'm boa lakaet Gl. *tuteur* = Br. *guard*, hep mui.

Evit ar *sauvegarde de justice* ez eus daou seurt: *sauvegarde judiciaire* goulennet gant le *juge des tutelles* ha *sauvegarde médicale* goulennet gant le *médecin traitant*. Diaes eo an termenoù gallek *de justice, judiciaire, juridique*. Ne ouzer ket bepred ouzh petra e reont dave. En degouezh e tremen pep tra dre ar barner, le *juge des tutelles*, an adanv *de justice* o talvezout ez eo reizhet ar c'hudennoù-se dre al lezenn, dre an dezvoù o savelañ gwir an angougonioù. E brezhoneg e c'haller ober evel a ginnigez: ***gward gwirel (barnerezhel, mezegel)***.

Gl. *curatelle* = Br. ***gwardoniezh***, ha Br. *curateur*? *guard, gwardoniour*?

Gl. *tutelle*. Ar c'hembraeg *hyffordd* a ra dave d'an deskadurezh (“aesaat an hent”), evel ar Sz. *tutor* = kelenner. Ur rikladur ez eus e Sz. war dachenn ar gwir: Sz. *tutor* = Sz. *guardian* = Gl. *tuteur*. Ne welan ket seurt rikladur e kembraeg. E Gl. ez eus bet ur rikladur kontrol dindan levezon ar saozneg en hanc'herieg ar stlenneg Gl. *tutoriel* = Sz. *tutorial*.

Bremañ: astenn ster ar Br. *heforzhiñ* war dachenn ar gwir evit talvezout “evezhiañ, gwardiñ, derc'houezañ” un angougon? Perak ket, ***heforzhiñ*** un angougon = ambroug un angougon war hent ar vuhez, aesaat an hent dezhañ ouzh e warediñ.

Neuze Gl. *tuteur* = Br. *heforzhour*.

KIS-1170

I – LM da YBAN, GE ha MME 20 02 12

Gl. *sunnite, sunnisme*.

Da 'm meno ez eus aze daou geal :

1. Hini ar gravez, an henvoaz : *sunnaat, sunnaad(ez), sunnaadiezh*.
2. An hini kent douget gant ar politikerezh : *sunnaadour* (aa. ha pa.), *sunnaadouriezh*.

Diwar vont : Gl. *chiite* → hevelep deveradur *chiat, chiad(ez), chiadiezh ; chiadour, chiadouriezh*.

Hag un dra bennak 'z pe e 'z malizenn elektronek evit Gl. *guépard?* VALL. *kazh-ki, kazh antilopetaer* ; GBAV. *gepard* ; DCFB. *gasparz*. Hemañ diwezhañ ne zisplij ket din (dezneuziadur diwar It. *gattopardo*).

II – YBAN da LM 20 02 12

- Gl. *sunnisme, sunniste* : Sellomp ouzh ar pezh a zo endeo :

NDBF

|| **boudaad** m. **boudaiz** bouddhiste. **boudaat** a. bouddhiste.
 || **boudaegzh** f. bouddhisme. **boudaek** a. bouddhique.

|| **mahomedad** m. **mahomediz** mahométan. **mahomedat** a. mahométan.
 || **mahomedegzh** f. mahométisme.

|| **luterad** m. **luteriz** luthérien. **luterat** a. luthérien.
 || **luteregezh** f. luthérianisme.

Diwar estreget un anv den :

|| **Islamad** m. **Islamiz** Islamiste.
 || **islamegezh** f. islamisme. **islamek** a. islamique.
 || **hindouat** a. hindou. **hindouegezh** f. hindouisme.

Gant anv Marx ez eus bet savet daou live 1. evit a sell an doazhadur ha 2. evit a sell ar bolitikouriezh.

NDBF

|| **marksad** m. **marksiz** marxiste **marksat** a. marxiste.
 || **marksegezh** f. marxisme.

Klokaet da heul gant (Emsav):

|| **marksadegezh** b., **marksidik** aa.,
 || **marksour** g. -ion, **marksour** aa., **marksouriezh** b.

Neuze, mar heulier ar framm-se e teu :

sunnaad g. **sunnaiz** sunnite.
sunnaat aa. sunnite.
sunnaegezh b. sunnisme.
sunnaek aa. sunnite.

Hag un disparti a ve etre *Sunnaiz* dezho ar feiz *sunnaat* hag ar re o korvoiñ ar feiz en ur par politikel, ar *sunnaelourion*? Evel ma vez graet e galleg etre *islamique* hag *islamiste* a ve e brezhoneg *islamek* → *islamegezh* ≠ *islamelour* → *islamelouriezh* (?). N'on ket barrek a-walc'h war an divoud evit gouzout ha dav eo sevel *sunnaour* → *sunnaouriezh* hag ivez *sunnaelour* → *sunnaelouriezh*, ma n'eo ket *sunnaidik* → *sunnaidigezh*.

Ha gant Gl. *chiite* pe *chi'ite* e teufe :

chiïad g. **chiïiz** (gant tri i !) chiïte.

chiïat aa chiïte.

chiïegezh b. chiïisme. Pe: *chiïadegezh?*

chiïek aa. chiïte.

III – GE da LM 20 02 12

Kevatalioù brezhonek Gl. *sunnite*, h.a. hon eus bet tro d'ober war o zro pa embannis pennadoù war Lavar. Ken diouizieki on bepred, pa n'anavezan nag an arabeg nag istor an Islam hag ar broioù arab. Da c'hortoz un diskoulm hollek a-berzh un arbennigour, ne welan netra gwell eget kinnigoù Yann-Baol.

Heñvel dra a-zivout kevatal Gl. *guépard*. Evel just, n'omp ket evit arverañ charbañioù Vallée. A-du e ven evit degemer ar c'hinnig embannet gant Ar Glev : evit ar skritelloù eus ar seurt eo gwell degemer ar furm kentañ embannet gant ma ve dereat ent sonel... ha dereat ivez ar c'hinniger !

IV – LM da YBAN ha MME 20 02 12

Evidon *-egezh* a verk ur perzh hag *-iezh* ur redenn breder.

Savet 'm boa *sunnaadiezh* diwar skouer *katoligiezh*.

Ok evit *sunnaelour/sunnaelouriezh* (diouzh ar savboent politikel, Al Qaeda da skouer).

Notomp diwar vont ez a an deveradoù brezhonek da heul distagadur ar galleg *sunn-* pa glever *sounn-* gant an arabegerion.

Gl. *Chiite*, *chiïisme* (Ar. *shî 'ah*): ar bon zo Ar. *shî/chî* ha ned eo ket *shii/chii*. Diezhomm an daou *i*.

D'ar roll e c'haller ouzhpennañ deveradoù trede skourr an Islam : Gl. *kharidjisme* Br. *c'haridj-*.

KIS-1171

I – MME da YBAN ha GE –23 02 12

1. Gl. *nanofibre*. Hag ezhomm zo eus daou dermen: *nanogwienn*, *nanoedañv*? (hemañ diwezhañ digedell ?)

2. Gl. *fibre* & *fibré* a arverer er jedoniezh (*espace fibré* ha marteze traoù all a anavezez gwell egedon. Marteze ez arverer ar verb ivez? Arveret e vez bepred evit ar bigi: *fibrer une coque*; moarvat e tere Br. *gwiennañ* aze. Goulenn a ran ivez digant Gab.

3. Gl.Sz. *stagflation*, Br.?

4. Gl. *sous-amendement*, Br. *adenkemmañ*?

5. Gl. *ternaire* (jedoniezh), Br.?

6. Gl. *segment de marché*, Br.?

II – YBAN da MME ha GE 23 02 12

1. Gl. *nanofibre*: Tud 'zo a skriv *nano-fibre* ivez. E Br. ez eus *edañv*, *edañvenn*, *gwienn* evit talvezout kement hag ar Gl. *fibre*, *filament*, *fil*. Hañval ganin ez eo erdalva *gwienn* ledan a-walc'h: *gwiennoù naturel*, *kalvezadel*,

kevanaozel. Evit *edañv(enn)* a ra dave dreist holl d'an danvezioù meinel — kevanaozel pergen —, met n'eo ket bepred. Ali Gwion a ve deuet mat, rak en e *Geriadur ar Vezekniezh* ez eus anv kalzik eus *edañv(enn)*où ha gwiennoù. Tu zo bepred da empentiñ *nanogwienn*, met kavout a ra din e spir *nanoedañv* g. -où evit a sell an dafaroù kevanaozet, a chom divoud ur bern imbourn'hioù hag arnodoù.

2. Gl. *fibre & fibré*: www.obs-besancon.fr/.webloc

Diwar ar pezh a welan war al load amañ diaraok, e kinnigfen a-walc'h ober gant *gwienn*. Neuze e c'haller komz eus Br. *gwiennañ* Gl. *fibration*, Br. *egor gwiennet* Gl. *espace fibré* hag eus Br. *gwienn* Gl. *fibre*.

3. Gl.Sz. *stagflation*: ar ger a zeu eus *stagnation* + *deflation*. Kinnig a ran Br. *monc'hwezh chagadurel* pe, evit ober heñvel ouzh an Am. *chagc'hwezh*.

4. Gl. *sous-amendement*, Br. *adenkemmad*? Ya.

5. Gl. *ternaire* (jedoniezh): Br. *triadek*. Evel *unadek*, *daouadek*.

6. Gl. *segment de marché*: Br. *rannnevid*. Ali Gwion a-zivout reizh ar ger? Me lavarfe g., tra ma lak Roparz Hemon da vezañ *b.*, evel pa vije *rann nevid*. Tu a ve da gompren ivez *nevid rannek*, n'eo ket?

III – GE da MME ha YBAN 25 02 12

Trugarez evit testennoù da eskemm gant Martial eus an 23-25. Setu va evezhiadennoù.

1. Dispis ar bevennoù etre stervaoù, arvervaoù kentoc'h, Br. *gwienn* ha *edañv (-enn)*. Diouzh va zu, e GEVEZ, e ran gant *gwienn* pa vez kennotet un dave da *gwiad bev* pe *bevel*: *kaherwienn*, *gwiennoù kotoñs* da skouer, ha gant *edañv-* er c'hemeradurioù deskrivadurel hag, evel ma lavarez, evit danvezioù meinel ha kevanaozel — en ur lezel gant *gwienn*, evel ma lavarez c'hoazh, un erdalva ledan. War a hañval ez eo ken dispis all ar bevennoù etre arvervaoù *fibre* ha *filament*... Bezet pe vezet, goude *nano-* kemmadur ebet, *nanogwienn*, evel er c'henstrolladoù hiron. En eneb: *korowienn*. Er vezekniezh ivez e ran gant *gwian* g. a-dal da Gl. *fibrille*.

2. War a gredan kompren, e ve an *espace fibré* ur meni gwiad? Keal a gantabegfe arver *gwiennañ* ha deveradoù...

3. Skrivañ a rafen *rannevid* (digunvez *-nnn-*). A-zivout reizh ar c'henstrolladoù gant *rann-* ez eo an holl a-du evit ober eus *rann-* ur rakger (ur c'hetod), eleze da zebazh d'ar c'henstrolladoù reizh ar stirann (ar penndod) — an holl nemet Roparz Hemon... Evit ur wech hor boa kavet gwell treiñ kein d'ar Paotr Kozh. War gement-se e 'm eus bet tro da skrivañ, sl. La-17 317.

KIS-1172

I – MME da GE 26 02 12

Trugarez evit da skoazell. A-zivout Lavar 19 da zont war ar Gwe: moarvat e 'c'h eus miret hollad hon eskemmoù... Mar mankfe tra pe dra ganit, ro din da c'houzout: miret 'm eus pep tra (a gav din da vihanañ !). Heñveldra evit va eskemmoù gant Yann-Baol.

E GIBR e reas RH gant ar berradur YANB met n'emañ ket er roll, sl. melladoù: *didrubuilh, dijuniñ, evezh, dinec'h*, ha. Er mellad *dinec'h* e kaver an anv Yann, a zo moarvat en titl. Ha gouzout a rafes peseurt oberenn eo? (marteze emañ en embannadur roneotet ?).

1. E Lavar 10 e roez er gerva Br. *argeladurezh*, Gl. *(la) symbolique, symbolisme*. Ha talvezout a ra ivez e domani an arz? (hag en tachennoù all roet gant *Petit Robert* ?). Gwelout a ran e oa bet arveret Br. **simbolouriezh** en Emsav 118/384 — n'emañ ket an niverenn-se ganin — setu n'ouzon ket gant peseurt ster...

2. Gl. *Solliciter le moteur*, Br. *gougorzhañ ar c'heflusker?* (ha gallout a reer amañ ober gant *gougorzhañ?*).

3. Gl. *lesbianisme, saphisme*. Gallout a reer ober gant *heñvelreviadezh ar merc'hed*, met kement-mañ n'eo nemet un despizadur. Amprestañ, peseurt stumm? *lesbianegezh, safiegezh?*

4. Gl. Ha talvezout a c'hellfe Br. *yezh kein, yezh tal*, kement ha Gl. *langue source, langue cible*? (lennet 'm boa ganit *yezh kein* : *langue d'adossement*, met an droienn-se n'eus ket anezhi e galleg, emezout...)
5. Gl. *sous-médicalisé*, Br. *isvezegelaet*?
6. Gl. *microbe, maladie spécifique*, Br. *garvev, kleñved spesadel*?
7. Gl. *état stationnaire* (un den klañv), Br.?
8. Gl. *stationnarité économique, démographique*, Br. *kestalded armerzhel, poblañsel*?
9. Gl. *stock génétique, chromosomique*, Br. *boniad hiloniel, kromozomek*?
10. Gl. *stomachique* (*a aesa ar c'hoazhañ boued*), Br. *hegoazhus*?
11. Gl. *suggestif*, Br. *goudroüs*? (& *atizus*).
12. Gl. *superfécondation*, Br. *lieshiliañ*?
13. Gl. *forme supplétive*, Br.? *furm gevelat* (cf. *kevelat* GEAK ?)
14. Gl. *substantialité*, Br. *solwezelezh*?

II – GE da MME 29 02 12

A-zivout ar berradur YANB n'ouzon tra. Pa 'm bo goar ez in da furchal e 'm grignol war lerc'h rannoù kozh GIBR.

1. En Emsav 118 384 ez eo arveret *simbolouriezh* da aroueziñ al luskadoù arzel eus an 19^t-20^t kantved, hervez ar boaz da amprestañ (peurliesañ) an anvadoù istorel. Setu ar frazenn ma kaver ar ger: “En arz e ra berzh ar simbolouriezh, ken el lennegezh, ken el livouriezh”.

2. Ya, evel just: *gougorzhañ ar c'heflusker*. War La-09 290 dres e studian ar gudenn, ha klozañ: “A wir leun enta, dienderc'hadek eo diskleriañ: *Gougorzhet e vez an dommerez gant ar gwrezdalc'her*”.

3. Kudenn ebet, da 'm meno, evit amprestañ termenou a zo dezho ur wizienn istorel ha sevenadurel evel ar re deveret diwar anvenn ar varzhez

Σαπφώ; (aet da Br. *Safo*) ha diwar anvenn an ezezenn c'henidik anezhi Λέσβος (Br. *Lesbos*). An adanvioù deveret, o verkañ hiziv ur plac'h diskiblez serc'hel da Safo zo Gl. *saphique*, Sz. *saphic*, alese Br. *safek*; alese, anvad ar plac'h he unan: *safegéz*, hag ar serc'h etre merc'hed: *safegézh* pe, marteze gwell: *safegiezh*? Mar deverer diwar Lesbos, e tegouezher gant an andanvioù Gl. *lesbien*, Sz. *lesbian*, Br. *lesbian* (a-du gant da ginnig), ar pennanvioù Gl. *lesbienne*, Sz. *lesbian*, Br. *lesbianez*. Anvad ar serc'h e unan: Gl. *lesbianisme*, Sz. *lesbianism*; kinnig a rafen *lesbianezh*, dre stagañ *-ezh* ouzh an adanv (ent sonel e ve diaes stagañ *-iezh*). Evit an termenoù o verkañ ur sell diouzh an erdal, e tegemerfen digemm ar furm arveret ken diouzh an ental: *ur plac'h lesbian*, ken diouzh an erdal: *al luskad lesbian*. Ne zegasfe splet ebet a-fet ster, ponnderder diezhomm avat, ober gant gant **lesbianek*, **lesbianel*.

4. Ya. N'eo ket berzet ouzhimp avat pinvidikaat ar galleg! Ha mar bez aes da intent *langue d'adossement*, perak ket. E gervaoù an niverennoù Lavar e welez un nebeut nevezc'herioù gallek krouet adal da dermenoù brezhonek...

5. Ya, a lavarfen ivez.

6. Ya.

7. 8. Ober a rafen gant Br. *kestal* e tro ar c'hleñved hag an armerzh: "stad kestral ur c'hlañvour, an armerzh". E GEAK e kinnig Yann-Baol Br. *diflach*; moarvat, hep dilezel ar ginnigadenn-se, ne gilfen ket dirak *kestal*, *kestalded*. E ali?

9. Heñvelster eo Gl. *patrimoine génétique* (Br. *glad hilel*) ha Gl. *stock génétique*, gant an diforc'h e kennot hennezh ur sell treadegel, hêrezhel, war gen un hinienn, ha hemañ ur sell kevadegel empleget gant an damant da ziwall kevanded ar glad hilel. Ya, marteze *boniad hilel*, *boniad kromozomou*. Yann-Baol en deus studiet pishoc'h ar c'hudennoù-se a roy e ali.

10. Gl. *stomachique* zo un termen istorel, aet diarver, erlec'hiet outañ Gl. *eupeptique* (sellet ivez evel amouiziel) a 'm eus kinniget evitañ Br. *hegoazhus* end-eeun. Mar lakaez Gl. *stomachique* e 'z keriadur, gwell e vo reiñ dezhañ ar c'hevatal a gaver e GReg.: *stomokus*, ken istorel hag eñ.

11. Ya, *goudroüs*, met ivez *dambredus* (La-17 361-362), hervez an durc'hadurioù ster a zo gant ar ger gallek-se danglevadek mar bez.

12. Deverañ a rafen diwar Br. *speriañ*: *liessperiañ* pe, gwell da 'm meno, *elsperiañ* ; *el-* zo a un gerdarzh gant Gr. *πολυ-* (Gl. *poly-*).

13. Ya, er c'hramadeg e tle dereout un deverad eus *keveliñ*. Keveneb *plegad* (Gl. *flexion*) eo *kevelad* (Gl. *supplétion*). Alese, bodad deveradoù diwar *kevel-* kemparzhed da vodad an deveradoù diwar *pleg-*: *kevelat*, *keveladel*, *keveladek* (sl. La-15 257); sk.: Br. *den*, liester plegat: *denion*, liester kevelat: *tud*; alese, e lavarer ez eo ar brezhoneg ur yezh *plegadek* ha *keveladek* war un dro, h.a.

14. Ya, *solwezelezh* ha *solwezegezh* hervez ar selloù diouzh an erdal ha diouzh an ental.

I – GE da YBAN 27 02 12

Emaon o paouez lenn da valad ha hini Laorañs. Kalonekaus gwelout Breizhiz na gavent d'o barr kefredel hent ebet estreget hentoù ar sevenadur gallek o tizoleiñ ez eus bremañ hentoù brezhonek... War O-F hiziv ez eus ur pennad war Mona Ozouf, a dremen hep lavarout e voe hi ar bugel kentañ savet e brezhoneg arnevez, nad a ket pelloc'h eget teurel selloù klouar war he broig.

Evit un dra all e skrivan dit hiziv. Ar geriadurioù gallek a solian warno evit GEVEZ a ginnig ur roll termenoù, enno ar gerioù *indice*, *index*, *ratio*... ha war un dro despizadurioù digenglot, ouzhpenn ma ne genglotont ket etrezo na gant an termenoù saozneg keñverek (*index*, *ratio*, *rate*...). Hag un tamm sklerijenn a rofes din? Amañ dindan stad va skrid.

index cardiaque ◇ **cardiac index** ◇ **feuriader g. -ioù kalonel**

kementad gwad erlusket gant pep kofig e-doug ur munud dre vetr karrez eus gorread ar c'horf (ec'hongaster gorreel, L^1T^{-1}), 3,2 l ent reol (sl. *débit cardiaque*)

index de concentration ◇ **concentration ratio** ◇ **argement g. bec'h**

keñver feur un danvezenn en troazh ouzh ar feur anezhi e plasma ar gwad

index de morbidité ◇ **morbidity ratio** ◇ **argement kleñvel**

(Reuziadouriezh) dregantad gouziviaded ur c'hleñved lavaret a-geñver gant niver poblañs ur rannbarzh pe ur stroll tud (bugale, oadourion, tud kurdiet)

index de mortalité ◇ **death rate** ◇ **1 feur mervel** || **2 argement mervel**

(Reuziadouriezh) dregantad marvoù diwar ur c'hleñved lavaret : 1 a-geñver gant niver ar boblañs || 2 a-geñver gant dregantad an holl varvoù

index systolique ◇ **stroke index** ◇ **feuriader sistol**

kementad gwad erlusket da geñver pep krezadenn eus pep kofig dre vetr karrez eus gorread ar c'horf; ent reol etre 30 ha 50 ml

indice comparatif ◇ **ratio** ◇ **argement g.**

(Reuziadouriezh) keñver etre daou zarvoud pe etre an un darvoud e div boblañs kevarall

II – YBAN da GE 27 02 12

N'ouzon ket ha sklerijennus e vin, rak ur spont ar mesk a zo gant an termenou-se ken e galleg ken e saozneg. Kavet 'm eus gwell e GEAK divizout kement-mañ :

- **keñver** : termen hollek Gl. *rapport*.
 - Ar c'heñver etre div werzhad eus an un braster en amveziadoù disheñvel (metoù, amzer,...) a vo badezet Br. *feuriader*, o klotañ dre vras gant ar Gl. *indice, index*, a zo damheñvelster.
 - Ar c'heñver etre div werzhad diforc'h a un anien (daou sammad, daou briz,...) a vo badezet Br. *argement*, o klotañ dre vras gant ar galleg *ratio*.
- **gwezhiader** : niver a liesaer drezañ o tezverkañ ur perzh piaouel, Gl. *coefficient*.
- **feur** : dregantad un darn en un hollad, Gl. *taux*. Skouer : *feur kleñvel, feur mervel, feur genel...*
- **kenfeur** : parder daou geñver, Gl. *proportion*.

– **periad** : niver liesaat, damheñvelster gant gwezhiader, Gl. *facteur*.

Diwar se, klaskomp gwelout an termenoù a zegasez :

1. index cardiaque (feuriader g. -ioù kalonel) : kementad gwad erlusket gant pep kofig e-doug ur munud dre vetr karrez eus gorread ar c'horf (ec'hongaster gorreel, L^1T^{-1}).

Neuze ne glot ket despizadur ar ger gant ur feuriader, pa'z eo ur ventad : kinnig a rez ivez gant gwir abeg ec'hongaster gorreel (ar gwad). Un diaezamant neuze, rak pezh a ve da zec'heriañ eo e veneg ar muzul-se un dra bennak a-zivout ar galon, ur werzhad venegiñ eo. Perak ket udb. diwar meneg? Da skouer : menegiader g. -ioù.

2. index de concentration (argement g. bec'h) : keñver feur un danvezenn en troazh ouzh ar feur anezhi e plasma ar gwad.

Hervez an despizadur e klot muioc'h gant un argement. Neuze a-du ganit.

3. index de morbidité [argement (Reuziadouriezh)] : dregantad gouzviaded ur c'hleñved lavaret a-geñver gant niver poblañs ur rannbarzh pe ur stroll tud (bugale, oadourion, tud kurdiet).

Ur feur eo neuze.

4. index de mortalité (1 feur mervel || 2 argement mervel) : (Reuziadouriezh) dregantad marvoù diwar ur c'hleñved lavaret : 1 a-geñver gant niver ar poblañs || 2 a-geñver gant dregantad an holl varvoù.

A-du.

5. index systolique (feuriader sistol) : kementad gwad erlusket da geñver pep krezadenn eus pep kofig dre vetr karrez eus gorread ar c'horf ; ent real etre 30 ha 50 ml.

Evel index cardiaque neuze : menegiader ?

6. indice comparatif (argement g.): (Reuziadouriezh) keñver etre daou zarvoud pe etre an un darvoud e div boblañs kevarall.

A-du gant argement.

III – GE da YBAN 27 02 12

Trugarez evit da sklaeriadurioù prizius. Laouen on o welout ez arzaelez *feuriader kalonel, f. sistol*, diskoulm na gaven ket gwall vastus kennebeut. An niver-se a ro hepken ur menegad, un ditour eus labour ar galon. Kentoc’h eget deverañ diwar Br. *meneg* avat (divoas e kavan *menegiad*, rak deverad ebet diwar *meneg* n’eus *-i-* e deroù e lostger), ha ne ve ket koulz ober gant Br. *ditourenn*? E daou zegouezh all e ran gant ar ger-mañ evel kevatal da Gl. *indicateur* (sl. amañ dindan). E GEAK ivez, e lennan, p. 206 (v° **renseignement**): “un ~ (indice) *ditourenn*”.

indicateur nutritionnel ◇ **nutrition indicator** ◇ **ditourenn** b. **vezhur**

er Vezhurouriezh, nep roadenn gementadel (savder, pouez, pleg kroc’hen, boued bevezet) en araez da bourchas stlenn war aozioù envagañ ur stroll tud

indicateurs de santé ◇ **health indicators** ◇ **ditourennoù yec’hed**

brasterioù jedet diwar ar muzulioù graet war ur boblañs war-benn andalañ ar stad yec’hed anezhi, ar re bennañ o vezañ an argementoù [*da reizhañ*: ar feurioù] kleñvel (darvezusted, revezusted) ha mervel, an hoali keitat

IV – YBAN da GE 27 02 12

OK evit *ditourenn*, ar mezeg o vezañ evel ur c’homiser polis.

KIS-1174

I – Ao*** da GE 27 02 12

*Aber 'zo vont da embann un nebeudig eus va barzhonegoù en niverenn o tont. Evit-se, e 'm eus ezhomm da gaout un termen galleg dirak *dec'hmegoù*. Din-me da gompren ar ster, ne zeuan ket a-benn da reiñ ur c'hevatal. Setu ar frazenn :*

C'hoantoù du...
Dec'hmegoù ruz.

Lun 6 Mezheven 2011

Setu ar pezh a 'c'h eus skrivet din e 2008 :

Dre an arver a rez eus "an ijin" a-geñver gant bommoù Malebranche ha Pascal, e komprenan e lakaez ar ger-se a-dal da Gl. *imagination*. Diaes e vo dit derc'hel an termen, rak Br. *ijinañ* a eneber ouzh Br. *empentiñ* evel Gl. *inventer* ouzh Gl. *imaginer*. Koulskoude er yezh resis ne reer ket gant Br. *empentiñ* (trestummad eus *empennañ* "lakaat en e benn"), met distroet eur d'un henfurm a gaver e kembraeg hag a oa roudoù anezhi e henvrezhoneg: *dec'hmegañ*, deveret diwar -meg- "skediñ, splannañ". An *dec'hmegañ* zo ur mod eus an *derc'hañ* (derc'hañ "kemer dirak e spered e kement doare a c'hell bezañ", da skouer, pa 'm eus koun eus dremm X e lavaran e terc'han dremm X dre an eñvor ; pa zec'hmegan an dremm vravañ a garfen gwelout e lavaran en he derc'han dre an dec'hmeg ; met ivez, pa sellan ouzh dremm an den emañ oc'h emzvizout gantañ e lavaran en he derc'han dre ar merzhout — e galleg n'eus ket ur verb resis a-gevatal da Br. *derc'hañ* ; ober a reer gant *présenter*, *représenter* en ur ouzhpennañ ur resisadur, pe en ur zaveiñ da Al. *vorstellen*, a zo kevatal dik Br. *derc'hañ*).

Dre *zec'hmeg* ez intentan neuze : "meg" evel-just + *présenter*, *représenter*.

Lakaat a ran neuze an daou c'her diwezhañ-se da gevatal da *zec'hmeg*?

II – GE da Ao*** 27 02 12

Br. *dec'hmegañ* zo dezhañ da gevatal Gl. *imaginer* ; amprest Kb. *dychmygu* eo. Kevatal Br. *dec'hmeg* zo enta Gl. *imagination*. Dre ar RENABL e kavi arverioù eus ar ger.

KIS-1175

I – MME da GE 04 03 12

E GEVEZ 4 er gerva e lakaez *palvstouiñ: supination & palvsaviñ: pronation*. Ne glot ket gant ar pezh a zo e GEGO, a lavar ar c'hontrol...

Pehini zo mat?

II – GE da MME, GC 04 03 12

Ur bleupad zo e GEVEZ-4! Dre eurvad ez eus lennerion aketus evel dout, trugarez! Un errata ouzhpenn da enskrivañ e GEVEZ-6.

KIS-1176

I – YBAN da GE 06 03 12

Bonad ar verboù e *-niañ*

Penaos skrivañ bonadoù ar verboù *toniañ*, *mestroniañ*? Ha *koaniañ*, *heuliañ*? Skrivañ evel-henn: *ton(i)-*, *mestron(i)-*, *koan(i)-*, *heul(i)-*, h.a. Ne gavan ket iskis *me a leugn*, *me a goagn*, *me a heuilh*, met quid a-zivout *me a dogn*, *me a vestrogn*? Mar heulier alioù an Here da vihanañ.

II – GE da YBAN 07 03 12

Gwall gudenn eo skrivadur bonad ar verboù deveret diouzh pennanvioù oc'h echuiñ gant ur gensonenn ha dibennet en *-iañ* pe *-iat*: *glebiañ*, *heuliañ*, *peliat*, *leuniañ*, *turiañ*, *kleuziañ*, a zo enno ul ledsonenn eus an *-i-*. Kudenn ebet er yezhoniezh, pa arouezier ar soniad-se dre *-j-* (ha c'hoazh, goude *-l* ez eus daou zistagadur gallus, sl. La-11 84 4). Kervella a veneg ar gudenn hag a chom gant ar skrivadur lennegel boas: *koagn*, *heuilh*, *gleb*, *tur*, *kleuz* en ur glozañ: "Peurliesañ enta ne vez ket aroueziet an [y]" (YBRB § 61, p. 45). An Here a-benn ar fin n'en deus degaset netra nevez. Hag e gwir ne welan ket kennebeut pe ziskoulm gwelloc'h a c'hallfed kavout. *Mestroniañ* avat zo deveret diwar *mestroni* ha *mestroni-* eo e vonad. (Tu bennak e tichañsas din skrivañ: "*mestrognfe*"... scripta manent, absolvenn din evelato !)

KIS-1177

I – LM da YBAN, GE, MME 09 03 12

Da ali 'm be c'hoant kaout war an troiennoù-mañ a denn d' an tresañ (ha d' ar ventoniezh ivez moarvat):

- perspective frontale: diarsell a-dal
- perspective oblique: diarsell a-veskell
- perspective linéaire: diarsell a-linenn, diarsell linennel
- perspective par changement de taille: diarsell dre gemm ment
- perspective par chevauchement: diarsell a-gevarlank
- perspective à 2 (3) points de fuite: diarsell a zaou boent (a dri f-) tec'h
- centre perspectif: kreiz a-ziarsell

II – YBAN da LM 10 03 12

Evezhiadenn: termenoù livouriezh hon eus amañ, kentoc'h eget hanc'herioù jedoniezh. A se ez eo diresisoc'h ar yezh.

Gl. *perspective frontale* = *perspective centrale* = *perspective à un point de fuite*. Daveiñ a ran da GEJED-6 ma kaver traoùigoù a-zivout an diarsell e jedoniezh. Krennañ a ran enta. En degouezh-mañ e lavarere e jedoniezh:

diarsell a greiz = diarsell kreizel, met tu a ve da lavarout ivez *diarsell kernennek*, pa emañ lagad an arseller e beg ur gennenn: Gl. *perspective conique*. Evit a sell al livouriezh, netra a-enep ar Br. *diarsell a-dal = diarsell diadal*, pa emañ unan eus talioù an ergorenn kenstur d'al linenn dremmwel, an tal ragenep, dres.

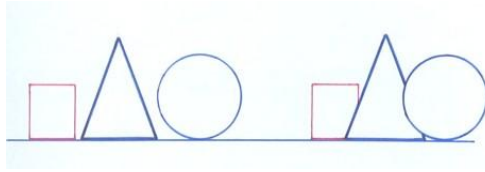
E jedoniezh ez eneber an diarsell kreizel hag an diarselloù a-stur (kenstur). En degouezh diwezhañ-mañ emañ ar arseller en trafell, evel an Heol lakaomp. Daou zoare diarselloù kenstur zo: **1.** an hini a-skouer, dre vannañ an ergorenn diouzh ur roud a-skouer war daolenn ar bannadoù (an tamm paper ma reer an dresadenn); **2.** an diarsell a-veskell, dre vannañ an ergorenn diouzh ur roud a-veskell war daolenn ar bannadoù. An kez diarsell a-veskell a c'hell bezañ untec'h, daoudec'h pe trizec'h (Sl. GEJED-6 https://www.preder.net/r/bibli/jedoniezh_6ved.pdf).

En degouezh-mañ — el livouriezh — e c'haller ober en ur yezh damresis gant *diarsell a-veskell* (Gl. *perspective oblique*), pa n'eus mui tal ebet eus an teirmenteg kenstur d'al linenn dremmwel — a-veskell emaint — (ur c'her zo a-dal evelkent). Met kenkoulz all eo ober gant an termen resis Br. *diarsell daou boent tec'h* (Gl. *perspective à deux points de fuite*).

Gl. *perspective à 3 points de fuite*: anvet ivez *perspective aérienne* el livouriezh. Ouzhpennañ a reer ur poent tec'h ouzhpenn dreist pe dindan al linenn dremmwel. Neuze: Br. *diarsell tri foent tec'h = diarsell war-drañ* pe *diarsell war-grec'h*.

El livouriezh ez eus tunioù all da verkañ lec'hiadur keñverel an ergorennoù, dre gemmañ ar mentoù, al livioù, an aergelc'h, ar spisted. Tu a ve da ober gant ar Br. *diarsell tregemmel* (Gl. *perspective différentielle ?*): *diarsell dre gemmañ ment — dre vihanaat —* (Gl. *perspective par changement de taille*), *dre gemmañ liv* (Gl. *perspective par changement de couleur*), *dre gemmañ aergelc'h (spisted)* pe *spisted* (Gl. *perspective atmosphérique*). Doareoù all zo c'hoazh.

Gl. *perspective par chevauchement*:

A-du gant da ginnig Br. *diarsell dre gevarlank*.

Gl. *perspective linéaire*: talvezout a ra e reer gant linennoù pe regennoù eeun evit tresañ. Neuze e kinnigan ar Br. *diarsell eeunregek*, pa'z eus ivez eus an *diarsell krommregek* (Gl. *perspective curviligne*), eus an *diarsell kranennek* (Gl. *perspective cylindrique*), hag ivez eus an *diarsell pellennek* (Br. *perspective sphérique*). Tu a ve da empentiñ ur bern reoù all c'hoazh, un darn anezho o vezañ bet dedalvezet evit gwir gant livourion 'zo.

Gl. *centre perspectif*: kreiz an dresadenn diarsell — an diarsellad(enn) — eo. Me rafe e Br. gant *kreiz diarselladel = kreiz (an) diarsellad*.

KIS-1178

I – MME da GE, YBAN, LM 15 03 12

1. Boas eur d'ober gant Br. *levrenn* a-dal da Gl. *tome*, ar pezh a zegouezh pa vez anv eus levrennoù distag. Da 'm meno e c'hell ivez marteze talvezout evit levrennoù diabarzh ul levr, nemet e rafed gant Br. *rannlevr*? Petra ober avat eus Gl. *tomer, tomaison*? Br. *levrennañ, rannlevrañ*?

2. Hor geriadurioù ne lakaont ket kemm etre *cire(r)* & *encaustique(r)*... pa reont gant Br. *koar, koarañ*. Ne dalvez ket da vihanañ evit al livouriezh. Hag un diskoulm 'z pefe? Ha trawalc'h e vefe ober gant *koarenn, koarenniñ*, diskoulm dister...

3. Petore kemm zo etre *treizhid* ha *treborzh*? (sl. GEAK, ezhomm 'm eus lakaat ur spizadenn dirak an daou dermen).

4. E GEJED e roez Br. *treuzfurmad* a-dal da Gl. *transformé*. Reiñ a ra *Petit Robert transformée*, pennanv benel, hag an hevelep tra eo?

5. Gl. *électricité statique*? Br.?

6. Gl. *numéricité*, Br.?

7. Gl. *balle traçante*, Br. *boled roudennus, tresus*?

8. Gl. *thermorégulation*, Br. *gwrezreoliñ*?

II – LM da YBAN, MME, GE, MC 17 03 12

Pa 'm boa graet va "c'hoñje" e 'm boa bet tro da arverañ seurt boledoù, Gl. *balles traçantes*. Arveret e vezont diouzh an noz evit reizhañ ar bukañ a-drugarez d' ar roudenn luc'h a lezont war o lerc'h pa denner gant ar fuzuilh mindraihañ (ur boled a seurt-se diwar 10 pe 20). Ar c'hanolioù 20 lakaet da armañ kirri hobregonet 'zo a ra gant obuzoù eus ar seurt ivez. Armoù tennata int.

Tu a ve d' ober anezho *boled reizhbukañ* pe *boled nozvukañ* pe *boled luc'hvukañ* ivez?

III – YBAN da MME, LM 17 03 12

1. Gl. *tome, tomer, tomaison*: <http://dictionnaire.reverso.net/francais-definition/tomer>

} **tome** (nom masculin singulier) chaque livre d'un ouvrage en
 } comprenant plusieurs

Heñvelsterioù: *volume, division, livre, partie*.

} **tomere** (verbe)
 } 1 diviser en tomes
 } 2 marquer les feuilles, la reliure, du numéro du tome

An termenoù a gaver zo:

– *kevrenn (-levr)* (Sketla Segobrani), *rolladenn, levrenn* (Vallée, Roparz Hemon, Meven Mordiern);

– *lodenn* (*Skol louarn Veig Trebern, Emgann Kergidu, ...*);

– *rann* (*Geriadur ar Vezekniezh, ...*).

E Kb. e kaver *cyfrol* b. *-au* "LLyfr cyfan (weithiau'n rhan o lyfr mwy)" Sz. *tome, volume*.

An termen *levrenn* a arverer ken evit ul levr embannet e lies rann, ken evit ul levr hepken. Ar ger *lodenn* a gaver evit un darn eus un oberenn embannet e stumm ul levr, met ivez evit ur rann en ul levr ennañ lies hini. Heñvel dra evit *rann* ha *kevrenn* a du 'rall.

A-du ganit evit ar Br. *levrennañ* kevatal d'ar Gl. *toimer*, ken er ster 1 ha 2. Marteze e c'haller mirout *kevrennañ* ivez, e koun ar *Sketla Segobrani* hag ivez *Geriadur Brezhoneg an Here*: "kevrennoù ul levr" (p. 734)? E korf ul levr e c'haller ober gant ***lodenn, rann, parzh*** a gav din.

2. Gl. *cire, encaustique*: kentoc'h eget *koarenn* — a ve "tamm koar" — ez arverfen ar Br. *koaregenn* evit talvezout ar Gl. *encaustique* — danvezenn goarek —, eleze diwar koar. A se ivez ar verb *koaregennañ*, pe berroc'h *koaregañ*.

3. Br *treizhid* ha *treborzh*:

Treborzh: tremen ur varc'hadourezh dre ur riez hep bezañ divalvoud. An treborzhier zo ur c'hourater arbennikaet en enporzh hag en ezporzh. Beajourion a c'hell ivez bezañ e treborzh, pa c'hortozont en un aerborzh pe en ur morborzh, hep tremen er maltouterezh, evit mont pelloc'h.

Treizhid, treizhidell a reer eus monedone ar marc'hadourezhioù, ar veajourion, an arc'hant, ar roadennoù, ar c'heleier. Brasoc'h eo erdalva an termen-se.

4. Br. **treuzfurmad** Gl. *le transformé*: delvad un elfenn en un treuzfurmadur. A-wechoù e reer ivez e Gl. gant *la transformée*, da skouer *la transformée de Fourier*, berradur eus *la fonction transformée*. E brezhoneg e reer gant *treuzfurmad* evit *élément transformé* pe *fonction transformée*.

5. Gl. **électricité statique**: Br. *tredan diasavel* = *bec'hiadoù tredansavel*.

6. Gl. **numéricité**: ne anavezan an termen-se nemet en droienn *test de numéricité*, arveret en aregoù, evit gouzout hag un nod zo hini ur sifrenn pe get. Un droidigezh eus ar saozneg *numericity testing*.

Ha c'hoazh, emañ an aozerion o tabutal a-zivout an termennoù-se. Lennet 'm eus tu bennak an eskemm-mañ:

« [...] and evaluate the "numericity" (or is it "digitness"?) »

« I believe the word is "digitude" ; -) »

E galleg ivez ez eus eskemmoù war an divoud :

fr.narkive.com/2006/6/28#699A17

E Br. e rafen gant **sifrennded** = ar perzh bezañ sifrenn, **sifrennelezh** = an anadenn, hollad ar sifrennoù.

7. Gl. **balle traçante** : Sz. *racer bullet, tracer ammunition*, Al. *Leuchtspurmunition*. Seurt tennoù zo dezho un trevnad tanarvestel o lezel ur roudenn luc'h a-hed an treug davet ar vukenn. Neuze : *boled roudenner*.

8. Gl. **thermorégulation** :

Ar Br. *gwrezreoliñ* a dalvez *reoliñ* (Gl. *contrôler*) ar gwrezverk, gant ur *gwrezreoler* (Gl. *thermostat*) da skouer. Marteze ez eus ezhomm eus ur benveg eus ar seurt en un trevnad brasoc'h da *reoliañ* (Gl. *régler, réguler*) dedro ar gwrezverk en un ijinenn bennak. Pishoc'h, e brezhoneg e reer gant *arouleviañ* (Gl. *réguler*) ar gwrezverk hag ivez gant *ardeiñ* (Gl. *gestion*) ar gwrezverk, diwar-bouez un trevnad (Gl. *dispositif*) diazezet ar peurliesañ war ur goulev.

Neuze e c'haller kinnig da gevatal d'ar Gl. *thermorégulation* an termen hollek Br. **gwrezreoliañ**, hag ivez **gwrezarouleviañ** e degouezhioù hefiloc'h ha kempleshoc'h, dreist holl pa arverer binvioù elektronek.

Ali Gwion a vo deuet mat.

IV – GE da YBAN, MME 18 03 12

A-zivout Gl. *thermorégulation* a venegez e 'z respont da Martial (12 03 15), on a-du ganit. Br. *reoliñ* zo un termen hollek arveradus ken evit ober an den, ken evit arc'hwelerezh an ijinenoù. Strishoc'h eo erdal Br. *arouleviañ* : derc'hel suj d'ur goulev.

Kudennoù heñvel 'm eus kavet er vevouriezh, sl. **équilibration, équilibre, homéostasie, homéotherme** e GEVEZ.

KIS-1179

I – MME da GE 15 03 12

Trugarez evit ar skoazell. En taol-mañ e welan dibenn va geriadur o tostaat. Evit kreiz ar bloaz e tlefen bezañ echuet gant aozadur ar melladoù hag ar pajennaosañ. Kalz hiroc'h da ober eget ma soñje ganin, gant an adlenn, ar c'hlokaat hag ar reizhañ. Met ret eo gouzout dibenniñ gant ul labour, mod all ned eer da du ebet...

Ret e vo din plediñ ivez gant an digoradur hag an trugarekadennoù (evit ar re-mañ diwezhañ e kasin bep a lizher d'an dud o deus roet dorn hag amzer din).

Goulennoù :

1. Gl. *tautomère* (er gorfadurezh)? . E GEFIZ e ro Yann-Baol Br. *taotomer* g. *-ioù*. N'ouzon ket ha talvezout a c'hell en daou zomani.
2. Gl. *clade*. Ne welan ket e ve bet lakaet ar rumm-se e rummatadur ar bevien (& *cladistique*, aa. & pa.). Hervez Wikipedia ez eus kemm da lakaat, emezo, etre *cladisme* & *cladistique*...
3. Gl. *terminaison nerveuse*, Br. *dibenn nerval*?
4. Gl. *thanatologie*, Br.? (& *thanatopraxie*, Br. *kelanaosañ* ?)
5. Gl. *géoscience*, Br. *douarskiant*, *geoskiant*?

6. Me gav din eo bet arveret al lostger bihanaat *-an* gant strollderioù, met ne adkavan ket skouerioù ; petra e teu da vezañ an unanderenn? Treiñ a-walc'h a rafen Gl. *plumules* (*pluñv munut dindan ar pluñv*) gant Br. *pluñvan*. Neuze Gl. *une plumule*, Br. *ur bluñvanenn*?

7. C'hoazh e tistroan gant Br. *behinel* / *behinek* (cf. hon eskemm eus ar 06 07 2011), ma lavarez din ez intenter « zo behin e natur » e *gwiad behinel*. Se zo brav d'an den a oar diouzh an dra, met penaos e c'hall ar c'haezh beotian en em dennañ?! Hag er Stagadenn (Preder 147/19) e lennan *kelligoù behinek*, *gwiad behinek*. Anzav a ran ez on kollet pa'z a kontrol an dibaboù. Petra a glot gant *cellule adipeuse*?

8. Perak ober *godfo* eus Gl. *sinusite* pa dag ar c'hleñved ar c'hevioù lez-fri? War a welan e GEGO ne vez graet *god* eus hini ebet anezho (va-unan ez on taget gant unan henek hag a zo ur verzherinti !). Perak bezañ lakaet kemm etre *kev* ha *god* pa respontont o daou ouzh lat. *sinus*?

9. Gl. *transformationnel* (gramadeg), Br. *treuzfurmadurel*?

A-zivout ar yezhoù (traoù hon eus ket graet anv anezho c'hoazh).

10. En hon eskemm diwezhañ e 'z poa graet anv eus Br. *yezh keveladek* ; petra a lavarer e galleg, *langue supplétionnelle*? (ne gaver ker ar ger e galleg !). *Langue supplétive* a ve un dra all, hervez ar skouerioù a lenner war ar Gwe, udb. evel yezh ouzhpenn, un adyezh.

11. O klask deveradoù gallek *supplét-* e kavan war ar Gwe Gl. *supplétivité*, nemet ne vez ket arveret er yezhoniezh (war a gomprenan) met evit al labour : « *le principe de la supplétivité de l'accord de branche à l'accord d'entreprise* ». Br. *keveladezh* pe *amsavadezh*?

12. Ne gomprenan ket gwall vat ha heñvelster pe get eo Gl. *fléchi* & *flexionnel*? Gwelout a ran e reer anv ken eus *formes fléchies*, *formes flexionnelles* ; *langues fléchies*, *langues flexionnelles*. Hag un dibab aozerien eo, pe betra? Br. *furmoù plegat*, *yezhoù plegadek* hepken?

II – GE da MME 17 02 12

Trugarez evit da lizher eus ar 15.

Gourc'hemennou evit da zalc'husted! Spered kier a ranker kaout evit kas da benn ul levr brezhoneg.

Setu va evezhiadennoù :

1. Evit hogos an holl dermenoù a zo enno al lostrann Gl. *-mère* (Gr. μέρος "parzh"), omp boas da amprestañ an termen etrevroadel: Br. *izomer*, *enantiomer* (sl. La-09 423, hh), *metamer*, h.a. A-du gant Br. *taotomer* enta en e holl arverioù.

2. Abaoe rummatadur Linné — an hini a 'm boa heuliet evit sevel KIS-316 La-08 24 hh — ez eus bet savet rummatadurioù all, an hini diazezet war ar c'hladoù pergen. Gl. *clade*, arveret er rummatadur kent gant ar ster "embranchement", zo bet daskemmet e ster. Er *Gladoniezh* (?) ne solier mui war deskrivadur korfadurel ar bevion, met war ar *genom* hag an *hildarzh* (Gl. *phylogénèse*) anezho. Ouzh an termen Gl. *espèce* eo bet erlerc'hiet Gl. *taxon* gant un hevelep damant d'ar genom ha d'an hildarzh. N'ouzon ket pere eus termenoù ar Gladoniezh emañ e soñj lakaat e 'z keriadur, nemet e rankez gouzout e chom hanc'herieg a-bezh ar Gladoniezh da sevel da geñver ur studi klok eus an diskiblezh nevez-se. Da skouer e ve ret spisaat ar c'hemm etre *cladisme* (a hañval talvezout kement ha "skiant ar c'hladoù") ha *cladistique* (a ve an hentenn jedoniell arveret d'he savelañ). Ha graet e ve Br. *kladoniezh* eus *cladisme* ha Br. *kladouriezh* eus *cladistique*? N'on ket en araez da respont, seul gent ma ne hañval ket an aozerion emglevout war ar c'hraf, evel ma 'z eo boas pep skiant war he dispakadur...

3. Ya.

4. E Gl. *thanatologie*, e talvez *thanato-* kement hag ar marv evel darvoud: (hervez Petit Robert) "1. (kevredadouriezh) studi arvezioù bevoniell ha kevredadell ar marv. 2. Studi lezennevezegel amveziadoù ar marv". Diwar be stirann devedañ? Br. *marv*, *ankoù*, pe *trank*? Arveret kalzik e vez *marv*-ha devedadoù (*mervel*, *marvel*, *marvus*, *merventi* h.a.), hag ar furm *marv*- (*marvailh*, *marvelen*, *marvor*, h.a.); *ankoù*, perak ket? hogen ned eo ket hep luz sonel (*ankaouoniezh*, *ankawouriezh*); evit *trank*, nebeut arveret c'hoazh (e GEVEZ e lakaan Br. *trankus* a-dal da Gl. *létal*), diforc'h mat hag aes ent sonel, zo bet studiet gant GP en HY 42 5 1964: ouzhpenn bezañ kembraek (*tranc*) ned eo ket estren da dermenoù brezhonek 'zo (*diank*, *kevrank*, hag *ankoù* eme GP). Br. *trankouriezh*?

E Gl. *thanatopraxie*, e talvez *thanato-* kement ha korf marv, kelan : gwezhiadoù renet war ur c'helan evit ampellañ deroù an ec'haozidigezh ha daskoriñ dezhañ un neuz nesoc'h d'ar bev; Br. *aozañ* a zere moarvat, nemet ez eo marteze re hollek; soñjal a rafen kentoc'h e *derc'hañ*: hBr., krBr. *derch*, Br. *derc'h* "aspect, apparence", krBr. *derch* "beau, pur"; hiziv, *derc'h* & *derc'hañ* adkavet e meur a zeverad. Kinnig a rafen *kelanderc'hañ*, *kelanderc'hour*, *kelanderc'houriezh*, h.a.

5. Br. *douarskiant*, ya.

6. Evit *aozañ* furm bihanaat an unanderenn hag an unanderioù benel dre *-enn* en doa GP aliet : a) erlec'hiañ *-an ouzh -enn*, b) reiñ ar reizh gourel, c) reiñ un unander hep mui, sk. *gwian* g. (Gl. *fibrille*), *bolc'han* g. (Gl. *gélule*), *kloran* g. (Gl. *capsule*).

7. Anat eo e fazien e Preder 147 pa roen da heul an despizadur (kevasas hemañ) ar skouerioù: *gwiad behinel*, *kellig vehinel* (ha me beotian en degouezh — n'eo ket ar veotianed avat a sav yezh ar skiantoù !) Evit va notenn eus 07 11 ne 'm eus tra da ouzhpennañ: roll gwiadoù ar bevedeg a c'haller sevel: *gwiad kaherel*, *gwiadoù kroc'henel*, *gwiad nervel*, *gwiad behinel*, h.a. (dre ma seller diouzh an erdal); e kemm, pa seller diouzh an ental, pa reer kel eus perzhioù un dra, ez arverer *behinek*: *korf behinek ispadelleg* (GEGO 150), *korf behinek ar pod lagad* (GEVEZ 2, 308), en dro-mañ diwezhañ a du 'rall e reer e galleg kenkoulz gant *graisseux* (*corps graisseux orbitaire*).

8. Anat e fazien adarre oc'h ober gant *godfo* e GEVEZ-3 362. En errata GEVEZ-6 e vo embannet ar reizhadenn: *kevfo*. Trugarez.

9. Ya, Br. *treuzfurmadurel* (Chomsky, h.a.).

10-11-12. Sklaer an traoù e brezhoneg. Ar furmoù **zo**, **eus**, **emaon**, **emaout**, h.a. zo *kevelat* e-keñver **bezan**, **bezez**, h.a. a zo furmoù *plegat*, lodek en *argenad plegadek* (Gl. *conjugaison flexionnelle*) ar verb **bezañ**. Hag **emaon**, **emaout**, h.a. zo un *argenad keveladek* (Gl. *conjugaison supplétive*). Notomp: gant Br. *plegat*, e klot an tri c'henster Gl. *flexible*, *fléchi*, *flexionnel* ha gant Br. *plegadek* e klot Gl. *flexionnel*; gant Br. *kevelat* ha *keveladek* e klot *supplétif*. A du 'rall, pa soñjer mat, n'eus yezh ebet a ve keveladek en he fezh, ar c'heveladoù o vezañ bepred nemedenoù — setu perak n'eus

arver ebet da dermenoù evel Gl. *langue supplétionnelle*. Lec'h ebet enta d'ar ginnigadenn yezh *keveladek* a raen e 'm notennoù diwezhañ.

Gl. *langue supplétive* a verk ar furm gwisket gant ur yezh en un arver arbennik evel lavar an amaezhiadurezh. Er ster-se ne c'haller ket komz eus **yezh kevelat* pe *keveladek*. Soñjal a ra en ur deverad diwar *skorañ*, lakaomp *amskorat*, eleze ur furm yezh, lezenn, h.a. a c'hell skorañ ar yezherion, ar geodedourion dre amsaviñ ar yezh voutin, al lezenn voutin war boentoù hag e degouezhioù 'zo.

Evit *supplétivité de l'entreprise*, kement-se zo kentoc'h domani Yann-Baol.

KIS-1180

I – LM, GE ha YBAN

A-zivout Gl. *local* aa. ha deveradoù

LM 18 03 12

Penaos emañ *dossiers locaux* (stlenneg) da vezañ troet : *kleurennoù lec'hel* pe *kleurennoù goubarzh*?

YBAN 19 03 12

Da 'm meno ez eo mat *kleurenn lec'hel* da gevatal d'ar galleg *dossier local*. Sl. GESTL *rouedad lec'hel* = Gl. *réseau local*. Ali GE?

GE 19 03 12

Ne anavezan ket ar goulenn a rae Laorañs ouzhit a-zivout *kleurenn lec'hel*. Marteze e c'houlennatae a-zivout an dibab d'ober etre *lec'hel* ha *lec'hiek*.

Setu an dezrann a 'm eus graet evit dibab ***lec'hiek*** en termen ***dieraeziñ lec'hiek*** — en ur lakaat ***kleurenn lec'hel*** a-gevenep :

— e-barzh ***dieraeziñ lec'hiek***, ez eo al lec'h ar bennambredenn : bezañ *lec'hiek* eo anien an *dieraeziñ*, an hentennoù d'e savelañ o vezañ diforc'h,

kevarall da skouer da hentennoù an dieraeziñ hollek (nemet: un *dieraeziñ lostel*, ha n'eo ket un **dieraeziñ lostek*, n'eus lost ebet d'an dieraeziñ! ha *dieraeziñ parzhek dre dolc'hañ plezhadel*).

— e-barzh **kleurenn lec'hel**, ez eo ar gleurenn ar bennambredenn, al lec'h un amveziad etre re all:

ur gleurenn (a dalvoudegezh) lec'hel

(a dalvoudegezh) kantonel

(a dalvoudegezh) vroadel, h.a.

Nemet ur *gleurenn lec'hiek* a lavarfed, mar befe aozet ur gleurenn diforc'h evit al lec'hioù, un all evit ar c'hantonioù, h.a.

YBAN 18 03 12

Me a garfe spisaat an traoù, evidon da gentañ, da gaout un doare aes ha hebleustr d'emzibab gant ar gerioù deveret diouzh lec'h: **lec'hel**, **lec'hiek** hag ivez **lec'hek**, na 'm eus gwelet e nep lec'h evit c'hoazh, met a c'hell bezañ lakaet ivez war ar renk. Evel reizh e c'haller ouzhpennañ an deveradoù dre rakger ha lostger, o tegas ur resizadur bennak: *de-*, *kef-*, *han-*, *-iad*, *-ienn*. Lezel a ran ar mennozioù da zont e 'm c'hlopenn evel ar c'houmoul war an oabl.

- **lec'h g -ioù**: ur rann eus un egor (alvezel pe get), despizet mat. Da skouer, ul lec'h mentoniel zo un teskad poentoù dezho an un perzh.
- **lec'hienn b. -où**: damheñvelster *lec'h*, o talvezout ul lec'h roet a-douez lec'hioù all. A-benn ar fin ez eo *lec'hienn* un doare unanderenn diwar al liester *lec'hioù*, azonet gant an *-i-* (Sl. ivez GESTL 1441). Un araez evit ar brezhoneg da stiañ war un elfenn resis a gaver gant ar gerioù-mañ: *delienn*, *pezienn*, *troienn*, *gerienn*, *maezienn*, h.a. Ne gaver ket an *-i--se* bep taol da amparañ un unanderenn eus ar seurt. Da skouer *dour* ls *dourioù* → *dourenn*, marteze dre abegoù a zistagadur pe evit ma ne ve ket komprenet evel *dour yen*?
- **lec'hel**: a-zave d'ul lec'h, o toareañ diouzh an erdal. A-wechoù e c'haller ober ivez gant ar pennanv adanvaet: sk. *un aozadur lec'h* ≈ *un aozadur taread* ≈ *un aozadur lec'hel*. Un diforc'h a welan etre

1. *un aozadur lec'h* ha 2. *un aozadur lec'hel*. Gant 1. e lavarer emañ tachenn ober an aozadur war al lec'h, ha marteze n'eus ket reoù all eus ar seurt e lec'h all, eleze arbennik d'al lec'h ez eo. Gant 2. e kemer an *aozadur lec'hel* neuz un hennad (ar verb *hennataat* ?). Se a dalvez ez eus aozadurioù all a rizh kantonel, broadel, etreriezel, h.a.

- **lec'hek** : gant doareoù ul lec'h, eleze dre an ental. Un aozadur a c'hell kaout un neuz *lec'hekoc'h* eget unan all, betek dont da vezañ lu. Un aozadur riezal a c'hell kemer ur spered *lec'hek, proviñsek*.
- **lec'hiek** : gant an **-i-** e c'houveneger al lies, e gerioù all e reer dave d'ul lec'h e-touez lec'hioù all. N'ouzon ket hag eñ zo *aozadurioù lec'hiek*, met talvezout a rafe ez eo bevnet d'ul lec'h resis ha strizh, betek dont da vezañ un *aozadur lec'hiennek* hag un *aozadur hanlec'hiek* zoken.
- **lec'hiennek** : en ul lec'hienn resis hepken, ur poent.
- **hanlec'hiek** : en ul lec'h dibarek, a-ziforc'h.
- **lec'higek** : war lec'hioù, tachadoù bihan.

Menegomp ivez an adanorioù : *lec'hiet, lec'hiennet, hanlec'hiet, delec'hiet, spislec'hiet, savlec'hiet* o talvezout "loet", gant an arsterioù merket gant an amc'herioù.

Da heul e teu an deveradoù *lec'helezh, lec'hiennelezh, lec'hiegezh, lec'hiennegezh, lec'hegezh, hanlec'hiegezh*, hag ivez *lec'helour, lec'helouriezh*. Tu zo ivez da empentiñ ul *lec'hiegour* gant e arbennigiezh al *lec'hiegouriezh*.

Skoemp e teu da vezañ evit sevel ur geriadur hag evit kavout kevatalioù gallek d'ar gerioù-se. Un darn a gaver e GESTL, e GEFIZ, met chom a ra da vezañ klokaet.

GESTL :

2353. local

- l'éclairage de l'environnement immédiat doit être trois fois supérieur à celui du reste du ~ **e tle goulouder an amva nes bezañ tric'hement ha hini ar peb-all eus ar stavell** [ergonomie du travail perceptif]. • exécuter

en ~ certaines tâches **ren poelladoù 'zo a-nes** [terminal intelligent &]. • micro-ordinateur travaillant soit en mode autonome, soit connecté à un réseau ~ **korrurzhiaer o labourat pe er mod emren, pe a-gennask d'ur rouedad lec'hel** [ordinateur de bureau]. • mode autonome, mode déconnecté, mode ~, mode hors ligne **mod ezlinenn, mod digennask, mod goubarzh**. • réseau ~ **rouedad load, rouedad taread**. • réseau ~ industriel **rouedad taread greantel**. • transformation de ~aux dont l'utilisateur a l'impression d'explorer l'intérieur **treuzfurmiñ stavelloù a hañval d'an arveriad ergerzhout an diabarzh anezho** [réalité virtuelle].

2354. localisation ◇ localization ◇ kefle'hiañ

Azasaat ar meziantoù hag an teuliadur o vont ganto diouzh un nevid dibarek — peurgetket kempenn ar meziantoù amerikan diouzh an nevidoù estren.

∇ Aozerion c'hallek 'zo a gav abeg er plakadur ez eo an termen Gl. diwar an amerikaneg. Hervezo, e talvez Gl. *localisation* kement ha "daskavout al lec'h m'emañ udb., delec'hiañ" ha n'eo ket ar ster gwisket amañ war ar ger.

2355. localisé

• déformation d'un signal ~ et temporaire **distresadur lec'hiennek ha padennek un arhent** [perturbation]. • élément d'un réseau de transport géographiquement ~ **elfenn eus ur rouedad dezougen hanlec'hiet en douaregor** [nœud 2]. • type de mémoire dans lequel l'information élémentaire est ~e de façon stable **rizh memor ma vez hanlec'hiet stabil ar stlenn elfennel** [mémoire statique].

2356. localiser

• ~, interpréter, pallier les anomalies de fonctionnement **delec'hiañ, deveizañ, dereizhañ ar c'hammarc'hweladurioù** [système de gestion de p.o.]. • détecter, ~ et éliminer les erreurs éventuelles d'un programme **dinoiñ, delec'hiañ ha lemel ar c'hammadoù mar bez en ur goulev** [mise au point].

2357. localité ◇ locality ◇ hanlec'hiegezh b.

Perzh a-geñver gant strewadur ar stlennadoù e-barzh un egor galloudel. Mannel ez a pa vez dargouezhek ar strewadur.

∇ Merkañ ar c'hemm etre Br. *lec'hiennek* "en ul lec'hienn hepken" (sk. : "distresadur *lec'hiennek* un arhent"), Br. *lec'hiek* " 1. amgantet en ul lec'h"

(sk.: "ur sec'hor *lec'hiek* "); "2. gantañ perzhioù o tennañ d'an amgantadur en ul lec'h" (sk.: "stumm *lec'hiek* ur ger" ha Br. *hanlec'hiegezh*; gant hemañ, ez eus ouzhpenn ur c'heal a "zibaregezh": lakaat a reer e penn kont ar perzh gant pep stlennad bezañ en ul lec'h dibarek, bezañ *hanlec'hiet*, en egor galloudel.

Da-63:

lec'helezh: ar bezañ lec'h; perzh bezañ lec'h.

lec'hiañ: lakaat en ul lec'h; spisañ lec'h udb.

lec'hiet: a zo en ul lec'h spis ha spisaus.

GEFIZ:

delec'hiañ: situer, localiser

dilec'hiegañ: délocaliser (électrons)

hanlec'hiañ: situer, localiser

GEJED

lec'h g. -ioù mentoniell: lieu géométrique

lec'hel: local

lec'helezh ventoniell: localité (géométrique)

lec'helezh ec'honek: localité tridimensionnelle

lec'helezh regek: localité unidimensionnelle

lec'helezh c'horreek: localité bidimensionnelle

lec'hiañ: placer

Neuze Gl. *dossier local* Br. *kleurenn lec'hel* a dalvez emañ ar gleurenn war an urzhiataer lec'hel, war anv al *localhost* Gl. *hôte local* Br. *ostiz lec'hel*. E domanioù ar rouedadoù stlennegel, *localhost* (Br. *ostiz lec'hel*) zo un anv arveret evit daveiñ d'ur c'hetal mezoniel a'n urzhiataer lec'hel. Talvezout a ra evit kehentiñ gant an ijinenn dre hanterouriezh ar c'homenad IP. An anv *localhost* zo kevredet ouzh an enneg IPv4 127.0.0.1 hag ouzh an enneg IPv6 : : 1/128. Klikit <http://127.0.0.1/> pe c'hoazh <http://localhost/>. War va Mac e teu war ar gwedeer (Sz. *browser*) al load lec'hel a'm eus savet.

KIS-1181

I – LM da GE, YBAN, MME 23 03 12

Géniteur, naisseur, fiche généalogique

Saver deñved (Eusa) on, a ouzout, abaoe un ugent pemp bloaz bennak ('fin ne chom hini ebet ken ganin abaoe disul tremen pa 'z int bet lazhet holl gant kon o kantren...).

Emaon o klask kevatalioù Br. a-dal d' ar G. *géniteur, -trice* ha *naisseur*. Evit ar re gentañ e e ve bastus *engehenter, -ez*, a gav din. Evit an eil avat *ganer* en deus kavet korvo evit traoù all. Neuze *ganour*?

Evit a sell ouzh G. *fiche généalogique*: *fichenn lignez*?

Kement-mañ evit brezhonekaat va *marilh magerezh* (reizh hennezh ivez? G. *registre d' élevage*).

II – GE da LM, YBAN, MME 24 03 12

Kalon gaer a ziskouezez pa zistrec'hez ar feud ha pa stagez diouzhtu da adsevel da c'hrez. Ur skouer d'ar re a drevell en dro da zeñved o yezh.

Hon sachañ a rez avat d'un domani n'omp ket (ac'hoel n'on ket) gwall arroutet warnañ...

A-dal da Gl. *géniteur*, sell ha ne dalvez ket Br. *gouenner*. Arveret 'm eus ar ger La-09 171, 176.

A-dal da Gl. *naisseur*, ha ne c'hallfed ket deverañ diwar Br. *ac'h*: *ac'hadour*?

Fichenn lignez? Da 'm sell beotian e hañval dereout...

III – YBAN da LM, GE, MME, RAD 25 03 12

Ha kevazas e ve ar Br. *oriner* da gevatal d'ar Gl. *géniteur*, hervez an despizadur roet amañ dindan? Hag evit ar Gl. *naisseur*: Br. *kolenour*, *nodour*? Evit ar Br. *ac'hadour* zo un arbennigour all, nes d'an *diuzouennour*.

Kentañ penn: despizañ mat an hanc'herioù. Da skouer evit ar Gl. *géniteur*, sed a lennan:

<http://dictionnaire.reverso.net/francais-definition/g%C3%A9niteur>

géniteur
nom masculin singulier
1 animal mâle destiné à la reproduction
2 parent (père)

Neuze: al loen pe ar *saver* loened? Diwar vont, ha ne vet ket mat ar Br. *saver* evit ar Gl. *éleveur*? Ha neuze Gl. *registre d'élevage* = Br. *marilh saverezh*?

IV – LM da GE, YBAN, MME 26 03 12

Trugarez evit ho respontoù. Setu-int “taolennaet” amañ:

	GE	MME	YBAN
<i>géniteur</i>	gouenner	oriner, gouenner	oriner
<i>naisseur</i>	ac'hadour	ganer	kolenour, nodour
<i>fiche généalogique</i>	fichenn lignez	fichenn ac'hadurel	
<i>registre d'élevage</i>		marilh magerezh	marilh saverezh

Da 'm meno e c'hallfed degemer :

1. géniteur : oriner
2. reproducteur : gouenner (pa c'hortozer digantañ treuzkas azonoù ar ouenn)
3. engendreur, procréateur : engehenter
4. naisseur : kolenour
5. sélectionneur : diuzouennour (-er?)
6. fiche généalogique : fichenn lignez, fichenn ac'hadurel
7. registre d'élevage : marilh saverezh

Petra a gav deoc'h?

KIS-1182

I – YBAN da GE 26 03 12

Ur goulenn a-zivout ar Gl. *accompli* er frazennoù eus ar seurt (evit ar Geriadur Hollek):

- *L'aspect accompli présente le procès comme achevé, il le saisit au-delà de son terme final.*
- *L'aspect inaccompli saisit le procès en cours de déroulement, dans son accomplissement, comme non achevé.*

Ha klotañ a ra ar Br. *peurveret, peurveradel* ? A du 'rall, evit a sell ar Gl. *aspect* er frazennoù-se ez eo ar Br. *arvez* a zo kevazas, moarvat.

Goulenn all: ar Br. *arvez* hag *argouezh* a droer gant ar Gl. *aspect* o daou?

Ar *Grand Dictionnaire Français-Anglais*, Larousse, 1995 a ro Gl. *accompli* nm, eleze pennanv gourel Sz. *perfective*. Br. *peurveradel* g. a ve mat?

Hogen, war an tu kontrol (Anglais-Français) Sz. *perfective* = Gl. *perfectif*.

II – GE da YBAN 27 03 12

Aze e tegouezher en ur sitread eus ar c'hramadeg ma ner an dezrannadurioù.

Da skouer, e **Grammaire du français** (Denis, Sancier-Chateau, L. de Poche 1994): **aspect accompli**: *j'ai aimé ce livre*, **aspect inaccompli**: *j'aime ce livre*; (Guillaume avat a ra gant: aspect **tensif** pe **immanent**, ~ **inaccompli** pe **transcendant**, ~ **accompli**). E **Grammaire méthodique du français** (Riegel, Pellat, Riou, PUF 1994) e lenner: "*Le mélange d'une valeur aspectuelle d'accompli et d'une valeur temporelle d'antériorité est compliqué, dans le cas du passé composé (Il a voyagé), par sa concurrence avec le passé simple (Il voyagea)*"...

(Denis...): **aspect perfectif**: *Victor Hugo mourut/est mort le 22 mai 1885*, **aspect imperfectif**: *Victor Hugo vécut en exil dans l'île de Jersey*. (Riegel): e galleg, ar verboù zo **pervezhel** (lakaomp) pe **ampervezhel** dre o ster end-eeun (*mourir/vivre*) pe hervez o arver (*apprendre*). Ivez "*le couple perfectif/imperfectif correspond à la distinction conclusif/non conclusif par O. Jesperken (A Modern English Grammar, 1931)*".

Gramadeg ar Verb a ra diouzh un dasparzh un disterig disheñvel, dre gensavlec'hiañ an eztaoler hag an argerzh:

- kenverioù an argerzh ouzh e amzerelezh e unan: an **arveziou**
- keñverioù an argerzh ouzh amzerelezh an eztaoler:
 - ▷ keñverioù "a-zremm": an **amzerioù**, ar **c'houlzioù**
 - ▷ keñverioù "a-zerc'h": an **argouezh**.

Displegañ a ran:

- evit a sell an **arveziou**, ez eo sklaer, a gav din, an doare m'o despizer e GRAMV 25.
- evit an eil poent a c'houlenn sklerijenn: ent leterc'hadek e savlec'hier tremened-bremañ-dazoned diouzh an *durc'hadur a-zremm*; an arver eus an *durc'hadur a-zerc'h* a ranker spisaat: pa lavaran "*Paol a goanias*

du-mañ" ez ambredan un devoud bevennet a zesellan eus an diavaez evel pa ve dindan va daoulagad (er c'hramadegoù gallek e komzer eus **aspect non-sécant, aspect global**); pa lavaran "*Paol a goanie du-mañ*", un devoud eo na roan dezhañ bevenn ebet a-fet niver, padelezh pe all, a zesellan evel eus an diabarzh, evel pa ven diskennet ennañ (ar c'hramadegourion c'hallek a gomz eus **aspect sécant**). Gwell o deus kavet aozerion GRAMV distagañ ar c'heñverioù-se diouzh rummad an arvezioù ha sevel evito ur vodellezh distag, an **argouezh**.

Setu an dezzann a ra Riegel, h.a. : *"On distingue deux manières de percevoir le déroulement d'un procès. Avec l'aspect sécant, l'intervalle de référence du procès est envisagé sans limites; il est perçu de l'intérieur et découpé en deux parties: une partie réelle et une partie virtuelle floue, à cause de l'effacement de la limite finale. Le procès perçu suivant l'aspect non-sécant est au contraire saisi globalement, de l'extérieur, et enfermé dans ses limites; en particulier, une borne finale lui est assignée. La distinction entre ces deux aspects permet d'expliquer l'emploi de certains temps grammaticaux. Le passé simple manifeste l'aspect non-sécant..."*

Sur ne vo ket aes bepred kavout kevatalioù etre galleg ha brezhoneg e domaniou evel ar c'hramadeg...

KIS-1183

I – YBAN da GE 29 03 12

Amañ dindan va respont d'ur goulenn :

Goulenn :

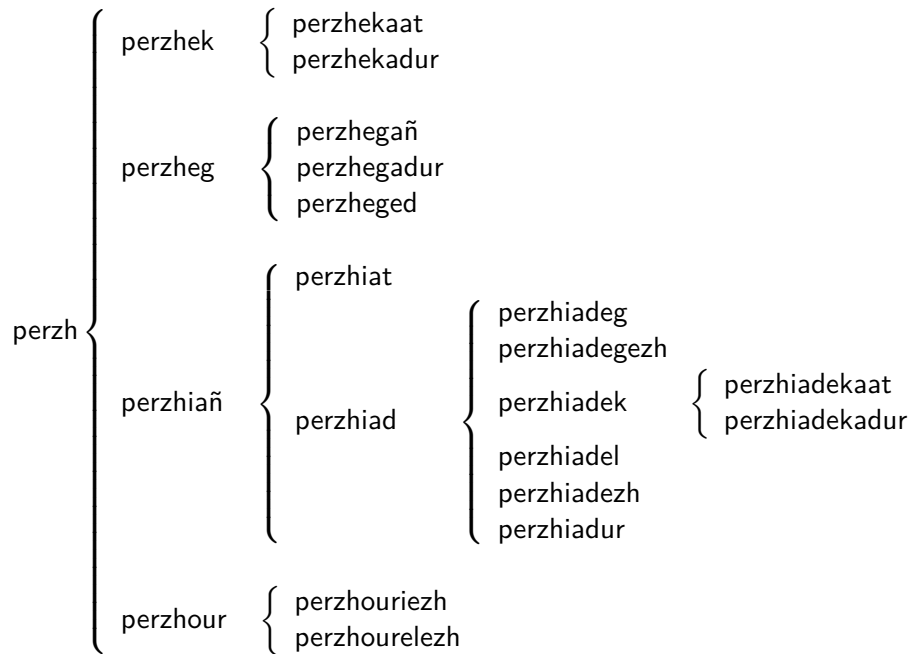
⎵ **On ne peut réduire Y. Drezen à son appartenance (Pont-'n-Abad,**
⎵ **pe ar Vro-Vigoudenn)**

Va respont :

GEAK :

appartenance (à un groupe, le fait) *perzhouelezh b.* ; (à un groupe, l'acte)
perzhouriezh b. ; (comme partie intégrante) *kevanegezh b. ouzh.*

Marteze n'eo ket fall distreiñ un tammig war ar gerioù 'zo deveret diouzh
perzh :

Al lostger **-ouriezh** a verk an emell oberiant, tra ma azon **-(i)adezh** ur vezañs, gouzañvat tamm pe damm. Al lostger **-elezh** a verk an anadenn, an devoud.

Evit treiñ ar frazenn amañ diaraok e kav din ez eo ar skrivagner **perzhour** en e vro. Neuze ez eo an termen *perzhouriezh* a glot, a gav din :

|| **Ne c'haller ket diren Y. Drezen d'e berzhouriezh**
 || **(e Pont-' Abad, pe er vro vigoudenn).**

Da ali a ve deuet mat, da gas d'hon c'henskriverion voas ivez.

Ne 'm eus ket meneget an "diskoulmoù" all diazezet war *gougevan-*, *gougevret-*, h.a. Met dav e ve kleuziañ an ergraf un tammig.

II – GE da YBAN 29 03 12

Stekiñ a reer aze ouzh kudennoù diouzh ar c'hiz. Unan, daoust m'emañ he giz war zispredañ, eo an **hevelepted**. Unan all, lusket gant merc'hed USA, astennet d'ar broioù all, eo ar (Sz.) **gender** (pe gevatal en hon yezh? *reizh* ne zere ket, *genad* kennebeut, soñjal a ran en un hanc'her krennvrezhonek, *gener*, bet distaget [ʒener] moarvat — alese ar skrivad *jener* dibabet gant Roparz Hemon, met kenkoulz all e savfen betek orin latin ar ger hag e skrivfen **gener**).

Ha Brezhon, Bigoudenn eur dre natur, ent c'houzañvat, evel ma 'z eo ar Pemoc'h *gougevret* ouzh ar Bronneged? Arguzennoù bevedel ha bredel ez eus a dra sur (Ronan Ar C'hoadig en deus diazezet hevelepted ar Vretoned war ar rizhoù gwad, ar boazioù bevañ, an amann sall, h.a.). An hevelebourion a ra eus ar c'hougevreted ur retvez pa na c'hell bezañ nemet un deberzh; an deberzh-se avat ne chom deberzh nemet pa vez a-gevenep, n'eo ket d'ur retvez, met d'ar rezid. An hevelepted c'hall ne baouez ket a vezañ ur retvez pa 'z eneber outi ur retvez all a ve an hevelepted vrezhon; n'omp dieubet diouti nemet pa emroomp d'ar rezid ha pa 'z a an deberzhioù (brezhon, gall hag an holl re all) da vonveziadoù an nit.

Evel just, n'eo ket bezañ Bigoudenn, Gwenedour pe Vreizhuheliad kement ha bezañ gougevret ouzh ur spesad naturel. Penaos naouusaat neuze ere un den ouzh e gumuniezh? Aze emañ argraf an **appartenance**. (Diwar vont, merkomp forc'hellegezh an termen gallek, mar sellomp ouzh an troiennoù 'zo meneget gant *Petit Robert*: "*appartenance à la race blanche*" = "gougevreted ouzh ar ouenn wenn"). Bezañ lodek en ur gedvuhez, bezañ ezel en ur gevarzhe, ur strollad politikel, breuriezhañ en ur gravez — emeur eno en un etredaou, etre rezid ha redi, etre nit ha natur — domani ar frankiz hag ar veli, lec'h ar perzhiañ oberiat pe gouzañvat, al "labourat-oberiañ-niñvañ" arhebet gant Hannah Arendt. Evit spizañ staelad an den en etredaou-se, ne welan ivez nemet un deverad diwar *perzh*. *Perzhour?* al lostger *-our* a zenot un ober, un arz, ur skiant, hag ur stad ivez (*klañvour*, *henaour*). *Perzhiad?* al lostger *-(i)ad* a verk un ober hag ivez ur gouzalc'h, ur bezañ eus. Etredaouiñ a ran ivez: *perzhiadezh*, *perzhouriezh* Y. Drezen?

Koulskoude ne gavan deouezus bras nag an eil diskoulm nag egile. En ur skrid lennegel, e klaskfen un hanc'her all; *rannvroegezh?* Unan all a gavan kevazas rik: *kendiñvegezh* (hervez ar ster a ginnigan evit Br. *kendiñvel* e

La-14 166). Daoust ha krediñ a ray da genskriver ober gant an termen-se (dezhañ ur c'hevatal gallek nebeut kaer arveret: *vernacularisme*)?

KIS-1184

I – MME da GE 02 04 12

Ma, setu-me erru war va leve abaoe dec'h (ha n'eo ket kogig Ebrel e oa !)
Drusoc'h un tamm e vo ar peuriñ ha skañvoc'h a-se va spered !

Goulennoù

1. Graet 'z poa gant Br. *jestraoueg* e Lavar 08/188. Petra zo a-dal dezhañ e galleg? *gestique?* (Gwelout a ran ez arverer ivez Gl. *gestuaire, gestualité* e semiologiezh).

2. Gl. *trifonctionnel*, Br.? (cf. *concept trifonctionnel indo-européen* Georges Dumézil). War a welan e vez arveret an adanv e domanioù all ivez...

3. Gl. *test colorectal*, Br. *prouad kolonyoulc'hel?*

4. Gl. *transmission verticale, horizontale* (ur c'hleñved), Br.? (& *se transmettre par les femmes, par l'hérédité?*)

5. Gl. *déficient cognitif*, Br.?

6. Gl. *tampon, tamponneur, tamponnement*, Br.? (meneget ganit e Lavar 09/181 hep troidigezh).

7. Gl. *victime* a gaver a-dal dezhañ Br. *reuzied* hag un nebeud troiennoù. Berr eo a gav din e degouezhioù zo. Ha petra a-dal da Gl. *victimiser, -sation?* Marteze e GEVEZ e 'c'h eus kinnigoù ouzhpenn.

8. Gl. E Lavar 01/36 e voe graet gant Br. *fiziadus*, moarvat evit Gl. *fiable*. Ober a reer bremañ gant Br. *solius*. Ha lec'h zo c'hoazh evit *fiziadus* (evit komz diwar-benn un den a c'heller fiziout ennañ, da skouer)?

9. Gl. *fiabiliser*, Br. *soliusaat*?

10. Gl. *consommable* (pa. stlenneg), Br. *bevezad g. -où*?

11. Gl. *prendre la tension de qqn*, Br.?

12. Gl. *téléphage -phagie* (ar sellout re ouzh ar skinwel), Br.?

13. Gl. *transit intestinal*, Br.?

II – GE da MME 04 04 12

Trugarez evit da gasadenn. Ha te war da leve! Ne chomi ket diwaz avat. Un darvoudig c'hoarvezet ganin pa 'z is da amaezhva al leveoù evit gwiriañ roll ar gourc'hwelioù a roe din gwirioù: diskleriet e voe din e oan bet gwezhour douar e-pad bloaz. "Arzaelañ a c'hellit ober" a voe displeget din "e-keit-se avat — ha bloavezhioù e c'hell padout an enklask — ne vo talet gwennegebet ebet deoc'h", ken ma 'z on bepred ezgwezhour douar...

Da c'houlennoù bremañ:

1. Diwar an despizadur roet dezhañ e terefe an nevezc'her Gl. *gestique* (na 'm eus na lennet na klevet e nep lec'h!). Koulskoude e tremenfent gant (*la gestuelle*).

2. Pitilh oa Kerverzhioù, Arzel Even ha keneiled gant Indezeuropiz. Kalzik e skrivjont war ar c'hevredigezhioù indezeuropat. N'ouzon mui avat pe dermenoù a arverent... Ne 'm eus ket amzer da furchal en o skridoù. Gwel diouzh da du. Hag ober a raent gant un termen kevatal da *arc'hwel* (*amaezh*, ne gav ket din, rak *ambaktos* e hengeltieg a dalveze "servijer"), *karg*, *kefridi*, pe gant *dere*? Emc'houlenn a ran ha ne raent ket gant *teirannadur* hep mui...

3. Ya.

4. Ne zilezfen ket al leterc'had, deouezus kenan: Br. *treuzkas a-zerc'h*, *treuzkas a-zremm* (pe *diazerc'h*, *diazremm*).

5. An termen *déficit cognitif*, arveret dreist holl gant ar vredourion hag an diougonourion, a chom dispis, hep bevennoù a-fet an arbennoù (pa sell war un dro ouzh al laban hag an daraezed empenn), a-fet azonoù (pa angorzh war un dro an naoudezh, ar c'hounerezh, ar meizegezh)... YVT en e bennadoù (La-16 258 hh. pergen) a ra gant Br. *divig anaoudel*, *divigek anaoudel* ha ne welan abeg ebet da zisteurel an termennoù-se. Evel pennanv: *divigek anaoudel*. A-zivout *anaout*, sl. an arnod dezrann a ris e La-08 135 hh hag ivez ar melladoù **agnosie** war GEVEZ-1, **cognition** war GEVEZ-3.

6. An termennoù brezhonek a ginnigan a-dal da Gl. *tampon* a roan p. 187 (-2). Taol evezh avat. Gl. *tampon*, *tamponné*, *tamponner* a gaver ivez er Gimiezh: Br. *skurzer*, *skurzeriet*, *skurzañ* (sl. GEKIM 97). Un deverad all a arverer er Vezekniezh: Gl. *tamponnade cardiaque*, Br. *kouchadur kalon* ("amwask lemm eus ar galon dre ur fennad amgalonenn").

7 Gl. *victimiser*, en holl arsterioù, a c'hell klotañ gantañ Br. *reuzietaat*. Un deverad all eo Gl. *victimologie*, Br. *reuziedouriezh*.

8. Divizet e voe mont hebiou da *fiziadus* en askont da zaou gemeradur ar verb *fiziout* "kaout fiziañs en ub." ha "lakaat udb. pe ub. e kerz ub. gant fiziañs". Forzh penaos, e vije bet ul lamm d'ober evit reiñ ar ster "a c'haller kaout fiziañs en ub." da *fiziadus*. En eneb, e c'haller intent *fiziadus* evel "a-zivout udb. a c'haller fiziout".

9. Ya.

10. Ur skoilh a welan ouzh arver Br. *bevezad* a-dal da Gl. *consommable*, rak arveret eo endeo ar ger a-dal da Gl. *bien de consommation* (*bevezadoù* ez eus eus ar voulderez koulz hag eus ar paper a dremen drezi). Marteze en defe Yann-Baol un diskoulm?

11. Br. *muzuliañ gwask (talmerel) ub.*

12. Luc'hach pe, d'ar muiañ, hanc'her idiomatek, eo Gl. *téléphage*, savet evel an termennoù *anthropophage*, *bactériophage*, h.a. Amprestañ a rafen ar ger evel m'emañ, pe en ur zezneuziañ e furm: *telefag* s., *telefagenn* u., diwar skouer *makrofag*, *-enn...* pe *telefag* g. *-ed*? Gwell eget un termen brizhidiomatek brezhonek o varmouzañ ar galleg, evel *pellwellonker* pe all. D'ar muiañ, *pellwelvariad*, *pellwelgaezhiad* (sl. La-07 90), na charbañek avat!

13. Ober a ran gant Br. *trehent pervez*. A-dal da *transit, transiter*, e degouezhioù 'zo e ran gant *trehentadur, trehentiñ*, sl. **bol** e GEVEZ-2, hag e GEVEZ-3 363 (-13).

III – MME da GE 04 04 12

Ar gwir ganit : gant Br. *teirannadur* e rae A. Even (Divi Kervella a ro din an dave: LLMM 10/50).

Me gav din e tlefe bezañ *trirannadur* avat...

IV – YBAN da GE ha MME 04 04 12

Ar *consommables* zo al loazioù rekis da arc'hwel un embregerezh, un trevnad, pe un treug kenderc'hañ. Da skouer : an tredan, an aezhenn, an dour hag evit ar burevioù : an huz, ar paper, ar pluennoù, ar c'hrafoù, ar peg, h.a. E *Steuñv ar Jederezh* ez eus anv a *danvezioù bevezadus, rekizoù bevezadus* (kontoù 32), Gl. *matières consommables, fournitures consommables*. An adanv pennanvaet Gl. *consommables* a vez arveret ken evit an danvezioù, ken evit ar rekizoù. A-du gant Gwion : re ledan ar Br. *bevezad*, rak kevatal eo da *mad beveziñ*.

Neuze, an diskoulm kentañ a ve ober gant termenoù ar *Steuñv* : *rekizoù bevezadus* pe *danvezioù bevezadus*. Ha degemeradus e ve ivez *bevezaduzenn* = *danvez bevezadus* ha *bevezaduz g. -ioù* = *rekizoù bevezadus*?

V – MME da YBAN 04 04 12

MME : 1. (Da heul ur goulenn ouzh Gwion a 'm c'has davedout). O klask deveradoù gallek *supplét-* e kavan war ar Gwe Gl. *supplétivité*, nemet ne vez ket arveret er yezhoniezh met evit al labour : « le principe de la supplétivité de l'accord de branche à l'accord d'entreprise ». Br. *keveladeg* pe *amsavadezh*?

2. Gl. *transport de masse, de chaleur*, Br.?

3. Gl. *tricourant*, Br. ?
4. Gl. *acide mono-, bi-, trifonctionnel*, Br. *trenkenn unsoazel, divsoazel, teirsoazel* ?
5. Gl. *transposer une matrice*, Br. *treuzlec'hiañ un oged* ?
6. Gl. *troncature* (strinkennonniezh), Br. ?
7. Gl. *turbocompresseur*, Br. *troellvoustrer* ?

VI – YBAN da MME

1. Setu a gavan war ar Gwe :

supplétif (adj.)

1. qui supplée.
2. qui vient renforcer une armée régulière (pour une force armée).

suppléer (v.)

1. mettre en plus ou à la place de (ce qui est insuffisant).
2. remplacer quelqu'un dans ses fonctions.

Eleze ez eo diresis ar Gl. *suppléer* ha n'eus abeg ebet da gaout un termen hepken a ve kevatal dezhañ. Talvezout a ra a) *kevelañ* ha b) *amsaviñ*. Neuze pa vez graet gant ar galleg eo dav gouzout petore ster a zo gant ar ger. Da skouer e lennan e GEAK :

suppléant *amsavad* g. -ed ; ~ d'un député *amsavad ur c'hannad* ; (aide) *kevelad* g. -ed.

suppléer (remplacer) *amsaviñ* ; (renforcer) *kevelañ*.

Evit a sell hon c'hudenn e talvez kement-mañ evit an dezv nevez (20 eost 2008) : « L'accord d'entreprise étant le droit commun, la convention de branche ne s'appliquant qu'à défaut et le règlement qu'en l'absence de tissu conventionnel. » E gerioù all e kemer an Emglev Embregerezh al lec'h kentañ,

o lakaat an Emglev Skourr en eil renk, dedalvezadus hekpen ma n'eus ket a emglev en embregerezh. A se ar roll kevelat a zo gant an Emglev Skourr, ar stal pe an embregerezh o tont da vezañ al live kevraouiñ kentañ ha tevetek. Un doare da riklañ eus ar par strollennel d'an hini hiniennel, pezh zo displetus evit an implijidi, rak un doare eo da lakaat a-gostez diferadennoù an dezv a oa a-du gant lazioù ar c'hopridi. Tuadur a anavezer er mare-mañ.

Dav merzhout an araogennoù arveret e galleg: « Le principe de la supplétivité de l'accord de branche à l'accord d'entreprise », « L'accord de branche supplétif de l'accord d'entreprise », « Supplétivité des normes étatiques **au profit des** normes conventionnelles », « Supplétivité de l'accord de branche **par rapport** à l'accord d'entreprise ».

E dibenn dezrann e kav din e tere amañ an termenoù *kevelañ*, *kevelat*, *keveladezh*. Evit a sell an araogen e c'haller ober gant *gant*, *evit*, *e-keñver*. Treiñ a rafenn da frazenn evel-henn: « Pennaenn keveladezh an Emglev Skourr gant an (evit, e-keñver) Emglev Embregerezh ».

2. Gl. *transport de masse, de chaleur, d'électricité*:

E Gl. e lavarer ivez *transfert de masse, de chaleur*. Evit an tredan, an aezhenn e vez lavaret kentoc'h *transport*. Hag e brezhoneg ez eus *treuzdoug tolz*, *treuzdoug gwrez*. Evit an aezhenn, an tredan, e c'haller lavarout *dezougerzh aezhenn*, *dezougerzh tredan*, hag ivez *dezougerzh roadennoù*, *treuzdoug roadennoù*.

3. Gl. *tricourant*: an adanv-se a vez arveret evit ar binvioù a c'hell arc'hwelañ gant tri rizh barr tredan, evel da skouer an trenioù tizh bras a c'hell mont en-dro dindan 1500 V untu (Gl. *continu*), 25 kV 50 Hz (pebeilat enta, Gl. *alternatif*), hag ivez 3 kV untu. Trenioù all a arc'hwel gant daou rizh tredanvarr hepken: 1500 V untu, 25 kV 50 Hz. Penaos e vo graet e brezhoneg. Un diskoulm: *daoudredanvarr* = *daou varr tredan* = ***daouvarr*** ha *trizredanvarr* = *tri barr tredan* = ***tribarr***. Neuze *un TTB tribarr* = *un TGV tricourant* hag ivez *un TTB daouvarr* = *un TGV bicourant*.

4. Gl. *acide mono-, bi-, trifonctionnel*:

Me a lavarfe *trenkenn unsoaz*, *divsoaz*, *teirsoaz*, *liessoaz* = *undrenkenn*, *divdrenkenn*, *teirzrenkenn*, *liestrenkenn* Gl. *acide monofonctionnel*, *bifonctionnel*, *trifonctionnel*, *polyfonctionnel* = *monoacide*, *diacide*, *triacide*, *polyacide*.

5. Gl. *transposer une matrice*: *treuzlec'hiañ un oged* (Sl. GEAK).
6. Gl. *troncature* (strinkennoniezh): Br. *krennañ* (ur gernenn, ur c'hengereg, ur c'herndaleg) + *deveradoù*.
7. Gl. *turbocompresseur*: Ya, a-du gant Br. *troellvoustrer*.

KIS-1185

I – YBAN da GC 11 04 12

Hag un dra bennak 'z pefe evit ar Gl. *acculée* « (marine) déplacement en arrière d'un bateau sous l'effet de la houle » pe ivez « (marine) embardée vers l'arrière d'un bateau qui cule » ?

Ar Br. *livard* “embardée” zo ur ger eus Groe, met n'ouzon ket ha sellout a ra ouzh ar bigi. N'eo ket dic'hallus. Forzh penaos, n'eo ket un darleviadenn gilañ mennet gant ar bageer e nep doare ha marteze e ve mat **treuz-**, **tar-**? Bez' ez eus endeo *treuzkilañ* “aller à reculons” (NDBF).

Br. **targilañ**?

II – Danvez Geriadur Hollek

acculée nf [navigation]

1. [mouvement vers l'arrière] *kilgerzhout* pao. &: *kilgerzh* g. -ioù, *kilgerzhad* g. -où, *kilgerzhadenn* b. -où.

2. [manœuvre non voulue] *targilañ* pao. &: *targil* g. -où, *targilad* g. -où, *targiladenn* b. -où.

3. [bateau frappant l'eau par l'arrière] *drekskeiñ* bn. *dreksko-* & : *drekskoad* g. -où, *drekskoadenn* b. -où.
4. [enfoucement de l'arrière] *drekluiañ* bn. *dreklpu-* & : *dreklpuiad* g. -où, *dreklpuiadenn* b. -où.

KIS-1186

I – MME da YBAN 19 04 12

1. Gl. *trifocal*, Br. *tristiek*?
2. Gl. *bicarburation*, Br. *daoudreloskañ*?
3. Gl. *théorie de la décision*, Br. *arlakadenn an devredad, an devredañ*?
4. Gl. *fonction décroissante*, Br. *kevreizhenn gingresk*?
5. Gl. *la dilution d'un produit provoque sa déconcentration*, Br.?
6. Gl. *paritarisme*, Br. *kemparegezh*?
7. Gl. *préaccentuer, désaccentuer un signal* (elektronek), Br.?

II – YBAN da MME 19 04 12

1. Gl. *trifocal*: Br. *tristi, tristiek*. E Gl. e lavarer *un verre trifocal* pe *un verre triple foyer* pe berroc'h *un trifocal*. Anv zo ivez a Gl. *bifocalité, trifocalité* ha *multifocalité*. E brezhoneg: *unsti, daousti, tristi, ..., liesti* hag ivez *unstiek, daoustiek, tristiek, ..., liestiek*. Da heul e teu: *unstiegezh, daoustiegezh, tristiegezh..., liestiegezh*.

2. Gl. *bicarburation*: a-zivout ar c'hefluskerioù oc'h arc'hwelañ gant daou seurt trelosk, neuze a-du gant Br. *daoudreloskañ*.

3. Gl. *théorie de la décision*: n'eo ket un arlakadenn, un damkaniezh ne lavaran ket. Neuze: *damkaniezh an devredañ*. Sl. GSTL ivez.

4. Gl. *fonction décroissante*: Br. *kevreizhenn c'hingresk*.

5. Gl. *la dilution d'un produit provoque sa déconcentration*: ul lapalisadenn eo evit gwir. Amparfal eo ar frazenn c'hallek. Kompren a ran: *tanaviñ un aozad liñvel zo kement ha digreskiñ ar bec'h anezhañ*.

6. Gl. *paritarisme* pe *reizhiad verañ kemparek*, eleze kenvererezh un aozadur gant un niver par a zerc'houezourion a'r c'hopperion hag a'r c'hopriddi.

Ar Br. *kemparegezh* a ve kentoc'h kevatal ar Gl. *caractère paritaire*, da skouer *kemparegezh mererezh ar C'hedskor*. Evit ar *paritarisme* zo ur bennaenn obererezh, ha kinnig a ran ***kemparouriezh***. Ar *kemparelouriezh* a ve neuze un doazhadur techet da reiñ an dreistpouez d'ar c'hemparegezh. Ali Gwion?

7. Gl. *préaccentuer, désaccentuer un signal*: Sz. *pre-emphasis, de-emphasis*. Un araezad elektronek a c'hoarvez a bouezañ muioc'h war ar c'hedrannoù uheldalm a live izel da-geñver enank un arhent, ha goude ober ar c'hontrol en ec'hank. E Br. e lavarfen *ragarbouezañ, diarbouezañ un arhent*.

KIS-1187

I – GE da Bodad ar *Geriadur hollek* 21 04 12

Diwar vont, en ur skridaozañ GEVEZ-6, e 'm eus kejet gant ur c'hraf nad eo ket meneget fraezh e *Gramadeg ar Verb*: an or da arverañ goude ar gewazell **hep ma**.

p. 191, 2.3.6, e veneger **hep ma** o verkañ an arvariñ: "*Piv zo er boan hep ma ven ivez*" (= ha tud a ve er boan? me a ve ivez)

p. 192, NOTENN II, e frazenn KERVELLA: "*Kement hini a zo anezho [...], hep m'en devije hini [...]*", **hep ma** a verk un diogeliñ: (= a-douez an holl [...] n'eus hini). Notomp an evezhiadenn: "*(e-lec'h en devije e c'haller lakaat aes: en deus*"; enepsteriek eo avat klozadur an evezhiadenn: "*ar moz arvariñ eo [...]*". Nann, ar moz diogeliñ eo, evel ma tiskouez ster ar frazenn ha deroù an evezhiadenn pa ginnig erlec'hiañ *en deus* ouzh *en devije*.

Ar frazenn he deus graet din sevel ar gudenn eo houmañ :

isométrique ◇ **isometric** ◇ **keitvent** aa.

o c'hoarvezout hep ma argemm ar mentoù [...]

Notomp an arverioù e krennvrezhoneg: **hep e(z), ma, na**: MB. "[...] **hep e gallo** [...]" ; RS. "[...] **hep e krede** [...]" ; arverioù a gaver betek e GReg. : "**hep ma hachapas**" hag e TDE.BF [...] **hep ma voa choumet** [...].

I – YBAN da GE 25 04 12

Hag un dra bennak 'z pefe evit ar Gl. *a contrario*? War a hañval ez eo ur c'hurzhadur eus al Lat. skolastek *a contrario sensu*, eleze "diwar ur poellata kontrol". E gwir al Lat. *sensus* a zo ledan e sterva hag en droienn-se e talvez "doare da welout, da santout, da zezevout, da ergrafañ, da boellata".

Un nebeut arroudoù hep dave :

A contrario = "par déduction du contraire"

« Si telle cause entraîne telles conséquences, alors la cause inverse entraînera les conséquences inverses' »

L'expression « a contrario » est une locution adverbiale ou adjectivale qui se traduit d'une manière simple par la formule « au contraire ». Cette traduction simple ne peut toutefois être applicable dans toute formulation. Selon le dictionnaire français, elle se dit lorsqu'il existe un raisonnement partant d'une hypothèse opposée qui aboutit à des conclusions contraires. Cette expression est d'origine latine et est très souvent utilisée dans le domaine juridique. Elle qualifie en général une argumentation dont la forme est égale à une autre, mais dont la théorie pour l'appuyer est complètement opposée à celle-ci.

Ce qui mène automatiquement à une conclusion inverse à l'argumentation originelle. En Droit, elle s'utilise surtout lorsqu'une règle juridique est subordonnée à des dérogations particulières. Quand ces conditions singulières ne sont pas respectées, la règle juridique appliquée est ainsi celle qui énonce l'inverse. À titre d'exemple, nous pouvons citer un article du code civil français stipulant qu'il est impossible de contrecarrer les lois qui concernent les bonnes mœurs et l'ordre public par des conventions particulières. Ce qui signifie qu'à contrario, il est permis de déroger les lois qui ne touchent pas l'ordre public et les bonnes mœurs, par des accords spéciaux.

En d'autres termes, cette formule latine se dit d'un raisonnement qui part d'une opposition dans les principes et conclut par une signification opposée dans les conséquences. Dans la langue française, l'expression s'écrit également « à contrario » et elle peut être remplacée par la formule « selon la théorie contraire », ou encore « dans le cas contraire ». « A contrario » peut également se définir par l'hypothèse « d'une façon contraire au cas de figure prévu ».

Neuze : netra da welout gant ur poellata jedoniel. Seurt "poellata" a denn muioc'h da arguzennoù ur breutaer, ha n'eo ket evit netra e kaver an arguzenn *a contrario* er gwir.

"A a empleg B" ne zevoud ket "nann A a empleg nann B". Da skouer : "Bevañ e Roazhon a empleg bevañ e Breizh" ne gas ket da "Na vevañ e Roazhon a empleg na vevañ e Breizh".

En ur yezh laosk e talvez ar Gl. *a contrario* kement hag ar Br. *er c'hontrol, e gin*.

Ne 'm eus evit ar mare netra gwell eget : *en degouezh kontrol, diouzh ar c'houlakadenn gontrol, diwar ar c'hontrol*.

II – LM da YBAN 25 04 12

Bete vremañ e raen gant *diwar gontrol*.

III – GE da YBAN, GC, LM, MC, Bodad ar *Geriadur hollek*
25 04 12

Er brederouriezh klasel e respizer ar *poellata a contrario* evel an hini o tezren ur gevenebiezh en dianlenadoù diwar ur gevenebiezh er goulakadoù : *mard eo Yann a vlenie ar c'harr en deus diskaret Per, ez eo Yann kiriek da c'hloazad Per; a contrario, ma n'eo ket Yann a vlenie ar c'harr en deus diskaret Per, n'eo ket Yann kiriek da c'hloazad Per* [ent poelloniell ez eo arzaeladus ar poellata-se, rak ne zalc'h ket kont eus ur goulakad all : gloazet e oa Per endeo a-raok bezañ diskaret — met e-keñver al lezenn (hag ar skiant vat) e hepkorer ar goulakad-mañ].

E-kichen ar *poellata a contrario* e lakaed ar *poellata a pari*, an hini o tastum ur genheñveliezh en dianlenadoù diwar ur genheñveliezh er goulakadoù : *laeron e vez an Arabed, arab eo Ali, laer eo enta*.

Tuet e ven da ginnig ar c'hevatalioù brezhonek : *poellata diwar geveneb(iezh), poellata diwar genheñvel(iezh)*.

Ober a ran gant *kevenebiezh* oc'h adkemer an termen a 'm boa kinniget e La-07 67.

IV – GE da YBAN 25 04 12

Mar bez degemeret va c'hinnigadenn eus ar beure-mañ, e ve tu er yezh voutin da grennañ *poellata diwar gevenebiezh, poellata diwar genheñveliezh* dre lavarout hepken : *poellata a-gevenep, poellata a-genheñvel*.

V – YBAN da GE 25 04 12

poellata a-gevenep : OK evidon, mat pep tra ha degemeret da ginnigoù.

KIS-1189

I – MME da GE 25 04 12

Goulennoù

1. Gl. *volontariat*, Br. *youladezh* a zegouezh er ster ledan. Er ster milourel e kinnigan ober gant Br. *emouestladezh* hag ivez *emouestladvezh* evit ar prantad.
2. Gl. *orthoptiste*, Br.?
3. Gl. *solution de contiguité & solution de continuité*, Br.?
4. Gl. *milieux transparents de l'œil* (korfadurezh), Br. *metoù treuzwelus al lagad*?
5. Gl. *réaction de défense de l'organisme*, Br. *erwezhiad emzifenn ar bevedeg*?
6. Gl. *complétif (mot complétif, proposition complétive)*, Br.?
7. Gl. *diminutif* (diwar-benn ar c'hentanvioù evel Yannig, ha.), Br.?
8. Gl. *directif* (oc'h ober anv eus ub. eus un diougoniezh), Br.?
9. Gl. *disproportionner*, Br.? (reiñ a ra VALL Br. *digevatal* a-dal d'ar Gl. *disproportion(né)*; ha tu zo da ginnig Br. *digevatalañ*? bet arveret gant GP e Preder 05/31, gant ur ster all war a welan).

10. Hag arveradus eo Br. *trelenn* (Gl. *dépouiller*) kinniget gant Jil Ewan? (Gwelout a ran e rez a-wechoù gant Br. *dihaeziñ*; ha talvezout a ra ivez evit ar Gl. *dépouiller un texte?*; penaos eo stummet *dihaeziñ*, ne veizan ket ster an elfennoù? ...).

11. Arveret 'c'h eus Br. *despizad* e Lavar 16/46. Ha klotañ a rafe gant despizadur *Petit Robert* « Le défini: le concept (représenté par un mot) qui est défini dans une définition »?

12. En un eskemm (02 04 2010) e 'm boa savet ar goulenn penaos treiñ Gl. *phase hormonale*. Mankout a rae ar c'hemperzh evit *phase* emezout... En ur adlenn e welan ne 'm boa ket kaset resisadurioù... Setu-i (TLF):

Biopsie cyto-hormonale. Examen cytologique qui rend compte de la **phase hormonale** en cours au moment du prélèvement.

La biopsie cyto-hormonale de l'endomètre, proposée par Novak, [a] grandement contribué aux progrès théoriques et pratiques de l'hormonologie sexuelle féminine

(BARIÉTY, COURY, *Hist. méd.*, 1963 p. 759).

II – GE da MME 28 04 12

1. Ya, moarvat en deus *emouestladezh* e blas e-kichen *youladezh*. Kinnig a rafen evelkent kemer *youladezh* evel termen hollekoc'h, hag *emouestladezh* evel ur seurtad *youladezh*.

2. Gl. *orthoptiste*. Kinnig a rafen sevel ur c'hevatal a rumm gant *korfeeun-*, h.a. Al *lagadeeunañ*, *lagadeeunouriezh* (Gl. *orthoptie*) o vezañ "teskad an araezadoù addiorren loc'herezh al lagad, arloet ouzh prederiadur al loakrevezh *kedwar* (Gl. *concomitant*) pergen". Br. *lagadeeunour* enta.

3. Gl. *solution de continuité* zo ur c'hevneuziad klasel oc'h aroueziñ un troc'h en un dra gendalc'hek; da 'm meno n'hon eus ket da glask pemp troad d'ar maout na fardañ un termen ken orbidus all. Evidon me a ra gant *troc'h*, *boulc'h*, *ode*. Aozerion c'hallek 'zo, diouzh o zu, a gav gwell ober gant *brèche*

pe heñvelsterioù, *interruption*, h.a. E GEVEZ-5 773 (-15), e skridaozan : "*an anadennoù bevedel a ra d'an ode wazhiedel klozañ*". Eno e galleg e kaver an div droienn : *s. de c. ha brèche*.

Gl. *solution de contiguïté* (ar wech kentañ din gwelout an termen-se, bet savet moarvat dre heklev ouzh *s. de continuité*), da gompren moarvat evel "pelladur an eil diouzh egile, a-zivout daou dra diastok"; Br. *distokad, diskalf?*

4. Ya, *meteier treuzwelus*.

5. Ya, a-walc'h zo gant *erwezh(iad) difenn ar bevedeg*.

6. Gl. *proposition subordonnée complétive* a reer eus un islavarenn a zo ganti unan eus arc'hwelioù ar pennanv : *islavarenn bennanvel, pennanvenn* enta; touellus eo Gl. *complétif* eno, rak ar bennanvenn, ouzhpenn an arc'hwel **a) klokaenn amkan eeun** (Gl. *complément d'objet direct*) : "Goulenn a ran *ma teui*", "Je demande *que tu viennes*", e c'hell kaout an arc'hwelioù **b) rener** (Gl. *sujet*): "*Evañ gwin zo mat d'ar yec'hed*", "*Que tu viennes me ferait plaisir*", **c) gwereenn** (Gl. *attribut*): "*Toullañ ar bez an unan* eo evañ re", h.a. Ar poent boutin etre an holl islavarennoù-se n'eo ket bezañ *klokaenn* (Gl. *complément*), met kaout ur roll pennanv (Gl. *substantif*), alese an anvad Gl. *propositions substantives* roet dezho gant gramadegourion 'zo, o virout an anvad *propositions complétives* evit an *islavarennoù klokaenn amkan* nemetken. En ur geriadur Br.-Gl., da 'm meno, e ve gwell heuliañ ar c'hramadegourion-mañ diwezhañ, eleze lakaat *islavarennoù pennanvel, pennanvennoù* a-dal da *propositions substantives, islavarennoù klokaenn (amkan)* a-dal da *propositions complétives*. Evel just, e brezhoneg ez eus degouezhioù kevreadurel na gaver ket e galleg hag a-geveskemm, sk. : Gl. "Je m'attends à ce *qu'il vienne*" (pennanvenn lezgerienn, substantive en apposition = Je m'attends à cela, *qu'il vienne*) hervez gramadegourion 'zo, pe Je m'attends à ce *qu'il vienne*" complétive conjonctive), hervez gramadegourion all), h.a. Ur pennad a-bezh a ve da sevel a-zivout an islavarennoù pennanvel brezhonek (sl. da skouer GRAMV 173-177, 183-187).

7. Perak na heuliañ Vallée evit ur wech? Kinnig a ra *bihanaer*. Diwar vont, n'ouzon mui hag ur c'hevatal zo bet kavet da Gl. *hypocoristique*. Emc'houlenn a ran ha n'en doa GP kinniget ur ger. Betek gouzout, petra soñjal eus Br. *chouranvenn, chouranvel*, h.a.?

8. Un niver kevatalioù a c'haller degas, ouzhpenn ar re a venegan e La-18 124, dre zeverañ diwar ar rakger *han-* da skouer : *hanforzhus*, *hanrenus*, pe diwar *ditour-* : *ditourus*, *ditourataus*. Kement-se diwar an durc'hadur ster a ambreder...

9. Amañ ivez e c'haller intent meur a arster : *diskenfeur-*, *diskeflen-*, *diskempar-*, *diskenvent-*, pe neuze mont da ginnigadennoù Vallée; evit *digevatalañ* arveret gant GP e Preder 5/31, a ve lavaret e galleg "*faire cesser l'équivalence*" etre daou dermen.

10. Gl. *dépouillement*, Sz. *to count the votes*. An termen brezhonek a c'hallfe bezañ *kontañ ar mouezhioù*, berroc'h avat e ve ober gant *eriñvañ* : *kemer perzh en eriñvañ*, *labour an eriñverion*, h.a. E ster al lennegouriezh, ar filmerezh, er stlenneg e talvezfe *dihaeziñ*, eleze lakaat a-wel an elfennoù dre o dastroc'hañ.

11. Ar c'heal, ar meizad, an ergraf *despizet* dre ur ger, *dec'heriet* enta, eo an *despized*, an *dec'heried*. An *despizad*, an *dec'heriad* o vezañ an ober despizañ, *dec'heriañ* pe ar ger o tisoc'h anezhañ. Sl. Da-64 33 (-8,9): "*kevazaster an dec'heriad ouzh e zec'heried*".

12. A-dal da Gl. *phase* da verkañ un tennad en un dedro e reer gant daou dermen : *pazenn*, dreist holl pa vez kel eus un argresk (sk. : *pazenn c'henaouel* er Bredelfennerzh — e Gl. e reer aze gant *stade oral*, en Al. avat gant *orale Phase*); *lankad*, dreist holl pa vez kel eus ur gelc'hstro, ur c'hor. Er skouer a roez, ez eus anv eus ar *c'hor miziaouel* (Gl. *cycle menstruel*), e tere Br. *lankad* : *lankad hormonal* enta.

KIS-1190

I – YBAN da GC, GE, Bodad ar *Geriadur hollek* 25 04 12

Evit Gl. *ac(c)on* e 'm boa graet en ur c'hortoz gant *tignol*, hervez despizadur GEVER: “kouc'hennoù a bep seurt dezho ur strad sklat”. Hag o vezañ ma talvez d'an istrourion ivez e soñj din ez eus tu da astenn nask ar ger hep re a dregas: dezougen istr, meskl pe traoù all. Ne welan diaez ebet.

- **ac(c)on** *nm* tignol *g* -où.
- **ac(c)onage** *nm* tignolañ *pao &*.
- **ac(c)onier** *nm* tignoler *g* -ion.

Ar *Petit Robert* a lavar **mot poitevin, peut-être de l'anglo-saxon *naca* “barque”**. Ha neuze e kav din e c'haller degemerout Br. *tignol* da gevatal.

Skrivañ a rez: “Evit a sell ar vag da lestrañ ha dilestrañ ar morfred avat, e tavean da gevatalioù ar Gl. *allège, barge, chaland, gabarre, pigoulière, h.a.*”

OK! Met pelec'h emañ ar c'hevatalioù-se? Ne welan netra e GEVER.

II – GC da YBAN, GE 17 04 12

OK evit *tignol* ha deveradoù.

Ya, ret e vo din studiañ kudenn ar c'houc'hennoù all.

KIS-1191

I – MA da Bodad ar *Geriadur hollek* 25 04 12

Ur mennoz mat eo prederiañ diwar-benn an termen **acoustique**. Evel kelenner e skolaj Diwan ez arveran, o heuliañ Preder (pezh 'm eus c'hoant a ran !), *gitar klevedel*, **guitare acoustique**. Ha faziet e ven bet?

II – YBAN da GE 25 04 12

Pelec'h emhout gant an termenoù :

stenoniezh/stenouriezh, *klevedoniezh/klevedouriezh*, *sononiezh/sonouriezh*,
oc'h ouzhpennañ moarvat *klevvaoniezh/klevvaouriezh*?

Evidon :

- **stenoniezh** : acoustique physique (théorique) ha **stenouriezh** : acoustique physique (pratique).
- **klevedoniezh** : acoustique physiologique (théorique) ha **klevedouriezh** : acoustique physiologique (pratique) [mar bez].

- **sonniezh** : acoustique musicologique, musicologie (théorique) ha **sonouriezh** : acoustique musicologique (pratique).
- **klevvaoniezh** : acoustique des lieux (théorique) ha **klevvaouriezh** : acoustique des lieux (pratique).

A se anv an arbennigourion, ar seurtoù *acousticiens*.

A-c'houde Perig Herbert eo diaes heuliañ emdroadur ar c'hinnigoù hag an degemeradoù.

III – GE da YBAN, MA, *Geriadur hollek* 03 05 12

Trugarez evit da eil malad a-zivout Gl. *acoustique*.

Diwar ar roll termenoù a roez e sav div anglevadenn : **1)** kemplezhded an diarselloù, **a)** ent alvezel, hag aze eeun an traoù, bennozh da ziorreadur ar Fizik ha da ziorreadur ar brezhoneg en amgant ar Fizik, **b)** ent vededel hag ent vuhezal ma chom da ziorren ar sol boutin etre an diskiblezhioù ma pleder gant ar sten n'eo ket mui evel ambredenn fizikel, met evel erodad (Gl. *occasion*, Al. *Veranlassung*) da ambredennoù realezhel, kantaezel, kefredel, etregouzrec'hel, skiantel, arzel, h.a. **2)** isdiorreadur ar brezhoneg (ha, betek ur poent, ar yezhoù all) evit piaouañ un hanc'herieg kevazas diouzh skalfad an ambredennoù.

Evit an ambredenn fizikel, ez eo trec'h ar brezhoneg d'ar yezhoù all (nemet d'an alamaneg marteze) : gant *sten*, e piaou un termen kevazas, eleze o tec'heriañ klenk ar c'heal. Lenn a ran e *Dictionnaire de Musique*, gant Roland de Carné (Seuil 1973) : "*Le son est une sensation, comme la saveur ou l'odeur : le phénomène physique qui lui donne naissance est abusivement appelé 'son' par commodité. Le phénomène sonore...*" Br. "*Ar son zo ur merzhad, evel ar blaz hag ar c'hwezh ; an anadenn fizikel a zo arhent dezhañ eo ar sten. Ar sten...*"

Evit an ambredennoù all avat ez eo gwall davantek hon yezh. En diskiblezhioù keñverek e vez o neriñ an deveradoù diwar *son* : *sonerezh*, *sonenn*, *soniad*, *sonetez*, h.a., mesk ha mesk. Ar gedrann son a adkaver zoken embregoù fizikel : *sonwezañ*, *dasson gwarellet*.

Er Yezhoniezh ez eus un niver mat a dermenoù du-mañ deveret diwar son : *soniad, soniadoniezh* (kenemframm gant *mouezhiad, mouezhiadoniezh*), *sonenn, kensonenn*, ha ne ve gounid ebet ouzh o distroadañ, daoust ma kaver spletus e degouezhioù ober gant an termenoù a arver an aozer-mañ aozer gant ur c'hemeradur arbennik (*monem, morfem*, h.a.), sl. La-07 5 hh. (E-kichen ar gedrann *-mouezh-* e 'm eus kinniget korvoñ ar gedrann *-lez-* e tachenn gefin ar c'hramadeg, La-17 171 hh.)

Er Vevoniezh, ne dlefe ket bezañ kudenn ivez, ac'hoel gant spiswelout an traoù. Ar sten a gemer perzh er beved evel arhent eulel, ha moarvat ne sav ket kudenn gant arver Br. *son* eno. Armet mat eo ar brezhoneg evit mont gant an div ziskiblezh disoc'het eus ar vevoniezh kent : ar Vevoniezh volekulel, anezhi distro d'ar skiantoù alvezel, hag ar Vevoniezh c'houzrec'hel (Bevoniezh prederel Hans Jonas, a 'm eus klasket reiñ un alberz anezhi e La-11 210 hh.) Evit an imbourc'hioù skritellet *acoustique physiologique, psychologique, bioacoustique*, e ranker anzav o hironded andireadus, rak ne zalc'hont ket kont eus ar c'hemm etre sten ha son, etre arwerc'hadur an tredanvarroù gwered skouarn-nerveg ha realezh an den pe al loened. Kalvezerezhioù ez eus anezho a-c'haoliad war daou zomani trehontus an eil ouzh egile, ar realezh hag an alvez, evel ma tiskouez anvad unan eus o amkanoù pennañ : stourm *ouzh an* trouz. Moarvat ne c'haller ket reiñ anvadoù gwelloc'h dezho, evel, a du 'rall, an anvadoù bastard a arverer er Vezekniezh : *nervvredel, nervisreer / bredisreer*, h.a. Rankout a reer tremen gant seurt goveliadurioù hiron, oc'h anzav o hironded — kraf n'hon eus ket da ziwelout pa savomp o c'hevatalioù en hon yezh (kuites da eztaoliñ bommoù ken saourus ha : "Soñjoù du 'm eus, doktor. Grit ur radio hag e welot").

Er Vezekniezh, e chom an darn vuiañ eus ar c'healioù e par ar sten hag ar son eulek — nemet evit un nebeut krefen evel an *amusie*, a 'm eus kredet sevel kevatalioù brezhonek dezho.

An domani eizik eo ar Sonerezh. Derc'hel a ran da soñjal e vo dav degas stirannoù all (amprestet pe get). Ne c'haller ket soliañ betek re war Br. *kerzh-* (daoust ma kaver Kb. *cerddoriaeth* ha ma kinnig Herbert Br. *kerzoniezh* a-dal da Gl. *musicologie* ha *kerzenn* a-dal da Gl. *mélodie*), en askont d'an 2 pe 3 Br. *kerz(h)* all. Ha, pa brederian, ne welan en dro dimp den ebet a ve barrek war ar yezhouriezh ha war ar sonerezh en ur ser... Kinnigadennoù Even-Herbert zo da groueriañ strizh, rak mard oant barrek war ar sonerezh, e

oant yezhourion dister. Betek gouzout, evit an ampoent, e vo dav bezañ pizh war an termenoù o tennañ d'ar sonerezh e GEHOL, ne gav ket dit?

IV – YBAN da MA 26 05 12

Diaes e kavan ar pezh a ginnigez : Br. *gitar klevedel* evit ar Gl. *guitare acoustique*. E gwir, *klevedel* eo ivez ar *gitar tredan*. Ar pezh a c'haller lavarout : treloc'hel glez eo ar sonerezh gant ar gitar "klasel", amplaet ar son hep elektronik. Ne welan nemet un diskoulm : amprestañ ha lavarout *gitar akoustik*. N'eo nemet ur skritell a-benn ar fin, rak ken "akoustik" eo ivez ur gitar tredan. Soñjet 'm boa ivez dedalvezout an devoud ez eus ur c'hef dasson war ar gitar akoustik ha neuze empeniñ ur *gitar dassonat* (pe *dassonadel* ?), rak penaos e vo graet evit kendeç'heriañ ar Gl. *guitare électroacoustique*? Br. *gitar elektroakoustik* = *gitar tredandassonat*? Ne lavaran ket **tredanzassonat*, met *tredan* + *dassonat*.

Hogen kudennoù a sav peogwir ez eus ivez eus ar Gl. *guitare résonnante*, hag ivez *guitare résonnante acoustique*, hep ankouaat ar *guitare à résonateur acoustique*. Kement ha ken bihan ma tistroan d'ar *gitar akoustik*, diskoulm mat ha marc'had-mat.

Dindan, arroudoù dizave.

(Music / Instruments) an ordinary guitar, which produces its normal sound through the sounding board and is not amplified in any way Compare electric guitar

Al. : Eine akustische Gitarre ist eine Gitarre, bei der die Tonerzeugung und Tonverstärkung ohne Elektronik, rein mechanisch erfolgt.

Gl. : Guitare électroacoustique

La guitare électroacoustique est une guitare acoustique à laquelle on a rajouté des micros pour faciliter le jeu avec ampli et l'enregistrement. Elle possède donc toujours une caisse de résonance comme la guitare classique, mais produit le même son qu'une guitare électrique. Les cordes ici seront généralement métalliques, pour assurer de meilleurs paramètres phoniques à l'enregistrement.

Guitare classique

La guitare classique est une guitare acoustique dans la plus pure définition du terme. Munie d'une caisse de résonance permettant d'amplifier naturellement le son produit par les cordes, c'est donc un son non modifié qui en sortira. Les cordes d'une guitare classique sont généralement en nylon, plus tendre sous les doigts. Sachant que les trois cordes les plus graves sont « frisées », c'est-à-dire recouvertes d'une couche de fil de bronze enroulé autour, afin d'obtenir une sonorité plus grave.

Mais c'est quoi une guitare acoustique?

Mais donc vous me direz, la guitare classique et la guitare électro-acoustique sont toutes deux des guitares acoustiques? Eh bien oui. Toutes les guitares possédant une caisse de résonance dans le chevalet (corps), et qui donc ne sont pas électriques, sont dites acoustiques. Ainsi, la guitare folk et la guitare classique sont deux types de guitare acoustique. Et la guitare électroacoustique est une guitare classique/folk à laquelle on a juste rajouté des microphones sous les cordes pour éviter l'effet Larsen provoqué parfois lors de l'enregistrement d'une guitare avec un micro de chant. Elle sera donc plus chère à cause de l'électronique intégrée, mais restera plus proche au touché d'une guitare "acoustique" que d'une guitare électrique.

V – GE da YBAN, MA 26 05 12

Ya, Herbert en doa pouezet war ar c'hemm etre *son* hag ar pezh hon eus anvet *sten*. Pell emamp avat a vezañ diluziet pep tra.

Pezh a sellan ivez evel diluziet :

- *Stenoniezh & Stenouriezh*
- *Klevvaouriezh (& Klevvaoniezh diouzh ret)*, (sl. GEVEZ-1 24)

Pezh a arveran diouzh va zu :

- *Klevedouriezh* (Gl. *audiologie*) (& *Klevedoniezh* diouzh ret, Gl. ?) (sl. GEVEZ-1 158)
- *Stenouriezh vezegel* (Gl. *acoustique médicale*)

Evit a sell arver deveradoù Br. *son* eo e chom krenegellek c'hoazh sol hon hent. Diouzh va zu, e loc'han diwar an troc'h etre *sten* "trouz en diarsell fizikel" ha *son* "trouz en diarsell bevedel ha buhezel". Da heul an troc'h-se e ve ar *son* un trouz eulek (ha steriek diouzh an dro) — pezh a laka an diaesterioù da sevel evit envel an diskiblezhioù a ra war-dro ar son : ar Vevoniezh e kement ma studi garm al loened, ar Vezekniezh (e kement ma ra war dro ar vouezh, ar c'hleved, an denaoud, ar gomz, h.a.), ar Yezhoniezh, ar Sonerezh... Herbert a ginnige strishaat arver Br. *son* d'ar Sonerezh, pezh na c'haller ket ober, dre benn ma rankfemp ambidañ kalon hanc'herieg ar Yezhoniezh. Er poent m'emaomp eus hon yezhouriezh, e rannomp an deveradoù diwar ar gedrann *-son-* etre Yezhoniezh ha Sonerezh dreist holl ha diaes e ve kilañ bremañ. Hogen diazezet mat eo a-benn bremañ hanc'herieg ar Yezhoniezh, kement all avat ne c'haller ket lavarout eus hanc'herieg ar Sonerezh. Moarvat e rankor degemer ar gedrann *-muzik-* e kichen ar gedrann *-son-* : derc'hel *sonerezh*, *sonour*, met ober gant *muzikologiezh* (kentoc'h eget gant *muzikouriezh*, *muzikoniezh*). Kribañ ar greouichenn a chom d'ober, gant alioù ar sonourion-muzikologourion moarvat).

Diwar vont ur skouer eus an entremar ma 'z on bet. En Nervouriezh e reer anv eus Gl. *amusie* ("koll skiant ar sonerezh"); pell amzer e 'm eus termet etre Br. *anvuzik-*, *amuziezh*, *anson* kent degemer hemañ diwezhañ (dre abegoù sonel (!) hag en abeg d'an deveradoù, sl. GEVEZ-1 72).

Tro 'm boa bet d'ober anv a gement-se ivez en un eskemm gant GP e La-11 173 hh.

KIS-1192

I – MME da YBAN 28 04 12

1. A-dal d'ar Gl. *hexagone*, *pentagone*, ha. e roez bepred daou c'her, unan gant an dibenn *-korn* hag unan gant an dibenn *-tueg* (evit *hexagone* hepken e roez ouzhpenn an dibenn *-korneg*). Hag hollret eo an daou zibenn pe tremen a c'heller gant unan hepken?

2. A-dal d'ar Gl. *polygone* e roez a-wechoù un droidigezh *lieskorn* ha gwechoù all *liestueg*, (*lieskorn argeinek* ha *liestueg reoliek*), ne gomprenan ket perak. Hag ingal eo gant petore ger ober pe get pe un dibab strizh ez eus d'ober?

3. E GEJED ne roez ket an adanvioù a zegouezh gant ar pennanvioù-se. E renabl GP/GC e welan ez eus bet graet gant *c'hwec'hkornek* ha *c'hwec'hkornel* (deverad ebet diwar *c'hwec'htu-*). Ha heñvel e ranker ober gant an holl lunioù? (*pempkornek/pempkornel*, ha.). Kompren a ran mat tre *c'hwec'hkornek* (zo *c'hwec'h korn dezhañ*) met ne gomprenan ket ar perak eus *c'hwec'hkornel*.

II – YBAN da MME 28 04 12

1. Ul lun *liestuek* = ul lun *lieskornek*. A se *liestueg* = *lieskorneg* = *lieskorn* (Sl. NDBF: *tric'horn*, *tric'horneg* Gl. *triangle*; *c'hwec'hkorn*, *c'hwec'hkorneg*

Gl. *hexagone* ; *pevarzueg* Gl. *quadrilatère*), ha ne welan diaez ebet na skoilh ebet d'ober gant an eil pe gant egile, hervez ar frazenn pe hervez a venner eztaoliñ hag an durc'hadur dezevout. N'eus abeg ebet da zioueriñ ha da zilezel unan eus ar steudadoù termenoù-se. Den ne oar ha ne vo ket ur poent loc'hañ nevez.

E galleg ivez : *triangle, quadrilatère, pentagone, ..., polygone*. Tu zo da lavarout ivez *trilatère, ..., multilatère*, nemet ez eo dispredet un tammig, lakaet er-maez en deveradoù : *trilatéral, ..., multilatéral*. Anv zo ivez a *quadrangle*.

2. Skrivañ a rez : "Kompren a ran mat-tre *c'hwec'hkornek* (zo *c'hwec'h* korn dezhañ) met ne gomprenan ket ar perak eus *c'hwec'hkornel...*" Degaset 'm eus an termenoù *unkornel, daougornel, tric'hornel, pevarc'hornel* ha *c'hwec'hkornel* er Strinkennoniezh, Lavar 11, KIS-543, pp.255-268 da envel ar reizhiadoù strinkel diwar niver ar *c'hornioù c'hwelañ*. Mar kompren e c'hell ul lun bezañ *c'hwec'h korn* dezhañ, eleze bezañ *c'hwec'hkornek* (merk ar perzh entalat, enlenat) e vo sklaer ivez ne c'hell ket ur reizhiad strinkel bezañ kornioù dezhañ, ha setu perak e ran gant al lostger **-el** a-zave da niver ar *c'hornioù c'hwelañ* (merk ar perzh daveat, durc'haet diouzh an erdal), eleze urzh an ahel *c'hwelañ*. E galleg e kaver ivez da envel ar reizhiadoù strinkel : *monogonal, digonal, trigonal, tétragonal, pentagonal, hexagonal* hag ivez *ditrigonal, ditétragonal, dihexagonal*. An notenn embannet e Lavar 11 n'eo nemet un deroù ha ret e ve mont donoc'h er studi. Pegoulz avat ha gant piv, rak danvezioù diaes eo a c'houl un arbennikadur strizh a-walc'h ez on pell a gaout en un doare klok.

KIS-1193

I – MA da YBAN, *Geriadur hollek* 01 05 12

1 – **habitage**: evit un nijerez? *logell* (NDFB) a hañval diresis a-walc'h.

2 – **habitude**: "avoir l'habitude de", "bezañ boas" ; a-raok ur pennanor, *da*; met a-raok ur pennanv? *Ouzh pe diouzh? Boas ouzh pe diouzh ar c'herzhed?*

3 – **habitué**: pennanv, ster "arval": VALL. a ginnig "darempreder, pleustrer, arvailh", NDFB a ginnig "pratik" ouzhpenn

4 – **hachage**: miñserezh, miñsañ, drailherezh, drailhañ ? Ha pe reizh da "miñserezh" ha "drailherezh" ?

II – YBAN da MA 01 05 12

Daveoù a-zivout *habitage*: La-12 192, notenn 1, La-13 358-359, La-16 159, GEVER 253

Gl. *habitage* e yezh al lomaned

– Boîte recouverte à la partie supérieure d'une glace où se logent le compas de route et les lampes.

– Partie d'un avion réservée à l'équipage.

Kinniget hon eus :

- Br. **klozenn** b. –où a-dal da Gl. *habitacle (de compas)*
- Br. **arovan** g. –où a-dal da Gl. *habitacle (avion ou bateau)*.

sl. an eskemm GC ↔ GE hag ar studienn gant GE in La-13 358-359.

III – GC da *Geriadur hollek*, LM, MME 02 05 12

Kevret an destenn a-zivout **habitacle**.

habitacle

~ # abri # dog house *arovan* g. -où

La plupart des bateaux de pêche-promenade comportent une cabine, ou tout au moins un habitacle

War an darn vrasañ eus ar bigi pourmen ha pesketa e vez ur gludenn, ac'hoel un arovan.

~ **de compas & klozenn** b. -où gompaz

IV – YBAN da MA 02 05 12

- **habitacle**: *logell* zo un tammig skort o vont eus al lochenn betek ar c'hledour pellgomz. Un nijerez zo un aerlestr ha moarvat e c'haller averañ an termen kinniget gant GEVER: **arovan** g. -où.
- **habitude**: *bezañ boas d'ober udb.*, hogen ivez *bezañ boas ouzh, diouzh udb.*, *bezañ gant (kaout) ar boaz d'ober udb.*

- **habitué** : hervez despizadur *Geriadur an Here* an **arval**, ar **pratik** zo un “den boas da brenañ madoù digant ar gwerzher-mañ-gwerzher”, “d’ober e brenadennoù en ur stal bennak”. Bez’ ez eus ivez an termen **ostiz** a dalvez arval. Evit an **darempreder** a dalvez “an den a vez o taremprediñ ub., ul lec’h bennak” (*An Here*), ha n’eo ket dre ret un arval boas en ur stal. Heñvel dra gant **pleustrer**, a dalvez ivez an hini o taremprediñ ur plac’h. Evit **prener** a zo an hini a bren, met un arval a c’hell ivez bezañ un danvez prener. Penaos lavarout neuze an hini a ya en ur stal ur wech gant an amboaz da welout ha prenañ a ray pe get? Me a ra gant **arval** er ster-se, hep ma ve ur prener boas. Betek gouzout, ha marteze e vo mennozioù all :

- Gl. **client** = Br. **arval** hag a-wechoù **ostiz** (en ul leti da skouer).
- Gl. **client habituel, habitué** = Br. **arval boas, praktik**. Me a lezfe **darempreder** ha **pleustrer** a-gostez, re ledan o erdalva.

Sl. ivez Lavar 17, p. 223.

- **hachage** : *miñserezh* ha *drailherezh* zo gourel evel pennanvoù ober. Ar stal pe ar stavell viñsañ a ve graet *miñserezh* anezho ha benel ar ger.

KIS-1194

I – MME da GE 08 05 12

Goulennoù

1. Gl. *distractivité* (incapacité à fixer son attention), Br.? (udb. diwar Br. *sipañ* ?)
2. Gl. *idée reçue*, Br.? (DCFB a ro Br. *kredenn voutin*; evidon e klot kentoc'h gant *lieu commun* pe *croyance répandue*).
3. Gl. *cause immédiate* (prederouriezh), Br.?
4. hBr. *dermor* a welan dezneuziet *dirveur* ha *derveur* diouzh an dro e Lavar; pe stumm derc'hel?
5. E Lavar 11/28 e rez gant Br. *danframm* en un dachenn zo diavaez d'ar brederouriezh varskour; ha ledanoc'h eo implij *danframm* eget ar pezh a skriv GEAK?
6. Gl. *classe fermée, ouverte* (yezhoniezh), Br. *kevrennad serr, digor* (pe *rummad* ?).
7. Gl. *inadapté* aa. & pa. (enfance inadaptée; les inadaptés mentaux, sociaux, moteurs, ha.). Moarvat e rez anv eus ar ger e GEVEZ 6...
8. Gl. *incidence et prévalence* (mezekniezh), Br. *darvezusted ha sourusted*?

9. Gl. *dent incluse*, Br. *dant engronnet*?
10. Gl. *inhiber la croissance*, Br. *herzel ar c'hreskiñ*? (pe *skoilhañ ar c'hreskiñ*)?
11. Gl. *thermorécepteur*, Br. *gwrezfraouva*?
12. Gl. *proposition inductrice* (poelloniezh), Br. *erganad anren*?
13. Gl. *principe des indiscernables*, Br.?
14. Gl. *voyelle infléchie & inflexion vocalique*, Br.?
15. Ne gomprenan ket perak e rez gant *doenadoù boc'hedek* (GEVEZ **homéopathie**) ha *bec'hioù boc'hedel* (GEVEZ **concentr-**). O daou zo kementadoù, ket? (marteze ez eo ur mank skriverezañ o vezañ m'emañ K & L en ur gichen).
16. Hag an hevelep tra eo Gl. *accent d'intensité & accent d'insistance*? (Br. skoad read, taol-mouezh)

II – GE da MME 08 05 12

A-zivout Br. *mistiegezh* e kavez ar ger e GEVEZ-4 574 (-2). Br. *mistiegezh* eo an termen hollek, o talvoud an holl reizhiadoù luc'honiell, al lagad en o zouez, *mistivel* eo an termen dibarek o talvoud evit al lagad hepken. Gl. *amétropie* zo kevatal an daou.

1. Heñvelster eo Gl. *aprosexie* savet e 1887 ha Gl. *distractivité, distractibilité* savet e 1961; aozer pe arvererion hemañ o deus kavet mat lakaat kemm etre an daou dermen dre ober un *aprosexie* darnel eus *distractivité*. Mar degemerer ar ginnigadenn a ran eus *ansip* a-dal da *aprosexie*, e c'haller lakaat Br. *issip* dirak *distractivité* (aozerion zo avat a laka kenster *distractivité* hag *hypoprosexie*).

2. Gl. *idée reçue* zo ur c'herienn idiomatek n'omp ket endalc'het d'he zreiñ ger ha ger e brezhoneg, pezh a ve ur blakadenn, un "idée reçue" end-eeun! Dek doare zo da reiñ ur c'hevatal d'an droienn-se. Ouzhpenn ar re a venegez, e c'haller bepred imbroudiñ re all. E La-12 90 hh e pledan gant an argraf. An

hini a lavare din en deiz all : "*Te zo Gall peogwir out bet ganet e Bro-C'hall*" a eztaole un devoud a oa *rez d'e vez* ; respont dezhañ dre nac'h degemer e veno oa *kraf d'ar meiz* dezhañ. Ur c'hevatal ha mil a c'haller steudañ dre dennañ leterc'hadoù eus ar Geginourezh : *mennoz alejet* ; eus ar Greanterezh : *meno diouzh ar stlej* ; eus an Adeiladerezh : *preder ragoberiet*, h.a., pe chom nes d'an droienn c'hallek : *meno darbennet, kredenn dastumet...*

3. Gl. *cause immédiate* er Brederouriezh : Br. *arbenn kentizhek*, a-gevenep da Br. *arbenn handizhek*, Gl. *cause médiante*. Torret 'm eus un asied — arbenn kentizhek : e laosket 'm eus ; arbenn handizhek : dilennadenn Hollande emeon o paouez klevout keloù anezhi er skinwel. Er yezh lennegel ha boutin e reer ivez gant *dihanterat* ha *hanterat*.

4. Dezneuziadur eus Kb. *dirfawr* eo Br. *dirveur*, eus hBr. *dermor* eo Br. *derveur* ; *dirveur* a voe arveret da gentañ, hiziv eur techet d'ober kentoc'h gant *derveur* ; dezneuziadoù reizh an daou, betek gouzout ma tiwano ur c'hemm ster etrezo.

5. Kaout a ra din e voe arveret Br. *danframm* / *dreistframm* er c'hemeradur marksour dreist holl pe hepken ; e gennadoù all e reomp gant *danadeilad* / *dreistadeilad* (ac'hoel pezh a ran-me er brederouriezh, sl. La-12 249).

6. En arver yezhoniel-mañ ne verk *classe* nemet ur seurtad elfennoù lavar ; re jedoniek moarvat e ve ober gant *teskad* ; da 'm meno ez eus a-walc'h gant un termen a arver ledan : ober a rafen gant *rummad* (seul gent ma ra an aozerion gant *catégorie* ha *classe* evel kensterioù alies en degouezh, hag ouzhpenn se pa zeveront Gl. *classificateur*, Br. *rummataer*). Da skouer : ar c'hemmadurioù e brezhoneg zo ur *rummad serr*, an deveradoù *rummadoù digor*.

7. Setu ar mellad a-zivout *inadaptation* e GEVEZ-6 :

inadaptation ◇ **maladjustement, social misfitness** ◇ **anazasadur** g.

stad un den na biao ket aozioù e berzhiadur er gedvuhez ha, dre se, araezioù e ziorreadur, dic'houest ma chom da c'hounit korvo gant ur saviad skolel, micherel, keodedel, h.a. ; tennañ a ra an anazasadur pe d'an den e unan dre benn un namm kreudel pe vredel (skorted arc'hwelel, kleñved, h.a.), pe d'an amveziadoù (kevredigezhel, armerzhel, politikel, h.a.)

Kudenn sonel a chom gant an deveradoù all: *un den anazasaet, un anazasaed, an anazasaidi* (un disterig luzteod !) Met ne welan ket un diskoulm all...

8. Setu an termenoù a ginnigan e GEVEZ : Gl. *incidence*, Br. *darvezusted* ; Gl. *prévalence*, Br. *revezusted*. Amañ dindan ar mellad eus GEVEZ-6 :

incidence ◇ **1 incidence** || **2 positioning in radiology** || **3 incidence** ◇ **1 dehaez, entreuiñ** || **2 dehaez** || **3 darvezusted** b.

1 (keal fizikel) degouezh ur skin gant ur c'horreenn, sk. : *korn d.* (Gl. *angle d'i.*) || 2 (keal skinouriel) deseziad ar gouziviad e-keñver hordenn entreat ar skinoù X, sk. : *d. adreñv-araok*, ar skin stur oc'h entreuiñ dre gein ar gouziviad, ar skramm o vezañ dirazañ || 3 (keal reuziadoniel) niver eus degouezhioù ur c'hleñved, pe eus an dud bet klañvet en ur boblañs lavaret en ur padvezh lavaret (sl. *prévalence*)

9. Br. *dant kaelet*. Setu ar mellad eus GEVEZ-6 :

inclusion de la dent de sagesse ◇ **impaction of the wisdom tooth** ◇ **kaeladur g. an dant furnez**

dic'hallusted da nodiñ evit an dant furnez gronnet gant askorn an aven

10. A-zivout an termen Gl. *inhibition* setu ur mellad eus GEVEZ-6 :

inhibition ◇ **inhibition** ◇ **heudiñ, heudadur** g., **heuderezh** g.

termen hollek arveret e lies diskiblezh evel heñvelster da *leiaat, gevennañ, gorrekaat, skoilhañ, tolc'hañ, herzel, astaliñ, ezniñvañ, skurziñ* (sl. *désinhibition, inhibiteur*)

En degouezh e rafen gant an termen hollekañ : *heudiñ ar c'hreskiñ*.

11. Ya.

12. Ya. Diwar vont, setu roll kemeradurioù *inducteur* hag *induction* arveret er Vezekniezh (tennet GEVEZ-6) :

inducteur ¹ ◇ **inductor** ◇ **dereer** aa. & g. -ioù

(Tredanouriezh) dec'haner an deren (sl. **induction** 1)

inducteur ² ◇ **inductor, activator** ◇ **kevelreer** g. -ioù

(Rizhelloniezh) eginenn lodek er rizhell o telankañ en eginennoù kefin an diorren hag an diforc'hekaat anezho, an araezusterioù kevelreet enno o vezañ kevarall diouzh re ar c'hevelreer

inducteur ³ ◇ **inducer** ◇ **iser** g. -ioù

(Hiloniezh) danvezenn danzeet gant ar gen reoliñ hag en araez da heudiñ ar goudaverioù hag e se da gevaraezañ enaoz an RNA kannad hag ar proteinoù (sl. **dérépression, gène, répresseur, ribonucléique: acide** ~)

inducteur ⁴ ◇ **starter** ◇ **dehater** g. -ioù

(Surjianerezh) danvezenn arveret evit deraouiñ an dieraeziñ hollek

induction ◇ **induction** ◇ **1 deren** || **2 kevelren** || **3 isañ** || **4 dehatiñ**

1 delanvad gwarellec ur red tredan, da ventadoù dezhañ: *derenvaez* (UL⁻²T, *i. magnétique*), *douenvaez* (IL⁻²T, *i. électrostatique*), h.a. (sl. **inducteur**¹) || 2 a-berzh un eginenn, delankañ diorren ha diforc'hekaat eginennoù all (sl. **inducteur**²) || 3 a-berzh ur c'henenn, heudiñ goudaverioù (sl. **inducteur**³) || 4 lankad kentañ an dieraeziñ hollek, anezhañ enkouskiñ ar gouziviad dre un huneiad engwazhiennel pe dewentadel hag, e troioù 'zo, ur sankadenn gurar (sl. **anesthésie générale, 3 hypnotique, inducteur**⁴)

13. Gl. *principe (d'identité) des indiscernables* (Leibniz), Br. *pennaenn (unded) an andeznadaduzioù*.

14. Gl. *inflexion vocalique, dilation vocalique*, Al. *Umlaut* "kemmad en ur sonenn dindan delanvad ur soniad nes". Soñjal a ran e Kb. *goslef*, ennañ ar rakger *gos-*, a 'm eus bet tro da arverañ er Bredelfennerezh evit sevel Br. *goustaol*, h.a. (GBLF § 18), *gous-* o verkañ un danwered arbennik (diemouez eno). Kb. *lef* "mouezh", hon eus degemeret da heul GP e Br. *leñvenn* (Gl. *syllabe*); Br. *gousleñv* a intentfen evel un darvoud o c'hoarvezout er vouezh dre benn un delanvad a-zindan (amañ hini ur vogalenn all, evel e Br. *livirit, treiñ*, h.a.) [Kement-se lavaret, n'on ket sur ez arver Kembreiz *goslef* gant ster *Umlaut*, met a nebeut a bouez eo !]

15. Ar gwir ganit : *doenadoù boc'hedel* : anv zo eus kementadoù ha n'eo ket eus doareoù ; *un ti ramzel* a lavarer ha n'eo ket un *ti *ramzek*...

16. Ar *skoad read* zo un darvoud piauvel eus ar yezh (a verker gant ur skrab a-raok al leñvenn : *'bara*) ; e brezhoneg, ez eus ur *skoad kemmesk*, eleze ul *lamm mouezh* o c'hoarvezout eus *skoad read* ha *skoad uc'her* kevret war an hevelep leñvenn. Evit pezh a reer anezhañ ar *skoad arbouezañ* (Gl. *accent d'expression* pe *d'insistance*) zo un darvoud eus ar gomz, o tont war c'horre skoadoù piauvel ar yezh evit ober ar *c'hwivadur* (Gl. *intonation*). Evel ma welez e La-17 173, hervez doareoù ar *skoad arbouezañ*, e tiforc'her seurtadoù c'hwivadur : *c'hwivadur kevrizh* (kuit a nep kemmesk gant ur skoad arbouezañ) ha *c'hwivadur eztaoliñ* (skoadoù piauvel ar yezh kediet gant ar skoadoù arbouezañ a-berzh ar c'homzer), h.a.

III – YBAN da GE 07 05 12

Skrivañ a rez : « Betek gouzout, evit an ampoent, e vo dav bezañ pizh war an termenoù o tennañ d'ar sonerezh e GEHOL, ne gav ket dit ? »

A-du krenn ganit. Evit a sell *acoustique* e rin gant va c'hinnigoù, betek gouzout ivez.

A belec'h e teu *gwinider* (Gl. *acrobate*) a gavan e levr Alan Monfort ?

Un dra all : hag un dra bennak zo ganit evit ar Gl. *gymnaste*, *gymnastique* hag *acrobate*, *acrobatie* ? E GEVEZ 364 e rez gant *oueskaat* Gl. *assouplissement* hag ar gwir ganit penn da benn. Er geriadurioù e kaver *ouesk-* pe *embreg-* evit ar Gl. *gymnastique* pe *acrobatie*. Evidon, ned eo ket kevazas. Ar *gymnastique* zo un diskiblezh sportel resis :

⌋ Aujourd'hui, la fédération internationale de gymnastique reconnaît sept disciplines[1] :

* Gymnastique pour tous (GFA)

* Gymnastique artistique masculine (GAM). Elle est composée de 6 agrès :

- o Le sol
- o Le cheval d'arçons
- o Les anneaux
- o Le saut de cheval ou table de saut
- o Les barres parallèles
- o La barre fixe
- * Gymnastique artistique féminine (GAF). Elle est composée de 4 agrès :
 - o Le sol
 - o Le saut de cheval ou table de saut
 - o Les barres asymétriques
 - o La poutre
- * Gymnastique rythmique (GR)
- * Trampoline (TRA)
- * Gymnastique aérobic (AER)
- * Gymnastique acrobatique (GAC)

Hag evit a sell an *acrobatie* ez eo un diskiblezh sirk : un akrobat zo « un artiste de cirque qui fait des exercices d'adresse et d'équilibre ».

Ha *gymnastique médicale, corrective*?

IV – GE da YBAN 08 05 12

Evel ma welez e GEVEZ-5 e ran gant Br. *gimnastik (mezegel)*.

N'on ket aet betek adkemer Br. *jiminas* a gaver e GBAHE, e bank termenou an Ofis Publik ha war ar panneloù kêr !

Evit Br. *gwinider* roet gant Monfort, n'ouzon tra.

KIS-1195

I – YBAN da GE 14 05 12

Da heul KIS-521 La-11, pp. 90-93 e 'm eus savet an emonedoù-mañ :

actance *nf* [*linguistique*] **1.** [*le fait*] korzhelezh **b** **2.** [*le caractère*] korzhegezh *b*

actanciel *adj* [*linguistique*] korzhiadel *aa* • schéma ~ *goulun korzhiadel* • verbe mono-, bi-, triactanciel *verb unkorzhiad, daougorzhiad, tric'horzhiad.*

actant *nm* [*linguistique*] korzhiad *g*-ed • à un -, deux -, trois ~s *unkorzhiad, daougorzhiad, tric'horzhiad* • sans - *ankorzhiad.*

Petra a soñjez?

Quid a-zivout Gl. *valence* en diskiblezh-se? Ha degemeradus e ve an hanc'her kimiezh *amsav*? Ha ne ra ket "double emploi" gant *actance*? Pe neuze sevel udb. diwar *krap, krog, onk, dant*?

II – GE da YBAN 14 05 12

Setu despizadur Gl. *valence* er Yezhoniezh : “Terme emprunté à la chimie et utilisé par Tesnière pour désigner le nombre d’actants qu’un verbe est susceptible de régir” (MOUNIN, Dict. Ling. 333). Bez dizaon enta mar kasez da gammedoù war seulioù Tesnière !

KIS-1196

I – MME da YBAN 15 05 12

1. Gl. *inversion du sucre, sucre inversi* (kimiezh), Br.?
2. E GEFIZ e rez gant Br. *unrizh*, Gl. *monotype* (adanv). E yezh ar voraerien e talvez ivez Gl. *monotype* (aa. & pa.) da zoareañ ur seurt bigi, dezho an hevelep dezverkoù, hag ac'hano e reer ivez anv eus *monotypie*. N'eus netra e GEVER. Neuze, Br. *unrizh* (aa. & pa.)? & *unrizhiezh*?
- 3; Gl. *dynamoélectrique*, Br.?
4. Gl. *principe immédiat* (kimiezh), Br.?
5. Gl. *indisponibilité*. Moarvat e tegouezh ober gant Br. *dihegerzded* a-zivout an arc'hant, met a-zivout an dud?
6. Gl. *influence électrostatique*; Br. *delanvad tredansavel*?
7. Gl. *commerce intégré*, Br. *kenwerzh kevaneke*?
8. Gl. *gestion intéressée, désintéressée*, Br. *mererezh laziek, dilaziek* (pe *deuriek, dizeuriek*)?
9. Gl. *intensivité, extensivité*, Br. *andennadelezh, astennadelezh* (& *askoridiked, astennidiked*)?

II – YBAN da MME 15 05 12

1. Gl. *inversion du sucre, sucre inverti* (kimiezh): An **I.** a c'hoarvez a dreuzfurmiñ (dourannañ h.a.) ar sakaroz en ur meskad fruktoz ha glukoz. Dehouc'hwelus eo ar sakaroz hag ar glukoz, met kleizc'hwelusoc'h eo ar fruktoz er meskad war-lerc'h an treuzfurmadur, pezh a zisoc'h gant un tuginadur eus c'hweladur plaenenn al luc'h bleinekaet.

E Gl. e lavarer ivez *sucre interverti* hag e Sz. *invert sucrose, inverted sugar*.

Un dra bennak evel **sukr tuginet* a ve ur plakadur digomprenadus hep an distro d'ar galleg. Ha gwell e ve neuze ar Br. *sukr tuginañ*? Evel ma lavarer *bara preñañ*? Ha ne ve ket ponneroc'h *sukr tuginadurel*? Pe *sukr ginc'hwelusaet*?

Moarvat en deus Gwion un dra bennak en e sac'h, pa'z eo degouezhet gant al lizherenn I eus *Geriadur ar Vezekniezh*?

2. Gl. *monotype* (adj. & nm.) e yezh ar mor "petit voilier de série" : domani Gab eo. "N'eus netra e GEVER" emezout. Eo : *rizh ar vag "type du bateau"* p. 436. Neuze e ve degemeradus da ginnig : Br. *unrizh aa & g &* hag ivez *unrizhiezh*, pe gwell marteze *rizhded* hag *unrizhded*. Ali Gab?

3. Gl. *dynamoélectrique* : a dreuzfum ar gremm treloc'hel e gremm tredanel, er c'herienn *machine dynamoélectrique*. Bez' hon eus endeo *ijinenn dredantreloc'hel* Gl. *machine électromécanique*, eleze un ijinenn dreloc'hel lusket gant gremm an tredan, evel da skouer ar c'hefluskerioù tredan.

En hon degouezh ez eo ar gin, anv zo a ijinenoù o treuzfurmiñ ar gremm treloc'hel e gremm tredanel, evel ar ganerioù tredan er c'hirri, en dourdredanvaoù, en derc'hanvaoù, da skouer. Neuze Gl. *dynamoélectrique* = Br. *treloc'htredanel*.

4. Gl. *principe immédiat* (kimiezh) : an termen-se a dalvez kediadoù 'zo o tont eus danvezenoù plantel pe loenel kemplezh, douhennet war-eeun hep ma ve darallet o luniad kimiek, e kemm moarvat ouzh an aozadoù all a aozer en un eil lankad. E-doug va studioù ne 'm eus morse klevet an droienn-se, a zo parzh kevanek e yezh kozh ar gimiezh en he deroù evel gouezoniezh. Kavet e vez ivez *principe actif, principe nutritif*. Un heñvelster zo ar Gl. *élément*, Br. *elfenn*. Evit kenedc'heriañ ar Gl. *principe* Sz. *principle* "constituent of a

substance, esp. one giving rise to some quality" ez eus un toullad termenoù : *pennaenn, kentaenn, kedelfenn, kedrann, kedaozenn, kentaozenn*, ha tu a ve da ginnig ivez ouzhpenn *bonaenn, bonelfenn*. Neuze e kredan kinnig un nebeut gerioù, evit ar yezh voutin, istor ar gimiezh ha marteze al liaoniezh (domani Gwion a vo deuet mat e alioù): Gl. *principe* Br. **pennaenn = elfenn = bonaenn** ha Gl. *immédiat* Br. **kentizhek**, eleze "douhennet kentizh" ha n'eo ket dre hanterouriezh un dazgwered.

5. Gl. *indisponibilité*: ya *dihegerzded* evit an arc'hant hag an traoù. Hag a-zivout an dud? *Geriadur ar Mediaoù* a lavar *disponible*: *dieub*. Ha n'eo ket *dieub* = *di-* + *ac'hub*? Neuze, ar c'hontrol zo *indisponible* = *ac'hub*, *indisponibilité* = *ac'hubidigezh*. Tu zo ivez da ouzhpennañ kinnig Vallée *divak* ha neuze *divakted*. Bez' ez eus ivez kinnigoù GE La-10 pp. 25-26 diazezet war **-tu-** (Vallée **prêt**: *e tu da*): *hedu* aa & g "prested a spered", *heduek* → *heduegezh* ha da heul ar c'hontrol *anhedu* aa & g, *anheduegezh*. Ha perak ket *dihedu*, *diheduek* ha *diheduegezh*, mar lamer an *hedu*. Marteze e c'haller ouzhpennañ ivez *hebrek* *anhebrek* → *hebreked* *anhebreked*.

6. Gl. *influence électrostatique*: Br. *delanvad tredansavel*. OK.

7. Gl. *commerce intégré*: Br. *kenwerzh kevanek*? E-kichen ar rizh kenwerzh-se emañ ar *c'henwerzh dizalc'h* hag ar *c'henwerzh kevredet*. Kavout a ran iskis komz eus ar *c'henwerzh "kevanek"*, evel ma komzer eus un *amred kevanek*, ma kaver en ur ser parzhioù oberiat ha parzhioù gouzañvat, eleze e talvez "kevanek" aze kement-mañ: an amred a ampar un hollad kevan, ur bloc'h, e kemm ouzh un elektronegezh amparet gant parzhioù arskarek. E degouezh ar *c'henwerzh* e talvez emañ ar *c'henwerzh e-barzh* un hollad, gougevanet eo. Neuze e kavan gwell: *kenwerzh gougevan*, pe *kenwerzh gougevanet*. Sellout ivez: (28 06 74) EMVR-476.

« EMVR-1307 a ra anv eus "kevratou-gougevaniñ". Kevratou-gougevaniñ zo etre un embregerezh evel Entremont pe Kevelouri Landerne hag ar gouerion: gouestlañ a ra an embregerezh prenañ al laezh en ur priz rakverket. Ker e koust avat dastum al laezh a vereuri da vereuri ha laz an embregerezh eo ma ve kementadoù bras da bep arsav. Tri heuliad zo da se: arbennikadur ar gouerion, diskar ar re vihan, roll ar guzulierion er stalioù gounezvouedel. Bras pe vrasoc'h e c'hell bezañ an derez gougevaniñ. Doux a c'hell prenañ ar poñsined, bezañ perc'henn d'ar yer, pourchas ar boued-yer ha reiñ ur sav

merket dre benn-yeer. Bep ma kresk an derez gougevaniñ e tistera galloud-divizout ar c'houer hag e tosta e saviad da hini ur goprad. »

8. Gl. *gestion intéressée, désintéressée*: kement-se a sell ouzh ar c'hevarzheoù. Mard eo meret gant gwirvoziaded n'o deus buzad ebet da dennañ, laz ebet en un doare eeun pe ameeun e disoc'hoù ar c'horvoerezh e lavarer ez eo **dilaziek ar mererezh**. A hent all e vo komzet eus **mererezh laziek**. Anv zo kalz er mare-mañ a *kenniñvoù lazioù* Gl. *conflits d'intérêts*.

Bez' ez eus ivez *deur*, ledanoc'h e ster, o vont eus an dedenn evit un dra bennak, un den bennak, betek ar gounid tennet eus un ober bennak.

EMSAV 9 1967

An deuriadekaat, a zo un taol-arnod renet e Frañs dindan levierzh de GAULLE, anezhañ lakaat ar vicherourion da gaout deur ouzh kerzh an embregerezh; dre ar reizhiad-se e tennfe an « deuridi » o mad eus kement gwellaenn o c'hoarvezout gant an embregerezh, ken en e gevala, ken en e vuzadoù, ken en e genderc'husted. Seurt kempennadur avat, aozet er-maez eus emell ar c'hweluniadoù, a hañval endeo gwall arvaret e donkadur.

Anat e kav ar vicherourion muioc'h a *zeur* en o labour o vezañ gopret gwelloc'h, met an arroud tennet eus ar gelaouenn *Emsav* a ziskouez sklaer e klasker deuriadekaat al labourerion evit *laz* an embregerezh hag ar c'hevala. Ar c'hweluniadoù eo a zifenn *lazioù* ar vicherourion.

9. Gl. *intensivité, extensivité*: Br. *andennadelezh, astennadelezh?* (& *askoridikted, astennidikted*)?

An daou: Br. *andennadelezh, astennadelezh* e Fizik hag *askoridikted, astennidikted* en armerzhouriezh.

III – GC da YBAN 15 05 12

Ya, *rizh ar vag* in GEVER 436. Alese **unrizh g. -où** ha deveradoù **rizhded, unrizhded**.

Ar ger a gavo e lec'h er rummad termenou Br. rakgeriet dre **un-** a-dal d'an termenou Gl. rakgeriet dre **mono-**.

E GEVER e kaver : unkouc'h, unroudek, unplas, unkein, ungor, unkedrann, unlunedenn.

Notenn :

A-zivout *tredantrelloc'hel*.

Er *Renabl* e revez *tredan-d-reloc'hel* ha *tredan-t-reloc'hel*. (La-17 315 hh.).

"[...] e vez kemmadur goude sonenn + *c'h* : *bac'hgosp*, ha ne vez kemmadur ebet goude kensonenn + *c'h* : *erc'htrell*." (La-17 318).

KIS-1197

I – MA ha YBAN 17 05 12

MA :

câblé nm : *fil à coudre*. Ster kavet neblec'h.

YBAN :

Me a lavarfe : *tortis* g. -où. Ali Gab?

MA : Deveradoù Gl. *câble*. Dirak ar goullo a 'm eus kavet, setu kinnigoù a ran (roud ebet anezho er *Renabl*):

- Gl. *câblerie* nf: Br. *funerezh* g.
- Gl. *câbleur* nm: Br. *funour, funer*?

YBAN :

Dres. Gab a ro:

- Gl. *câblage*: Br. *funierezh* g. -ioù.
- Gl. *câbleur*: Br. *funiour* g. -ion.
- Gl. *câblé*: “Fil obtenu en retordant ensemble plusieurs fils retors”.
- Gl. *tortis*: “Assemblage de brins tordus: Un tortis de chanvre”.

E GIBR e lenner:

1. **tortis** coll. torchis
2. **tortis** m. **-où** garrot, lien d'une charge

Ster 1. Mechal ha n'eus ket mesk etre an damheñvelsoniadoù Gl. *torchis* ha *tortis*.

Ster 2. in Larousse: **garrot** (de l'anc. franç. *garokier*, du francisque **wrokkan*, tordre). Morceau de bois que l'on passe dans une corde pour la serrer en la tordant : Le garrot d'une scie.

E GIBR :

Br. **sparl** m. **-où** [...]

— 3. garrot, bâton pour serrer.

Greg. p. 450: **sparl**-berr, **sparl** treuz, tr. « garrot, gros bâton court pour serrer les cordes sur un fadeau en une charrette, etc. »

Liesster eo ar ger *tortis*, hogen pell emañ an tachennoù ma vez en arver. Hervezon, degemeradus eo ar Br. *tortis* g. **-où** a-dal d'ar Gl. *câblé*.

A-zivout al lostgerioù **-er** hag **-our**, sl. VALL. XVII. sl. ivez GIBR ha GEAK : *liorzher*, *liorzherezh* ; *liorzhour*, *liorzhouriezh*.

KIS-1198

I – RU da GE 18 05 12

En ho pennad *Eil derez hon dispac'h, Ar Vro* 19, p. 31-36, e kaver un arroudenn gant Tangi Malmanche, a gaver ivez e testennoù all eus mare SADED hag ESB, hag a zo: “Greomp nebeutoc’h anv eus yezh hon tadoù kozh, pledomp kentoc’h gant trefoed hor bugale”. Ne ’m eus ket kavet testenn orin an arroudenn-se. Damheñvel eo ouzh pezh a vez kavet e “Bezomp ni hon unan” embannet war *Spered ar Vro*. Ne vez ket kavet an arroudenn-mañ er pennad-se a ’m eus adlennet avat. Eus petore testenn eo tennet?

– An arroudenn a vefe tennet eus rakskrid ar *Dictionnaire de la langue bretonne* gant dom Le Pelletier, a vefe “Un langue ne peut cesser de périr pour toujours, si on en vient à cesser de la parler [...] Ils deviennent quelquefois prêtres, prédicateurs, confesseurs, missionnaires et ne parlent en ces fonctions qu’un langage corrompu; entende qui pourra”. Lennet hag adlennet ’m eus rakskrid geriadur Le Pelletier, en aner: ne ’m eus ket kavet an arroudenn. Ha sur eo eo en destenn-se e kaver an arroudenn-mañ?

II – GE da RU – 18 05 12

Ne vin ket a rekour bras dit.

Bomm Malmanche a-zivout “trefoed hon bugale” a lenner, a gav din, en un niverenn eus *Spered ar Vro*. Nepred avat ne 'm eus bet ar gelaouenn-se etre va daouarn : ar frazenn a venegis war *Ar Vro* da heul Abeozen pe Per Denez...

Evit Geriadur Le Pelletier n'emañ ket e 'm c'herz kennebeut. Marteze en defe Gab Cherel kel eus an dave a glaskez. Dezhañ e tavean da valad evel ma welez.

KIS-1199

I – YBAN ha MME 18 05 12

MME: Reiñ a rez e GEAK Br. *stad zo*, Gl. *statu quo*. Moarvat e tro da *stad a oa* e troiennoù evel *revenir au statu quo*, Br. *distreiñ d'ar stad oa?* (pe: *d'ar stad kent ?*).

YBAN: Un droienn sonnet eo da 'm meno, a dalvez ar stad a zo er mare ma komzer. Ouzh ar vevenn e ve tu d'ober ivez gant al latin *statu quo*.

MME: Un draig: perak *treloc'htredanel* ha neket *treloc'hdredanel?*

YBAN: heuliañ alioù GE a ran. E GESTL. Gl. *machine électromécanique* Br. *ijinenn dredantreluc'hel* = *ijinenn dredanel ha treloc'hel*, eleze oc'h arverañ an tredan da lakaat da arc'hwelañ an treloc'h. Evel ma 'z eus ijinenoù *dourtreluc'hel* (Gl. *hydromécanique*), eleze lusket gant an dour. E kemm ouzh *tredandreloc'h*, da skouer, a zo *ec'hod* luc'h gant un danvezenn dre vezañ en ardizh un *tredanvaez*. Al liamm etre an treluc'h hag an tredan(vaez) zo unan o tennañ da berzhioù don an danvez, ul liamm "diabarzh" anienel ha n'eus harz ebet ouzh ar c'hemmadur dre berzh al liamm-se. An ijinenn lusket gant an tredan pe an dour a ziskouez ervat ez eus ul liamm deberzhel etre al loc'h hag ar gremm dedalvezet.

Gwion en deus displeget kement-se tu bennak hag e ali a vo sklaerius ur wech c'hoazh.

Evit an hevelep abegoù e ran gant *treloc'htredanel* evit ar Gl. *dynamo-électrique* : al liamm etre an tredan hag an doare d'e genderc'hañ n'eo ket unan anienel, a se an harz er c'hemmadur.

Gwir eo n'eo ket eeun. Gwion a ro da skouer *tredanwarellel* e GESTL ha *tredangwarellel* e GEVEZ Rann 5 p. 680.

Emaon o paouez kaout e 'm mal respont Gwion.

Gl. *sucre inverti*. [...] e se an anvad dre ledentalañ *sukr tuginadel* (berroc'h eget *tuginadurel* ?). Soñjet 'm boa e se ivez. Ya, perak ket : ar *sukr* a ra dave da *duginad* ar c'hwelañ → *sukr tuginadel*. Gant *sukr tuginañ* e ve arvar da gompren "ar *sukr* da *duginañ*". Ha n'eo ket se.

Gl. *principe (premier, rationnel)* [...] o vezañ ma reomp gant *pennaenn* ha *kentaenn* er brederouriezh, e tibabfen hemañ kentoc'h (a genelfenn eo gant *kentizh*).

Eleze : *kentaenn gentizhek* Gl. *principe immédiat* ?

KIS-1200

I – YBAN da GE 19 05 12

Un hanezennig.

Diouzh ar beure-mañ ur bellgomzadenn a-berzh Jakez Cosquer o c'houlenn penaos lavarout: *bezañ e soñj ober* pe *bezañ e soñj da ober*, evit treiñ ar galleg *avoir l'intention de faire*. Lavaret 'm eus dezhañ e oa diouzh ar c'hemperzh. En ur yezh laosk e c'haller degemerout *bezañ e soñj (da) ober*, met en ur yezh resis ez eus diskoulmoù all: *amboaz, mennad, devez, ambredañ...*

War un dro e lavaran dezhañ emañ o paouez prenañ e stal Leclerc Konk Kernev levr Héloïse Martel, *Les meilleures recettes bretonnes en français & en breton !*, First, 2012, hag anat eo he deus an aozerez korvoet GEKEG pe da nebeutañ an notennoù embannet war al Lavaroù. Klasket 'm eus anv an troer, met ne 'm eus kavet netra. Reiñ a ran da c'houzout da Jakez ez on aet da welout war ar Gwe, hep kavout anv troer ebet. Betek gouzout evidon e oa savet ivez ar maladur brezhonek gant Héloïse Martel. Ha me da lavarout e oa damzereat ar c'heriaoueg, o venegiñ evelkent ur *sableenn* evit *sablé* (ar wastell), a gavan divalav a-walc'h, evel an *toaz sablek* evit ar Gl. *pâte sableuse*, a zo dres ur ger ofisek e-kichen o *sablegenn*. Chantal a ouzhpenn e kaver betek re an droienn "ober udb". Follennataet ne 'm boa ken al levrig.

Pemp munud diwezhatoc'h e pellgomz Jakez en-dro : Kavet en deus war ar Gwe eo bet troet gant Martial Ménard ! Ar c'huzhuter bihan anezhañ ! Me zo o vont da welout ha gerioù all zo c'hoazh evel ar *sableenn*-se. Kement-se a ro kalon din da labourat gant muioc'h a jourdoul evit hon *Geriadur Hollek*. Setu, ne c'hellomp kontañ nemet warnomp. Ma, kendaoliñ a ra da startaat diazezoù ar yezh arnevez, daoust d'al librentezioù kemeret gant Martial. Ne rin evezhiadenn ebet dezhañ forzh penaos.

KIS-1201

I – YBAN da GE 29 05 12

Emaon o paouez degemerout ar valad-mañ a-berzh Martial :

Hag ur respont 'c'h eus bet digant Gwion a-zivout *statu quo*?

Evit a sell ouzh al luniadoù evel *tredangwarellet* / *tredanwarellet*, e kav din e vefe aesoc'h a-galz kemmañ e pep lec'h : o vezañ ma n'eus ket ezhomm eus an daou dermen, n'eus arvar ebet a vesk gant den ebet. Ar boaz zo kemmañ, ne welan ket penaos e c'hall an dud en em zibab gant ur reolenn evel honnezh, ha pa vefe poellek e pep keñver. Pa lavaran « an dud » e soñjan en holl, ket e Yann vrezhoneger deboner hepken. Ne c'haller ket goulenn digant den prederiañ pizh a-raok rannañ ur ger ! (brav eo dija pa zeu difazi ar yezh skrivet, evel ma verkez da unan eo bet faziet Gwion e unan, penaos ne rafe ket ar re all ?). Va zammig soñj eo bepred.

OK evit *sukr tuginadel*.

Ne gomprenan ket gwall vat pezh a zo en e benn, pa gomz eus “an dud, an holl dud, Yann vrezhoneger deboner”. Petra respont dezhañ? Da gentañ penn, “an holl dud” n'o deus ket dober a Fizik ha pa reont gant un hanc'her

n'o deus ket da arverañ ur reolenn. Emaomp en ur prantad diorren evit ar yezh ha n'eo ket souezh e ve "fazioùigoù" a-wechoùigoù, pe ur vi koukoug bep an amzer, anat evit *tredangwarellel* GEMEZ rann 5 p. 680 a zo *tredanwarellel* er rann 4 hag e lec'h all dindan da bluenn. Ne gav ket din e vo eeunaet ar fizik, ar jedoniezh pe ar vezekniezh, evit "Yann brezhoneger deboner". Da betra e ra dave ar c'heal-se? En enep d'ar pezh a lavar hon c'heneil e kav din eo ret d'ar fizikourion vrezhoneger da zont prederiañ pizh, rak n'eo ket ar brezhoneg a glevan pe a lennan a 'm lak da vezañ laouen er mare-mañ. Bepred ar mennoz droch "bezañ komprenet gant an holl", kaout ur "brezhoneg simpl". Gant ar c'hudennoù kemmadur-se ez eo un argraf arbennigourion war an diskiblezhioù, ha betek gouzout ez eo int a sav ar c'heriaoueg. Seul gent a se ma anzav Martial bezañ diouizieki e seurt diskiblezhioù.

Kement-se lavaret e ve mat embrederiañ un tammig. Kent respont da Martial e ve mat kendonianñ hon bioloñsoù. Neuze: asantiñ d'ar pezh a lavar Martial ha kemmañ bepred e seurt degouezh, pe derc'hel d'an harz er c'hemmañ e degouezhioù 'zo? Va soñj zo derc'hel d'ar pezh hon eus divizet betek henn. Diouzh un tu all ez eo gwir n'eo ket ur wall gudenn.

A du 'rall, un draig a-zivout *statu quo*?

Gwelet 'm eus ivez e rez e GEMEZ gant *trovezh* evit ar skinelfennoù (sl. Lavar 17, p. 114). E galleg ez eo *période* un arver leterc'hadel, pe un droienn evit *période de demi-vie de désintégration*:

$$T_{\frac{1}{2}} = \frac{\ln 2}{\lambda} = \frac{0,693}{\lambda}$$

(λ o vezañ an *arstalenn digevanañ* pe *arstalenn skinoberiegezh*, Gl. *constante de désintégration, constante radioactive*). Neo ket un anadenn drovezhiek. Gwell *hanterhoali*, a ziskouez e vo bet aet da get ar skinelfenn e dibenn e hoali.

II – GE da YBAN 29 05 12

Aze e tiskouez Martial beg e skouarn; soliañ a ra war ur fazi a 'm eus graet evit arguziñ ez eo diarveradus ar reolenn a ginnigan. Dezevout a ra evel

pa vije krouet ar yezhoù gant ar c'heriadurourion; hogen ar c'heriadurourion zo, d'ar muiañ, dastumerion goude taol. Ar si bras gant e c'heriadurezh eo lakaet mesk ha mesk hanc'herioù bet arveret en amzerioù hag en amveziadoù distremenet e ser termenoù rekizet gant ar gedvuhez en he lañs (ne ven ket souezh o welout en e c'heriadur "*taol gwad*" hag "*orc'had*" lakaet kichen ha kichen). Pa lavar "an dud", e ra kel eus ar roudoù teusk lezet war o lerc'h gant tud aet da anaon pell 'zo a veze o soetiñ lañs o c'hedvuhez abaoe pelloc'h c'hoazh.

Un divrazadur n'eo ken ar pennad a savis war La-17 315 hh, met derc'hel a ran da welout er c'hevenebiñ keveldodiñ / kevandodiñ un andon loazioù evit an devezout.

(Etrezomp ne vo ket gwell Geriadur Martial eget hini Favereau, 'm eus aon. Ur brouilhed e vo d'ar muiañ war al loabroù o kas d'ar Geriadur hollek.)

N'ouzon ket hag arveret 'm eus tu bennak *trovezh* e-lec'h *hanterhoali*. Forzh penaos, a dra sur emañ ar gwir ganit e 'z notenn eus La-17 114 — hag e GEVEZ e ran bepred gant *hanterhoali*.

III – YBAN da GE 29 05 12

A-du krenn ganit a-zivout mirout ar c'hevenebiñ keveldodiñ / kevandodiñ. Farsus eo abegoù hag abegadennoù Martial. Ha ret e ve ivez dilezel ar c'hevenebiñ *-el / -ek, -us / -adus?* Afer an "eeunaat" ned eo nemet ur remistenn evit tud distuz. An holl gevenebadoù-se a ra pinvidigezh ar brezhoneg hag hon rediañ a reont da vezañ aketus ha da brederiañ. N'eus anv ebet a fardañ un eilstumm eus ar galleg.

Geriadur Martial a vo evel e holl labourioù, en o zouez e droidigezh eus levr Héloïse Martel: boaziañ an dud ouzh ar yezh arnevez. Met, splann eo: ar *Geriadur Hollek* a rank dellezout e anv. Marteze: *Geriadur Hollek ar Brezhoneg?*

Digarez c'hoazh: quid a-zivout *statu quo?* Ha mat eo *stad* 'zo en tremened zoken? Ha tu zo da arverañ al latin *statu quo* ivez? Evidon a gav e c'haller.

Evit *trovezh e-lec'h hanterhoali*: GEVEZ-2 318 ha GEVEZ-3 354, 385. Reizhet gant GEVEZ-3 476, forzh penaos. Bepred an diouer a goskor evit adwelout hon labourioù.

Gortoz a ran GEVEZ-6, mall warnon evel bewech, ha deskiñ a ran atav.

IV – GE da YBAN 30 05 12

OK! Talvoudus eo geriadurioù Martial ha kenseurted e kement ma alejont danvezioù krai. Merzhomp avat an dislavar a zo etre embreg *Geriadur An Here*, kreizet war brezhoneg ur stad 'zo (a seurt gant amkan hennezh a venne adkemer ar brezhoneg en e stad 'zo a 1920), hag e embreg a vremañ, kinnig ur brezhoneg kreizet war galleg ur stad 'zo. Dindan an dislavar emañ an un gaou avat: soliañ war ur stad 'zo.

Diwar vont, e verzhan e talvez **stad 'zo** kenkoulz e-keñver an tremened: un talvoud anamzerel zo dezhañ (warnañ merk an anistor, evel ma lavaremp gwechall !)

Trugarez evit ar meneg eus treuzarverioù *trovezh* e GEVEZ. Meneget e vint en Errata GEVEZ-6.

KIS-1202

I – YBAN da MME 31 05 12

Ne gomprenan ket gwall vat pezh a fell dit lavarout gant “an dud, an holl dud, Yann vrezhoneger deboner”. Te oar mat, “an holl dud” n'o deus ket dober a fizik ha pa reont gant un hanc'her n'o deus ket da arverañ ur reolenn : emañ ar ger aze, er yezhoù graet ac'hoel. Tu ebet da gaout ur yezh "eeun" en diskiblezhioù skiantel. Ret eo gouzout, tra ken, hag ar gerioù zo evel arhentoù war-du ar meizañ ha hir ha diaes an hent. Emaomp en ur prantad diorren evit ar yezh ha n'eo ket souezh e ve “faziouigoù” a-wechoùigoù, pe ur vi koukoug bep an amzer, anat evit *tredangwarellet* (GEMEZ rann 5 p. 680) a zo *tredanwarellet* er rann 4 hag e pep lec'h all dindan anv Gwion. Ne c'haller ket diazezañ war an draig-se evit diorzhañ un degasadenn a-bouez, ur remistenn ne ve ken. Ne gav ket din e vo eeunaet ar fizik, ar jedoniezh pe ar vezekniezh, evit “ar brezhoneger deboner”. Ar c'hontrol bev eo : me a gav din eo ret da fizikourion vrezhoneger an dazont prederiañ pizh, rak n'eo ket gant ur brezhoneg "abeupre" e vint e-tailh da geveziñ ouzh ar yezhoù graet. Forzh penaos, ar skiantourion a arvero ar brezhoneg da yezh o freder a vo barrek a-walc'h da gompren ar perag eus seurt devoudoù yezhel, diazezet war biaoekadur o diskiblezh. Ha ken barrek e vint war o arbennigezhioù dre ar yezhoù all : ar saozneg da gentañ, met ivez ar galleg, an alamaneg, ha yezhoù all c'hoazh. Da betra e c'hell ur brezhoneg palevarzh talvezout? Bepred ar mennoz “bezañ komprenet gant an holl”, kaout ur “brezhoneg simpl”. Gant se, tu ebet da ouezoniañ hag ar brezhoneg a zeuy da vezañ

dreistezhomm. Ar c'hudennoù kemmadur-se zo un argraf arbennigourion war an diskiblezhioù, ha betek gouzout ez eo int a sav ar c'heriaoueg ha n'eo ket ar c'heriadurourion, n'int ket holl arroutet war an danvezioù skiantel. Ar re-se zo, d'ar muiañ, dastumerion goude taol. Ha mar lavar ar fizikourion ez eo talvoudus an diforc'h etre *tredantreloc'hel* ha *tredandreluc'h* a-fet kemmadur, eo ret kaout fiziañs enno, int eo a ra fizik, evel war ar gelaouenn *ΣKIANΤ* da skouer ha n'eo ur Yann vrezhoneger bennak, a youl vat zoken. Dres, penaos e c'hell "kompren" ar Yann-se e reer ur c'hemmadur dre vlotaat war-lerc'h ur ger gourel? Hag "an dud", pelec'h emaint? Rak n'eo ket gant ar brezhoneg a glevan a-wechoù war ar skinoù e c'haller bezañ kendrec'het. Aon 'm eus ne reer anv — gant an droienn "an holl dud" — nemet eus ar roudoù teusk lezet war o lerc'h gant tud aet da anaon pell 'zo a veze o soetiñ lañs o c'hedvuhez abaoe pelloc'h c'hoazh.

Un divrazadur n'eo ken ar pennad savet gant Gwion war La-17 315 hh, met derc'hel a ran da welout er c'hevenebañ keveldodiñ/kevandodiñ un andon loazioù evit an devezout. Te oar e ra kudennoù ivez ar c'hevenebadoù *-el/-ek, -us/-adus*, evit tud 'zo. Ha ret e ve o dilezel ha plegañ ar yezh? Nann, avat! An holl gevenebadoù-se a ra nerzh ar brezhoneg hag hon rediañ a reont da vezañ aketus ha da brederiañ. N'eus anv ebet a fardañ un eilstumm eus ar galleg. Chañs ar brezhoneg eo: bezañ un araez devezout eus ar c'hentañ. E kentskrid *Geriadur ar Jedoniezh* e skriven: "E gwir, n'eus hent treuz ebet. Ne zeuy ar brezhoneg da vezañ ur yezh a sevenadur en-dro, nemet mar bez un araez dreist d'ar re all e pep keñver. Un amveziad ret, hep ket a var, hogen pell a vezañ spirus."

Diwar vont, ur c'hevenebañ all a zeu da 'm spered an hini alvez/den er c'heriaoueg (*meiz ≠ naouegezh*, da skouer), bezant e go en hon yezh endeo. Eus an talvoudusañ eo an holl vinvioù meiz-se, nemet emañ ret dimp dibegañ diouzh ar galleg ha mont larkoc'h. Ne c'haller ket diazezañ war brezhoneg ur stad 'zo, displeberet a-ratozh kaer zoken, betek bezañ lu a-grenn, gant tud n'o deus en o fenn nemet galleg ur stad 'zo.

Dav kaout fiziañs e spered hon c'henvroiz, ha ne gredan ket eo ret alejañ ur boued goular dezho, ur *beurton simpl*, bon kwa kwa eñ...

Diwar vont, e verzhan e talvez "**stad 'zo**" kenkoulz e-keñver an tremened: un talvoud anamzerel zo dezhañ (warnañ merk an anistor, evel ma lavaremp gwechall!), evel a lavar din Gwion ivez.

II – GE da YBAN 31 05 12

Mat e kavan da lizher da Martial. Tagus? nann, manegoù a lakaez zoken — evel ma klaskan ober gantañ ivez, en un doare all: o tremen hep lakaat e vankoù war wel, oc'h ober p'hor bije an un damantoù (e gwir, da 'm meno, hon eus eñ ha ni an un damantoù er par kantaazel, nemet diouzh hon tu hon eus hirzesket hag e teskomp bemdez dezrannañ ha dezvarn danvez krai ha froudoù dall an iziunadoù).

Mikael en deus kontet dit moarvat ar feulzadenn a reas Martial, diheudet gant ar gwin, ouzhimp hag hon prepozioù disprizus war dud ar "Mouvement breton". Pleuskañ an iziunadoù boutin etrezo ha ni zo bet intentet ganto evel un argad outo (an nebeutañ da lavarout ivez eo n'hon eus ket graet kalz tra evit o didouellañ ha rebechoù Martial ne oant ket disol). Anzav a ra spletoù hon labour, met ned a ket betek meizañ ar wrizienn anezho en dezvarn didruez renet a-hed dekvloaziadoù war an iziunadoù. Dav merkañ ivez ned eo ket aet da get e-touez keneiled Martial an distaol a rae difennerion "brezhoneg ar bobl" eus "an intellektualed troc'het diouzh ar bobl".

An taol sont e vo da lizher. Marteze omp bet re lent gant Martial betek henn dre deval war hon durc'hadurioù ketep... Gortozomp e ersavioù, mar bez anezho...

KIS-1203

I – MME da YBAN 31 05 12

1. Hag ober a rafes gant Br. *daspazher* g. -ioù a-zivout ar wikefre zo en ur c'heflusker (distributeur d'allumage)?

2. Hag un droienn 'z pefe da ginnig evit *intelligence avec l'ennemi*? (chom a ran bout...? *kenseurtiezh, kenwallerezh gant an enebour* ?).

3. E GEJED e roez Br. *lietueg reoliek*; hag ar c'hontrol zo *amreol, amreoliek, direoliek, anreoliek*?

4. Gl. *cardinalité*, Br. *priñvelder*?

5. Gl. *tête chercheuse*, Br. *penn klasker, furcher*?

6. Gl. *commutation des facteurs d'une opération; commutation et permutation*. Ha Br. *kantamsavadur* eo a zerefe amañ? (& *kantamsavadusted*: commutabilité ?)

7. Gl. *Se complexer à* (kimiezh), Br. *kemplezhañ gant? kemplezhañ ouzh?*

8. Gl. *pôle conséquent*, Br. *blein dianlenat*?

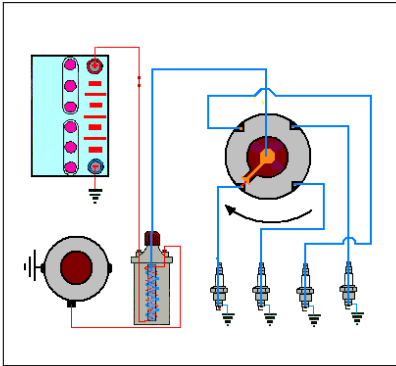
9. Gl. *probabilité, espérance conditionnelle*, Br. *tebegezh, engortoz amplegadel*? (cf. GEAK Gl. *loi conditionnelle*, Br. *saveleñn amplegadel*).

10. Vallée a ro Br. *momeder kempouezer*, Gl. *pendule compensateur*. Da virout pe erlerc'hiañ outañ *momeder kevassaver*?

11. Gl. *Attaquer en diffamation*, Br.?

II – YBAN :

1. Gl. *distributeur d'allumage*, Al. *Zündverteiler*, Sz. *ignition distributor*.

Ar wikefre a gas an tredanvarr uhel d'an elienerioù enaouiñ, hervez un urzh savelek. Emichañs e c'haller lavarout e tasparzh ar barr uhel hag un *dasparzher enaouiñ* a vo graet anezhi.

E GEFIZ *elienerioù* hag e GEVER *elieneroù*.

Ali GE?

2. Gl. *intelligence avec l'ennemi* :

Danvez kinnigoù : *emglev*, *unvaniezh* (GEAK "entente entre personnes, groupes p. 241), *anweadur* (GEAK "collusion"), *keviunad* (GEAK "accord de vue, de volonté), conformité (de vue, accord)"). Tuaeñ a rafen gant hemañ diwezhañ. Neuze : ***keviunad gant an enebour***. Idem : ali Gwion?

3. Br. *liestueg reoliek*. Ul *liestueg diforzh* (Gl. *quelconque*) a vez graet anezhañ *liestueg anreoliek* ivez.

4. Gl. *cardinalité* :

E jedoniezh ez eo kenster Gl. *cardinalité* ha *cardinal* : « deux ensembles ont même cardinalité (ou même cardinal) s'ils sont en bijection. », Br. *priñvel* aa & g -ion. Anat e c'haller ivez ober anv eus *damkaniezh ar briñvelezh* (Gl. *théorie de la cardinalité*), mar studier an devoud.

Bez' ez eus un arver all eus ar Gl. *cardinalité*, Sz. *cardinality* arveret e studi ar stlennvonioù daveaduriek a dalvez "niver perzhiadurioù un hennad en un

daveadur etre etre div daolenn A ha B". Ar c'hudennoù-se a sav pa reer geriadurioù divyezhek pe liesyezhek : ur ger en ur yezh a ra dave da 0, 1, pe lies hini er yezh all hag a-geveskemm.

sl. *tecfa.unige.ch/.webloc*

Cardinality specifies how many instances of an entity relate to one instance of another entity.

Ordinality is also closely linked to cardinality. While cardinality specifies the occurrences of a relationship, ordinality describes the relationship as either mandatory or optional. In other words, cardinality specifies the maximum number of relationships and ordinality specifies the absolute minimum number of relationships. When the minimum number is zero, the relationship is usually called optional and when the minimum number is one or more, the relationship is usually called mandatory.

The maximum cardinality represents the maximum number of instances of any entity B that can be associated with any instance of any entity A.

The minimum cardinality of a relationship between the entity types A and B is the minimum number of instances of entity B that must be associated with each instance of entity A.

<https://www.tiprof.fr/SGBasesDonnees/Supports-Cours/cardinalites.html>

Une cardinalité, dans une association, exprime le nombre de participations possibles d'une occurrence de chaque entité à l'association. Ce nombre étant variable, on note la cardinalité minimum et la cardinalité maximum. Comme il y a deux entités (au moins) associées, la cardinalité est précisée pour chaque entité.

Exemple: un éditeur gère, sur système informatique, son catalogue de livres et leurs auteurs. Beaucoup d'ouvrages sont élaborés par plusieurs auteurs sans dépasser huit pour le même ouvrage. Bien entendu, un ouvrage est élaboré par au moins un auteur.

Les cardinalités sont les suivantes :

Un livre est écrit par 1 à 8 auteurs.

Chaque auteur participe à l'écriture de 1 à "n" livres. "n" veut dire que le maximum n'est pas déterminé. Le chiffre 1 veut dire que les personnes de la base auteurs sont auteurs d'au moins "1" livre, sinon elles ne seraient pas dans la base. "1" est le minimum. Ceci est une règle de gestion évidente implicite dans de nombreuses bases.

Gwion a ra anv eus ar "stlennvonioù daveaduriek" e GESTL, met ne ro netra evit envel niver perzhiadurioù an hennadoù en daveadurioù. Mechal hag e c'haller ober ivez gant ar Br. *priñvelezh*. Ali Gwion? Soñjal a ran ivez en ur Br. **bukvod**, bodad an holl vukadurioù adalek un tarzh, evel *ec'hankvod*, *enankvod*, *kenurzhvod*. Nevez va skiant en domani-se, neuze kinnigoù betek gouzout.

5. Gl. *tête chercheuse*. Gast, me a garfe bezañ ur penn eus ar seurt! Moarvat ez eus kel eus un doare bannadell gouest da gavout e vukenn en un doare pe unan all: dre ar wrez taolet, da skouer. Me a lavarfe **penn c'hwilier**, met marteze ez eus gwell.

6. Gl. *commutation des facteurs d'une opération; commutation et permutation*. Bezet al liesadur $a \times b$. Kantamsaviñ ar periadoù zo skrivañ $b \times a$. Neuze e vo lavaret *kantamsavadur periadoù un niñvadur*. Skouer: *kantamsavadusted* al liesadur, rak $2 \times 3 = 3 \times 2 = 6$, e teskad ar c'hevanion. Ur Gl. *permutation* Br. *kevamsavadur* zo un dra all: SI. JEDO II, p. 10. Ar c'hevamsaviñ a gaver er poelladennoù pa vez kel a renkañ e mod pe vod an n elfenn eus un teskad. Talvezout a ra e klasker niver an holl zoareoù da renkañ an n elfenn, dre o emsaviñ, an eil gant egile. Da skouer elfennoù an teskad $\{a, b, c\}$ a c'hell bezañ renket e 6 doare: abc, acb, bac, bca, cab, cba. Neuze ez eus 6 kevamsavadur.

7. Gl. *Se complexer à* (kimiezh), Br. *kemplezhañ gant? kemplezhañ ouzh?* Divoutin eo evidon ar stumm *kemplezhañ*. Boasoc'h eo an droienn *amparañ ur c'hemplezh gant*: "un danvezenn oc'h amparañ ur c'hemplezh gant ar metaloù", da skouer. Met netra a-enep ur frazenn evel: "*les métaux se complexent avec des acides organiques*". Hag e brezhoneg enta? Ne welan netra a-enep *ar metaloù a gemplezh gant trenkennoù bevel pe kemplezhañ a*

ra ar metaloù hag an trenkennoù bevel. Ha perak ket ivez *ar metaloù a ya da gemplezhañ ouzh an trenkennoù bevel.*

8. Gl. *pôle conséquent*, Br. *blein dianlenat*? Ya, da heul ar studiadenn amañ dindan.

Ar gudenn e seurt degouezh eo distreiñ d'an traoù o unan, rak mar diazezer war ar Gl. *conséquent*, ar Sz. *consequent*, pe an Al. *Folgepol*, ne ouzer ket da betra e reer dave. Anv zo a *pôle conséquent* evit ar c'hefluskerioù tredanek n'o deus nemet ur veni dre vlein. Daou zoare zo d'o c'hennaskañ : unan evit an tizh c'hwelañ uhel hag unan all (a zaouioù) evit an tizh c'hwelañ izel e seurt doare da grouiñ daou vlein heñvel, da skouer daou vlein norzh N. An **dianlenad** zo hennezh : en etremez a zo etrezo e tinod ur blein su S. Alese an anv Sz. *consequent*.

Ur skouer : bezet d'ur c'heflusker 4 blein diwar bep a veni N S N S. Mar kennasker ar punadurioù e doare da gaout N N N N, neuze an dianlenad a vo krouidigezh bep a vlein su "dianlenat, devoudet" etrezo, eleze NSNSNSNS (e kelc'h). Tremen a reer eus 4 blein da 6 blein, ha rannet e vo an tizh c'hwelañ dre zaou.

Un doare all da zevoudañ bleinoù dianlenat : mar torrer ur varrenn warell e daou damm, met ket en he c'hreiz end-eeun, e tisoc'h div warell N-S ha S-N. Mar o c'henstager kreñv e vo devoudet diwar dianlenad daou vlein N ouzhpenn, a-gemparzh e-keñver kreiz ar varrenn diouzh an daou vlein S a-stok. A-se e vo : N-**SS**+**NN**-S. Ar bleinoù e lizherennoù tev zo *dianlenat* pe *devoudet*.

Un evezhiadenn : Vallée a ginnig **CONSÉQUENT** point – (magnét.) *adpenn-nerz*, *eilpenn-nerz*. N'eo ket bastus, rak bez' ez eus ivez eus ar Gl. *pôles auxiliaires* a c'hellfe bezañ graet *advleinoù* anezho. Ra vo heuliet an hent kentradet gant Tad ar brezhoneg ha studiet pizh pep tra.

9. Gl. *probabilité, espérance conditionnelle* : GEJED Br. *tebegezh amveziadek, engortoz amveziadek*.

10. Vallée a ro Br. *momeder kempouezer*, Gl. *pendule compensateur*. Da virout pe erlerc'hiañ outañ *momeder kevassaver*?

Arveret en horolajoù da skouer : Br. *momeder kevassav(er)*.

11. Gl. *Attaquer en diffamation*. Br. *erlenañ ub. evit gwallvruderezh*?

KIS-1204

I – MME da YBAN 05 06 12

Trugarez dit da vezañ kemeret ar boan da respont din ken splann (ha digarez evit an amzer laeret diganit evit se !). Sklaer eo pep tra.

Kevret e lakaan dit ul lizherad goulennoù. War an echuiñ emañ gant va geriadur, c'hoazh daou viz labour hag ez ay da voulañ. Mall eo din peurechuiñ rak erru on dall ha poazh gantañ. Ar pezh a zo nec'hus pa vezer oc'h echuiñ un hevelep labour eo gouzout e chomo faziou, daoust d'an holl aket lakaet. Trugarez evit da skoazell.

II – GE da YBAN, MC, GC 05 06 12

Laouen on o lenn respont Martial. N'eo ket ganimp en devo kudennoù kement-se, met gant e geneiled all pa zizolint emañ e c'heriadur beuzet gant ar "predereg" evel ma lavaront... Se a 'm laka da soñjal en ur bomm a glevis gant PL bloavezhioù 'zo, un endervezh ma oamp dirak ur banne en ur c'hafedi eus Brest: "An holl ne c'hellont ket bezañ war an talbenn." N'ouzon mui petra a respontis, met ar respont d'ober oa: "An holl ne ouzont ket ez eus un talbenn, ar re a oar avat n'o deus digarez ebet evit bezañ e lec'h all." Souezhet ouzh souezhet on bemdez, ha spouronet, rak ar gouezvildi a amparomp ni denion!

Elienerioù pe elieneroù? Un afer a deod hag a skouarn. Pa vez un *-i-* el leñvenn diwezhañ ez eo gwell lakaat ul liester en *-où* — sl. ivez an ali roet gant Kervella: "*-OÙ* e-lec'h *-IOÙ* [...] dreist holl en holl anvioù en *-IEL* hag *-IER*" (YBRB § 307). Moarvat e tere *elienerioù*...

A-zivout ar bodad termenoù Gl. *intelligence (avec), complicité, connivence, collusion*, e sav an emc'houlenn: ha dav eo klask kousket a gousto hanc'herioù brezhonek plaket warno pep a guchennad kemeradurioù kevatal? Tro 'm eus bet da skrabañ va fenn dirak ar gudenn, sl. La-13 320 hh. Gennet e vez ar saverion geriadurioù divyezhek, pa na vezont mui eno dirak ergrafoù hollek dizalc'h diouzh ar c'hedvuhezioù, met dirak arvezioù eus kedvuhezioù dibarek. An diskoulmoù a ginnigont zo warno an tennder etre o c'hedvuhez c'hallek pemdeziek hag ur gedvuhez vrezhonek war eskor. E galleg da skouer ned a ket an hevelep stroll kealioù d'ober kemeradur *intelligence* en div c'herienn a) *vivre en bonne intelligence* ha b) *intelligence avec l'ennemi*. Emañ *intelligence* nesoc'h da *keviunad* en a), da *anweadur* e b).

A-zivout ar "stlennvonioù daveaduriek", ez anzavan bezañ dipaseet krenn, gant ar vezh evit aozer GSTL. Mar komprenan, en deus ar Stlenneg amprestet *cardinalité* digant ar Jedoniezh. Perak na vont da heul? Va menoig betek amañ...

KIS-1205

I – YBAN da GE 07 06 12

Trugarez evit da evezhiadennoù a 'm eus kaset da Martial. Moarvat ne vimp ket heuliet gantañ 100 %, daoust ma lavar eo sklaer an traoù. Arloeziñ a ra an hent. Ya, ezhomm zo eus ur geriadur hollek **klok**, ar brouenn a welan c'hoazh gant goulenn skoazell Yann-Bêr kavet e 'm mal dec'h. Heñvel dra gant P a-wechoù. Evit dazont ar brezhoneg e vo **diziouerus** kaout ur geriadur kevlenn klok, kevan hag anterin, kevraokadus gant yezhourion Preder.

Diwar vont: un dra bennak zo evit ar Gl. *alphabétisation* ? Ne gavan e nelec'h. Un dra bennak evel Br. **deleekaat** ?

II – GE da YBAN, GC, MC 07 06 12

Trugarez evit da valad. Ya, digor dirazomp, n'eo mui ur wenodenn, met ur gourhent 16 forzh! Dibaot kaer avat an arveriated c'hoazh. Gwir eo, n'eo ket dindan dri miz e vez gounezet un aotre bleniañ...

Hiziv e kavan e 'm boest ur gasadenn digant an Ao***: *Splet an henvrezhoneg...* niverelaet, labour en doa Mikael e aliet d'ober. Lavarout a ra ez eo prest da genlabourat war bajennaosañ *En ur lenn Barzhaz Breizh*.

Gl. *alphabétisation*? Deverañ diwar *-le-* moarvat. Hag ezhomm zo eus ur rakger avat? Deveradoù diwar ul *-le-* all (hBr. *-log-*, Kb. *dileaf, dyleaf*) zo bet kinniget c'hoazh: Br. *dilead* (La-08, GEAK, GEVEZ), Br. *delead* (La-09). Hag a-walc'h ne ve ket gant *leekaat*?

KIS-1206

I – YBAN da GE 08 06 12

E brezhoneg hon eus **arodad** Gl. *additif*. Tu zo ivez da arodiñ udb en treloskoù, etanol pe traoù all (evel ar plom tetraetil) hag e galleg e lavarer *carburant additivé, additivation du carburant*. Ar gudenn: ha tu zo da lavarout **trelosk arodet*? Nann, d'ar c'hentañ sell, rak ar pezh zo *arodet* eo an *arodad* ha n'eo ket an *trelosk*. Evel just e c'haller skrivañ ur frazenn evel *trelosk arodet etanol ennañ*, met an *arodadur* zo dres lakaat an etanol.

Neuze: *enarodiñ*? A se **trelosk enarodet** = Gl. *carburant additivé* hag ivez *enarodadur an trelosk gant etanol*?

II – GE da YBAN, ar *Geriadur hollek* – 11 06 12

Ar gudenn a savez n'he deus ket kavet he feurziskoulm hollek c'hoazh: penaos sevel an adanvioù oc'h ober anv eus bezañs un aozad e-barzh unan all? Hervez an degouezhioù hon eus graet gant *alkoolek, alkoolat, eouliet, fosforet, fosforilet, fosforilek, hidrogenet, houarnin, nitrogenek, ...* Alies omp bet levezonet gant lostger an termen gallek keñverek. Netra reizhiadek avat. Alese hon entremar pa 'z eus anv da reiñ ur c'hevatal da Gl. *additivé*: Br. **arodadet, arodadek, arodadin**? Un diskoulm all a ginnigez gant **enarodet**. Marteze, a-raok klask diskoulmañ ar gudenn hollek, e rankomp plediñ gant an termen

a venegez ha klask evitañ ur c'hevatal berr ha deouezus a-walc'h. Evidon ne gavan ket *enarodet* deouezus betek re; ha ne ve ket komprenet "bet arodet e-barzh" kenkoulz ha "bet ouzhpennet dezhañ un arodad"? Petra soñjal eus ar rakger *kev-* en degouezh? *Kevarodad, kevarodat* a glevfed evel ma klevet *kefleue, kenep*; pe *kevarodiñ, kevarodet*? ...

E sigur ar gudenn boentek-se, e stokomp ouzh ur rumm kudennoù Yezhouriezh nad int ket bet diskoulmet (ac'hoel en o fezh): disoc'h kealel ar "berniañ rakgerioù". Degemeret hon eus ar roll kinniget gant GP e *Stourmer* 134 hh. Nemet n'hon eus ket prederiet war un devoud a-bouez en istor ar yezh(où): ar mont da *rakgerioù eeun* a reas un darn vat eus ar *rakgerioù berniat* bezant e henvrezhoneg hag e predeneg: *dam-, dar-, daz-, den-, der-, dez-, dian-, diou-, diour, diourzh, dis- diwar-, dou-, dour-* h.a.

Un istor a 'r berniañ rakgerioù a ve da sevel, da gentañ diskouez paoted an darvoud e stadoù kozh ar yezh — betek an henvrezhoneg —, hag an dezerzh o ren er c'heñver-se da c'houde e krennvezhoneg hag e brezhoneg lennegel.

Merkañ ivez ar glasvod kentañ diwanet gant Vallée: ar renabl a reas eus ar rakgerioù (kenkoulz eeun ha berniet) en ur erskrivañ (dindan liv un deskrivañ) talvoud pep hini anezho — e se, ouzhpenn diazezer ar yezh lennegel (ar skrivagnerion lennegel o kemplegañ dik d'e erskrivadurioù) e voe, war un dro, diaraoger ar yezh arnevez. Gant Pennaod e voe ar yezh arnevez lakaet d'ober he c'hammedoù kentañ: e hentenn ne oa ket disheñvel diouzh hini Vallée, nemet, tra ma venne Vallée chom kantet er yezh lennek, ez astennas Pennaod an diazezoù ken pell ha ma oa tu, en tremened hag en douaregor. Poent loc'hañ ne oa ken d'ur preder nevez: en tu all da breder ur yezh stabil (hini ar skrivagnerion ha kelc'h ar yezherion bodet ha maget ganto — a oa gouestl deol hep mui parzhiañ en ur gedvuhez ved o tedreiñ afo), en tu all da breder deskrivadurel ar yezhoniourion, e tizoloemp un diskiblezh nevez (dimp !) dindan ar skritell "yezhouriezh", ar preder yezhour o vezañ diorren ar yezh evel lavar mab den ha n'eo ket evel idiom ur bobl (preder en egin endeo gant Roparz Hemon er bloavezhioù ugent).

E-giz an dudenn-se a rae proz hep gouzout dezhi, hon eus dizoloet ne rener ket buhez en ur yezh hep bezañ yezhour, mat pe fall, endalc'het ma 'z eur da vezañ den, eleze hinienn eus ar ouennad-se oc'h emdreiñ n'eo ket hepken en he beved war ar milvedoù, met en he buhez war ar bloavezhioù. Er bloavezhioù tregont, ar re a gomze brezhoneg Gwalarn a rae "brezhonegerion emskiantek"

anezho o unan, o verkañ dre eno e oa o yezh frouezh an diorren a anvomp hiziv yezhouriezh. Pemont den e oa anezho d'ar muiañ, ha tamallet e veze dezho ober un disrann e-touez ar vrezhonegerion. Ar fazi a rejont eo sellout ar "yezhouriezh" evel ur c'hrouiñ echu, loet en tremened ; daoust da se, eus brezhonegoù ar mare-hont n'eus chomet nemet o hini, sonnet ha displeberet gant ar yezherion a sank hiziv c'hoazh er fazi a raent, hag an dornadig (pemont adarre ?) o deus azlañset diorreadur ar yezh... Un diskiblezh eo ar yezhouriezh, war un dro ur skiant, eleze un dialusk unvaniñ ar gouzout, hag un arz, eleze un dialusk da unvaniñ an ober.

N'eo ket diezhomm ur wechig an amzer adsavlec'hiañ hon labour en e ziarsell diles, hollveziat, na pa ve en e grefen unveziatañ evel hini ar "berniañ rakgerioù". Perzh bras zo, ac'hoel e brezhoneg, gant ar rakgerioù e pleustr an devezout. Binvioù hezorn ha hefil ez eus anezho en eskoriñ ar c'healioù ha, dre ar perzh a gemeront en eskoriñ, an digor e chom o steriegezh : muioc'h eget elfennoù all ar yezh e talvezont dre o durc'hadur ster kentoc'h eget dre ur ster kantet ; evel ma komzer eus dour sav, war o divoud e komzfed kentoc'h eus ster sav.

Seurt digorded ster a 'r rakgerioù n'eo ket hep keñver gant paoted ar "rakgerioù berniet" e brezhoneg (mard int berniet ent neuziadurel, n'eo ket an hogozenn-se a zerefe outo ent ambredadurel !). Dre ar berniañ e tifluk durc'hadurioù nad int ket bepred dezreadus diouzh durc'hadurioù ar rakgerioù eeun o ampar — an divellekaat a c'hoarvez a-forzh. Hent a reas ar rakger *dez-* adalek durc'hadurioù *de-* hag *ez-* (pe **do-* hag **eks-*, pe **do-* hag **ate-* hervez GMB 154) kent emgavout e-barzh *dezanviñ*, *dezgavaelañ*, *dezgeriañ*, *dezioulañ*, *dezec'hiañ*, *deznadiñ*, *dezvarn*, *dezzrann*, *dezrevell*, h.a. ; evezhiadenn heñvel evit a sell klotidigezh *dezzrann-*, *dezvarn-* gant Gl. *analyse*, *critique*, pa dennont endeo da loc'hañ dre hentoù n'int ket re o gerioù kein.

Digarez ar brezegenn (nad eo ket digent evidout !), n'edon ket e soñj lavigañ keit all...

KIS-1207

I – MME da GE 07 06 12

Kaset 'm boa dit (01 04 2006) ul lizher na gavan mui ar respontoù a 'z poa graet dezhañ... (ur fazi mirout ganin pe ur c'hevrin doare Internet). War a hañval ne 'z poa ket embannet an tenor anezhañ e Lavar. Ha miret 'c'h eus hon holl eskemmoù e memor da urzhiataer? (anv a oa el lizher eus Gl. *rétablissement / convalescence*; laouen e ven mar gellfes e adkas din...).

Trugarez evit ar skoazell.

Goulennoù

1. Graet en doa GP gant Br. *rotakegezh*, Gl. *rotacisme*; ac'hano e kinnigan Br. *iotakegezh*, Gl. *iotacisme*.
2. E GEVEZ (*aléatoire*) e rez gant *gremm fiñvek*; e GEFIZ e lennan *gremm fiñvel*. Mat eo an daou?
3. Ha pledet 'c'h eus gant Gl. *homotypie* evit GEVEZ 6? (graet 'z poa anv anezhañ e Lavar 09).
4. Ober a rez gant Br. *kovlus* er stlenneg, Gl. *convivial*. Met ger ebet n'hon eus a-dal d'ar ster boutin (*repas convivial & convivialité*). A-hervez e ve un amprest saoznek. Ha tu a ve da zeverañ diwar Br. *kouv-*, udb. *kengouviel -ded*?

5. Gl. *isomorphe*, Br. *kendelvek* (jedoniezh). Ha talvezout a ra er yezhoniezh hag er gimiezh?
6. Gl. *imageant* (prederouriezh), Br.?
7. Gl. *intersaison*, Br. *etrerannvloaziad*?
8. Gl. *cycle ovarien*, Br. *kor vierezel*?
9. Gl. *raisonnement consistant*, Br. *poellata kantalc'hek*?
10. Gl. *méthode de concordance* (poelloniezh), Br.?
11. Gl. *conrescence, conrescent* (dentouriezh), Br. *kengresk*?
12. Gl. *inverti & inversion sexuelle*... Ha tu a vefe d'ober gant Br. *tuginad & tuginadur revel*? Gouzout a ran e reer bremañ gant Gl. *homosexuel, -sexualité*, Br. *heñvelreviad, -reviadezh*.
13. Gl. *isotonie*, Br.?
14. Gl. *verbe défectif*, Br.?

II – GE da MME 13 06 12

Setu un nebeut notennoù, diglok evit darn, re ziuerek va stummadur war danvezioù 'zo.

1. Ne 'm eus ersav diskas ebet ouzh *rotakegezh, iotakegezh* e domani ar yezhoniezh. Er vezekniezh e kinnigfen *erfleañ, yefleañ* (dre leterc'hañ: ar soniadoù o tarallañ evel ma fle garennoù ar plant"). Bihan ar riskl eno da gemer *er-* evit ar rakger *er-*, a gav din.
2. Fazi a rejomp Gwilherm Dubourg ha me pa brientemp termenoù ar ventawouriezh evit kentelioù SADED (sl. La-06 43 hh.) dre ginnig Br. *gremm fiñvek* a-dal da Gl. *énergie cinétique*. Reizhadur zo bet e GEFIZ: *gremm fiñvel*.
3. A-gostez 'm eus lezet Gl. *homotypie* e GEVEZ, dre benn ma kaver an termen arveret e meur a ziskiblezh: er Gelligouriezh (war un dro gant *homéotypie*), el Loenoniezh hag el Louzawouriezh, er Galonouriezh h.a. E

GEVEZ-5 e venegan e geveneb : Gl. *hétérotype* : Br. *alluniat* hag an termen nes Gl. *hétérotope*, Br. *allec'hiat*. Arveradus e tle bezañ Br. *unluniad* (war un dro gant *unrizhad*, h.a.), nemet, ken dizunvan emañ teskad an termenou gallek, saoznek hag etrevroadel-se ma 'm eus kavet gwell mont hebiou. Merk e tegemeromp alies an termen etrevroadel evit deveradoù *-typ-*, *-top-* : Br. *izotip*, *izotop*, *heterotip*, *heterotop*, h.a.

4. Degemeret Br. *kovlus* er Stlenneg diwar ar ster en deus ar ger en darempredoù denel, dres evel Sz.Gl. *convivial* ! Savet eo Br. *kovlus* diwar dezneuziadur hBr. *couled*, Kb. *cofl*. Evel just emeur aze e domani an darempredoù ha n'eus abeg ebet da vont dre hent ar plakadurioù...

5. Evit Yann-Baol.

6. Gl. *imageant*, termen goveliet gant Jean-Paul Sartre ma ne fazian ha bet arveret gant un nebeut aozerion all, e domani al lennegouriezh pergen : studiet e vez al leterc'hañ dre zigejañ an teir c'hedrann : *imageant*, *imagé*, *invariant*. Sk. : "Gwad ar gwini eo ar gwin" ; "ar gwad" (*imageant*), "ar gwin" (*imagé*), diazez al leterc'had war ar mennoz boutin etre "ar gwad" hag "ar gwini" (*invariant*). Ned in ket betek kinnig diskoulmoù : dav e ve ren ur studi donoc'h war an domani-se dre ma rekizfe un amzer n'emañ ket e 'm c'herz. Ha dav eo lakaat e 'z keriadur termenou ken arbennik ma n'int ket meneget gant geriadurioù ar brederouriezh zoken ?

7. Ya, moarvat, pe *etrekoulzad*, berroc'h.

8. Gl. *cycle ovarien*, *cycle menstruel*, Br. *kor vierezel*, *kor miziaouel*, *mizkor*, *bengor*, moarvat n'eo ket an termeneoù a vank... Diwar vont, Gl. *ovuler*, *ovulation* e ran en o c'heñver gant Br. *vic'hadiñ* (*gadiñ* "leuskel da vont").

9. Ya.

10. Gl. *concordance*, Sz. *agreement* ; hervez J. S. Mill : "*Method of agreement*" (Gl. "*Méthode de concordance*") : "Mar bez un amveziad boutin etre lies degouezh un anadenn, ez eo an amveziad-se, anezhañ poent heñvelder etre an holl zegouezhioù, arbenn pe gwered an anadenn studiet." Br. *hentenn ar c'hevamveziad*.

11. Gl. *concretescentes* a lavarar ez eo daou zant pa greskont kempeget ; Br. *dent kendiñvat* (dent o *kendiñvañ*) ; sl. La-08 287, La-14 166 (un

anadenn leteñvel a zeskriver gant dispakadur ur gumuniezh lec'hel: kravez, divezouriezh, idiom (parlant) *kendiñvel*).

12. Hag arveret e vez c'hoazh Gl. *inverti* er ster-se? Ne goust netra luniañ *ginreviat/d*, *ginreviadezh*, h.a., nemet e virfen an termenou-mañ evit an Hiloniezh da verkañ disklotoù 'zo er genotip...

13. Setu an daou vellad o tennañ da *isoton-* e GEVEZ-6:

isotonie, isotonisme ◇ **isotonia** ◇ **keitgrenn** g.

stad div liñvenn, div zileizhenn a zo dezho an hevelep grenn; pa vezont dispartiet gant ur gennenn dreleizhiñ, ne c'hoarvez red ebet etrezo

isotonique ◇ **isotonique** ◇ 1 **kengrennek** aa. || 2 **keitwask** aa.

1 a-zivout ul liñvenn, ganti an hevelep grenn hag ul liñvenn all kemeret da zave, anezhi ar gwad peurliesañ || 2 a-zivout un anadenn, ma chom arstalek ar gwask keit ma pad, sk.: *argrezañ k. ar c'hofigoù* (Gl. *contraction i. ar c'hofigoù*), eil lankad a 'r sistol etre digoridigezh ha serridigezh an trapigoù kornloarek ma tigresk ec'honad ar c'hofigoù endra ezvountont ar gwad dindan wask arstalek (sl. *isométrique*).

14. Er c'hramadeg, verb a zo diglok e argenad, anv a zo diglok e amstouad (sl. La-15 259, 261); ne welan meneg e nep lec'h eus hevelep diglokterioù; betek gouzout, e kinnigan Br. *divigek* (a orin a-fet furm ha ster gant La. *deficere*). Er viruzouriezh ez eus anv eus Gl. *virus defectifs*; kinniget 'm eus Br. *viruzoù amwerc'h* (GEVEZ-5 777 (-3)).

KIS-1208

I – GE da YBAN, GC, MC 13 06 12

Trugarez evit an notennoù eskemmet gant YBQ.

Gant Alan e 'm boa bet un nebeut eskemmoù ivez war danvezioù nes (sl. e La-13, "Hanc'herieg an arvestoù" I-XVIII); frouezhus e oa bet din ar c'henlabour-se gant un den a vicher, e piaou d'ur stuziadur hollek, arzel ha lennegel bras, a oar mat brezhoneg ouzhpenn se. Ne anavezan ket kalz an dachenn ma labour YBQ, nemet diwar e brepozioù e kav din e chom dezhañ hent d'ober e pep keñver. Ur vicher eo ar yezhouriezh, hag eveldomp e rank stagañ gant an deroù, pe ne ray nemet mirout ouzhimp a labourat.

Evit distreiñ da Gl. *additiver*, arabat e ve koll poan hag amzer betek re gant ur c'hraf poentek ha trobarzhek eus ar seurt. En degouezh, ne ven ket a-du evit forañ loazioù yezh en tu all da *-arod-*. Koustus oa endeo ouzhpennañ ar rakger *kev-* evel ma kinnigen, ha foranus e ve degas *kant-*, *azdod*, *arlo-*. E diouer ur rizh deverañ hollek o talvout kement ha "lakaat/bezañ X e-barzh Y", ha ne gav ket dit e ve gwell tremen gant ar pleustroù a arveromp a du 'rall (*hidrogenañ*, *nitrogenek...*) hag ober gant *arodadiñ*, *arodadet*?

Degemeret 'c'h eus va eskemm diwezhañ gant Martial. Mall ganin gwelout fin d'e c'heriadur, rak muioc'h koll eget gounit amzer a ran o respont d'e c'houlennoù. Ur meni amprevanouriezh eo ar c'heriadurezh evitañ: tapout gerioù evel ma taper balafennoù hag o spilhennañ d'ober un dastumadenn...

Mall ganin echuiñ va labour war GEVEZ-6. An 2/3 'm eus adlennet ha fiziet en Alan evit ur peuradlenn...

II – YBAN da GE 13 06 12

Skrivañ a rez :

1. Ha ne gav ket dit e ve gwell tremen gant ar pleustroù a arveromp a du 'rall (*hidrogenañ, nitrojenek...*) hag ober gant *arodadiñ, arodadet*?

Respont : Ya.

2 Degemeret 'c'h eus va eskemm diwezhañ gant Martial. Mall ganin gwelout fin d'e c'heriadur, rak muioc'h koll eget gounit amzer a ran o respont d'e c'houlennoù. Ur meni amprevanouriezh eo ar c'heriadurezh evitañ : tapout gerioù evel ma taper balafennoù hag o spilhennañ d'ober un dastumadenn...

Respont : Ya. Respont a rin evit *isomorphe*. « Tapout gerioù evel ma taper balafennoù », ya, hag el latar war ar marc'had, rak anzav a ra e unan bezañ diouizieq evit a sell an diskiblezhioù skiantel. Ne c'hell ket mont kalz pelloc'h war an hent lusennek-se. Re a zastumerion c'herioù hep stummadur zo er vro-mañ. Un diforc'h zo etrezomp hag ar re-se : stadet hon eus an dioueroù ramzel a oa ha kemeret hon eus ar boan da binvidikaat ar yezh war an tachennoù ma'z omp barregig. Ha n'eo nemet war-lerc'h an hir a hent-se (“n'eus hent treuz ebet...”) e kredomp boulc'hañ ur geriadur hollek. Ha hir e vo c'hoazh. Ha setu perak e kavan keuzius ne ve ket ur bern skiantourion e-touez ar ploged.

KIS-1209

I – LM da GE, MME, YBAN, MC, GC 15 06 12

Emaon o paouez adlenn an eskemm etrezout ha Martial a-zivout Gl. *matriarcat* (Lav 11 137). Ha ne gav ket dit e ve gwell ur Br. *gwregveli(el)* (*benveli* ?) e degouezhioù 'zo? Penaos treiñ "Le matriarcat psychologique des Bretons"? En afer-se e hañval din ez eus kentoc'h ur c'heñver gwreg / gwaz... Neuze "*Gwregveli vredel ar Vrezhoned* " ?

II – GE da LM 16 06 12

Moarvat ez eus plas evit meur a dermen hervez kemeradurioù diseurt Gl. *matriarcat*. Evel termen kalvezel a zenoniezh e vez intentet e meur a zoare hervez an aozerion. Philippe Carrer a gomz eus "*matriarcat* psychologique" evit merkañ ervat ez eus eno un devoud stuzegezhel ha n'eo ket politikel (Agnès Audibert en he levr *Le Matriarcat breton*, PUF, 1984, a arzael arver an termen *matriarcat* en degouezh: "Il ne s'agit pas d'un matriarcat à proprement parler, puisque le pouvoir politique, y compris à l'échelon local, échappe totalement aux femmes" (p. 180). Ur c'hraf a zareulerezh n'eus ken enta, pa arver Carrer a-c'houzvez *matriarcat* ent leterc'hadel dre stagañ outañ an hogozenn *psychologique*. Ar gudenn evit an aozerion vrezhonek en degouezh eo divizout ha degemer a raint al leterc'had, eleze deverañ diwar

-beli-, pe dibab ur gedrann all: *-trec'h-*, *-lañs-*, *-hol-*; hag, evit ar gedrann gentañ, treiñ ouzh ar skalfad: *mamm-*, *gwreg-*, *benev-*, *gwamm-*, pe... Saviad skoemp ar yezhourion vrezhonek: aozañ hanc'herioù kevredadouriezh hep bezañ kevredadour, stlenneg hep bezañ stlennegour..., sioulaent, rak a-gemparzh emañ saviad ken tastornus all an imbourc'herion a bep diskiblezh a rank sevel nevezc'herioù hep bezañ yezhour.

KIS-1210

I – MME da GE 16 06 12

Distreiñ a ran da velladoù Gl. *isotonie, isotonique* a 'c'h eus kaset din e 'z malad diwezhañ.

Ne gomprenan ket perak *keitgrenn* ha *kengrennek*. Perak n'eo ket *keitgrennek* ?

Reiñ a rez ivez *keitwask* met war GEVEZ 3/427 e 'z poa graet gant *keittantel*. War ar pezh a c'hellan kompren ez eus anv eus an hevelep tra...

Ur goulennig diwar dremen: Gl. *mère possessive, sentiment possessif*, Br. *mamm berc'hennus, santad perc'hennus* ?

II – GE da MME 16 06 12

Heñvelster eo *keitgrenn(ek)* ha *kengrennek*, met n'eo ket heñvelarver. *Keitgrenn* a zave d'an treleizhiñ, *kengrennek* d'ar vezekniezh, da skouer pa ensinkler pe da drefenner un liñvenn er wazhienn, e rank al liñvenn bezañ a un grenn gant ar gwad (*ungrenn* a 'm bije gallet kinnig ivez). Evel just, ur plakadur aralvezh a c'houlennje an un rakger, met paoted ar rakgerioù brezhonek a gevaraez derc'hel kont eus an arverioù en degouezh...

Evit a sell Br. *keitwask* ha *keittant(el)*, ez eus kemm er ster: daveiñ a ra an eil d'ar *gwask* fizikel, egile d'an *tant* kaherel, Gl. *tonus musculaire* (paouroc'h amañ c'hoazh eget ar brezhoneg eo ar yezh etrevroadel, pa ra gant *-ton-* e sterioù diseurt). A-gostez e lezan arverioù mezegel laosk ha kaozeek all ar stirann allyezhek *-ton-*, levezonet tamm pe damm gant an arver a rae Freud eus Al. *Spann, Spannung, Spannkraft* (Br. *tenn, tennder, stennadur, stennegezh*, h.a.): Gl. *tonique, sthénique*, h.a.

A-zivout Gl. *possessif*, ya, perak ket *perc'hennus*, met ivez *degerc'hus, krabanus, dispellaus...*; da notañ ar c'heveneboù arveret er vredouriezh: *captatif, oblatif*, a ginnigan a-dal dezho: *skoulidik, haelidik*.

KIS-1211

I – MME da YBAN 17 06 12

Ha Br. *trobarzhell* a c'hell bezañ arveret evit an hentoù a ra an dro d'ar c'hêrioù bras?

1. En un eskemm lizheroù er bloaz tremen e 'm boa goulennet ouzhit (hag ivez ouzh Gwion) petra lakaat a-dal da Gl. *pactiser*. E 'z respont e 'z poa lakaet « Gwelet e vo diwezhatoc'h... ». Kinnig a raen Br. *kenglevout, kengradiñ*.

2. Gl. *postcombustion*, Br. *goudeloskadur*?

3. Gl. *béton précontraint, la précontrainte du béton*, Br.?

4. Gl. *décroissance radioactive*, Br. *digresk skinoberiek*?

5. Gl. *pulsant (sphère pulsante, étoile pulsante)*, Br.?

6. Gl. *désaccord électronique (Pet. Rob.)*, Br.?

7. Gl. *coter une carte, un dessin; géométrie cotée, plan coté*, Br.?

II – YBAN da MME 17 06 12

1. Gl. ***périphérique*** : ne gav ket din e tere *trobarzhell* a glot kentoc'h gant aveadurioù, binvioù (lenner, mouler, h.a.) trobarzh. Evit a sell an hentoù

en dro d'ar c'hêrioù ez eus endeo *skoevhent* (Gl. *rocade*) ha perak ket neuze Br. *hent trobarzh, trobarzhent*?

2. Gl. ***pactiser***: nijet kuit eus va fenn. E Gl. e reer gant ar ger-se:

a) S'entendre, transiger avec quelqu'un, en acceptant un arrangement compromettant: *Pactiser avec l'ennemi*.

b) Avoir pour quelque chose une indulgence coupable: *Pactiser avec le crime*.

a): Vallée a ro *ober marc'had, ober (un) diviz gant; emglevout; bezañ (dont) a-unvan gant* hag ar geriadurioù a ginnig atav ar gerioù-se evit ar Gl. *entente, accord, traité, arrangement, accommodement, pacte, concorde, convention, apparentement, alliance, connivence...* Gwir eo hon eus klasket degas termenoù all evel *keviunad, kembreudadenn, kembezadenn, kendivizad, kediunad, anweadur*. Hañval ganin ez eo kevazas an termen diwezhañ gant ar Gl. *pactiser avec l'ennemi, Sz. to collude with the enemy*. A-fet steriegezh n'emañ ket pell *anweañ (&, -adur, -adenn, -erezh, -idigezh) gant an enebour* diouzh *irienniñ* (Gl. *tramer*) *gant an enebour*. Sl. ivez maladur Gwion eus an 06 06 12:

« A-zivout ar bodad termenoù Gl. *intelligence (avec), complicité, connivence, collusion*, e sav an emc'houlenn: ha dav eo klask kousket a gousto hanc'herioù brezhonek plaket warno pep a guchennad kemeradurioù kevatal? Tro 'm eus bet da skrabañ va fenn dirak ar gudenn, sl. La-13 320 hh. Gennet e vez ar saverion geriadurioù divyezhek, pa na vezont mui eno dirak ergrafoù hollek dizalc'h diouzh ar c'hedvuhezioù, met dirak arvezioù eus kedvuhezioù dibarek. An diskoulmoù a ginnigont zo warno an tennder etre o c'hedvuhez c'hallek pemdeziek hag ur gedvuhez vrezhonek war eskor. E galleg da skouer ned a ket an hevelep stroll kealioù d'ober kemeradur *intelligence* en div c'herienn a) *vivre en bonne intelligence* ha b) *intelligence avec l'ennemi*. Emañ *intelligence* nesoc'h da *keviunad* en a), da ***anweadur*** e b). ».

b): Aze e c'haller lakaat un nebeud troiennoù war ar renk: *entuañ gant, emreizhañ gant (diouzh), emahelañ gant, asantiñ da...*

3. Gl. *postcombustion*:

Ar ger-se a vez arveret e div dachenn: 1. En erluskerzh ar flistrelloù. Ar c'halvezerezh-se a c'hoarvez a ensinklañ kerozen a-dreñv troellrod ar c'heflusker (alese ar rakger *post* e galleg hag e saozneg) e-barzh aezhennoù dilaosket gant an dazloc'her, an dianlenad o vezañ loskidigezh ar c'herozen en arbenn eus ar gwrezverk uhel, pezh a zevoud ur muiadur bras eus ar bount. Ar priz zo ur bevezadur trelosk bras kenan. Ha 2. E pakidigezh an dioksidenn garbon e sell d'he amskarañ (Gl. *séquestrer*). Tri doare zo da bakañ ar CO₂: kent, e-pad ha goude al loskidigezh.

Neuze: 1. *drekleskiñ* & deveradoù ha 2. *goudeleskiñ* & deveradoù.

4. Gl. *béton précontraint, la précontrainte du béton*:

Displegadur berr: ar betoñs zo gwelloc'h o labourat dindan voustr eget dindan sach, ha setu perak e ragaozer elfennoù adeiladerezh (treustoù, daroù, h.a.) evit ma ve atav ar betoñs dindan voustr en e lec'h arver. Kemeromp skouer un treust. Da geñver an oberierezh e reder ar betoñs en dro da c'harennoù houarn (pe funioù dir) sachet warno a bep tu. Ur wech sonnet ha sec'h ar betoñs e lamer an treust eus ar bank oberiañ hag ar funioù bet stegnet a denn da zistreiñ etrezek o c'hempouez distegn o lakaat ar betoñs dindan voustr adalek an deroù. Pa vo stalet an treust en e lec'h arver, an nerzhoù sachañ o c'henstrivañ warnañ ne vint ket evit e lakaat da labourat dindan sach, bennozh d'ar rakstegnadur embreget warnañ (e-kichen ar rakstegnadur-se ez eus ivez un dianstegnadur embreget *in situ*: "prestressing can be accomplished in three ways: pre-tensioned concrete, and bonded or unbonded post-tensioned concrete").

Neuze, penaos kendec'heriañ? Ar Gl. *béton précontraint*, Sz. *prestressed concrete*, Al. *Spannbeton, vorgespannter Beton*. Ar Sz. a lavar ivez *pre-compressed beton* hag ar Gl. *béton pré(-)comprimé*. Kinnig a ran an tri diskoulm da heul: 1. *rakdestrizhañ*, 2. *rakvoustrañ*, 3. *diougorzhañ*. 1. zo ur plakadur a gavan hirik, 2. zo bevennet d'ar moustrañ o klotañ gant ar Sz. *pre-compressed*. Ha 3. a ro da c'houzout ez eo bet gougorzhet ar betoñs e sell d'un arver rakwelet, forzh petra e ve a hent all. Neuze Br. *betoñs diougorzhet, diougorzhañ betoñs*.

Ali Gwion?

5. Gl. *décroissance radioactive*: leiadur niver an derc'hanoù skinoberiek. An digresk ne c'hell ket bezañ skinoberiek, un dareulad gallek eo. Tu zo da lavarout *digresk ar skinoberiegezh, leiadur ar skinoberiegezh*.

6. Gl. *pulsant (sphère pulsante, étoile pulsante)*: un doare *steredenn gemmus* (Gl. *étoile variable*) eo. Kinnig a ran termenou damheñvelster, leterc'hadek mui pe vui: an holl steredennoù (evel an Heol) a froum, a boulz pe a luskell e-doug an dedroadur anezho: c'hoarvezout a ra argemmadoù reoliek a-fet luc'huster, devoudet gant argemmadoù trovezhiek eus o ec'honad. Ober a reer steredennoù "pulsantes" eus ar re o tiskouez ur c'hresk hag un digresk ec'honad trovezhiek. Tu zo da soñjal en ur galon o poulzañ. A se va c'hinnig: ***poulzant*** \approx ***froumant***. Ne gav ket din e ve mat *poulzus* pe *froumus*. Neuze: ***pellenn boulzant (froumant)*** ha ***steredenn boulzant (froumant)***. Ali Gwion bepred?

7. Gl. *désaccord électronique*: iskisat troienn. A gomprenan evel:

désaccord [domani = électronique] = Br. *digendoniañ*. Skouer: Gl. *circuit oscillant désaccordé* Br. *amred luskellat digendoniet*.

8. Gl. *coter une carte, un dessin; géométrie cotée, plan coté*: a dalvez "skrivañ, merkañ ar muzulioù, ar mentoù ha gwehentoù all war". Un diskoulm eeun: merkañ ur gartenn, merkañ ur steuñv, merkañ un dresadenn. Un tammig berr e kavan avat. Sl. ivez Lavar 11 p. 146. War a hañval ez eo bastus evit ur gartenn ***savennañ, liveennañ***: Gl. *une carte cotée* Br. ***ur gartenn savennet, ur gartenn liveennet***, merket warni *keitliveennoù* (Gl. *courbes de niveau*) evit a sell an uhelderioù.

Chom a ra an dresadenn, ar steuñv, merket warnañ ar mentoù. Neuze: Gl. *coter un plan* Br. ***mentennañ ur steuñv***, Gl. *un plan coté* Br. ***ur steuñv mentennet***. Gwell eget *mentverkañ* stambouc'hus, n'eo ket? Ali Gwion a ve deuet mat.

KIS-1212

I – MME da GE 22 06 12

Trugarez evit bezañ kaset din da eskemm gant Malo. A-zivout Gl. *prématuré* hor boa eskemmet (cf. lizher 07 05 08) ha da neuze e 'z poa lavaret din ober gant Br. *rakkoulzat* aa. & *rakkoulzad* g. *-ed*, *rakkoulzadezh* b.

Mat eo din kemm (n'eo ket aet c'hoazh va geriadur da voulañ, met tostik eo an termen !). Neuze : *rakkoulzek*, *rakkoulzeg*, *rakkoulzegezh*.

Moarvat en deus kaset Yann-Baol hon eskemm diwezhañ dit. Daou pe dri c'hraf zo ennañ ma c'houlenn da soñj.

II – GE da MME, YBAN, *Geriadur hollek* 23 06 12

Br. *rakkoulzat*, *-ek...* N'omp ket peurarroutet c'hoazh war arver al lostgerioù penn- hag adanv, a zo kemplezh evit gwir o durc'hadurioù. Pa 'm boa graet anv eus Br. *rakkoulzat*, edon o paouez ober kel eus *kentrat* (martezeet gant GMB evel *kentr + -at*). Sklaeriet, ha durc'haet, eo bet arverioù *-ad* gant notenn GP war La-03 64-69 : merk eo *-ad* 1) d'an endalc'had egorel pe amzerel (*loaiad*, *bloaziad*), 2) d'ar gwezher (*merdead*, *gaouiat*, *kiniad*, *dibriat*), 3) d'ar gwezhad (*meizad*, *skead*) [ha da gemeradurioù kemplezh o tisoc'h eus kevosodad an durc'hadurioù-se (*annezad* : "ober annezañ",

"disoc'h an ober annezañ", "Gwezher an annezañ"). Evit *-ek* a zo bet savelet e zorc'hadur gant Vallée [ha bet arhebet ganin e lavar ar boelloniezh (La-05 67 hh.)], evel o verkañ ur c'heñver diouzh an ental. Alese, *rakkoulzad/t* a c'haller intende evel o verkañ (pe a-geñver gant) "ur prantad a-raok ar c'houlz", "un ober graet a-raok koulz", "un oberour o wezhiñ a-raok ar c'houlz"; n'eo ket ankevezas ober ur *rakkoulzad* eus ur bugel ganet kent an termen, ac'hoel mar en seller evel "gwezher un ober a-raok ar c'houlz". Gwell 'm eus kavet a-benn ar fin ober anezhañ "unan o c'houzañv e c'hanedigezh a-raok koulz" (*rakkoulzek* ez eur evel ma 'z eur *anlennek*, *amwadek*, *darfellek*, h.a.).

Un neuz kudennoù all a sav gant ar c'hevatalioù da reiñ da Gl. *intelligence avec*, *complicité*, *connivence*, h.a. Ur bouchad termenoù lodek er sevenadur gallek ez eus anezho ha n'hon eus ket da glask kevatalioù ger ha ger dezho. Kentoc'h, hon eus da aozañ un hent dibarek evit difourkañ e brezhoneg war ur sterva a live gant stervaoù ur sevenadur diorreet a-hed ar c'hantvedoù (tra m'edo ar sevenadur brezhonek o tisleberañ).

Poent loc'hañ: digejañ un danvez yezhel krai. Da gentañ penn dezrannañ ar c'healioù dec'heriet gant an termenoù gallek, n'eo ket avat evit adsevel e brezhoneg ur bed gallek, met, kentañ kammed, evit neptuiñ enno o goubarzhegezh — embreg aes da ren pa bleder gant termenoù ar Fizik pe ar Jedoniezh, angoubarzhek dre ret, embreg hir hag amjestr pa bleder gant gerioù ar gedvuhez, anezhañ gounit ur spered ken hollveziadek ha ma c'hellomp (embreg na sell ket hepken ouzh ar yezhoù disleberet), un arvez anienel eo eus al lavar: en arver yac'h eus nep yezh e ranker bepred harpañ ouzh ur yezh kein ha war un dro he distremen — ha pa ve eus ar yezh kein ur yezh all pe ar yezh end-eeun; evit ober gant termenoù a 'm eus kinniget e La-14 165 hh: ma ne vez ket a sevenadur hep kendiñvegezh, ne bad ket ar gendiñvegezh hep ar gevrakegezh. En degouezh-mañ, hon eus da geinañ ouzh ar gerioù Gl. *intelligence avec*, *complicité*, *connivence*, h.a., n'eo ket avat evit o gervel da genkizañ ar brezhoneg, evel ma save ar C'halianed temploù roman war o douar, met evit o diskar hag adeiladiñ gant an tammoù unvezioù lavar a vo kevatal dezho ha, war un dro, digent.

Labour ar yezhour: en termenoù lakaet e penn kont en degouezh e tiverzher tri fenngal: "bratellañ", "kevrediñ", "e kuzh". Neuze a-dal dezho, renabliñ an dafarennoù brezhonek: 1) e sterva "bratellañ": hBr. *brad* (en orin krBr. *barad*, ha Br. *bratell-*), *troz-*, *irienn*, *steuñviñ*, *gweañ*, *stignañ*,

antellañ...; 2) e sterva "kevrediñ": *uniañ, klevout, tuiñ, klomañ, (kev)rat, kred, nevid...*; 3) e sterva "e kuzh": *dan-, gou-, kel-, am-...*

Kentañ kammed: dre arnod, kevosodiñ ent reizhiadek ar c'hedrannoù-se : **braduniañ, *trozuniañ, *kelvradañ, *gouvradañ, *danvradañ, h.a., *kelduiñ, *gouduiñ, *danduiñ, h.a., h.a.* Eil kammed: kemmañ tog: d'an arveriad, d'ar yezher, d'ar gedvuhezer eo da briziañ deouezusted an danvez termenou kinniget gant ar yezhour.

Derc'hel kont a zleer eus hentoù all, na redont ket dre ret war sol plat an dezren, soñjal a ran en hini a zo disoc'het en *anweañ*, termen bet kinniget gant Yann-Baol, ma ne fazian, dre zezneuziañ un hanc'her eus teodyezh Lannolon: *anve, annve*, bezant endeo er furm unvan *anneuenn*, keveleb Kb. *anwe*. Deouezus eo bet din *anweañ* (diouzh va savboent yezher), moarvat dre berzh al luskedoù-mañ: berr eo, enno e klever an un durc'hadurioù hag e Gl. "tramer", Br. "irienn", "steuñviñ", "gweañ" (*an-* o vezañ klevet evel ur rakger kreñvaat, ha pa na ve ket unan ent gerdarzhel)... Mar greer un dezrann yezhour eus *anweañ* e stader evel just e vank dec'heriadur ar c'healioù meneget dindan 2) ha 3) diaraok. Buhez ar c'herioù avat a vez e dalc'h o deouezusted, soliet war luskedoù an dangorelezh koulz ha war gantabegoù an ergorelezh. Bezet pe vezet, en degouezh, degemer *anweañ* ne vir ket a reiñ digor da heñvelsterioù luniet dre hentoù all...

Eil kraf ma c'houlenne Yann-Baol va ali: *sterenn boulzant, froumant*. D'ar sell kentañ e kavan gwell deverañ diwar *poulz-* (mar greer anv eus "argemmadoù trovezhiek", merzhet war eeun — ar froum ne anavezer evel trovezhiek nemet dre an imbourc'h). Diaezet on gant arver al lostger *-ant*, en abeg d'ar ster arbennik roet a du 'rall dezhañ er Jedoniezh. *Poulzer, poulzus?*

Trede kraf: *steuñv mentennet?* Ha dereout a ra *mentenn* amañ? Ur ster resis en deus an termen-mañ er Ventawouriezh: *mentenn / mentad*. Ha ne ve ket tu d'ober gant *mentaouet?* (sl. Da-63 37).

III – YBAN da GE, MME, *Geriadur hollek* 23 06 12

Anat eo e 'm eus soñjet ivez e *poulzer* ha *poulzus*. Ar steredenn ned eo ket ur benveg da boulzañ udb (Gl. *pulseur*) ha *steredenn boulzer* a gavan

iskis. Lavaret e vez ivez *étoile pulsatile* ha moarvat e Br. *steredenn boulzus*. Neuze an dibab etre *steredenn boulzus* pe *steredenn boulzat*. Dibab a ran ***steredenn boulzus***.

Trede kraf: *steuñv mentennet*? Ha dereout a ra *mentenn* amañ? Ur ster resis en deus an termen-mañ er Ventawouriezh: *mentenn / mentad*. Ha ne ve ket tu d'ober gant *mentaouet*? (sl. Da-63 37).

O vezañ ma'z poa kinniget *kartenn savennet*, e kave din e oa tu ivez d'ober gant *steuñv mentennet*, met ne oan ket asur ac'hanon. Iskis an diaesterioù bihan e-giz *plan coté*! An Da-63 a ro ivez **mentaouek** "un pe lies ment dezhañ", evit un egor. Ha neuze *mentaouiñ* a dalvez "reiñ mentoù d'un egor", netra da welout gant "reiñ gwerzhadoù ar mentoù". Quid a-zivout *gwerzhiaouañ* = reiñ gwerzhioù? Neuze ur ***steuñv gwerzhiaouet*** a ve ur *steuñv* gant gwerzhadoù skrivet? Pe *gwerzhadiñ*, *steuñv gwerzhadet* ?

IV – GE da YBAN 25 06 12

Aze on kaset en tu hont da 'm mentlizhoù! Hervez an displegadurioù a roez e hañval din Br. *mentlizhañ* bezañ kevazasoc'h eget Br. *mentwerzhad*, a) dre ma 'z eo ledanoc'h e erdal, b) pa dremen hebiou d'ar gedrann -*gwerzh-engwezhiet* kalzik endeo. En eneb, eo nevez deuet a-walc'h -*lizh*-...

KIS-1213

I – YBAN da GE, GC 24 06 12

Evit Benoded e lavar tud 'zo e teu eus *penn + oded*, tud all eus *ben* (stumm lec'hel *beg*) + *oded*, pe eus distagadur lec'hel *bon + oded*.

Displegadurioù all zo c'hoazh :

« l'île étant exactement à la “coupure”, de l'archipel et du continent, on peut songer au vieux celtique **ben*, **bhen*, “couper”, que l'on retrouve dans l'irlandais *benim* “je coupe”, et dans le moyen breton *benaff*, breton moderne *ben*, vannetais *béneim*, *bineim*, couper, frapper, tailler une pierre. Cette racine (sans corrélation avec *penn*, tête, bout, extrémité), se manifeste dans quelques noms de lieux armoricains : *Benodet* (Finistère), à l'embouchure de l'Odet, *Binic* (Côtes-du-Nord) à l'embouchure de l'Ic. »
(In: Annales de Bretagne. Tome 59, numéro 2, 1952. pp. 347-351.)

KIS-1214

I – LM da GE, YBAN 24 06 12

Sed a skriv Jean-Michel MAHE din :

"Un dra all am eus disoñjet goulenn ganit, penaos e trofes-te *un instant d'osmose*? Diaes ober un dibab etre ar pezh a gaver e geriadurioù Preder ha Le Gléau. Heñvel dra evit *un courant d'empathie*. Kavet 'm eus *kefaeziñ* e LAVAR met en em c'houlenn a ran ha n'eo ket re arbennik evit ur romant a vo lennet gant brezhonegerion lambda."

Kredet 'm eus kinnig Br. **kenfrom** a-dal da Gl. **empathie**. Gant Gl. **osmose** emaomp nes da Gl. **communion**. Br. **keduniadur** ?

Da ali a vo deuet mat ha heuliet.

II – GE da LM, YBAN 25 06 12

Kinnigoù hon eus graet evit ober d'ar brezhoneg teurel troad e tachennoù an devezout a zo dindan Gl. *osmose*, *empathie*, h.a. E berr, ar yezhourion a ra kinnigoù, ar yezherion a zibab pezh a zere outo. Da aters Jean Michel MAHE ne c'hallan respont nemet dre un aters all : evit piv e skrivez?

KIS-1215

I – YBAN da MME, GE 26 06 12

Goulenn a rez: “ Daoust ha *mentennañ* roet ganit ez lizher en deiz all a c'hellfe talvezout evit Gl. *dimensionner* ? (ha neuze *adventennañ*: *redimensionner*, verb ezvezant eus ar geriadurioù gallek met implijet kalz e bed ar moulañ diwar-benn ar skeudennoù, ha.”

El *Larousse* kevlenn e lennan :

dimensionner: Déterminer les dimensions ou les caractéristiques fonctionnelles qu'il convient de donner à un élément pour qu'il joue convenablement le rôle qui lui revient.

Hervez ar Petit Robert ez eus un arster: “reiñ ar bouezusted a zere d'un aozadur”.

Ar Sz. a lavar *to calculate (dimensions), to dimension*.

Mentennañ zo da vezañ ezvevnet, evit an abegoù roet gant Gwion.

Neuze, e brezhoneg e c'haller lavarout *jediñ mentoù un ergorenn, dewerzhañ mentoù ur wikefre, ur pezh treloc'hel*.

E-lec'h **dewerzhañ mentoù** ez eus tu da lavarout berroc'h: **deventañ**. Bez' ez eus endeo *dezventañ* (Gl. *doser*, Da-64 “Muzuliañ spis” .) A-benn

ar fin ez eus daouadoù : *deventañ* ha *dezventañ*, *derannañ* ha *deZRannañ*, *deverkañ* ha *dezverkañ*, *dec'heriañ* ha *dezgeriañ*.

Neuze Gl. *dimensionner une pièce* : Br. ***deventañ ur pezh***. Hag evit an eil ster *deventañ* ivez pe *heventañ*?

II – GE da YBAN, MME, *Geriadur hollek* 26 06 12

Br. *deventañ* a hañval din dereout evit *dec'heriañ* : "reiñ mentoù da, lakaat udb diouzh ar mentoù-mañ mentoù".

Br. *dezventañ* hor bez tro da arverañ, te e GEKIM ha me e GEVEZ (gant an despizadur : "muzuliañ kementadoù ur gwezher fizikel pe kimiek bezant en en un danvez, ur metoù", Gl. *doser*).

Moarvat e vo arver da zeveadoù all : *heventañ* (a venegez), *keventañ*, *argeventañ*... Dimp da c'hortoz an ezhommoù a c'hallint bastañ dezho...

KIS-1216

I – YBAN da GE 26 06 12

Trugarez evit da respont herrek. Bennozh dit e kendalc'han va stummadur. Arabat souezhiñ a-wechoù gant va goulennoù.

II – GE da YBAN 28 06 12

Te 'z poa roet digor d'ar gedrann *-lizh-*, ma ne fazian, dre luniañ an termen *lizhad*. Diouzh va zu e 'm eus kredet e adkavout en araogenn *liz(h) da...* Diskouez a ra bezañ prizius e-kichen *-naou-*, *-kel-* war sterva an ditouriñ, ar merkañ. Arabat bevennañ e sterva d'an durc'hadur en deus e *mentlizh-*; rezid dezhañ da ren e vuhez ha ziskoachañ an holl zurc'hadurioù koachet ennañ, enkelat kwa! Notomp an daou zurc'hadur a zo gant *merkañ* ("stadañ" ha "diferañ")... N'eo ket dreistezhomm kaout bezant en hon spered istor an elfenn adalek Gr. λέγω ("dastum, kutuilh, bodañ, dibab, deluzañ, ezrevell, ereulañ, ditouriñ, gourc'hemenn"), istor o kenderc'hel e latin hag er yezhoù kempred: "dastum dre an divskouarn, dastum dre an daoulagad, lenn".

Emaon bepred o prientiñ gerva GEVEZ-6. Hir ha brevus! N'eus den avat er rummad yaouank e tailh da sammañ seurt trevell.

III – MME da YBAN 28 06 12

Mar komprenan mat :

- *cote (d'un plan, etc.): mentlizezh g. -où.*
- *plan coté: steuñv mentlizezh (+ mentlizhañ ur steuñv)*
- *géométrie cotée: mentoniezh mentlizezh.*

Trugarez evit an imprimatur!

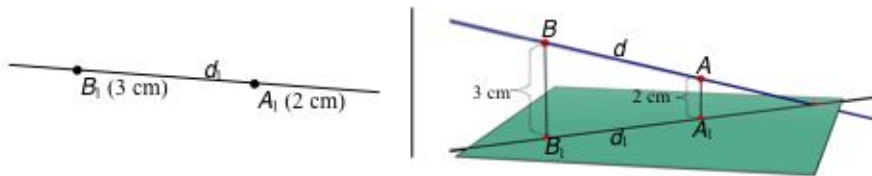
IV – YBAN da MME 28 06 12

Hopala! Te eo a ziviz evit an imprimatur.

« **géométrie cotée**: Géométrie descriptive dans laquelle chaque point d'un corps est représenté par sa projection sur un plan horizontal et par sa distance (cote) à ce plan de projection. »

UR SKOUER:

Une droite d , définie par 2 points A et B , est donnée par sa projection d_i sur le sol complété par les cotes et les projections sur le sol de A et de B .

Neuze: **mentoniezh deskrivañ = mentoniezh savennet**, pa roer savennoù ar poentoù (etre krommelloù da skouer).

Evit ar Gl. *cote* ez eus: *mentlizezh g. -où* hag ivez *mentlizhad g. -où* (evel gwerzh ha gwerzhad, da skouer).

KIS-1217

I – GE da MME, YBAN, GC, *Geriadur Hollek* 01 07 12

Adarre a-zivout Gl. (*en*) *intelligence avec, connivence*, h.a.

Gwelout a ran en deus L kinniget Br. *gouglev* a-dal da Gl. *connivence* (HY 270 22). Un diskoulm etre re all. Ur rumm termenou all 'm boa kredet kinnig war un tared nes, an hini aver dindan Gl. *complicité* (La-13 322).

Ur gedrann a ve frouezus he c'horvoiñ er sterva-se eo Br. *krer*, hon eus bet tro c'hoazh da zeverañ diwarni un niver termenou: *kreriad, kreriegezh...* GP, a dennas hon evezh warni dre venegiñ ur studienn gant Vendryes (La-03 80-82), a ra anv eus an deverad Kb. *cynghrair* "compact, alliance, league, treaty, covenant; agreement for an evil purpose, conspiracy; truce" (GPC 739).

Kinnig a rafen a-walc'h Br. *bevañ e kengrer gant* a dal da Gl. *vivre en bonne intelligence avec*.

Evit ar c'hemeradurioù ganto un tued galen, hor befe da zibab etre lies patrom deverañ: *gougreriañ, dangreriañ, mangreriañ* ha re all marteze.

Soñjal a ran en ur rakger hon eus bet tro da arverañ c'hoazh: *gous-* (Kb. *gos-*, *gwos-* < Kt. **uo-eks*): er Bredelfennerezh, da verkañ "gwariadur un elfenn emouez dre berzh un danwered diemouez": *goustaol, gouskomz*, h.a. En Dareulerezh: ar *goustav* "derc'hel aneztaol un arroud eus steuñvenn

ar gomz"; er Filmerezh: ar *goustroc'h*; er Vezekniezh: ar *goustegañ* (La-08 319)...

En dachenn e kaoz amañ, e c'hallfe *gous-* talvoud da verkañ ar goloet e chom ur grer, an dic'houzvez anezhi e talc'her an dud all, ar *c'houkrer* ez eo. Alese e klotfe Br. *gouskriteriañ* gant Gl. *être de connivence*, Br. *gouskrer* b. gant Gl. *connivence, intelligence*; Br. *gouskrieriad* g. *-ed* "neb o c'houskriteriañ", h.a. (hag ivez moarvat Br. *gouskrieriad* g. *-où* "endalc'h, danvez ur gouskriteriañ").

II – YBAN da GE, *Geriadur Hollek* 01 07 12

Gwelout ivez GEAK **kengrieriad** b. *riezoù, kengrieriad Stadoù* Gl. *confédération d'États* ha *Stad kengrieriet* Gl. *État confédéré*. Komzet e vez ivez a *renad kengriadel*.

KIS-1218

I – LM da GE, YBAN 02 07 12

A-raok diskripañ dit e 'm boa c'hoant ober un arnod treiñ. Komz a vennan eus "La science de l' information". Kavout a ri amañ kevret an droidigezh a 'm eus graet eus ar c'hentskrid.

Da evezhiadennoù ha re Yann-Baol a vo deuet mat.

Diwar vont :

1. Penaos treiñ Gl. **non-information** ? Br. **anstlennañ, nann-stlennañ**?

2. Penaos treiñ Gl. **raisonnement logique** ? Daoust ha kompren a ranker emañ an daou geal er Br. **poellata**? E gerioù all, hag hollret eo ouzhpennañ **mezoniel**?

II – GE da LM, YBAN 03 07 12

Kent mont pelloc'h, e tistroin war hon eskemm diwezhañ en dro da atersoù Jean-Michel MAHE. Moarvat ne oa ket dav din bezañ ken rust gant ur paotr sirius ha labourant. Imoret on bet o kevout anv eus ar "brezhoneger lambda"

— kredet 'm eus klevout beleion Breizh-Izel o vitonañ o "brezhoneg beleg" na petra 'ta en erdu o farrezianiz dizesk a zleent gwareziñ ouzh ar speredegezh arnevez. Da zibab ez eus etre an daou zañjer : menel bac'het en ur yezh aes ha tavañtek, harpañ frank war ar yezhoù all, hemañ an hent nemetañ avat da c'hounit hon rannbarzh talbenn.

Braslennet 'm eus an tamm troidigezh a gasez dimp. N'emañ ket ganin al levr ; forzh penaos, er mare-mañ ne 'm bije ket amzer d'e lenn. Me 'oar eo nec'het Mikael gant treuted hon raklun embann. Dav e vo da skridaozerion Preder studiañ ervat petra lakaat war ar roll... Emichañs e vo mat adstagañ gant an erv boulc'het e 1995 gant *Geriadur ar Stlenneg* (aet diglok kaer ha dispredet e meur a geñver). Pa asantez sammañ an trevell eo dav dit kenderc'hel hep mar. Yann-Baol moarvat ha me a vo a-du evit da skoazellañ — hep diwelout evelkent n'omp ket evit dilezel betek re al labourioù hon eus war ar stern.

Deurus da aters a-z Gl. *non-information*. Ne roez kemperzh ebet, e se n'on ket evit respont. Deurus eo pa zegas ur gudenn a-c'haoliad war ar brederouriezh hag ar c'hramadeg hon eus pledet ganti c'hoazh aliezik (sl. da skouer La-14 92 hh). Houmañ eo ar gudenn : da verkañ an nac'hañ ez arveromp ar rakger *an-* gant ar penn- hag an adanvioù, an adverb *na* dirak ar pennanorioù (dilezet eo bet *nann-*). En ur yezh resisoc'h : *an-* e degouezh an arbez, *na* e degouezh an argerzh. Diwar se, e piaouomp un araez da verkañ an intent a reomp eus ar stirann ; pa lavaromp *na-vout* (pe *navout*) e reomp anv eus an *argerzh* (*bout* o vezañ verb eno) ; pa lavaromp *anvoud* e reomp anv eus an *arbez* (*boud* o vezañ pennanv). Ur benveg hon eus aze na gaver ket er yezhoù all pa ouzon. Digeriñ a ra un hent dezevout dibleustr betek henn. Anaout a reomp penaos ez amdro *an argerzh* en *arbez* (dre bennanvaat ar pennanor) — amdroadur anavezet abaoe ar skolastik : *esse / esse, être / être, sein / Sein, bout / boud...* An tu hon eus e brezhoneg da bleustriñ an hent gin : amdreñ an *arbez en argerzh*, dres dre an tun a zo anezhañ erlec'hiañ *na-* ouzh *an-* : *anvoud / navout* (a-gostez e lezan ar c'hemm bet lakaet gant Heidegger etre *Sein* ha *Seyn*, etre *bout* verb ha *bout* pennanv — hag ivez keal heidegerek an *Nichts*, Br. *nedeu*, La-14 92 hh). Tro 'm eus bet da gorvoiñ al loaz-se dre luniañ *nalec'h* (*anlec'h* "ezvezañs lec'h", *nalec'h* "pezhañ na lec'hier ket, utopiezh", La-14 364).

Evit respont da 'z aters a-z Gl. *raisonnement logique*, e vo Yann-Baol barrekoc'h egedon...

III – YBAN da LM, GE 04 07 12

Evit a sell *Skiant ar stlennañ* e 'm bo traoù da lavarout ivez, met gorrek ez ay o vezañ ma vezan sorbet gant trepetoù ha kudennoù e-leizh. Met al labour yezhañ zo ul lia riek ha va seizh gwellañ a ran evit respont d'ar goulennoù.

Da skouer, ur valad da P :

Gl. **les exigences de la création** :

Gwelout a ran daou zurc'hadur : 1. pezh zo goulennet groñs gant an den, eleze mennet kreñv pe *darvennet*, pe gant an dud ivez, neuze *darvennet* pe *diarc'het* → ***darvennoù, diarc'hadoù*** ha 2. pezh zo rekizet, rediet gant un dra, un ober → ***rekizoù, redioù, rediezhoù***. Tu zo ivez da empentiñ pezh zo “goulennet” gant ur stourm, an divezouriezh, an enor → ***erverkadoù***. Ent arbennik e c'haller ivez lakaat ***amlegad*** war ar roll : un amlegad ret evit udb.

Skouerioù :

- ***les exigences du créateur : darvennoù ar c'hrouer***
- ***les exigences de la réalité : rediezhoù an draelezh, redioù an draelezh***
- ***les exigences des clients : diarc'hadoù an arvalion***
- ***une exigence morale : un erverkad divezel***
- ***les exigences de la création (littéraire, artistique) : rekizoù ar c'hrouiñ (lennegel, arzel)***. Hag ivez, kreñvoc'h hag o tennañ da ***amlegadoù : rediezhoù (redioù) ar c'hrouiñ***.

Me a zibabfe ***rekizoù ar c'hrouiñ*** : eleze peoc'h, digenvezded, amzer, surentez, endro, ha kement tra a zo *rekizet*.

Gwion : da ali “buan hag aes”? War a hañval : *rediezhoù ar c'hrouiñ* zo bet kavet kevazas en degouezh.

Gl. ***raisonnement logique***, Sz. ***logical reasoning*** :

E galleg, an termen *logique* a denn d'ar ster en deus er brederouriezh hag er jedoniezh, da lavarout eo e c'haller despizañ ar RL evel-henn: tremen eus un dezrevell A d'un dezrevell B diwar-bouez dezrevelloù all darbennet evel gwir (gwerzhad warded 1) ha reolennoù ur reizhiad aksiomatikel roet, eleze ur reizhiad darbenn-dezren + ar vezoniezh.

E saozneg, d'an dezren e vez ouzhpennet ar poellata anren (Gl. *induction*), hag ar poellata disren (Gl. *abduction*) a-wechoù. Met kavout a ran gwell emgantañ en dezren, pezh na vir ket a ober gant kemezioù all e ser an imbours'h — hunvreal zoken —, gant ma ve prouet ar c'hlozadur en dibenn dre hent an dezren, dre ar poellata dezren.

Er yezh voutin e vez arveret e Gl. *raisonnement logique* er c'herienn *test de raisonnement logique*, a dalvez koulz lavarout dezren ur c'hlozadur diwar roadennoù. Kement ha ken bihan ma'z eo heñvelster Gl. *raisonnement logique* ha *raisonnement déductif*.

Neuze e kinnigan e Br. ***poellata mezoniel = poellata dezren.***

Ali Gwion a ve deuet mat, rak pleustret en deus muioc'h egedon war an divoud.

IV – GE da YBAN, LM 04 07 12

Meur a gemeradur a glever gant Gl. *exigences de la création*: amveziadoù rekizet (rekizoù enta), perzhioù enien an oberour (ampleadoù enta), h.a... Bepred an un tech gant ar c'houlennerion droidigezhioù: plantañ dirazomp un termen gallek hep kemer ar boan da lakaat a-wel ar c'hemeradur anezhañ en destenn a droont (diwar un aozer allyezh pe diwar an dezever allyezh a zo enno). Ne gav ket din e c'hallfed reiñ gwelloc'h respont eget an hini a zaveez da P, dezhi da gas he c'hadi etre an terennoù.

Er boelloniezh klasel, e c'hoarvez ar *poellata* a savelañ keñverioù retvezek etre an devoudoù hag ar c'healioù — enni e vez dre ret poelloniel ar poellata (argerzhañ a ra ar boelloniezh dre ar poellata) — ha ma n'eo ket stambouc'hek ar c'herienn Gl. *raisonnement logique*, e roer da *raisonnement* ur c'hemeradur nad eo ket ster klasel ar ger.

Aze e ro din Yann-Baol skoazell. Ha pa ve er boelloniezh klasel, er reizhiadoù darbenn-dezrenn pe er vezoniezh ez argerzher bepred dre ar poellata. Dezren (!) a rafen ez arverer an hogozenn *logique* evit pellaat an arverioù laosk eus *raisonnement*: al *ledren*, furmoù 'zo eus an *anren* (-*amplaat*, *digor*, *hontren*, *arvrokañ*) a glaskis ezrevellañ e La-05 65 hh, an *disren*, ar *gourzhren*, an *ezren* (La-11 362-363)...

A-benn ar fin emamp dirak ur gudenn a yezhouriezh: ha derc'hel a rafemp *poellata* en e ster poelloniell strizh (keñverioù retvezek), ha klask un termen nevez evit ar furmoù dezevout all (keñverioù kemplezh, o tennañ da c'halloudezhioù diseurt ar spered, ar poell en o zouez). Moarvat e ve diaes dilezel an despizadur dre ar c'heñverioù retvezek pa gaver an un stirann e *poellata* hag e *poelloniezh*. Penaos envel neuze ar "poellata" o savelañ keñverioù krai, kemplezh, ha n'eo ket hepken keñverioù retvezek? Unan eus an termenoù kinniget gant Vallée (n'edo ket prederiet moarvat gant ar c'hemm a lakaan amañ, ha c'hoazh..., rak ar paotr a blede gant ar brederouriezh) eo *daelata*. Ne gav ket din e savfe mesk etre kemer *daelata* er ster-se hag an arver a raemp eus *daelerezh* (an *daelerezh*, dres, a c'hounez korvo ken gant ar poellata, ken gant hentoù all an dezevout hag an embreger). Br. *daelata* a yafe da gevatal da Gl. *raisonnement*, Sz. *reasoning* en o ster ledan, ha *poellata* a chomfe kantet er ster strizh dec'heriet gant Gl. *raisonnement logique*, Sz. *logical reasoning* (ha Br. *daelata poelloniell*, *mezoniell*) Petra soñjez?

V – YBAN da GE 05 07 12

Deurus kenan da valad diwezhañ.

Mar komprenan mat: er ster hollekañ Br. *daelata* = Gl. *raisonnement*, Sz. *reasoning*. Marteze a-walc'h en deus Vallée savet *daelata* diwar ar c'hembraeg pa welan Kb. *dadlau* "rhesymu" ha *rhesymu* "dadlau yn ôl rheswm neu resymeg" Sz. to *reason*. Ha diwar hogozennoù e vo diskalfet *daelata poelloniell*, *mezoniell*, *jedoniell* = *poellata* diouzh doareoù all a chom bremañ da vezañ deanvet ha despizet. E-kichen *daelata* e c'haller ouzhpennañ *meizata*. Bez' ez eus ivez ar stirann **MANT**, bezant da skouer er Br. *dervantañ* Gl. *prospective*. Anv zo a dreren tuadurioù da zont diwar devoudoù beziat. Mechal ha korvoadus e ve *dezvantañ*?

VI – GE da YBAN, LM 05 07 12

Deuet mat eo da valad, pa laka va c'hefred war roudennoù estreget re Gerva ar Rann 6 (edon o plediñ gant an doareoù da flañchañ ar grozh evit ober ur c'hezarian, deurusat argraf !)

Sklaeroc'h din abegoù Vallée da sevel Br. *daelata*; ober a rae ivez gant *daelenn daouvarr*, *tribarr*, evel rummoù eus ar poellata (d'e heul oan aet, sl. La-09 81-82). A du 'rall e 'm boa graet gant Br. *meizata* e La-15 195 e ser studiañ keal ar skiant voutin hervez Anna Arendt, ouzh e reiñ da gevatal da *raisonner*, *raisonnement* — ar re-mañ avat intentet en ur ster ledanoc'h eget hini ar boelloniezh, kentoc'h evel embreger an devezout, an imbourc'h kefredel. Un abeg a welan ouzhpenn da lezel *meiz-* a-gostez en domani ma ve kevenebet gant *mez-* (*-oniezh*).

Disheñvel an traoù evit a sell ur stirann *-mant-*. Gant *dezvantañ* e kinnigez ur ster er-maez eus tachenn rik ar boelloniezh — a-du, rak evit ar Boelloniezh ent strizh e kav din e vastomp d'he ezhommoù a-benn bremañ.

Dav distreiñ da 'm Gerva... Un drederenn hepken eus korf al levr 'm eus erc'hwiliet — er feur a 4 fajennad bemdez. Diaesoc'h al labour, pa bella an eil diouzh eben ar geriadurezhioù brezhonek ha gallek, un termen 1 ger en eil yezh o klotañ alies gant un termen 4 pe 5 ger en eben. Azon mat. Poent bras avat e teufe mederion all war an eost !

KIS-1219

I – LM da GE 03 07 12

Amzer an treiñ oa tremenet an arnevadenn gastellinat! Ya, un den labourant ha meizek eo va c'hile Jean-Michel; arabat e zigalonekaat, war an hent mat emañ. E aliet 'm eus da lakaat un notenn traoñ pajenn: *Kefaeziñ* = *kev-* + *haeziñ*.

II – GE da LM 04 07 12

Demat dindan ar glav!

Ne gav ket din e ve sklaerius reiñ haez da Br. *kefaeziñ* dre venegiñ ar c'hevrannoù a ya d'e ober. Mar en deus c'hoant skoazellañ e lennerion ne welan c'hoazh nemet an tun arveret gant un niver skrivagnerion araok: ouzhpennañ d'al levr ur roll "gerioù diaes" gant o zroidigezh c'hallek...

KIS-1220

I – MME da GE 05 07 12

Goulennou

1. En hon eskemm eus an 08 05 2012, cf. va goulenn diwar-benn Gl. *prévalence*, e 'c'h eus graet gant Br. *revezusted*. Oc'h adlakaat va fri e GBLF 227 e welan e 'z poa graet ivez gant Br. *sourus* ha *souridigezgh*. Heñvelsterioù ez eus anezho pe erlec'hiet 'c'h eus outo Br. *revezus* ha *revezusted*?

2. Br. *tebegouriezh* zo roet evit *science, théorie des probabilités*. Hag an hevelep tra eo ha Gl. *probabilisme*?

3. Gl. *renaturation*, Br.?

4. Gl. *respiration amphibie*, Br. *analadur divelfennel, divelfennek*?

5. Gl. *crise de nerf*, Br.?

6. Gl. *univocité*, Br. *unkemeradegzh* er yezhoniezh, diwar *unkemeradek*; hag en domanioù all?

7. Gl. *ponction lombaire*, Br. *ezwanadur dargreizel*?

8. Gl. *rhème*, Br.?

9. Gl. *réognition*, Br. *hennadiñ*?

10. Gl. *capture d'écran* (stlenneg, mouladenn eus ar pezh a zo ouzh ar skramm) Sz. *screenshot*, Br.?

11. Gl. *itératif*, Br. *arreat*?

II – GE da MME 06 07 12

Setu va evezhiadennoù :

1. Dibaot kaer eo arver Gl. *prévalence* er yezh voutin. Laplanche ha Pontalis (o geriadur a dalvezas din da ziazez evit GBLF) a ra gant ar ger evel deverad eus Gl. *prévaloir*, eleze evel heñvelster da Gl. *prédominant*, alese ar c'hevatal Br. *sourus* a zibabis. Ur ster all zo gant Gl. *prévalence*, Sz. *prevalence*, Al. *Prevalenz*, darbennet e 1966 gant Aozadur Bed ar Yec'hed en erlec'h ouzh an termen Reuziadoniezh arveret a-gent a oa Gl. *fréquence globale* — a ginnigan Br. *revezusted* a-dal dezhañ [ur gudenn a yezhouriezh oa dibab : pe mont da heul an darnvuiañ eus ar yezhoù ha kinnig un amprest Br. *prevalaños*, pe dec'heriañ ar c'heal diwar-bouez loazioù ar brezhoneg].

2. An *Debegouriezh* zo un diskiblezh jedoniell. Gl. *probabilisme* zo anvad doazhadurioù prederourel (anaoudoniezh, divezoniezh) o c'houlenn moarvat lies kevatal brezhonek. Siwazh, ne c'hallan ket boulc'hañ ur studi yezhourel anezho evit an ampoent. Vallée a ginnige Br. *gwirheñvelouriezh* (en alamaneg e kaver ivez *wahrscheinlich* arveret er Brederouriezh evit kemeradurioù 'zo, evel e galleg *vraisemblable*) — moarvat ne vo ket dav disteurel kinnigadenn Vallée, nemet evit ar c'hemeradurioù all ne zereo ket.

3. O vezañ ma kinnigañ Br. *dinaturañ* a-dal da Gl. *dénaturer* el Liaoniezh hag en Hiloniezh, e kinnigan Br. *daznaturañ* a-dal da Gl. *renaturer*.

4. Ne gav ket din eo bet studiet ar c'heal-se abaoe Vallée. Anv zo eno eus un daouad kevenebet ; hiziv e seurt degouezh e reer gant ar rakger *ue-* (sl. deveradoù all diwar *amphi-* e GEKIM). Ober a rafen gant *ueanalat*, *ueanalad* a-zivout al loened gouest da dennañ o anal en dour koulz hag en aer, ha *ueanaladezh* eus ar ouested he unan.

5. Gl. *crise de nerfs* zo ur c'herienn gaozeek. Moarvat ez eus troiennoù henvoazel damgevatal : *trelat*, *barr trelat*?

6. Er Jedoniezh, e 'm eus goulennet e ali digant Yann-Baol. Setu e respont :

YBAN :

An termen Gl. *univoque* zo un termen nebeut arveret. Komz a reer eus ur *correspondance univoque* etre un teskad E hag un teskad F, pa glot ouzh pep elfenn eus E un elfenn eus F, d'ar muiañ. E-lec'h *correspondance univoque* e lavarer *fonction*.

Ur Gl. *correspondance biunivoque* = *correspondance univoque et réciproque* zo termenoù aet e-maez arver ivez : lavarout a reer bremañ *fonction, application bijective*. E Br. neuze : *kenglotadur kevuntal* = *kevreizhenn gesaezhat* = *kesaezhadur*.

Ur fazi zo neuze er rann galleg-brezhoneg (an hini nemetañ, spi 'm eus) : *univoque* = *kevuntal* zo da vezañ lamet. Ne 'm eus morse lennet Br. *untal* = Gl. *univoque*, met perak ket. N'ouzon ket a belec'h e teu ar beiadur-se, rak ne revez *kevuntal* nemet e JEDO-II gant ar ster *biunivoque*, evel e GESTL.

Er Yezhoniezh ez anver Gl. *univocité* ar bennaenn "un arouez un arc'hwel" : da bep arouez un arc'hwel hep mui, da bep arc'hwel un arouez hep mui (pennaenn derc'hek evel just e domani al lavar, daoust ma 'z eus anezhi un eorizh e lavar ar skiantoù — gwerc'hek marteze evit a sell lavar ar boelloniezh, peurwerc'hek hepken er vezoniezh, pa steuz pep arganteul, eleze an tennder den-bed, ha pa vez direet an arouezioù da arhentoù hag al lavar d'un areg (sl. GESTL § 2254); er ster eizhañ-se e tere Br. *kevuntal* evel ma verk Yann-Baol.

Er Brederouriezh e ren an dizurzh; enebet eo *univoque* da *plurivoque*, *multivoque*, *équivoque*, *ambigu*, *amphibologique*, *analogique*, o vezañ ma intenter *-voque*, diouzh an degouezh, evel ster, kemeradur, ereulad, keal, h.a. Dav e vo studiañ pep degouezh dibarek, pezh n'omp ket evit ober bremañ. Lies termen brezhonek hon eus bet tro da arverañ er sitread-se, sl. da skouer La-08 41. Evit an ampoent e tremenfen gant *unsteriek*, *unkemeradek*, *strizhsteriek*, *amsteriek*, *lieskemeradek*...

Notomp e ra an alamaneg gant *eindeutig*, *zweideutig* en darn vuiañ eus an degouezhioù (Br. *untal(ek)*, *uedal(ek)* — ar gedrann *-tal-* o vezañ an hini a gaver en *erdal*, *ental*).

Da venegiñ un arouez (ger, termen) o virout an un talvoudegezh e pep degouezh a-hed an amzer, e c'hallfed arverañ ar rakger *tre-* evel e Br. *treüniñ* (La-10 266, La-11 213) ha sevel *treündal(ek)*.

Kement-se holl avat ne c'hell bezañ nemet kammedoù divrazañ, da vezañ dalc'het pe dilezet, ha gwell n'o flantañ en ur geriadur evit c'hoazh.

7. Gl. *ponction lombaire* (1891) a glaskad erlec'hiañ outañ *rachicentèse* e 1893 — e gwir ez arverer an daou en ur intent *p. l.* evel ur *r.* en dargreiz (resisoc'h eo *p. l.*, o vezañ ma c'haller ezwanañ ivez etre mellennoù eus liveoù all eus al livenn gein). Bezet pe vezet, e c'haller, da 'm meno, arverañ Br. *ezwanañ dargreiz(el)* koulz ha *livennezwanañ*.

8. Gl. *rhème* zo un termen boaziet gant yezhoniourion 'zo evel heñvelster da *propos*, *prédicat*, *énonciation*, termenoù arveret gant re all, a-gevenep da *thème* (a zo pezh a reer anv anezhañ dre ar *rhème*). E GRAMV e reer gant an daouad *divoud (thème)*, *ditour (rhème)* (sl. GRAMV 77). Gwell tremen gant an daou dermen-se... ha gortoz an donedigezh eus aozerion vrezhonek all a savo pep a zamkaniezh ha pep a hanc'herieg evel ma ra o c'henvreudeur er yezhoù all. (Menegomp evelkent Br. *ardaolad*, kinniget a-dal da Gl. *prédicat*.)

9. Br. *daznaout* (sl. **agnosie** e GEVEZ-1).

10. A dal da Sz. *shot* er ster-se e kinnigan Br. *lenad* (sl. GEMED 179). Br. *lenad skramm*, *skrammlenad* a ginnigfen enta.

11. Da zec'heriañ an holl sterioù en deus Gl. *itératif*, e teverer diwar *arre-*: *arreat*, *arreadek*, *arredeat* (sl. GESTL § 2216).

KIS-1221

I – LM da GE 06 07 12

Penaos e trofes Gl. **concept développé** hag **imposture notoire** en arroud-mañ : "Et il est regrettable d'avoir appelé information le concept développé par Hartley. La mesure de l' entropie informationnelle (autre imposture notoire dans ce champ que ce concept physique) est applicable aux symboles, aux signes eux-mêmes et n' a rien à voir avec la signification." ?

Graet 'm eus gant Br. **ergraf diorreet** ha **darrizhadenn mil anavezet** da c'hortoz gwell. Hemañ diwezhañ a hañval din bezañ re "colloquial".

II – LM da GE 06 07 12

Ur gudenn all: "On règle donc sur le mode de la transmission des signaux électriques les communications humaines qui, de ce fait, ne peuvent que demeurer **autoritaires, directives, unidirectionnelles**". Evit an tri diwezhañ-mañ e 'm eus graet gant Br. **aotrouniek, sturius hag unvlegn** (nemet e terefe gwelloc'h **unvlein**).

Petra eo da veno?

III – GE da LM 08 07 12

Trugarez evit da valadoù. Berr ha berr setu va evezhiadennoù :

– Da valad eus ar 06 (14 h 41) :

Gl. *concept développé par*. Galleg mennet cheuc'h... Gwell dic'hwezhañ ar gloevennad. Lezel *ergraf* gant ar brederourion ; tremen gant *keal*, d'ar muiañ gant *meizad*. Anv ebet eus *diorren* amañ : Gwell *savelañ*, *danzen* ; *diazezañ* a yafe re bell, pa venn an aozer arzaelañ.

Gl. *imposture notoire*. N'eo ket *mil anavezet* an *darrizh(adenn)*, pe neuze ne ve ket dav he diskuliañ ; tremen a rafen gant *anat* (d'an dud spiswel evel an aozer hag e lennerion !).

– Da valad eus ar 06 (15 h 27) :

aotrouniek a zibabfen ivez.

sturius OK

unidirectionnel, termen fizik ha stlenneg arveret amañ dre leterc'hañ (sl. GSTL § 4282: "transmission inidirectionnelle"); amprestañ a rafen al leterc'had : *kehent-unank* pe, gwell marteze, *unankat*.

– Da valad eus ar 07 (21 h 31). Moarvat en devo Yann-Baol amzer da lenn diouzhtu da droidigezh. Evidon ne 'm bo ket goar d'e ober kent echuiñ peurskridaozañ GEVEZ-6 (hep kontañ an daou levr all a chom da embann e 2012...). Un nebeut atersoù hag alioù a gasin dit da gentañ diouzh savboent an embanner. Da skouer : hag an aozer e unan a c'houlenn brezhonekaat e anv? menegiñ a rin ivez un nebeut reolennoù pajennaosañ (linennoù intañv hag emzivat, kedelloù anhoskus, h.a.).

KIS-1222

I – MME da YBAN 06 07 12

1. Gl. *vidimer*, Br. *kewiriañ?* (+ *vidimus / kewiriad ?*)
2. Gl. *se reconvertir dans*, Br. *dastreñ ouzh?*
3. Gl. *projection économique, démographique*, Br.?
4. Gl. *régime de la communauté (mariage)*, Br.?
5. Gl. *règle de trois*, Br.?
6. Gl. *devoir, obligation de réserve*, Br.?
7. Gl. *mouvement retardé (fizik)*, Br.?
8. Gl. *gaz réel*, Br.?
9. Gl. *promoteur (kimiezh)*, Br.?
10. Gl. *privatif*, Br.?

II – YBAN da MME 06 07 12

1. Gl. **vidimer** : "testeniañ ez eo un teul kewir gant ar skrid orin". Bez' ez eus *gwiriañ* ha *gwiriekaat*. *Gwiriañ* a reer un teul evit gouzout ez eo "gwir, reizh" ha goude en en *gwiriekaer*. Neuze : Br. *kewiriañ* a ve "lakaat da vezañ kewir" ha Br. *kewiriekaat*, testeniekaat kewirded ar skrid. Betek henn n'eus ket eus *kewiriek*, met tu zo da lavarout ez eo *kewiriek* ur skrid, pa'z eo bet diskleriet kewir gant un aotrouniezh kembeliek, da skouer siell ar maerdi. Un *teul kewiriek* zo Gl. *un document vidimé, certifié conforme*. Hag ar verb o klotañ zo *kewiriekaat*, pe *kewiriegañ*.

Ne ve ket fall da Gwion reiñ e vennoz a-zivout ar verboù en *-ekaat* hag *-egañ*.

Kudennadur a gaver ivez alies diwar adanvoù pe pennanvoù : *duañ* / *duaat*, *dourañ* / *douraat*. Evit *-ekaat* hag *-egañ* e kaver *perzhekaat* ha *perzhegañ*, *galloudekaat* ha *galloudegañ*, *bec'hiekaat* ha *bec'hiegañ*, *entalvoudekaat* hag *entalvoudegañ*, *engwerzhekaat* hag *engwerzhegañ*, *fiziekaat* ha *fiziegañ*, *hollekaat* hag *hollegañ*, ha last but not least, *brezhonekaat* ha *brezhonegañ*. Krediñ a ran gwelout daou zurc'hadur ster : an hini kentañ amplant hag an eil dedalvoud. Anat er skouer diwezhañ : *brezhonekaat* zo "lakaat da vezañ brezhonek, gounit tachenn d'ar brezhoneg" ha *brezhonegañ* zo "dedalvoud, arverañ ar brezhoneg". E berr *-ekaat* a dalvez "ledanaat, gounit tachenn" hag *-egañ* a dalvez "labourat, gounit an dachenn". Gwelomp gant hon skouerioù :

– *perzhek* zo kaout *perzh* war un diskiblezh. Ur *prantad perzhekaat* a dalvez da greskiñ ar *perzh-se*, da ledanaat tachenn ar gembeli. Evit *perzhegañ* a ve neuze "lakaat ar *perzh* dindan c'hounid = reiñ an tu d'an den *perzhek* da embreger e chem". A se *perzhegañ ur mezeg*, da skouer, zo ategañ e ouiziadur dre un testeni hag un titl a *mezeg perzheget* ;

– *galloudek* eo un den mar en deus (ur) galloud. Tu zo da greskiñ ha da c'hounit tachenn d'e c'halloud : *galloudekaat* enta. Evit gounit ar galloud-se en en *galloudeger*, evit un emvod da skouer ;

– *bec'hiekaat* arveret e fizik ha *bec'hiegañ* er vezekniezh, diwar *bec'hiek* Gl. *concentré* e fizik ha Gl. *grave* e vezekniezh. Anat ar ster "labourat, gounit an dachenn" gant *bec'hiegañ*.

Hag all.

Dibab a ran Br. *kewiriegañ* gant ar ster "testeniañ ez eo un teul kewir gant ar skrid orin", eleze Gl. *vidimer*.

2. Gl. *se reconvertir dans*: GEAK **reconvertir** *dastreñ* bn. *dastr-* ha **reconversion** *dastradur*. Evit an araoagenn e c'haller skrivañ: *an dastreñ eus un oberiadur d'unan all pe gant arver an ijinenoù dre vurezh e vez dastruet al labouradegoù e greantioù*. Evit ar stumm emodel: *emzastreñ en pe dastreñ en*, tra ken.

3. Gl. *projection économique, démographique*:

E Gl. ez eus kel a *prévision* ha hervez an aozerion e tiforc'her ar berr-, ar c'hrenn- pe an hirdermen. Komz a reer a *projection* evit ar berrdermen, a *programmation* evit ar c'hrenndermen ha a *prospective* evit an hirdermen. E Br. e c'haller degas ivez termenoù (hag an deveradoù) evel: *ervannañ, diawelout ha rakwelout, dervantañ*. Un termen nes a ve *traletodiñ* (Gl. *extrapoler*). Neuze, kinnig an termenoù-se o spizañ durc'hadurioù ster. Bepred an hevelep kudenn: keinañ ouzh ar galleg, ya, met n'eo ket e varmouzañ hag e heuliañ evel un tete o fistoulat.

4. Gl. *régime de la communauté (mariage)*: unan eus an *hanrenoù priedadel* (GEAK *régime matrimonial*). Ar *communauté* a dalvez kement-mañ: un darn eus madoù ar priedoù zo *boutin* ha rannet mar bez disparti ha dileet an hanren. Neuze e lavarfen *hanren ar boutinder*.

5. Gl. *règle de trois*: a dalvez jediñ un niver en ur c'henfeur mar anavezet tri anezho. Mechal hag arveret e vez c'hoazh an anv *reolenn an tri* (*niver pe kementad*). Al liesañ e reer gant *reolenn ar c'henfeur* Gl. *règle de proportion* pe *reolenn ar genfeuriegezh* Gl. *règle de proportionnalité*, pe c'hoazh *reolenn jediñ pevare elfenn ur c'henfeur* Gl. *calcul de la quatrième proportionnelle*, pe zoken *reolenn al liesâd e kroaz* Gl. *règle du produit en croix*.

6. Gl. *devoir, obligation de réserve*: ar redi, an dlead da chom tav, berzet groñs nep komz, nep skrid, nep emzalc'h digembezus gant embreg ar gefridi. E GEAK e roan *endalc'h a boell*. Marteze ez eo un tammig berr, an droienn o tennañ he ster eus an termen *endalc'h*? Empentiñ ur *poellez* gourel evel ar c'hembraeg *pwylledd* "discretion"? Pe c'hoazh treiñ war-du La-09 pp.270-274 ha kinnig un *endalc'h dezkelañ*.

7. Gl. *mouvement retardé* (fizik): ur fiñv c'hwimmet eo, gant ur c'hwimm leiel. Neuze *fiñv c'hwimmet ent leiel* pe, perak ket, *fiñv gorrekaet*.

8. Gl. *gaz réel*: Br. *gwerc'hel*: *aezhenn werc'hel* ≠ *aezhenn skouerel*
Gl. *gaz idéal, gaz parfait*.

9. Gl. *promoteur* (kimiezh): danvezenn ouzhpennet a gementad bihan d'un trelusker war-benn kreskiñ e weredegezh. Kinnig a ran Br. *herouezer* aa. & g. *-ioù*.

10. Gl. *privatif*: a-zivout tachennoù, adeiladoù en ur genberc'hentiezh ez eus ar gerz digen anezho, hep ar berc'hentiezh. Da skouer: *jardin privatif* Br. *liorz unkerz*. Ar Sz. a ra gant *private garden*, a zo kentoc'h *liorz prevez*.

Ur ster all ivez: gant ar Gl. *disposition privative*, eleze *exclusive* e klot ar Br. *diferadenn digen*.

E-keñver ar gramadeg e komzer eus *rakger lemel, rakger dioueriñ* Gl. *préfixe privatif*.

KIS-1223

I – GE da YBAN 09 07 12

Kent ober va mennoz, e vo dav din studiañ hollekoc'h ar c'houbladoù **-ekaat, -egañ** hag **-elaat, -elañ** (*broadelañ*), anezho ul loaz sterel prizius evit doare.

Evit a sell Gl. *discrétion* er c'hevneuziadoù *devoir de discrétion* h.a., e hañval din e lakaez da viz war an diskoulm peurgevazas gant Br. **poellez** g., termen a c'hallor arverañ distag: "*emellout gant poellez*" ha deverañ: *un emell poellezek, un hanterour poellezek* ; kemm a ve etre ar **gougelez**, perzh hiniennel, divezel hag ar **poellez**, perzh kedvuhezel, gwirel.

Martial ned ay ket da heul moarvat ; hon treid ni avat n'int liveret gant poell ofisiel ebet.

II – YBAN da GE 09 07 12

Un tun eo **poellez** da bellaat diouzh arverioù all *poell* hag ivez da gaout deveradoù a bouez. Bepred mont en tu all da zremmwel ar galleg.

KIS-1224

I – MME da YBAN 09 07 12

1. Trugarez evit da respontoù. A-zivout Gl. *obligation, droit de réserve*; n'ouzon ket penaos ne 'm boa ket gwelet Br. *endalc'h a boell* e GEAK, moarvat e oan aet re vuan e 'm enklask. Kenkoulz e kavan mirout an droienn evel m'emañ (ouzhpenn-se, emañ en arver gant Ofis ar brezhoneg, gwell enta stabilaat an dibaboù).

2. Un dra all :

Digarez, me eo adarre Br. *teul kewiriek* a glot evel ma skrivez gant Gl. *document vidimé, certifié conforme*, da lavarout eo eil ster Gl. *vidimus*; chom a ra da zec'heriañ ar ster kentañ « attestation certifiant qu'un acte a été vidimé » (kinniget e 'm boa *kewiriad*)

II – YBAN da MME 09 07 12

1. Evit ar Saint Office eo graet va mennoz. Hon c'hinnigoù zo graet evit an holl, kudenn ebet hag ar pal eo, met a-berzh un aozadur gopret e kav din e ve an onestiz vihanañ lavarout a belec'h e teu an dafar a zegasont. Ar reolenn eo e pep lec'h, ar vro-mañ lakaet er-maez. Gwashoc'h zo: alies e tispennont hon labour, evit mann ebet, nemet ober van da vezañ ar grouerion.

2. Skrivañ a rez : Dibab a ran Br. *kewiriegañ* gant ar ster "testeniañ ez eo un teul kewir gant ar skrid orin", eleze Gl. *vidimer*.

Neuze : ar Br. *kewiriegadur* zo an "testeni a lavar ez eo bet kewiriegat un teul, un akta bennak". Ar peurliesañ emañ ar c'hewiriegadur war eilad kewir an teul, hag an eilad kewiriegat er c'hiz-se a c'hell bezañ anvet *kewiriegad*, a zo ivez un eil ster da *vidimus* e Sz. hag e Gl. ivez moarvat :

{ **vidimus** (leg.) copy of a document bearing
 { an attestation that it is authentic.

Siell ar c'hewiriegadur (gant sinadur an aotrouniezh, lakaomp) zo aze evit diogeliñ : "Gwelet hon eus — *vidimus* — ar skrid orin hag e tiskleriomp ez eo kewir gantañ an eilad".

KIS-1225

I – YBAN da GE, LM, MC 11 07 12

Gortoz a raen da ersav. Kroget 'm eus da bleustriñ war an droidigezh. Sed a skrivan :

Un nebeut evezhiadennoù kent mont larkoc'h :

– Skiant ar stlennañ : ar *stlennañ* n'eo ket ar *stlenn*. Ha neuze : eus petra ez eus anv ? Ar skiant damkanel o plediñ gant ar stlenn a ve *stlennoniezh* ha ar skiant dedalvadel a ve *stlennouriezh* (o plediñ enta gant ar binvioù ivez). Ar pennad a grog gant "l'information se vend bien", hep bezañ despizet petra zo bet lakaet dindan. Lenn a ran enta evit kompren eus petore *stlenn* ez eus kel. Mar komprenan dibenn ar c'hentskrid e laka an aozer e-barzh e *science de l'information* : an danvez deroet gant al levraouegoù, hag ivez ar skoroù : al levrioù, istor al levr, h.a. + ar c'halvezderioù da geweriañ an danvez-se.

Anv an diskiblezh o plediñ gant al levraouegoù, eleze ar skiant o savelañ ar reolennoù kenurzhiañ hag ardeiñ al levraouegoù zo e Gl. *bibliothéconomie*, termen dilezet ar peurliesañ e gounid ar c'herienn *Sciences de l'information et des bibliothèques*, Sz. *library and information science*. Evit gwir e reer kentoc'h gant *sciences de l'information et de la communication*, enno an diskiblezhioù da heul : *bibliothéconomie* (ardoerezh al levraouegoù), *bibliographie* (arglask teuliadurel), *catalogage et indexation matière* (deskrivadur an

dastumadennoù), *bibliologie* (anaoudegezh al levr, an embann hag an doareoù teulioù diseurt).

Neozh, n'emañ ket an holl a-du gant bevennoù an dachenn skiantel-se. Aozerion hag aozadurioù 'zo a laka ar stlenneg e-barzh. Reoù all a ouzhpenn an ijinerezh yezhel (troerezh ameiñ gant an urzhiataer), da skouer. Er-maez eus Frañs ez eus div arbennigiezh disparti eus an *information* hag ar *communication*.

II – GE da YBAN, LM, MC 13 07 12

Da c'houzout bremañ ha talvout a ra boan embann e levr. E urzhiadañ a rin. Koulskoude diwar ar bommoù meneget dimp gant Laorañs, diwar ar pezh a lavarez te, ez eo hakr ar furm anezhañ. Hag an danvez? Eno emañ an dalc'h.

KIS-1226

I – GE da YBAN, LM, GC, MC, RAD, MME, MA 16 07 12

Distreiñ a ran war ur goulenn graet ouzhit war ar c'hevatal da reiñ da Gl. *reconnaître* e bommoù evel *un peintre reconnu, un chef-d'œuvre reconnu*, h.a.

Un evezhiadenn gentañ a rin war ar speredegzh empleget gant hevelep doare da ardaoliñ talvoudegezh d'un ober pe d'un oberour diwar niver an ardaolerion. Roparz Hemon, da skouer, n'eo ket "*un poète reconnu*", pa chom dianav d'ar brasañ niver. [Soñj 'm eus: un endervezh, pevar pe pemp bloaz 'zo, ma klasken bez Roparz Hemon, e voe respontet din gant gward ar vered: "Ah! le poète irlandais? "]. Er ster-se e kav din e tere Br. *darbenn* — kemeradur a gaver tamm pe damm gant Kb. *derbyniaf* "to admit as a member of a church, society, h.a., or to an order, privilege, h.a.": *ur barzh darbennet!* (troienn na arverfen ket evidon).

Va eil evezhiadenn a denn d'un hent all a zo da zoareañ an oberoù hag an oberourion; da vont dioutañ e sankfen e-touez an termenoù a ris ar roll (digor) anezho e La-14 85 hh: *arzerc'hek* diarver c'hoazh, a gredan (hag an deverad *darzerc'hek*, diarver a dra sur p'en govelian amañ), *anvenek*, h.a. Ar boaz e voe e Paris d'ober eus ur barzh "*le Prince des poètes*". Hiziv e kaver a-walc'h lavarout "*un poète reconnu*" — gant ur muiañ niver, na petra 'ta, na pa ve gant muianiver un intelligentzia!

Diwar vont, e sigur an termenou-se, e kaver amañ un dro da sevel verboù dibennet dre *-egañ*. Anzav ur barzh da *arzerc'hek*, da *anvenek*, h.a. zo kement hag e *arzerc'hegañ*, e *anvenegañ*...

Ur skouer all eus an dibenn-se 'm eus kejet ganti hiziv en ur sevel Gerva GEVEZ-6: "*gant aozerion 'zo e voe kirieget ar mezegadoù ergurañ*" (ar frazenn c'hallek oa enni: "*certain auteurs ont incriminé les traitements préventifs*").

Va malad betek amañ...

II – YBAN da GE 19 07 112

Trugarez evit da valad eus ar 16 07 12, a zeu da zegas sklerijenn war ar verboù en *-egañ*. Ul loaz ouzhpenn da gorvoiñ ha da finaat.

Gl. **artiste reconnu**. Talvezout a ra ez eo anavet evel arzour hag anzavet ha darbennet evel unan a bouez. "Admis pour important", eme ar Petit Robert. Gant piv avat, aze emañ an dalc'h. Tu zo da lavarout: *un artiste reconnu par ses pairs, dans la haute société, dans les milieux du marché de l'art, par le grand public*, pe zoken *un artiste mondialement reconnu*. Hag all. Neuze ez eo keñverel ar Gl. *reconnu*. Roparz Hemon, da skouer, zo ur skrivagner *reconnu* e meteier 'zo ha dianav e lec'h all. Ar Sz. a lavar *famous, well-known*. Moarvat e tere ivez (e-kichen *anvenek, arzerc'hek*): *un arzour anvek, brudek*, o lakaat derezioù, perzh (enien) gounezet: *brudek bras, brudek mat, hollvrudek* perzh debarzh: *brudet bras, brudet mat, hollvrudet*, ha marteze ivez *un arzour direndael*? Tu zo ivez da empentiñ: *anvegañ, brudegañ, hollvrudegañ*. Arsterioù a c'haller da gaout: *brudañ* un arzour, ober *bruderezh evitañ*, pe zoken *daranviñ* un arzour, ober *daranverezh evitañ*.

N'eo ket al loazioù a ra diouer. Ne chom nemet d'o arverañ o c'houzout pezh a venner eztaoliñ e brezhoneg.

KIS-1227

I – GE da LM, YBAN, MC, GC 22 07 12

Degouezhet eo ganin al levr ha kroget 'm eus d'e follennata.

Va anglevad kentañ eo siriusted ha hentenengezh labour an aozer, ivez frammadur mat e levr. Didroc'hañ a ra ur gennad obererezh resis ha deskrivañ aketus an holl gombodoù anezhañ, en ur verkañ sklaer war un dro ar c'heñverioù hag al liammoù a zo etrezo.

An diaesterioù a gavor evit treiñ al levr e brezhoneg a denn d'an hentoù dezevout piaouel d'ar brezhoneg kempred. Aesoc'h e voe moarvat labour an treiñ anezhañ en italianeg: dirak Gl. *concept, communication, information* n'en devoe an troour d'ober nemet gant It. *concetto, comunicazione, informazione*; a-dal da Gl. *connaissance* en devoe da zibab etre *cognizione, conoscenza, conoscenza*, hep kaout poan evit dibab hemañ diwezhañ. Kempleshoc'h e vije an treiñ en alamaneg: da skouer dirak Gl. *concept*, pehini eus an tri zermen Al. *Begriff, Gedanke, Vorstellung* lakaat? aes hep mar e teuje an diskoulm dre geñveriañ sterioù ketep an tri zermen klasel-se, danzeet mat war dri c'hantved. Evel an alamaneg ez a ar brezhoneg gant e hent dezhañ, dre grouiñ termenoù piaouel; e kemm ouzh an alamaneg avat, emañ c'hoazh e deroù e hent ha ne biau hanc'herieg klasel ebet e domanioù 'zo evel domani an dezevout.

Da skouer, a-dal da Gl. *concept* a gaver el levr, pe hini lakaat eus ar pevar zermen: *meizad, keal, mennoz, ergraf*? Sammañ a ranko an troour un trevell yezhour: goude dezrannañ kemeradur Gl. *concept* er c'hemeradur e kaoz, dibab etre ar pevar zermen-se an hini kevazas pe, kae da welout, luniañ ur pempet... Heñvel dra, pegoulz treiñ Gl. *information(-)* dre Br. *stlenn(-)*, ha pegoulz dre Br. *kel(-)*? ...

Nemedennek e vo moarvat an degouezhioù ma emgavo an troour dirak trevelloù eus ar seurt. Dav e vo dezhañ koulskoude kemer preder gant ar c'hemeradurioù spis a ra aozer al levr eus ar gerioù a arver, ha se hep soliañ nepred war ar c'hevatalderioù krai pourchaset gant ar geriadur-mañ geriadur.

Mikael en deus lavaret d'an aozer e c'houlennfe an droidigezh 2 pe 3 bloaz... Lavaret en deus dezhañ ivez ne embanne Preder levr ebet hep na tremenfe an destenn etre daouarn lies den. (Evit a sell emell an Ofis pe all, e kav da Mikael en deus komprenet aozer al levr n'eo ket un hent da heuliañ — nemet e vo mat koulskoude reiñ sol kevratel d'an diviz-se e mod pe vod).

Evit ar mare e rankan ar buanañ gwellañ echuiñ embann GEVEZ-6 (rakwelout a ran e vin disammet diouzh an trevell a-benn ar 15 Eost). Da c'houde e 'm bo da bleidiñ gant adembannadur studiennoù Abeozen war ar Barzhaz Breizh. A-du e choman avat evit studiañ hep gortoz un nebeut krefen poentek mar kavez diaester pe ziaester e 'z labour treiñ.

II – GE da LM, YBAN, GC, MC, RAD, GwP, Ao***, MA 26 07 12

Ne 'm eus ket amzer da lenn al levr, nemet e 'm eus prenet ul levrig all embannet gant Hachette: *Les Sciences de l'information et de la communication*, gant Alex Mucchielli (kelenner war ar stlennoniezh hag ar gehentoniezh e skol veur Montpellier-III). D'ar sell kentañ e hañval bezañ sklaer ha frammet mat.

Un dra all. Evit diskuizhañ, e 'm eus kroget da lenn ABER un hantereurvezhig bemdez. Emaon gant niverennoù 2011 evit ar mare ha tro 'm eus bet da lenn un droidigezh gant Jean-Michel Mahé. Pluennadur mat zo gantañ ha plijus eo da lenn. Dezevout a ra e frazennoù e brezhoneg — perzh dibaot e-touez ar skrivagnerion yaouank.

Poentoùigoù gramadeg ha gerluniañ en defe da adwelout. Da skouer ar c'hemmadurioù diabarzh goude **-c'h-**. Studiet eo bet ar c'hraf e La-6 61-62 ha La-17 17. Goude *sonenn+c'h*: kemmadurioù blot; goude **-lc'h** ha **-rc'h**, : **t >t, d >t**; da skouer: *bac'hded, luc'hgas, luc'hdorr, balc'hter, herberc'hti, gwerc'hted, erc'htrell*. Roparz Hemon, goude heuliañ Vallée war ar poent-se en e c'heriadurioù bihan, a zegemeras ar reolenn ha skrivañ *gwerc'hted* da skouer e GIBR (notomp e kaver *gwerc'hted* e Le Gonidec endeo, e-kichen *gwerc'hded* gwir eo).

Tri gwan all eus yezh lennegel an 20t kantved a ve mat dezhañ emzizober anezho :

- dianaout ar gewazell *mar*
- kenderc'hel d'ober gant ur "rannig" *em* (sl. an avanturioù anezhi e GIBR 701-703) ha dianaout arver unvan ar rakger *em-*
- meskañ a-wechoù arver *a* skorell hag *a* perzhenell
- na zerc'hel kont eus distagadur ar soniad [h] (war ar poent-se e chome leonek Roparz Hemon pa 'z ae da heul ar steuziadur rannyezhel anezhañ; steuziadur bet dilezet gant *Geriadur An Here* pa zalc'h kont eus ar soniad [h] en-dro).

Sk.: Aber 46 476 "*en herberc'hdi an abati*" a ve da skrivañ "*e herberc'hti an abati*"...

Gwell e kavan tremen drezout evit ober an evezhiadennoù-se. N'anavezan ket a-walc'h JMM hag, evit o c'has dezhañ war eeun, ne 'm dije ket gouezet pe furm reiñ dezho — ken kizidik eo kroc'hen Breizhiz !

KIS-1228

I – YBAN da GE 26 07 12

Ha pledet 'c'h eus gant ar c'hudennoù-mañ a yezhoniezh: *substrat*, *superstrat*, *adstrat*?

Marteze kavout ur stirann o talvezout "yezh", pehini avat? Aon 'm eus rak ar gwered klañvdi gant "yezh": *danyezh*, *dreistyezh*, *kevelyezh*? Anat ez eo *keinyezh* un dra all.

Moarvat e c'haller lavarout ez eo ar galleg hag ar saozneg (an amerikaneg) *kevelyezhoù*? Hag ar galianeg a ve *danyezh* ar galleg, tra ma ve al latin *dreistyezh* ar galianeg?

II – GE da YBAN 26 07 12

A-du ganit, ne ve ket bastus deverañ diwar *-yezh*.

Merzhomp e vez arveret Et. *-strat-* en un niver a ziskiblezhioù (douarouriezh, mezekniezh, prederouriezh, h.a.) ha ne ve ket marmouzus kaout ur gedrann vrezhonek ken neptu ha ma 'z eo *-strat-*. Perak ket *-haen-*? Gwelout a ran e ra ivez ar gembraegerion gant furmadurioù evel *is-haen...* Ur gudenn a gempouez sonel a ve dibab etre *-haen* ha *-haenad*.

E se, e rafemp gant *danhaen* pe *danhaenad*, *dreisthaen* pe *dreisthaenad* ha *kevelhaen* pe *kevelhaenad* (*kevelhaenat* eo galleg ha brezhoneg, n'eo ket *kevarzhhaenat* avat)...

Er Vezekniezh e ran gant *dindanad* (da heul Arzel Even); netra ne vir ouzhimp a ober ivez gant *danhaen(ad)* — pootaat a ra seurt heñvelsterioù en diskiblezhioù bevedel.

III – GE da YBAN, LM, GC, MC, GwP 27 07 12

Ya, ar gwellañ eo dibab ar rakger *kevel-* (en ur mare e soñjen e *kev-*, *kefaenad*, dre zamant d'ar c'hempouez sonel, hep damant d'ar ster avat). Rak emañ *kevel-* a-geñver gant *kevan-*: latin ha galianeg, latin ha germaneg, bet *kevelhaen(ad)où*, a yeas da *gevanhaen(ad)où* e rezh ar galleg, ar saozneg, h.a.

Marteze e ve gwell ober gant *-haenad* eget gant *-haen*, evit mirout nad afe [haen] da leñvenn didon en unander.

Ar pleustradoù war ar stlenneg zo levrioù kalvezel war un danvez bevennet strizh, dinoaz e kement ma kanter ar stlenneg en e live kalvezel, hep klask e veskañ gant ar brederouriezh. Armet eo ar brezhoneg evit parraat ouzh meskoù eus ar seurt dre arverañ koubladoù termenoù dispartiet fraezh : *arhent-arouez*, *areg-lavar*, *sten-son*, h.a.

Emaon o paouez lenn ur romant a gouske e-touez va levrioù abaoe un 30 vloaz : *L'Ève future*, bet skrivet en 1886 gant Villiers de L'Isle-Adam. Evit Lord Ewald, mantret gant distervezh spered ar plac'h kenedek a gare, e tiviz Edison "le Magicien du Siècle", krouiñ ur vaouez ken kaer all, dezhi avat holl berzhioù ar spered ; ar romant a-bezh zo istor dewerc'hadur an Eva nevez-se *diwar-bouez burzhudoù an tredan*, hag androadur argammedek (war 200 pajenn) spered ar brientin saoz :

“— Mais... une telle créature ne serait jamais qu'une poupée insensible et sans intelligence !

— Milord, répondit gravement Edison, je vous le jure : prenez garde qu'en la juxtaposant à son modèle et en les écoutant toutes deux, *ce ne soit pas la vivante qui vous semble la poupée*" (p. 113, en embannadur Corti 1977).

Tamm ha tamm e teu Edison da gendrec'hiñ, da andreñ, Lord Ewald, hag echuiñ a ra ar romant gant un tangwall a zistruj ar c'hased m'en doa al Lord enklozet an "Andrëide" evit treuziñ an Atlantel...

Un diouganer all eus an Oadvezh stlennegel 'm boe tro da zaremprediñ bennozh da 'm micher, na oa ket ul Lord, met ur brientin gall a rakwele un diñsad 1 km ker steuñvenn louet a zieubfe an denezh diouzh aner an devezout.

Kement hag ober, ur jaodre a gleved gwechall, ar pellgomz displeget d'ar vugale: ur c'hi-douar hir tre, pa valeer war e lost e Lyon, e harzh e Paris, hag ar skingomz: heñvel eo, nemet eo bet lamet ar c'hi. Klokaat a rafed: al lavar zo ur monedone arhentouè etre an denion; heñvel eo ar stlenneg, nemet eo bet lamet an denion. Un eorizh heñvel a eztaole Jaime Semprun, aozer al levr en doa prestet din Laorañs a-zivout *La Novlangue* (sl. La-17 130 hh.)

Ma! Poent distreiñ d'ar Gerva jamezennek-se.

IV – YBAN da GE 26 07 12

Trugarez evit *danhaen(ad)*, *dreisthaen(ad)* ha *kevelhaen(ad)* + an traoù all.

KIS-1229

I – YBAN da MME 26 08 12

Geriadur Hollek :

aéroengrangeur *nm* [*machine agricole*] aersanailher *g* -où • appareil utilisant un courant d'air pour transporter en vrac les fourrages *ardivink da zezougen a-drak ar boued chatal diwar-bouez ur redenn aer*.

aérofaneur *nm* [*aérateur d'andains*] dichoukerez *b* -ed, kentficherez *b* -ed • faneuse muni de peignes à dents souples, montées sur un tambour en rotation autour d'un axe horizontal perpendiculaire au sens d'avancement, destiné à soulever et décompresser l'andain pour favoriser son séchage. On parle aussi de préfaneuse *ficherez outi kriboù dent gwevn, stignet war un taboulin o c'hwelañ en-dro d'un ahel a-serzh d'al loc'h war-raok, a dalvez da sevel ha da zichoukañ an andelloù evit o lakaat da sec'hiñ. Kel zo ivez a gentficherez*.

II – MME da YBAN 26 08 12

Da varn diouzh an despizadur a roez evit Gl. *aéroengrangeur* e hañval din bezañ dereat da ginnig Br. *aersanailher*.

An eil benveg Gl. *aérofaneur* : diouzh an despizadur, ne welan ket e ve kalz a gemm etre labour an *aérofaneur* bremañ ha *faneuse* va yaouankiz (gaolodoù stignet ouzh un ahel a droe dre ma'z aed war-raok, hag a fiche ar foenn, d'an aer da vont drezo da virout outo a dufañ).

Kavout a reer Br. *foennerez*, *ficherez* (a zo ivez evit ar plouz, hervez ar skouerioù a 'm eus dastumet). VALLtreg a ro Br. *dizandelliñ*, Gl. *faner* & *dizandeller*, Gl. *faneuse*.

Ober a rafen kentoc'h gant Br. *aerficherez*, *aerfoennerez*.

Gwelout a ran e reer ivez anv eus *aérofaneur-andaineur*.

Un draig : Br. *taboulin* zo benel e GIBR.

E GEFIZ e roez Br. *oleeunad*, Gl. *parallaxe*. Gl. *parallactique*, Br. *oleeunadek*?

III – YBAN da MME 26 08 12

Br. *foennerez* zo un ardivink evit ar foenn. E Gl. e c'hoari an divellekaat pa na reer ket mui al liamm etre *faneuse* (Lat. *fenum* "foenn") ha *foin*. N'eo ket an degouezh e brezhoneg. Neuze e kavan gwell ober gant un termen hollek evel *ficherez*. A-du ganit evit lavarout n'eus kemm ebet etre ur *faneuse* hag un *aérofaneuse*, seul gent a se ma 'z eo an eil termen ur merk (evel Gl. *frigidaire* da skouer) tremenet er yezh voutin, met betek ur poent evelkent. A se e soñj din ez eo ar Br. *ficherez* spirus a-walc'h. Da heul, ar rakger *aer-* ne zegas netra, pa'z eo un arguzenn daranviñ. E gwir e talvez "fichañ, dichoukañ", tra ken, evel pa zichouker un destenn re stardet. Un arguzenn all zo : tra ma 'z eo kantreizh ar rakger *aer-* evit *aersanailher*, pa arverer ur redenn aer, netra eus ar seurt gant an *dichoukerez*. Ouzh ar vevenn e ve degemeradus Br. *kentficherez*, pa dremener da gentañ (ha meur a wech a wechoù hervez an hin) gant ar benveg da strewiñ ar boued chatal (foenn, plouz, leguminegi, h.a.) d'e lakaat da beursec'hiñ, kent tremenen gant un *andeller(ez)* (Gl. *andaineur*, *andaineuse*). Ar *Petit Robert* a ro evit **andain** : "ligne de foin séché, que l'on forme après le fanage et avant le ramassage (opération de l'andainage faite par un andaineur rotatif)." Neuze, mar komprenan mat, tu zo da dremen ivez goude an andelladur gant un *dizandeller* da zizober an andelloù, war-lerc'h

ur prantad glavek da skouer. Neuze e c'haller lakaat an Br. *dizandeller* e-lec'h **dichoukerez* a zo bet fardet ganin hag a ve dreistezhomm. Gwell a se. War-un dro e skarzhan *kentficherez*.

—> A-du ivez gant *taboulin* benel, daoust ma 'm eus bepred klevet ar BrE. *tabourin* gourel, evel e DBFV Ernault ivez. Sed neuze an enmoned :

aérofaneur *nm* [*aérateur d'andains*] dizandeller *g* -ioù • faneuse muni de peignes à dents souples, montées sur un tambour en rotation autour d'un axe horizontal perpendiculaire au sens d'avancement, destinée à soulever et décompresser l'andain pour favoriser son séchage *ficherez outi kriboù dent gwevn, stignet war un daboulin o c'hwelañ en-dro d'un ahel a-serzh d'al loc'h war-raok, a dalvez da sevel ha da zichoukañ an andelloù evit o lakaat da sec'hiñ.*

Evit ar Gl. *parallactique* "relatif à la parallaxe d'un astre" e rafen gant ar Br. *oleunadel*.

KIS-1230

I – YBAN da GE 26 07 12

Skrivañ a rez da Laorañs :

Ne 'm eus ket amzer da lenn al levr , nemet e 'm eus prenet ul levrig all embannet gant Hachette: *Les Sciences de l'information et de la communication*, gant Alex Mucchielli (kelenner war ar stlennoniezh hag ar gehentoniezh e skol veur Montpellier III). D'ar sell kentañ e hañval bezañ sklaer ha frammet mat.

Evit treiñ al levr e vo ret spizañ meur a dra ha da gentañ ar pezh a zo dindan ar Gl. *information* evit an aozer. E brezhoneg ez eus lies termen evel *stlenn(ad)*, *kel(ad)*, *stlennoniezh*, *stlennouriezh*. Ne gav ket din ez eus eus an diforc'h *stlenn/kel* e levr Pierre Morvan, pa lennan an enmoned **information**. Heñvel dra evit al levr a venn Laorañs treiñ, war a hañval din, gant an deroù kaset dimp gantañ. Gant ar pezh a zo bet degaset ganit, ha n'emaout ket aet pelloc'h? Pe laz treiñ neuze?

KIS-1231

I – MME da YBAN 28 07 12

1. Gl. *frein moteur*, Br. ?
2. Gl. *rayon vecteur*, Br. ?
3. Gl. *mesure abstraite*, Br. *muzul goubar, goubarel?*
4. Gl. *équipartition (de l'énergie)*, Br. *keitdasparzh (ar gremm)?*
5. Gl. *fermer un angle, une courbe*, Br. *serriñ ur c'horn, ur grommenn?*
6. Gl. *osmose inverse*, Br. *gindreleizhiñ?*
7. Gl. *financiariser*, Br. *kellidelañ?*
8. E GEAK e roez Br. *kreizus, digreizus*, Gl. *centripète, centrifuge*. N'o roez ket e GEFIZ. N'emaint ket da virout? Ne vezont ket arveret evel *kreizkerc'h, kreiztec'h?*

II – YBAN da MME 28 07 12

1. Gl. *frein moteur*: Sz. *engine brake (braking)*, Al. *Motorbremse*.

Pa baouezher a bouezañ war ar buanaer e tigrask kalz bec'h an trelosk er meskad aer + trelosk er c'hrennoù (a-wechoù e c'haller troc'hañ penn-da-benn enmont an trelosk) ha neuze, moustridigezh an aer a zevoud ul lankad arbenniat bras a-walc'h evit ma ve dalc'het ar c'harbed gant ar c'heflusker (efedusoc'h gant keñverioù kovliñ bihan). Ne "starder" netra a-benn ar fin ha diaes e kavan heuliañ ar galleg *frein moteur* (**starderez keflusker*), leterc'had darbennadus er yezh-se: Gl. *frein* "gweskenn". Ha gwell e ve Br. *gweskenn geflusker*? Marteze e terefe: Br. *lankad arbenniñ keflusker*, *lankad arbenniat keflusker*. Evel just e soñjan ivez e *lankad herzel keflusker*, *azdalc'h keflusker*. Pe c'hoazh *arbenniadezh (dre berzh) keflusker*, meztroc'het e *arbenniadezh keflusker*. Petra a soñj Gwion?

2. Gl. *rayon vecteur*: Br. *skin sturiadell*.

3. Gl. *mesure abstraite*, Br. *muzul goubar*, *goubarel*?

Er yezh voutin ez eus anv a vuzuliañ un ergorenn louer, an douar lakaomp ha tu zo da lavarout ez eo un *devezh arat* ur muzul "louer", a dalvez(e) un dra bennak evit al labourer douar. "Goubaroc'h" e oa an *hektar*, en un doare, met bremañ ne c'haller ket lavarout ez eo ur muzul ken goubar-se. Setu ur ster kentañ evit ar Gl. *mesure abstraite* Br. *muzul goubar*.

Despizadurioù arnevez ar muzuliañ zo aet larkoc'h avat ha ne reer ket mui dave d'un ergorenn "louer", hogen da deskadoù hollek a saver warno arloadurioù dezho perzhioù resis (Sl. JEDOII, p. 39). E-lec'h *mesure abstraite* e lavarer ivez *mesure d'ensemble*, *mesure ensembliste*. O vezañ ma'z eo ar *mesure-se* un arloadur e c'haller lavarout ivez e Br. *muzuliadur goubarel = muzuliadur teskad(el)*.

4. Gl. *équipartition (de l'énergie)*, Br. *keitdasparzh (ar gremm)*? Ya, delakadenn keitdasparzh ar gremm: evit ur reizhiad er c'hempouez gwrezel e kendaol pep derez dizankted en un doare kevatal er gremm hollek (*le théorème d'équirépartition de l'énergie: pour un système à l'équilibre thermique, chaque degré de liberté contribue de façon égale à l'énergie totale*).

5. Gl. *fermer un angle, une courbe*, Br. *serriñ ur c'horn, ur grommenn*? Ya, evit ar c'horn. Evit ur grommenn, ur c'helc'h da skouer, e lavarfen *klozañ*, na pa ve evit heuliañ *Geriadur Brezhoneg* an Here, enmoned kelc'h "[...] anezhañ ur grommenn gloz".

6. Gl. *osmose inverse*, Br. *gindreleizhiñ*? Ya.

7. Gl. *financiariser*, Br. *kellidelañ*? Ya.

Dres, ur goulenn evit Gwion :

quid a-zivout *kellidelañ / kellidelaat, stadelañ / stadelaat, broadelañ / broadelaat*? En testennoù, ne welan diforc'h ebet evit an daou goublad diwezhañ.

Skrivañ a rez :

« E GEAK e roez Br. *kreizus, digreizus*, Gl. *centripète, centrifuge*.
N'o roez ket e GEFIZ. N'emaint ket da virout? Ne vezont ket arveret
evel *kreizkerc'h, kreiztec'h*? »

A? Ne welan nemet *kreiztec'h* e GEAK. Gwechall e veze skrivet *kreizus* ha *digreizus* war *Emsav* (un 10 reveziadenn bennak), da heul Vallée moarvat. Hogen *kreiztec'h(adur)* a gaver ivez. Moarvat e c'haller mirout *kreizus* ha *digreizus*, gant ar ster roet gant Vallée (Introduction, XXII) evit "porté à aimer" = douget da garout → *karus* ha neuze douget da greizañ → *kreizus*. Marteze e c'haller diverzhout un durc'hadur ster goubarel, kevredadouriel, kevredadel gant an termennoù-se hag un durc'hadur ster loueroch, o tennañ d'ar fizik ha d'ar skiantoù alvezel, gant *kreiztec'h* ha *kreizkerc'h*. E-se e ve *nerzhoù kreizus ha digreizus* o c'hoari er gevredadelezh, met *nerzhoù kreizkerc'h ha kreiztec'h* o werediñ er werc'helezh alvezel.

Ali Gwion a vo deurus bras.

– EMVR-50 (Emsav 25, 1969) :

« En ur mare ma c'hoari kreñv-ouzh-kreñv war an trobarzhioù gall, ha zoken war ar parzhioù all, levezonoù estren liesseurt, stuzegezhel, armerzhel, sevenadurel, ha n'emeur ket en arvar da welout an digreizennadur o treiñ en ur **c'hreiztec'hadur** hag en un estrenekadur eus toleadoù 'zo eus an diriegezh? »

– Niv. 69 – Gwengolo 1972 : NOTENNOÙ KEVREDADEL (7)
STROLLADURIOÙ DIBAREK HA RENKADOÙ

« Strolladur ez eus pa c'hoarvez, en ur stern darnel, d'an nerzhoù **kreizus** trec'hiñ betek ur poent war an nerzhoù **digreizus**, d'an unded gounit war al liested ha d'an Nioù oberiat kenstagus kaout lañs war an Nioù kenforc'hus hag ar c'heñverioù diseurt ouzh an hentez. »

III – GE da YBAN, MME, *Geriadur Hollek*

Un nebeut notennoù da heul an eskemm etre Martial ha Yann-Baol :

- Gl. *frein-moteur*, Sz. *engine-brake -ing*, Al. *Motorbremse*, termenoù kalvezel bet luniet dre araezadoù yezh ar pemdez, eleze kentoc'h diwar an damant d'ar verded ha d'an deouezañ kentizhek eget e disoc'h un dezrannañ poellel. Mirout a rafen termenoù resis evel *lankad arbenniat*, *arbenniadezh keflusker* evit an imbours'hvaoù. War an hent avat e klaskfen un termen teir pe peder leñvenn evel m'o deus graet an allyezherion : *kefluskharz*, *kefluskharp*, *kefluskharziñ*, *kelfuskharpañ*, *kefluskarouar*...

Er Vezekniezh e vez arveret kalzik ur c'heal nes (Gl. *freinage*, Sz. *frenation*), a ginnigan dec'heriañ dre Br. *gevennañ* (Kb. *gefynnu*, ? hBr. *goui-*, sl. DGVB 179).

- Gl. *financialiser*, termen digennevin din ! Koulskoude, a-zivout *-elañ / -elaat* e krogan da zont tamm ha tamm eus an nivlenn, war boentoù 'zo da nebeutañ.

Gant *-aat* e tiverzhan un argerzh enien (dont/lakaat da vezañ) : *brezhonekaat*, "kemmañ furm yezhel un divoud" ;

Gant *-añ* un argerzh kemplesoc'h, ezien : kemmañ keñverioù an divoud gant an amveziadoù : *brezhonegañ* "kemer keñverioù yezhel all ouzh ar bed, an dud". Dezrann heñvel evit *broelañ*. (Notomp e kinnig RH *broadiñ* a-dal da Gl. *nationaliser*).

Evel just e rankimp kenderc'hel da erc'hwiliañ an arverioù, evit kas pelloc'h an dezrann...

Emaon o tegemerout hoc'h eskemm eus ar beure-mañ. Ya d'an damant d'ar verded !

Kenderc'hel a ran :

- Diaezus ar verañ *kreizkerc'h*, tost da *kreiz kerc'hell*... Boas on d'ober gant ar c'houblad *kreiztec'h / kreiztizh*; diouzh ret, evel just, e kemmin boaz... Merkomp n'omp ket endalc'het da heuliañ ar galleg en arverioù leterc'hadel eus ar gerioù-se.

Digarez an diglot ha diechu eo ar respont-mañ. Tizh a glaskan kemer gant GEVEZ-6, en ur ziwall diouzh ar burn-out...

IV – MME da YBAN 30 07 12

- A-zivout GEAK *kreizus / digreizus* e taveen da vellad *force*.
- Evit Gl. *frein moteur* e kav din e ve Br. *azdalc'h keflusker* ar c'herienn wellañ, dre ma'z eo berr ha heson (5 silabenn, div ouzhpenn ar galleg). Un droienn eus ar yezh voutin eo deuet da vezañ.
- Daoust ha Br. *skin sturiadell* a dalvez ivez er steredoniezh?
- E GEFIZ e roez Br. *gwask osmotek*, Gl. *pression osmotique*. Ne welan ket e ve bet arveret *treleizhel*. Ha lec'h zo dezhañ? Ha *gwask treleizhel* a ve degemeradus ivez?
- Gl. *rayon d'action*, Br.? (disoñjet ganin e 'm c'hasadenn diwezhañ, digarez). Gl. *rayon d'action*, Br. *hed gwerediñ*?

V – YBAN da MME 30 07 12

OK! Da heul *Emsav* evit ar sell kevredadour.

Laouen e vin o kaout ali Gwion. Met perak ket *azdalc'h keflusker*.

- Ya: Br. *skin sturiadell* e jedoniezh hag er steredoniezh, nad eo nemet jedoniezh.
- Gl. *pression osmotique*: Br. *grenn g. -où* = *gwask osmotek* (La-09, p. 138). Br. *gwask treleizhel*, perak ket, met a-walc'h zo moarvat gant *grenn*.

- Gl. *rayon d'action*: liessteriek eo an droienn-se, eus an hed a c'hell ur vag pe un nijerez tizhout Br. *hed treizh*, dre *amgant* un embregerezh Br. *taread greantel un embregerezh* pe Br. *amgant obererezh* ul levierezh, betek ar pellder a c'hell ur fuc'hell tizhout Br. *hed-taol*, *hed-tenn* (Gl. *portée* ivez). Menegomp an adanvoù *hirhedtaol*, *krennedtaol*, *berrhedtaol*. Ha mennozioù all a ve gant Gwion?

VI – GE da YBAN, MMA, *Geriadur Hollek*

Amañ e tiantellan !

Va c'hinnig oa hini ar blenier deboner: chom antellet en ur baouez a vuanaat war-benn leiaat an tizh.

Diouzh an hevelep savboent ez intentan dindan *harz keflusker* kement ha "herzel ar c'heflusker", *skurz keflusker* hag *azdalc'h keflusker* evel "mirout ouzh a c'heflusker a dreiñ", pezh a zo nesoc'h d'ar c'heal, na ro ket avat da c'houzout dre be galvezad — hep lakaat e penn kont ponnerded sonel an termenou-se, anezhi skurz ouzh o arver...

VII – YBAN da GE 30 07 12

Skrivañ a rez :

→ Br. *azdalc'h keflusker* zo skañvoc'h dija, evitañ da enderc'hel 10 kensonenn c'hoazh.

Dres, perak na zeverañ eus *antell-*. Derc'hel da vont hep pouezañ ken war ar buanaer, hep diantellañ evelkent. Arouarekaat dre araez an antellañ, an antellañ o talvoud da herzel ouzh an tizh: *antellharziñ* pe, dre arverañ ar verb deveret diwar *gourzh*: *antellourzhañ* — 4 leñvenn ha 5 kensonenn.

Evel reizh ez eo ret bezañ antellet evit ma ve gorrekaet ar c'harbed pa baouezer a bouezañ war ar buanaer, anez ne c'hellfe ket ar c'heflusker c'hoari e roll arbenniat dre berzh moustridigezh an aer. Hogen tu zo da dremen an tizh dindan, digreskiñ ar c'heñver kovliñ evit ma ve brasoc'h al lankad arbenniat.

Hag evit se eo dav *diantellañ* da gentañ. Iskis e kavan *antellharziñ*, rak ret eo bezañ antellet ivez evit buanaat.

Ha kinnigadus e ve **harz keflusker** (Vallée sup **frein**) ? Pe *skurz keflusker* ?

VIII – YBAN da GE 31 07 12

Amprestañ Kb. *rhwystr* ?

Neuze Br. *rouestr keflusker* Gl. *frein moteur*, Br. *aerrouestr*
Gl. *aérofrein* ?

IX – GE da MME, YBAN, *Geriadur Hollek* – 31 07 12

Dioueriñ a ra bepred un termen brezhonek eeun, berr, aes da zeverañ, a-gevatal da Gl. *frein* er c'hemeradur treloc'hel. Ne gav ket din e tere Br. *starderez* enta (a chom ur ger eus ar yezh voutin). Diaes e ve amprestañ Kb. *rhwystr*, pa gaver e geveleb Br. *rouestl* endeo gant durc'hadurioù hag arverioù all...

Anterin e chom ar gudenn, da 'm meno. Kembreiz n'o deus ket souldommet o neuron pa reont gant *brêc* !

X – GE da YBAN 01 08 12

Diouzh va zu e 'm eus furchet dre Google ha kavet an arroud. Daveiñ a ra Fleuriot da *Vocabulaire Vieux-Breton*, ma lennan: **Fruinn**, *frein*, Gl(ose) *frenum* (in Ox. 2). E hKb. e kaver ivez *fruin* aet da Kb. **ffrwyn** *eb. g.* Dezneuziet e ve e Br. *frouenn* b., pe *frouen* g. (o vezañ ma oa La. *frenum* nepreizh, e chom neuennus ar reizh e kembraeg — marteze eo gwell dibab ar gourel evit na gaout kemmadurioù, mar degemeromp ar ger e ve eeunoc'h *frouen keflusker* eget *frouenn geflusker*)

Petra a soñjez?

XI – YBAN da GE 01 08 12

Gwelet 'm boa ivez ar **(F)RUINN**-se ivez. Kevret daou restr ma vo kavet daveoù.

Ya, gwell degas gwad nevez war an dachenn ha Br. **frouen** g. **-où** zo berr. A-benn ar fin e tistroer d'al leterc'had empentet en deroù : *gveskenn geflusker*, nemet ez eo gwell. Neuze e c'haller empentiñ : **frouenañ, frouener, frouenell, aerfrouen, frouen keflusker**... Gwelout a ran kezeg galloudezh va c'harr rañjennet dre c'hoari war ar frouen.

KIS-1232

I – MME da YBAN 01 08 12

Ur goulenn : e GEFIZ ez poa graet gant Br. *gorrekadur tredanwarellet*.
Ha war an hevelep tachenn emañ, pe ret eo erc'hlec'hiañ outañ *frouenadur tredanwarellet*?

II – YBAN da MME, GE, *Geriadur hollek* 02 08 12

Ar *gorrekadur tredanwarellet* zo un doare da sevel ur **frouen** (diwall ouzh ar reizhskrivadur). E-se eo ret mirout an termenoù-se, rak ar *gorrekadur tredanwarellet* a c'hell bezañ arveret e lec'h all, estreget *frouenadur* ar sammorelloù, da skouer. E berr e c'haller lavarout ez eo ar *frouenadur tredanwarellet* un dedalvezadur eus ar *gorrekadur tredanwarellet*.

En ur *geriadur* :

ralentissement électromagnétique : *gorrekadur tredanwarellet*
(*sl. frouenadur tredanwarellet*)

ralentisseur électromagnétique : *gorrekaer tredanwarellet* (*sl. frouener tredanwarellet*)

frein électromagnétique : *frouen tredanwarellel, frouener tredanwarellel*
(sl. *gorrekaer tredanwarellel*)

freinage électromagnétique : *frouenadur tredanwarellel* (sl. *gorrekadur tredanwarellel*)

Da 'm meno e c'haller ivez ouzhpennañ *frouener* evit an trevnadur Gl. *frein*, rak *frouen* a c'hell bezañ komprenet ivez evel ar Sz. *braking*, Gl. *freinage*, eleze an ober.

Dres evel ma 'z eo ret mirout ivez an termenouñ *lankad arbenniat keflusker, arbenniadezh keflusker*, rak termenouñ goubarel ha damkanel ez int, o deus o lec'h en ur pennad da zisplegañ petra eo ar *frouen(adur) keflusker*.

III – GE da YBAN, MME, *Geriadur Hollek* 02 08 12

Anat all, evel pep nevezdeued en deus Br. *frouen* da gavout e blas ha ned eur ket evit e verkañ dezhañ en a-raok gant resister. Koulskoude, e kav din e vo gwell e zerc'hel en dachenn alvezel, treloc'hel zoken. Ar c'hemm a ziskouezez etre *gorrekadur* ha *frouenadur tredanwarellel* en diskouez a-walc'h. Heñvel dra n'en defe *frouen-* netra d'ober e domani ar beved ha nebeutoc'h c'hoazh e hini ar bred. Sl. e GEVEZ-6, meneg al loazioù o neriñ e amgant keñverek :

inhibition ◇ **inhibition** ◇ **heudiñ, heudadur** g., **heuderezh** g.

termen hollek arveret e lies diskiblezh evel heñvelster da *leiaat, gevennañ, gorrekaat, skoilhañ, tolc'hañ, herzel, astaliñ, ezniñvañ, skurziñ*
(sl. *désinhibition, inhibiteur*)

Evel just, termenouñ kalvezel resis evel *lankad arbenniat*, h.a. zo da zerc'hel en o domani. Puilh eo al loazioù predenek hag hon emzalc'h n'en deus netra da welout gant pizhderioù gouarnamant Paris a-dal da PSA ha Doux !

KIS-1233

I – MME da GE 31 07 12

Moarvat va lizher diwezhañ, pe eildiwezhañ, stag ouzh ar geriadur. Mont a rank da voulañ gant dibenn miz Eost a-benn dont e gouloù e koulz evit saloñs al levrioù Karaez.

Evir gwir ez eo mall din echuiñ rak en tu all da skuizh on aet ha fallaat a ra va daoulagad o labourat ouzh ar skramm re hir amzer...

Un tamm troc'h a rin goude, kement ha divec'hiañ va spered, hag adnerzhañ evit pegañ en un dra all.

Mil drugarez hag ouzhpenn a zlean dit evit bezañ bet kemeret amzer da respont da 'm goulennoù (ouzhpenn 120 lizherad anezho !). A-dra-sur ne c'helljen ket bezañ pledet gant an domanioù skiantel a 'm eus bet sikour diwar o fenn diganit ha digant Yann-Baol. Hep kontañ ar stummadur eo bet evidon hon holl eskemmoù.

Goulennoù

1. Vallée (mellad *fort* da skouer) a geveneb Gl. *sens actuel, sens potentiel*. Penaos treiñ? *ster gweredel, ster galloudel?*

2. Ober a reer gant Br. *estoueat*, Gl. *dépendant* (ouzh an dramm, ha.). Mui-ouzh-mui e klever an droienn *personnes âgées dépendantes*, hag udb. 'c'h eus da ginnig?

3. Gl. *adhérence à la route (pneu)*, Br. *glenusted ouzh an hent?*
4. Gl. *hyperbarie*, Br. *gouramwaskerezh*; + *médecine hyperbarique*, *médecin hyperbariste*, Br.?
5. Gl. *feston gingival*, Br.?
6. Gl. *néophobie*, Br. *nevezarur?*
7. Gl. *système limbique*, Br.?
8. Gl. *lobotomie*, *lobotomiser*, Br.?
9. Gl. Ober a reer gant Br. *anamzerel*, Gl. *intemporel*. Br. *anamzer*, Gl. *atemporel*. Ha Gl. *achronique?* (Qui ne tient pas compte du temps, de la durée, Larousse; hors du temps TLF).
10. Gl. *abstracteur*, Br. *goubarer?*
11. Ne welan ket e 'z pe lakaet Gl. *adiaphorèse* e GEVEZ. Hag un termen dispredet ez eus anezhañ? (cf. Br. *anc'hwez?*)
12. Soñjet 'm eus ober gant Br. *diberzhiañ* evit Gl. *s'abstenir*, *refuser de participer*, *abstention*, *ha*. (e degouezhioù zo). Pe ster en deus er frazenn-mañ (Emsav 128/12)? : "Mar lam Le Roy Ladurie pep brient digant mab-den evit e **ziberzhiañ** en ergorennoù ken meradus ha forzh petore danvez gouiziel all, ar re all a ra eus al lavar ur vaezienn dizalc'h diouzh mab-den."

II – GE da MME, YBAN, *Geriadur Hollek* 31 07 12

Trugarez evit da lizher. Respont a rin buan, rak endalc'het on da echuiñ GEVEZ-6 er miz-mañ.

1. Ya, ar ster prederourel zo gant geriennoù Vallée: *gweredel*, *galloudel*.
2. Br. *amzalc'hiat*, sl. GEVEZ-4 627 (-3).
3. Termenoù kalvezel zo da ziferañ amañ. Gl. *adhérer* zo dezhañ daou gemeradur: 1) bezañ stag evel ur skritell ouzh ur voger, 2) bezañ harp hep risklañ evel un anro war an hent. Er vezekniezh e ran gant *glenañ* er c'hemeradur 1). Moarvat e vo gwell ober gant ur verb all evit ar

c'hemeradur 2). Daou dermen hBr. *craf* & *crap* a bourchasfe danvez, en o ster henvrezhonek avat, rak Br. *krafañ*, *krapañ* o deus sterioù all er yezh voutin. Hag adarveret e vo Br. *krafañ* en e ster henvrezhonek? Arverioù nes d'ar ster henvrezhonek zo endeo er yezh lennegel (*kraf*) ha hiziv (*ergraf*, *argraf*). Ali Yann-Baol?

4. Setu ar melladoù *hyperbare* hag *hyberbarie* e GEVEZ-6 :

hyperbare, hyperbarique ◇ **hyperbaric** ◇ **uc'hamwask** aa.

dindan amwask uhel, da skouer pa reer kel eus ar gwask e-barzh al lec'hioù kloz m'emañ ar bevedeg, evel ar c'haelogoù (sl. *caissons* : *maladie des* ~, *oxygénothérapie, hypobare*)

hyperbarie, hyperbarisme ◇ **hyperbarism** ◇ **uc'hamwask** g.

uheladur an amwask (sl. *oxygénothérapie*)

5. Gl. *feston gingival* zo anvad riblenn ar vunsun, dezhi stumm un heuliad gwarenoù. Ne gav ket din e ve bet pledet gant an termen e brezhonek. Pe 1) dibab unan a-douez ar teskad termenou arveret da envel riblenn anaret ur park, *glizenn vunsun(el)* da skouer, pe 2) amprestañ an termen gallek (ha Sz. *festoon*) deveret e unan diwar *fest*, bezant e brezhoneg evel er yezhoù amezek : *feston munsun(el)*? Anzav a ran e kavfen gwell an diskoulm 1).

6. Gl. *néophobie, misonéisme* (intentet evel heñvelster). N'eo ket un arur, met un erez. Evit an eil kedrann eo *-kaz* a zere : *nevezkaz* ; deverad : *nevezkazour*.

7. Anvad all ar furmadur anvet c'hoazh *gyrus cinguli, circonvolution limbique*, sl. GEVEZ-3 367.

8. Oberatadenn dilezet hiziv (gwezh bredvezegel ha... soviedel). Istorel an termen enta : pe *tolbezennenbenañ* pe *lobotomiñ*. An oberatadenn all, *lobectomie*, bet arloet ivez ouzh an empenn, a vez gwezhiet c'hoazh war ar skevent : *tolbezennenezvenañ*.

9. Lakaet er-maez Gl. *atemporel* (Gramadeg : *anamzerel*), e hañval bezañ istorel an termenou all. Ur c'hevatal da Gl. *intemporel* a voe arveret da heul Vallée ; Br. *treamzerel*... Ur furm vrezhonek all a gouezh er sterva-se : *ec'hamzerel* — chom a rafe un arver da gavout evitañ.

10. Termen all aet diarver pe arveret nebeut kaer. Br. *goubarer*, ya.

11. Ma n'eo ket dilezet Gl. *adiaphorèse*, ne vez ket arveret alies. Br. *c'hwezanvorc'h*, *c'hwezhesk*.

12. En Emsav 128 12, e lennan *dibezhiañ* ha n'eo ket *diberzhiañ*! An un kammlenn er RENABL... Br. *diberzhiañ* a gomprenan evel "paouez pe ober paouez a berzhiañ".

III – YBAN da GE, MME 01 08 12

E GEFIZ e ran gant *glenañ*, *glenadur*. Neuze evit a sell ar fizik: Gl. *adhérence* Br. *glenañ*, *glenadur*. Ret eo merzhout: keit ha ma n'eus fiñv ebet e komzer eus Gl. *adhérence* hag adalek ar mare ma fiñv al loc'hell e komzer eus Gl. *frottement*. A se ez eo brasoc'h ar *gwezhiader glenañ* eget ar *gwezhiader rimiañ*.

Kement-se lavaret, hañval ganin ez eo *adhérence du pneu à la route* un droienn eus ar yezh voutin ha n'eo ket eus ar fizik. Neoazh, kenkoulz ober gant *glenadur an anro ouzh an hent*, pe eus *glenusted an anro ouzh an hent*, rak ar pezh a ambreder eo e chom an anro war an hent hep riklañ hag hep dibradañ. Ne gav ket din e tere *kraf* ha *krap*.

IV – GE da YBAN, MME, *Geriadur Hollek* 03, 08 12

Digarez, lec'hiet 'm boa da notenn a-z Gl. *adhérence* e domani ar vezekniezh. Buan ez aen ha ne 'm boa ket merzhet e oa div advalad stag.

Evit respont da Martial e 'm boa soliet war an devoud ha war an diskoulm a ro Sz. *to grip the road*.

KIS-1234

I – GwP da GE 26 07 12

Da gentañ penn, digarez da skrivañ dit gant kement a zale, goude kement a vizioù. E Brussels e 'm eus kendalc'het gant va studioù ar bloavezh-mañ. Ranket 'm eus labourat start eus miz Gwengolo betek Mezheven. Hag evit bezañ onest ne 'm eus ket pledet kalz gant al labourioù kroget war ar GH: morse ne 'm eus bet kement a labour en universited.

Echu ganin va aotreegezh istor ha va aotreegezh prederouriezh. Adalek miz Gwengolo e krogin gant ur vestriezh en istor ha gant unan all e prederouriezh. Enskrivet e vin e Brest, ma vevin ivez. Met da heul e fell din distreiñ da Brussels pe mont da Kent pe Leuven evit kenderc'hel gant va studioù. Kinniget ez eus bet din yalc'hadoù ha plasoù en universitedoù Belgia. Met o c'hortoz, labour a chom.

Evel ma 'c'h eus merzhet — moarvat — hon eus dale en *Nidiad*. Evit abegoù liesurt n'omp ket deuet a-benn da gemer ul lusk labour azas. Er mare-mañ e labouran gant Malo da asdstagañ ouzh ul lusk "reizh". Fiziañs 'm eus: dont a raïmp a-benn da gas deoc'h skouerennoù nevez eus *Nidiad*. Daoust ma 'z eus un disrann etre amzer ar preder hag amzer an embann e rankomp adkavout ul lusk dereat.

Ouzhpenn al labour imbourc'h ha skritur "nidiadel" e 'm eus pledet gant ur raktres all. Abaoe krouidigezh an *Nidiad* hon eus bet tro da gejañ gant tud a

hañvale bezañ deuriet gant hon studiadennoù met na gomzent ket brezhoneg. Ha meur a wech e 'm eus goulennet outo "Mar befe kavet evidoc'h un hegoulz evit deskiñ brezhoneg, ha deuriet e vefec'h? ". "Ya" a veze respontet an aliesañ.

Setu ma 'm eus klasket — gant harp Malo ha Ronan an Déroff — aozañ kentelioù brezhoneg dereat e Brest. Abaoe dilun ha betek digwener e kenteliomp ar brezhoneg. Ronan, skoazellet gant Malo, a gelenn ar yezh hag ober a ran war-dro istor ar yezh hag ar vro ouzhpenn da bod ha boued Ronan hag hon "studierion". Kelennet e vez e-pad peder eurvezh bemdez. Ur sizhunvezh kentelioù n'eo ket kalz, met ret eo kregiñ dre un hent pe un all.

Evit an taol pleustr-mañ e krogomp gant daou zen er c'hentelioù. Mar bezomp laouen eus an disoc'h, ez aozimp ur sizunvezh all gant dek den all prest da zeskiñ brezhoneg.

Laouen tre on o kenlabourat gant Ronan. Ul labour dreist a ra amañ gant ar c'hentelioù ha va harpañ a ra da vont war raok.

Brav ar bed ganit emichañs. Laouen e vin o kaout keloù eus Kastellin mar bez amzer ganit. Adlakaet 'm eus va fri en hon eskemmoù diwezhañ a-zivout istor an universitedoù hag ar ger *kevanolc'h*. Un nebeut goulennoù/evezhiadennoù 'm bo da gas dit. Met evel just, mar bez re a labour ganit, arabat dit kaout aon gortoz a-raok respont da 'm c'hemennad.

II – GwP da GE 02 08 12

Mat eo tremenet ar sizhunvezh kentelioù. Brav tre eo bet zoken ! Barregezh diougone! Ronan zo bet priziet gant ar studierion. Klasket hon eus frammañ ar c'hentelioù evel henn :

- istor ar yezh, kelennet ganin ha harpet gant Malo,
- gramadeg hag arver ar brezhoneg kelennet gant Ronan ha harpet gant Malo.

Awenet omp bet gant ar c'helenn universitel alaman : ur c'helenner hag ur *Wissenschaftlicher Assistent*. Plijet eo bet ar berzhidi gant perzh ha talm nerzhaouek ar c'helenn.

Fellout a ra dezho kenderc'hel gant studi ar yezh. A-benn nebeut e kasin dezho roll al levrioù embannet gant Preder.

Studiañ a reont an istor krennamzerel, al lizheregouriezh skandinavek, istor ar yezhoù: David Floch a studi an Uhelgrennamzer e Breizh hag e Frañs. Marion Poilvez a ra un doktorelezh "Viking ha Medieval Norse Studies" a-zivout ar Sagaoù en universited Reykjavik. Deuriet int bet gant kudennadurioù — Preder ha *Nidiad* — hon eus kinniget dezho.

Goude berzh an taol pleustr kelennadurel-mañ e klaskimp adsevel ur prantad stummañ all ganto ha gant strolladoù nevezidi all: ur bodad all a lavar bezañ prest da gregiñ e-barzh endeo.

Er mare-mañ e kendalc'han gant va imbourc'hioù ha va labour evit an *Nidiad*. Dale zo ganimp met ne fell ket din embann traoù skrivet pe troet buan ha buan.

D'an 10 a viz Gouere e vin en Oriant evit prezegenniñ a-zivout ar grouidigezh e brezhoneg. Pierrette Kermoal ha Tudual Huon zo bet pedet ivez da gemer perzh er gaozeadenn. Ne 'm eus ket kalz a spi pa vezan pedet da c'houelioù folklorek evel ar gouel etrekeltiek. Evel boaz: deomp 'ta ha gwelet 'vo!

Brav ar bed ganit emichañs! Evel boaz: kas keloù pa c'hellez, lennet e vo gant plijadur.

III – GwP da GE 28 08 12

Da gentañ penn, trugarez evit da ginnig a-zivout ar gelaouenn *Stur*. Laouen e vin o lakaat va fri e-barzh: spletus e vo evit ar studiadenn a vennan skrivañ.

A-benn nebeut e respontin hiroc'h da valadoù a 'c'h eus kaset din a-zivout ar GEHOLL hag a-zivout *Nidiad*. Trugarez evit da alioù ha da soñj diwar da lennadennoù. Prizius tre, evel boaz. Ersaviñ a rin ivez a-zivout da gaoz tro-dro da Heidegger. Evit an ampoent e fell din kas dit pezh a skriven pa 'm eus degemeret da valadoù.

Ne 'm eus ket roet kalz keloù a-hed va bloavezh studi e Brussels, met n'en deus ket miret ouzhin a genderc'hel da brederiañ a-zivout hon eskemmoù diwezhañ, dreist holl hon eskemmoù tro-dro d'ar ger *kevanolc'h*.

Ur devoud a anzavemp en eskemmoù-se : perzh hunvreel al lec'h, ma n'eo ket al load, anvet *kevanolc'h*. Hag eus ul lec'h evel-se e vo un devezh bennak? Ha gallout a raïmp buheziñ un eilsavelidigezh eus an uhelvennad a voe hini an universitedoù?

Ar bed arnevez hon c'heñver gant ur gwirvoud diaes da asantiñ dezhañ er vuhez pemdeziek : sujidigezh ar bed universitedel dindan veli an divizoù armerzhel. Neuze, hon hunvre a emgeñver ouzh ur gwirvoud. Hag ur spered evel an hini a laka Preder hag an Nidiad da vevañ zo termenet evel un emzalc'h derc'helour. E kombodoù un daelerezh chin tre e vezomp renket : ur bed beziat a-enep ur bed hunvreet. Met n'eo ket gwall dereat an kez daelerezh. Gouzout a reomp mat n'eo ket didreuzadus an harz etre hon bed hag hon hunvreoù. *Hon* bed eo dreist holl peogwir e hunvreomp.

Met distroomp davit dodenn ar c'hevanolc'h ha — resisoc'h — davit hon goulennoù. Daoust ha gwelout a raïmp ul lec'h evel ar c'hevanolc'h un devezh bennak? Penaos e lakaat e pleustr pe zoken e grouiñ? Ha setu dres an diac'hinad : penaos mennout krouiñ ul lec'h a glaskomp, a holc'homp? Penaos sevel pezh na anavezomp ket c'hoazh? Penaos distagañ an diglevet? Deroù ur respont, pe un hent, a c'hellomp kavout en un devoud hon eus meneget alies tre : an universited.

E koulz ar bloavezh tremenet e 'm eus pledet kalz gant istor stadoù Europa hag istor o ensavadurioù. Ha gallet 'm eus lakaat va fri donoc'h en istor an universitedoù. Pa lennen an dielloù hag ar skridoù savet tro-dro d'o savadur e 'm eus gallet merzhout un nebeud traoù a c'hell hon deuriañ evit hon imbourc'h :

1. Ne gomzer ket a *grouidigezh* pe a *ziabezidigezh*. Deiziadoù hon eus (da skouer, Bologna e 1088) met n'int nemet binvioù labour hag imbourc'h. An deziad-se a vez peurliesañ arveret war ziazez deziad ur builh pabel pe un destenn all. Da skouer, an destenn a arveromp evit studiañ ganedigezh universited Paris zo akta Robert de Courçon (kannad ar pab e Paris) a ro e reolenn d'an kez universited (reolenn a-zivout buhez ar studierion, o lennadennoù, hag all...).
2. Mar lennomp mat an testennoù hag an dielloù e verzhipp darempredoù deurus tre gant gerioù ar Grennamzer. Da gentañ penn, biken ne lennimp pe ne zeuimp dirak un emouez universitedel e komzoù

studierion pe kelennerion an universited : ne zisklerier ket bezañ an *universitas* adalek un destenn pe un akta. An *universitas* zo un emzalc'h a-raok bezañ ul lec'h, neuze kavodus eo an emzalc'h-se a-raok prof un akta pe ur builh gant un pab. Etre buhez ur studier e 1087 e Bologna ha buhez ur studier e 1088 e Bologna ne verzher ket kalz a ziforc'hioù. E imbourc'h hag e ergezh zo chomet an hevelep hini ha ned eus ket bet ezhomm eus un destenn evit kendrec'hiñ e studiadenn.

3. Ar gerioù latin a c'hell hon harpañ e komprenidigezh ar darvoud universitedel ha meizadur ar bed, gwir bedouriezh ar yezh latin a c'hell hon hentañ war-du ur wirionez bennak eus an darvoud universitedel. E latin, pa gomzer eus krouidigezh ul lec'h, pe un ensavadur, e veze arveret ar verboù *condo*, *fondo* pe *sustento*, evel m'hon devoa gwelet en *Nidiad 6* (Pennad : "Trec'h Kartago"). Met n'eo ket dres an kez gerioù hon harpo : setu verboù tadel pe mammel tre, a zave d'un oberenn krouidigezhel o vezañ tost bevedel pe personelaet. Ganedigezh an *universitas* zo un darvoud hag un anadenn europat re ledan evit bezañ oberenn daouarn un tad nemetken. Ar gerioù latin hon harpo evit an imbourc'h zo gerioù arveret er Grennamzer : *fondatio* ha *consecratio*. Ar *fondatio* evit an universited zo ar mare loc'hañ. Ar *consecratio* zo disoc'h un ergezh loc'het en un dremenad didizhadus.

Troc'hig : Bremañ e klaskin displegañ ha fetisaat an diforc'hidigezh-mañ gant ar skouer universitedel hag ar skouer stadel.

Un uhelvennad all a genvevas gant uhelvennad an universited, a anavezaz an hevelep prantadoù a zreistelezh kement a ziskar : an uhelvennad impalaerel. Ne gomzan ket amañ eus mennozioù trevadennel ar maread kempred, met eus mennoz an Impalaeriezh Santel loc'het gant Karl Veur, kadarnaet gant Karl V ha diskaret gant al luskad arnevez (Luther, Calvin hag Henry VIII) hag an dispac'h gall. Amañ ne fell ket din ober meuleudi ur reizhiad c'hladdalc'hel met sklaeraat ganedigezh an universitedoù gant ganedigezh ar stadoù arnevez.

Un hent zo bet savet eus dibenn unaniezh impalaeriezh Karl Veur (c'hoarvezet goude emglev Verdun) betek impalaeriezh ar familh Bourgogne-Habsburg. An hent-se zo bet treset gant ur youl sevel europat. Met mar sellomp mat kentañ penn ar vazh, kreiz ar Grennamzer, ned eus netra evit harpañ uhelvennad un impalaer hag eus an tu all an Impalaeriezh zo deuet da

vezañ un avantur na c'haller ket nac'h er c'hoari diplomatel europat. Tremenet omp eus netra da bep tra, met ne reer ket an kez tremenadenn hep netra en deroù, ne saver ket un impalaeriezh *ex nihilo*. Evit sevel ar riez impalaerel e rankas an tiegezh Bourgogne ha Habsburg bodañ dindan e vanniel tierned, poblañsoù a c'halle bevañ a-gevret. Kenglotusted an tiriadoù bodet, unvaniezh o c'hoant hag o youl sevel a zeraoue an hent impalaerel, a voe *fundatio* an impalaeriezh. An Impalaeriezh savet gant nerzh an tiegezhioù Bourgogne hag Habsburg a ziwanas pezh oa diwanadus, a voe *consecratio* ar striv bevañ hag ober deraouet e kreiz ar Grennamzer.

Ar *consecratio* zo anv latin ul lamm doareadel graet gant ur mennoz pe un oberenn denel. Met ar mennoz universitedel pe impalaerel zo dizeiziadus en e loc'h hag en e zeroù. Ar *fundatio* zo un deraouiñ met dic'hallus eo dimp merkañ an deroù-se en amzer: kollet eo al loc'h e limboù un tremened a ziank dirak an istorour, rak pep darvoud diskouezet evel bon a c'hell daveiñ d'un awen gent all, an kez awen a zave d'un awen all, hag all. An ensavadur impalaerel hag an ensavadur universitedel europat zo ur *consecratio* diwanet diwar elfennoù ur *fundatio* bennakaet o vezañ un hollad darvoudegezhioù kenglotus. Ar pellder digredadus etre soliadur leterc'hadel un uhelvennad impalaerel ha gouestlidigezh an uhelvennad-se en un ensavadur fetis zo an hevelep hini hag ar pellder a gaver etre mennoz ul lec'h kelenn, imbourc'h hag un emzalc'h anvet *Universitas*: didermenadus eo ha kavout a raimp bepred un deraouer betek Kaesar pe Platon. Met n'eo ket se hon deur. Pezh hon deur eo ar jestr gouestlañ, ar jestr *consecratio*.

Distreiñ a ran bremañ davit ar c'hevanolc'h evit klask respont d'ar goulennoù savet e deroù va c'hemennadenn. Penaos fetisaat an hunvre? Penaos sevel pezh a chom zoken da veizañ? Un istorig all a gontin evit klask respont.

En eil bloavezh istor en universited Brest e 'm boa bet tro da studiañ Akta Robert de Courçon a-zivout reolennoù buhez universited Paris, nevez gouestlet universited e deroù an XIIIvet kantved. Va c'helenner istor krennamzerel a ziskouezas din testamant ur c'helenner ha doueonour parizian. En testamant-se e kaved ur roll eus dafarioù e di/ranndi/gambr (ur gambr en ur manati bennak ma ne fazian ket, met netra asur...). Levrioù, paperioù, kadorioù, dilhad, hag all. Ha va c'helenner a c'houlennas ouzhin: "Netra iskis er roll?". Ne verzhen netra dreistordinal evit an ampoent. Ha va c'helenner

a c'houlennas ouzhin adlenn an niver a gadorioù : 15 kador war al listenn. Ar c'helenner a gentelie en e di a-raok ma ve krouet an universited.

Studierion Europa na zeuent ket da Paris pe da Köln pe Salamanca evit mont d'an universited met peogwir e ouient mat e kavfent kelennerion ha dreistsperedoù en kez lec'h, kelennerion vrudet evit dibaregezh o hentenn.

Neuze d'ar goulenn "penaos sevel ar c'hevanolc'h ?" n'hon eus ket da respont dezhañ. Savet eo endeo. Ar goulennoù savet gant Preder hag en *Nidiad*, en eskemmoù, er bodadoù, er c'henlabour hag er c'henimbourc'h a glaskomp kas da benn a zeiz da zeiz, tro-dro da zaol hon emvodoù e ti Mikael. Ar c'hevanolc'h zo savet endeo, ne chom nemet d'e ensevel.

Un draig a-raok reiñ dit peoc'h. An darempred *fondatio-consecratio* hon harp da gompren unan eus fazioù speredel pennañ ar *mouvement breton*. Tremen a ra e amzer o klemm hg o c'houlenn digant ar stad sinañ kartaoù, emglevioù a-benn krouiñ gallusted ur gevredigezh vrezhon, a-benn soliañ ar gevredigezh-se war an kez emglevioù. Met dic'hallus eo soliañ, ne c'hellomp nemet gouestlañ pezh zo endeo : setu gwir soliadur ha bon.

IV – GE da GwP 30 08 12

Un olifant o pilpasañ war-lerc'h marmouzion o sailhañ a skourr da skourr e-barzh ur goadeg, setu me pa glaskan lenn da lizher...

Boazet on bet da lenn testennoù dre gavout enno gerioù a anavezan o ster, o istor enta, mein solut o tougen va zroad er roudouz, hag ouzhpenn se etrezo ur poell on gouest da heuliañ.

E-barzh da lizher ez eus re a vein brallus ken na ziverzhan ket ar poell da heuliañ.

Pa rez anv a *hunvre*, e hañval din e roez d'ar ger ar c'hemeradur en doa ar ger gant stourmerion vreizhek ar bloavezhoù tregont pa vonnent : "Hon hunvreoù kaer a vo trec'h d'ar bed ! ". — "hunvreoù" douget gant tud dihun evel ur mouch skoulmet war o daoulagad hag o c'hasas en douflez a anavezomp. Ur wech da vat eo bet gweet gouzoug ar c'hemeradur pistrius-se eus Br. *hunvre* dre un dezrann steradurel a gavez an diverrañ anezhañ en *Emsav* 100/145-146.

Ken dispredet all ar "*gwirvoud*", termen krouet gant Vallée evit gwiskañ ster Gl. *réalité*, atoret gant dalc'hiaded an hunvreoù kaer; gant Gawain a voe dezgeriet un doazhadur ma kevenebe ar *gwirvoud* (ar boud a vennomp ma vo gwir, na pa ve bezant nemet en hon youl — Breizh enta) hag an *amvoud* (ar boud a vennomp ma vo diwir, kement a zo er bed enta e-maez Breizh); ("Skiant Vreiz, *Gwalarn*, 1941). Daouad termenoù a zalc'had da arverañ betek ar bloavezhioù 60: klask a ris e ensammañ evidon en ur pennad eus *Preder* 72-73, 57 hh. (1965): "Keal ar gwirvoud en Emsav". Ur c'hempenn ne raen ken da zoazhadur Gawain: ouzh ur voudoniezh (ar boud gwir eo Breizh) ez erlec'hien un divezouriezh (bezañ er *gwirvoud* eo emren evel ur Brezhon gwirion). Ouzh ar *gwirvoud* ez eneben an *dirvoud* (emober diouzh an urzh veziat, na pa ve direizh).

Hentet oa an daouad *gwirvoud-amvoud* hervez Gawain gant gwengel broadelezhioù ar mare, en o zouez ar ouennelouriezh. Diouzh va zu e kemeren da sol keal ar *gwirvoud* dodenn ar speredegzh vrezhon lakaet gant Maodez Glanndour da ziazeez e vroadelouriezh mennet kristen (*Studi hag Ober* 20, 39 hh., 1943).

Un distro dezvarnus war doazhadur Maodez Glanndour a gaver e *Lavar* 14 264 hh. Eretant e oa bet dilezet da vat an douadoù *gwirvoud-amvoud* ha *gwirvoud-dirvoud*. Kealioù loet en hon tremened e oant endeo pa voe dezrannet ha distaolet ar vroadelouriezh gant ESB er bloavezhioù 70.

Un daouad all a arverez eo *fetis-difetis*, (gant Vallée e voe kinniget *fetis* er bloavezhioù 1910, ha gant Maodez Glanndour e voe arveret *difetis* er bloavezhioù 1930), bet dilezet er bloavezhi 1990 e gounid deveradoù diwar *louer*- ha *goubar*-. War se, lenn ar pennad humour embannet war *Aber* 47 14 hh.

Un hent evit paouez a zezevout e galleg pa skrivomp e brezhoneg, eo anaout istor ar gerioù a arveromp.

Diwallomp diouzh ar rebekadenn a dapas ar c'hofesour-se, damzesket war ar galleg, digant ur skrivagner (n'ouzon mui piv oa) war e dremenvan, pa glaske livañ dezhañ evurusted ar bed all: "Arrêtez, votre mauvais français m'en dégoûte !"

Da c'hortoz ar blijadur da lenn an holl draoù a 'c'h eus da lavarout... en ur brezhoneg aesoc'h da ziraez evit pavioù un olifant kozh.

V – GE da GwP 02 09 12

Emaon oc'h adlenn testenn da valad eus an 30 Eost.

Lezel a ran a-gostez ar pezh a rebechan da 'z yezh evit ober anv eus danvez da brederiadennoù e kement m'o c'homprenan. El lizher-mañ e solian enta war ar pezh a gredan intent — ar fazioù meizañ da lakaat war va c'hont.

Re heñvel e kavan an diarsell a zigorez davit un universited pe ur c'hevanolc'h ouzh an diarsell a zigoremp-ni davit ur Stad vrezhon. E 1962 e tiazezjomp SADED en ur reiñ dezhañ furm ur gwazadur broadel, eleze gant ur framm ken start ha hini un deskadurezh Stad, strishoc'h zoken, evit kevassav ar Stad ezvezant. Mennoz stur SADED oa: deraouomp diouzhtu adeiladiñ ar riez vrezhon, n'eo ket mui ent goubarel, ent "hunvreel", met ent louere, war an dachenn. A-ziwar SADED e stagjomp da astenn ar framm e par an deskadurezh (Kelc'h Debauvais evit an derez kentañ, rummadoù skolveurel), ha dreist holl e par ar politikerezh. Dont a rejomp avat krediñ merzhout ne oamp evit mont war dachenn ar politikerezh nemet dre un dispac'h: savet e voe ESB e 1967, diwar batrom ar rouedadoù kelligoù marksour; lavaromp ivez e teue spered ha darvoudoù ar mare d'hon levezonañ. Eno avat e krogas ar gwariadur: dre grediñ e c'halle un dispac'h difourkañ buan en ur Stad vrezhon. Dilezet e voe SADED ha kantet al labour frammañ e-barzh ar c'helligoù en amkan diorren damkaniezh an dispac'h. Hogen evel danvez dispac'herion luskadoù all an amzer-se e verzhjomp edomp war un hent dall: freuzet e voe ESB e 1977.

Lod eus an izili a strewas, hemañ oc'h enrollañ en ur c'hweluniad, hennezh o tistreiñ d'ul luskad breizhek "klasel", henhont o tivroañ, un darn vat o paouez nep obererezh. Ur nebeut anezho ne bellajont ket ha, gant an armoù kefredel ha lavarel a chome etre o daouarn, a gendalc'has da labourat ha da embann o labourioù, e Preder pergen. Evel m'o deus desket en ESB emaint troet etrezek an dazont, e ouzont emañ gant o labour blaz an dazont nemet e nac'hont lakaat anv ebet war an dazont: o damant eo ma ve tres an dazont war o labour, met n'eo ket o afer lakaat un anv war ar pezh a vo e dibenn an hent. Kentel o deus tennet eus istor ESB: fellout a rae dezho sevel ar Stad vrezhon hag, en devoud, e savent brezhoneg an 21t kantved.

Ha ne gav ket dit ez eo da vennoz sevel un universited, ur c'hevanolc'h heñvel ouzh hon mennoz sevel ur Stad vrezhon? Marteze e vo eus ur c'hevanolc'h, marteze ivez eus ur Stad vrezhon. Hunvreomp mard eo hon plijadur, met a-walc'h gant ul loaiadig hunvre e barrikennad al labour; re e ve dija gant div loaiadig: lakaat a rafent ar gwin da dreiñ!

Un disamm eo bet din lenn e dibenn da lizher e sellez an emvodoù labour en dro da Nidiad, h.a., evel "ar c'hevanolc'h [...] savet endeo". Da gentañ peogwir e sellez afer ar c'hevanolc'h evel un afer a labour, d'an eil pa arverez ar ger "kevanolc'h" ha pa ziskouezez ne intentez ket sevel un heklev hepken eus universitedoù an tremened.

VI – GwP da GE 25 09 12

Da gentañ penn, trugarez evit da gasadennoù. O lennet 'm eus gant aked.

Klask a rin respont en un urzh dodennel.

Evit hunvre ha gwirvoud: trugarez evit da evezhiadennoù ha da alioù a-zivout al lennadennoù. Klask a rin piaouekaat donoc'h ar pajennoù-se.

A-zivout va lizher: mat e ve din un deiz bennak adkemmer dirazon pep tra bet skrivet ganin a-zivout istor an universitedoù ha sevel un destenn hiroc'h ha kempennoc'h eget ul lizher. Sklaeraat a ray un nebeut traoù marteze.

A-zivout an darempred gweud/dezevoud e preder Heidegger: kavout a reer ivez peadra da brederiañ e *Was heißt denken* ?. Met liammoù deurus a c'hellomp ivez ober gant oberenn René Char.

A-zivout kevanolc'h ha SADED: SADED ne 'm eus ket anavezet, ha diaes a-walc'h eo evidon sevel ur skeudenn resis eus pezh a voe, en desped da desteni izili Preder evelvoud, Mikael hag all. Pa skriven va maladoù, ne felle ket din keñveriañ gant SADED peogwir ne anavezan ket mat an darvoud-mañ. Met pell a-walc'h e fell din chom diouzh an hent a voe hini SADED hag ESB. Marksour n'on ket, met enepmarksour n'on ket kennebeut. Hent ESB zo bet levezonet kalz gant preder Marx hag ar varksouriezh. Evel ma verzhez, gant Platon, Nietzsche, Aristoteles, Arendt ha Heidegger on levezonetoc'h. Ul levezon all zo a bouez er preder a 'm c'hasas da gudenn ar c'hevanolc'h:

va stummadur istorour. Diaes eo din ober prederouriezh hep ober istor hag ober istor hep ober prederouriezh. Evel se e studian.

Kudenn ar c'hevanolc'h zo stag ouzh kudenn an universitedoù, zoken goude dibenn oadvezh meur an universitedoù. Hag ur gudenn europat eo. Ne c'hellomp ket tremen dre an universitedoù evit kas da benn hon holc'h e brezhoneg rak an universited a varv abaoe dekvloaziadoù ha kantvedoù ha ne levezon ket mui Europa en un doare reizh, ar c'hontrol eo: ar bed armerzhel a zreuzstumm an universited deuet da vezañ ur sklav. Gallusted ar c'hevanolc'h a endalc'h — hervezon — gallusted un nerzh skiantel nevez en hon bed. Un nerzh diglevet ha dic'hortoz.

Keñveradennoù 'm eus graet etre ganedigezhioù ar stadoù europat hag an universitedoù, ha klasket 'm eus lakaat war wel al liamm a voe etrezo. Ne 'm eus ket klasket heñvelekaat ganedigezh un universited ouzh ganedigezh ur stad. Ar jestr nidiadel 'm eus klasket lakaat war wel, ar jestr o vezañ ur sevel, un ober hag ur c'hrouiñ en hevelep koulz, un nit. Ha perzhioù pennañ ganedigezh an universitedoù hag ar stadoù 'm eus klasket displegañ (fall, moarvat...) dit. Ha da c'houde, ul liamm 'm eus klasket ober gant ar jestr nidadel a vuhez ar brezhoneg abaoe Gwalarn ha Preder, ar jestr a gendalc'homp gantañ hiziv.

En ur gasadenn e 'c'h eus kinniget dimp prederiañ a-zivout hon istorioù hiniennel. Deurus e kavan ar c'hinnig-se met ne ouzon ket c'hoazh penaos e c'hallfen kas se da benn. Da c'hortoz kavout un hegoalz hag un doare, e klaskin kontañ dit un tamm eus va istor da sklerijennañ va frepoz. Abaoe ma kasan war raok va studioù a-zivout an istor hag ar brederouriezh e pleustran gant dodennoù liesseurt, en o zouez kudenn brederourel hag istorel ar brezel, pa voe brezelioù etre Σπάρτη hag Ἀθήναι pe pa voe ar c'hentañ pe an eil Brezel bed. N'eo ket ar brezel en e un a 'm deur met ar goulenn "Penaos un darvoud feuls a c'hell levezonañ ma n'eo ket kizellañ un den pe ur bed politikel?". Da skouer: penaos e tegasas an Dispac'h Gall ur feulster nevez en Europa? Hag all.

(Hañvalout a ra pell diouzh kudennadurioù ar brezhoneg, met n'emañ ket pell, e gwirionez.)

E dibenn ar c'hentañ Brezel bed e c'hoarvezas en ospitalioù Europa ur remziad nevez a dud c'hloazet, gant gloazadennoù nevez ha diwelet gant

brasniver ar vezeion. Korfoù devet, faoutet, divskouarn kollet, pennoù hanter doulet, hag all... Lesanvet int bet "gueules cassées" e galleg. E-pad ar brezelioù napoleonian zoken ne oa ket bet gwelet traoù evel se. Tamm ha tamm e voe klasket prederiañ ar c'horfoù-se : tammoù koad pe houarn kizellet a voe staget evit amsaviñ an izili kollet. Ur wir gudenn brederourel ha bredoniell eo an degouezh-se : un dorn nevez zo bet roet din. Va dorn eo bremañ. Met n'eo ket va dorn. Padal, va dorn eo bremañ, evelkent. Kudenn ar "me" deuet da vezañ "all". Met moarvat ez anavezez mat ar gudenn-se endeo, ha ne fell ket din kenteliañ un den a c'hell va c'henteliañ gwelloc'h...

Pezh a 'm deur en darvoud mezegel-mañ eo skeudenn ar penn torret. Evidon eo unan eus disoc'hoù an arnevezezh, en hevelep doare ha bombezen Hiroshima. An arnevezezh a gasas mab den betek gallusted un emzistruj kalvezel biskoazh tizhet. Met distroomp davit ar brezhoneg. Petra eo ar brezhoneg? Ur yezh gloazet e luskad an arnevezh, ur penn torret kement ha hini gloazetañ soudard ar c'hentañ brezel bed. Dibennet ha gloazet eo bet gant an argerzh arnevez lusket gant an Dispac'h Gall (o vezañ unan eus azonioù liesseurt an arnevezezh) ha diskaret betek an donañ toull. Hag abaoe an 20^t kantved ez eus bet ouzhpennet un dorn, ur skoaz, ur biz, un all war gorf gloazet ar brezhoneg. Adalek ar c'hembraeg, an iwerzhoneg, labourioù Fleuriot, Hemon hag all ez eus bet klasket prederiañ ar c'horf gloazet-se. Gerioù nevez zo bet krouet, o vezañ gerioù ar brezhoneg kement ha brec'h koad ur soudard zo e vrec'h. E vrec'h eo, zoken e koad. Hag evel se eo chomet bev ar brezhoneg ha buhez a roy da gorfoù all, ouzh o mirout pell diouzh gloazadegoù hon amzer.

Setu unan eus al loadoù a glaskan ergerzhout gant hon skipailh en Nidiad. Kreñv kenan eo al liamm etre ar brezhoneg ha kudennoù hon oadvezh. Al load ergerzhet, holc'het, hon laka da welout kudennoù hon amzer en un doare dibar.

Ha me ivez, en un doare, zo ur "gueule cassée" gant an arnevezezh, evel muianiver an dud a holc'h ganin en *Nidiad*. Va yezh zo gloazet ha tremen a ran va devezhioù o klask he c'hempenn. En ur gasadenn e 'c'heus lakaet war wel kudenn al lavar brezhonek : komz gant gerioù arnevez, n'eo ket pep tra. Ret eo komz gant ul lavar, prederiañ en ul lavar. Hag a-du ez on ganit. Met un evezhiadenn a glaskin ober. Meneget 'c'heus va fennadoù prederourel. Lavarout a rez ne gomzan pe prederian ket c'hoazh e brezhoneg, estreget e mareoù pe lodennoù 'zo e 'm fennadoù : da skouer, pa gomzen eus an nidiad

pe an nit. Gwir eo, met gwir eo ivez evit ar galleg : pep pennad prederourel a grog gant un nebeud linennoù a gas ar gudenn brederourel a vo klasket diskoulmañ. Termenet e vez ar gerioù, ar c'hudennoù ha loc'het e vez an ergerzh. Ha petra a c'hoarvez da c'houde? Ar yezh a stourm a-enep dezhi he unan. Ar prederour a laka war wel direizhded e lavar, ankevazasted e c'herioù hag a gendalc'h da skrivañ evit reizhañ e lavar ha prederiañ en ur yezh prederiet.

A-wechoù e vez komzet al lavar hag a-wechoù e komz al lavar, e preder, e stur hon buhez. Un destenn brederourel zo skeudenn stourm ur prederour gant e emyezh. Ne fell ket din kinnig an displegadenn-mañ evel un digarez da 'm brezhoneg gloazet. Klask a ran heuliañ da alioù ha lenn brezhoneg bemdez evit piaouekaat va yezh ha kenderc'hel da studiañ ar brezhoneg. Met evit an ampoent, va unan o skrivañ prederouriezh en *Nidiad*, ne c'hallan nemet profañ skeudenn va stourm gant va yezh, o klask bezañ ar sklaerañ a-zivout ar gerioù a arveran ha da heul o klask resisaat o ster ha diskouez penaos e c'hell ar brederouriezh hon harpañ da gomz en hon yezh, pa ve e galleg pe e brezhoneg.

Kudenn ar GH : pleustrekoc'h bremañ. Abaoe m'hon eus kroget da genlabourat gant Preder ez omp laouen hag enoret tre o tegemer ho harp diarsav. Ha ken enoret omp o c'hallout ho harpañ, en un doare pe un all. Kudenn an darempred-mañ : tud c'houiziek tre oc'h war ar brezhoneg ha kalz traoù all ha n'omp nemet brizhvrezhonegerion. Bewech ma kasan dit ur valad e 'm eus aon da 'z tirenkañ gant goulennoù pe evezhiadennoù dizesk. Met ned eus doare all ebet : emstummañ ha goulenn harp digant an neb a oar. Ned eus stummadur ebet e Breizh evit hon harpañ da adaptapout an dale hon eus kemeret e Diwan, e brezhoneg kement hag e prederouriezh, yezhoù, hag all. Met gant kalz entan hon eus respontet da c'halv Preder da gemer perzh e chanter ur GH evit ar brezhoneg.

Hiziv eo paouezet ar raktres en abeg da gudennoù liesseurt : hervezoc'h n'omp ket stummet a-walc'h evit kemer perzh er chanter-se, re gollet e vemp gant ur brezhoneg a live uhel a gendalc'h d'emgrouiñ a zeiz da zeiz ha re gollet e vemp gant krafoù arbennik evel \LaTeX pe traoù all. Se ne nac'han ket : kalz tud nevezdeuet zo er skipailh. Met, setu va savboent, arabat dilezel ar chanter-se pe lezel YBAN ober war-dro an dra-se e unan. Perak? Evit an ampoent e hañval din hon eus bet da gentañ ur gudenn amaezhiadurel

kentoc'h eget skiantel. Tud varrekoc'h zo er skipailh (YBAN da skouer) ha tud nevezdeuet o piaouekaat ar yezh (me pe Hoel da skouer). Penaos diskoulmañ an digempouez-mañ? Reiñ labourioù d'an dud hervez o barregezhioù, reizhañ o labour, o harpañ da vont war raok. Ho parregezh e Preder zo dibar e Breizh e keñver ar brezhoneg. Un hegoulz dreist a lezfemp da dremen mar chomomp hep loc'hañ ur c'henlabour. Ha prizius tre eo evit dazont hon yezh na lezel da dremen seurt hegoulzioù. A-benn tregont vloaz, ne fell ket din emlavarout e 'm eus lezet an apoue-se da dremen ha kollet amzer da heul. Pa gomzen gant Mikael e 'm eus kinniget un nebeut traoù. Setu ar c'hinnigoù :

- Kemer divizoù a-zivout ar c'hargoù : ambilherion, kuzul skiantel ha kevrennoù. Da skouer, lakaomp YBAN e penn ur c'huzul skiantel, Mikael ha Ronan an Derv e karg an ambilhañ evit reiñ ar c'hargoù. Ronan a c'hallfe sturiañ an dud el labourioù hag el labour peurzeskiñ ar brezhoneg.
- Degemer un ezelez nevez er skipailh : Marie K. Studierez eo bet en ENS Lyon war ar jedoniezh hag ar stlenneg. Ha bremañ e kendalc'h gant he studioù e Paris evit ur master hag un doktorelezh. He anavezet 'm eus e Diwan. Fellout a ra dezhi emstummañ war ar yezh arnevez hag hon stummañ war \LaTeX (un eil yezh eo ar meziant-se eviti).
- Kemer divizoù a-zivout un deiziataer (araokaat al labour, emvodoù reoliek, hag all...).
- An holl draoù-mañ a c'hallfemp kenaozañ en un emvod.

Evit diverrañ va frepoz : un hegoulz dreist eo evit ar brezhoneg hag evidomp. Abaoe mizioù ha bloavezhioù e klevan un diskan ganit, Mikael, Gab, Alan, Yann-Baol : n'oc'h ket stummet, ar brezhoneg n'oc'h eus ket peurechuet da zeskiñ. Amañ hon eus un hegoulz da sevel ur gwir framm labour ha kenlabour. N'eo ket ur gudenn skiantel pe gouiziegezhel, ur gudenn amaezhiadurel an hini eo.

Evit klozañ va c'hasadenn e lavarín dit na dipitet e ve an holl dud hon eus bodet da genlabourat en *Nidiad* hag hon eus pedet da gemer perzh e labour ar GH. Ha trist kenan e ven, me, da welout ur raktres ken pouezus bezañ dilezet. Pa gomzemp eus an diforc'h *fondatio/consecratio*, ne raen netra all

eget lakaat hewel pouez ar maread a vuhezomp hiziv evit ar brezhoneg : hadet eo bet endeo, poent eo dastumm ha bodañ en ur jestr nidiadel.

VII – GE da GwP 13 12 12

Krog on da lenn da bennadoù Prederouriezh war *Nidiad* ha deraouiñ mont drezo war douaroù nevez din. Ne ouezin ober ouzhit nemet an evezhiadennoù a ran ouzhin va unan bep ma lennan. Dit da welout ha talvout a reont dit e doare pe zoare.

Va santad kentañ eo e kendalc'hez en ur par amploc'h gant an difraostañ a zo war e lañs e brezhoneg a-c'houde Gwalarn. Heñvel ouzh patrom ur sirk o tegouezhout en ur gêr, e sankez pikeromoù e tro an dachenn ma vo an arvest, kent skoulmañ outo al landonoù a zalc'ho en o sav gwernioù ar babell. An daveoù a rez d'an aozerion a bep kantved eo ar pikeromoù. Chom a ray ar gwernioù da sevel, al lien da stigmañ warno hag, ar pep pouezusañ, bodañ ar strollad dezerc'hañ adalek an drapezerion betek an amazonezed, hep ankouaat ar furlukined...

Kuit a leterc'hadoù, n'in ket da reiñ dit alioù war ar pezh a c'hortozan e rafes — tevet d'an avel a 'z kas war raok! Tremen a rin gant un nebeut evezhiadennoù a zeuy evel ma teuint.

— Da stadañ eo an araokadennoù bras a 'c'h eus graet a-fet gramadeg dindan daou vloaz. Un nebeut krefen a chom c'hoazh da reizhañ. Ne 'm eus ket o notennet endra lennen. Unan hepken a zeu war va spered : e lec'h "soñj 'm eus eus **pep tra** a voe lavaret", e ve gwell : "soñj 'm eus eus **kement (tra)** a voe lavaret". Ur frazenn all a spurmantan e ser braslenn an niv. 12, p. 27 (+1 & +2) : "Ha Kalliklêz zoken a reas **kement** a-raok hon arroud" ; daoust ha lenn ne ve ket d'ober : **kement all**?

— Araokadennoù 'c'h eus graet ivez war frammadur da frazennoù. En arroudoù 'zo koulskoude e klever c'hoazh betek re lañs ar galleg. Hini ac'hanomp avat, goude 60 vloaz brezhonegañ zoken, ned eo direbech er c'heñver-se!

— En ur par nes, e vo dav dit, n'eo ket hepken donaat da anaoudegezh eus istor an termenoù a arvez, met dont da yezhour, eleze diorren arz al

lavarout en tu all d'al lavar : kaout ur brezhoneg ken gougevan ouzh da gorf ma tiglono ar c'healiou nevez (na pa vent bezant endeo e yezhoù all pe digent hag oc'h eskoriñ ganit) evel jestroù pur eus da greud (eus da *Leib* !) ha n'eo ket plakadurioù heut. E se e soñjen pa lennen da bennadoù "Keneiliñ ha..." Anat eo e 'c'h eus dibabet ar ger *keneil* war eeun diwar ar gwalarneg boutin hep amzaelañ da zibab, peurgetket hep anaout istor ar ger, bet krouet gant Vallée (gant Ernault, a skriv GP e *Splet an henvrezhoneg...*, p. 16), hep dont dirak an dibab d'ober etrezañ ha termenoù all o deus hiroc'h istor er yezhoù keltiek : *kile*, *kevarzh*, *kevaot*, *ketpar* (ha termenoù kembraek : *cydymaith*, a ve Br. *kedemdizh*); diwar vont (n'eo ket un ali a roan dit, rak d'an aozer an dibab) e welan e kembraeg e voe arveret *cilydd* (kevatal Br. *kile*) gant ar c'hemeradurioù "cydymaith, cymar, cymydog; gelyn", eleze (e gwalarneg) : "keneil, kompagnun, amezek; enebour".

Komz a ran eus kreud. An termen-se 'm eus graet gantañ e 'm zroidigezhioù diwar Merleau-Ponty a-geñver gant Gl. *chair* (termen na hañval ket bezañ graet berzh er metoù kefredel gallek). En hon degouezh e komzfen ivez eus *dorn*, eus kealioù *eil dorn* (ar re amprestet gant un aozer, ur yezh, digant un aozer all, ur yezh all), hag eus kealioù *kentañ dorn*, ar re oc'h eskoriñ gant un aozer (eus e *chair*, a lavarje Merleau-Ponty), eleze eus an taol nit c'hoarvezet en degouezh. Kuites da arverañ an niveroù urzhel 1ñ, 2l, e tennfes da evezh war an urzhel 0t, pe, dre arverañ furmoù divoas, a-raok an *daouvet dorn* hag an *unanvet dorn*, e trofen ouzh ur *mannvet dorn*. Hag ar respont e ve eno d'an aters boutin a glever gant al lennerion, an arvesterion deboner dirak un oberenn arz : "Mais où donc est-ce qu'il va chercher tout ça ? " Aters nay d'ar sell kentañ, o vukañ koulskoude da skoulm an nit. Jean-Luc Marion (e *La Croisée du visible*, ma ne fazian) a ra meneg eus an argraf, met en un doare re c'houbarel, 'm eus aon. Gwir eo, risklus eo treiñ ouzh staelad loue an nit — koulskoude, mard eus un dra loue, ez eo an nit. Freud a dostaas ouzh an argraf, evel bredoniour, hag a gilas, gant ersell, oc'h arguiñ n'eo ket ar bredelfennerezh gougonek e domani an arz (ersellded na voe ket gant e ziskibion !). Moarvat n'eus nemet an arz a zo e tro da gomz eus ar pezh a sell outañ. Ne c'hell e ober avat nemet dre gomzoù goueliet, dre al leterc'hañ pergen. Ul leterc'had eo a dra sur ar mannvet dorn : e zomani loue zo donderioù an arzour, n'eo ket d'an arzour hinienn avat, met da zonderioù loue kement a zo, denion, bevion ha betek ar vein : pa gomz ar barzh eus mein, pa weud ar vein, ez eo eñ mein hag ar vein zo eñ. Stadet hon eus

c'hoazh ne vez ket an nit tra hiniennel, met n'omp ket aet betek penn ar stadadenn, n'hon eus ket pledet gant peurastenn al loue ez eo.

Un dra all. Lavarout a rez "n'on ket marksour, nag enepmarksour", pezh a zo fur e 2012. E grez ESB ma soubemp er chaodouron marksour, ne oamp ket marksourion ivez, evidomp da studiañ an doare ma reas Lenin an dispac'h. Kement-se hon deurie, bugale ma oamp e-touez bugale Mae 68. Ouzhpenn se e oamp evelkent. Petra a chom eus luskadoù kleizelour ar mare? Eus ESB e chom brezhoneg an 21^t kantved ha keal an nit. P'en deus Delacour divizet adembann *Les Bonnets rouges*, levr kenaozet gant ESB e 1975, e 'm alias Mikael da sevel un notenn evit displegañ d'al lennerion nevez petra voe ESB. Delacour n'en embannas ket, gwell e kavas ober eus ESB ur meni bodad studi... (Ned in ket d'ober prosez outañ evit kelo evelkent !) Kas a ran dit, amañ dindan, testenn an notenn-se²

Moarvat e 'm befe un dra ha mil da lavarout dit c'hoazh. Evit ur wech all e vo. Dav din distreiñ da C'heriadur ar Vezekniezh.

² « ESB (mouvement révolutionnaire étatique breton), groupe de militants bretons des années 1970 s'inscrivait au confluent des revendications séculaires bretonnes et des sursauts révolutionnaires de l'époque. Son but était la création d'un État breton. S'il entreprenait une critique du nationalisme breton en se fondant sur l'analyse léniniste, il ne tardait pas à mener également une critique du léninisme et de sa propre entreprise : condamné, comme les groupuscules de ces années-là par son manque d'implantation sociale, comme eux il décida sa propre dissolution. Son histoire reste néanmoins à écrire, car son intérêt fut qu'il conduisit l'ensemble de ses activités en langue bretonne et transforma celle-ci en langue de son temps, apte à traiter de tous les sujets dans tous les secteurs de la vie contemporaine. »

KIS-1235

I – MME da GE 02 08 12

A-zivout Gl. *hyperbare*, ha. en un eskemm (02 04 2010) e 'z poa kinniget
Br. *gouramwask*, a-du gant Yann-Baol. Dilezet eo evit *uc'hamwask* ?

Ha Gl. *hyperactif* a ve e GEVEZ 6? Br. *gouroberiant* ?

II – GE da MME, YBAN, *Geriadur hollek* 02 08 12

Evel just ez eo gwell dec'heriañ ur c'heal dre an un termen bep taol. Gwell tremen hebiou d'an tastornadurioù — diaes o hepkoriñ avat, skod an talbenn ez int, talet ivez gant ar yezhoù all — er vezekniezh da skouer, n'eo ket dibaot kavout etre 3 ha 10 anvad saoznek, gallek pe alamanek evit an un kleñved, 2 pe 3 evit an un azon, an un kalvezder. E brezhoneg, da verkañ ar geveneped reñver/diouer, ez eus meur a goublad rakgerioù: *gour-/gou-*, *dreist-/dan-*, *is-/us-*. Bep ma araoka an talbenn e tinod kemmoù en arver anezho. Ur studienn a ve da ren war an dedroadur-se, evel an hini a 'm boa boulc'het a-zivout *gou-*, *arou-*, *diou-* e La-17 349 hh. E GEVEZ on techet da reiñ an tevet d'ar c'houblad *us-/is-*, setu perak e 'm eus dibabet kinnig *uc'h-* hag *isamwask* a-benn ar fin. E degouezhioù all e tegemeran daou goublad

da zispartiañ an daou geal bet dec'heriet diwar-bouez ur c'houblad hepken e yezhoù all, en degouezh-mañ da skouer :

hypersensibilité ◇ **1 hypersensitivity** || **2 hypersensitivity** ◇
1 gourc'hizidigezh b. || **2 dreistkizidigezh** b.

1 (Nervouriezh, Bredoniezh) muiadur kreñvder an erwezhiañ pe ar merzhout eraezadel pe gantaezadel || 2 (Hangaeoniezh) stad ur bevedeg a zo gantañ erzerc'hadoù kleñvedel da geñver ur c'heraezad antigen-antikorf (a-wechoù ez arverer da heñvelsterioù an termenoù *darwalladezh, allergiezh, hangae*, sl. *anaphylaxie, allergie, immunité*); ...

A-zivout Gl. *hyperactif*, setu ar mellad a-zivout kemeradur mezegel an termen :

hyperactivité avec troubles de l'attention chez l'enfant (THADA) ◇
attention deficit hyperactivity disorder (ADHD) ◇ **usniñv-isevezh (ar vugale) (UNIE)**

realezh usniñvek, strafuilhoù an evezh ha darluskegezh a stader gant ar baotred dreist holl, a vezeger peurliesañ dre araez ar bredfraouaerioù

Kement-se avat a denn d'ar ster arbennik eus Gl. *hyperactif*. Er yezh voutin ez eus plas evit hanc'herioù all : *dreistoberiant, gouoberiant*, h.a.

Laouen o c'houzout emañ e soñj pengenniñ er miz-mañ. Evel an ec'hwelioù, e ranker gouzout echuiñ ar geriadurioù !

KIS-1236

I – MME da GE 02 08112

Skrivañ a rez bremañ gant Br. *isamwask*. Evit Gl. *hypobare*?

Diwar hon eskemmoù kent e 'm boa lakaet e 'm geriadur :

Caisson hyperbare, hypobare = kaelog gouramwask, diamwaskañ.

Ha ret eo din reizhañ e : *kaelog usamwask, isamwask?*

Petra a reer er brederouriezh eus an daouad *agent, patient* ?

II – GE da MME, YBAN, *Geriadur Hollek* 02 08 12

Un abeg evit bezañ dibabet ar c'houblad *us-/is-* da luniañ *uc'hamwask / isamwak* eo e tenn *us-/is-* da verkañ kementadoù tra ma verk *gour-/gou-* kentoc'h doareadoù (hep ma ve reizhiadek seurt kemm etre an daou goublad). E tro ar c'haelogoù e talc'her kont eus muzuliadur ar gwask, anv zo enta a gementadoù.

Evit Br. *diamwaskañ* a glot gant Gl. *décompression* hag e blas en deus e-kichen *isamwask* (evel ma ne ve ket digevazas lavarout *kaelog amwaskañ* e-kichen *kaelog uc'hamwask*).

Gl. *agent* en deus lies ster ha meur a gevatal brezhonek evel ma welez e-barzh GEAK. Er vezekniezh (evel er fizik-kimiezh), ma kinnigomp ar c'hevatal Br. *gwezher*, en en arverer dreist holl da verkañ an danvezioù pe ar bevion o werediñ war ar bevedeg (sl. GEVEZ-1 41). Da gevatal da Gl. *patient* e ran gant *gouziviad*, nad eo ket un nevezc'her.

KIS-1237

I – YBAN da GE 03 08 12

E stern ar *Geriadur Hollek*, da vennoz a-zivout *adventice*, evit an termen mezekniezh e-touez traoù all?

adventice

I. adj

1. [*qui survient incidemment, qui s'ajoute accessoirement*] degouezhek *aa* ; [*idées venant de l'extérieur, par les sens*] avaeziet *aa* • *Descartes opposait les idées factices aux idées ~s et innées* Descartes a enebe ar mennozioù danzeet ouzh ar mennozioù avaeziet hag enganet.

2. [*se dit d'une plante qui pousse spontanément dans une culture*] darzeuat *aa*.

II. nf

1. [*plante adventice*] darzeuad *g* -où.

2. [*tissu conjonctif*] ezsae *b* -où.

Ne welan ket arverioù eus Gl. **adhérence** er Vezekniezh.

II – GE da YBAN, *Geriadur Hollek* 03 08 12

A-zivout Gl. **adventice**.

Speur an organoù kleuz, an talmerennoù pergen, zo tri gwiskad ouzh he ober :

— *tunica intima* pe *intima*, *tunique interne* (aozerion 'zo a gemer *endartère* evel kevatal *intima arteriarum*, re all a laka *endartère* war un haen eus an *intima*) ; termen etrevroadel TA (destlad diwezhañ) *tunica intima* (*vasorum*, h.a.), Br. **ensae** b.

— *tunica media* pe *media*, *tunique moyenne* ; TA *tunica media* (*vasorum*, h.a.), Br. **krennsae** b.

— *tunica adventitia* pe *adventitia* (anvadoù all: *t. externa*, *tunique externe*) ; TA *tunica adventitia* (*vasorum*, h.a.), Br. **ezsae**, b.

Lezet 'm eus a-gostez **amsae* (*am-* a arverer evit organoù all: *amgalonenn*, h.a.) ; **trosae* (*tro-* a arverer evit ar gwiadoù kefin: *trodalmerennfo*, Gl. *périartérite* "tanienn ar gwiadoù a zo en dro d'an dalmerenn").

a-zivout Gl. **adhérence**.

— sl. GEVEZ-1 : **glenell** b.

— e GEVEZ-6 :

immunoadhérence, adhérence immune ◇ **immune adherence** ◇ **hangaezastrann**

lenañ ar c'hemplezhioù antigen-antikorf-klokaenn ouzh gorre al leukokit (limfokit B, granulokit, monokit, makrofag), an hemati hag ar pladanoù, anadenn oc'h aesaat ar bakidigezh anezho gant ar fagokit ; kalvezder arveret ivez evit deznaouiñ un antigen (bakteri, viruz, h.a.)

KIS-1238

I – MME da GE 06 08 12

Ur goulenn :

Gl. *stade amphibole (de la fièvre)*, Br. ?

N'emañ ket e GEVEZ1.

II – GE da MME, YBAN, *Geriadur Hollek* 07 08 12

E GEVEZ-5 emañ an termen, sl. **Fièvre typhoïde** : [...] 3 goude ur bazenn ***amzorc'hadek*** [...]

I – YBAN da GE 07 08 12

Atav war chanter ar *Geriadur Hollek*, danvez enmonedoù war ar stern :

Heñvelsterioù ez eus eus Gl. *aérien* hag *aérifère*, e domani ar gorfadurezh ?

aérien I. *adj* 1. [*relatif à l'air*] aere**l aa**, aer- *rg* • courant ~ *aerredenn b* -où ; [*gazeux*] aezhel *aa*, 2. [*qui se trouve dans l'air, à l'air*] aerat *aa*, aer- *rg* • câble ~ *fun aerat*. 3. [*relatif à l'aviation*] aer- *rg* • communication ~ne *aergehentiñ pao &* • courant ~ *aerredenn b* -où ; • navigation ~ne *aerlestrerezh g*, aernijerezh *g*, aerhenterezh *g* • flotte ~ne *aerlestraz g* -où • ligne (voie) ~ne *aerhent g* -où • poste ~ne *aerbost g* -où • trafic ~ *aerdreizhidell b* -où • transport ~ *aerhentiñ pao &*, *aerdezougen pao &*. 4. [*littéraire: léger, insaisissable comme l'air*] lijer *aa*, aere**l aa** • un rêve ~ *un hunvre aere**l***. 5. [*anatomie, médecine*] aer- *rg*, aerforzhel *aa* • voie ~ne *aerforzh b* -ioù • cavité ~ne *aergavenn b* -où • choc ~ *aerstroñsad g* -où • conduit ~ *aerganol b* -ioù. 6. [*botanique*] aerat *aa* • racine ~ne *gwrizienn aerat*. 7. [*matériaux (chaux, mortier)*] aersonnus *aa* • chaux ~ne *raz aer, raz aersonnus* • prise ~ne *aersonnañ pao &* • capacité de prise ~ne *aersonnusted b*. II. *nm* [*antenne*] stign *g* -où.

aérifère *adj* 1. [*anatomie: qui amène l'air*] aer- *rg*, aerforzhel *aa* • les conduits ~s (bouche, fosses nasales, etc.) *an aerganoliou (genou, kavennoù*

ar fri, h.a.). 2. [botanique: qui renferme de l'air] aerek *aa* • le parenchyme ~ est un type de tissu lacuneux où les lacunes emprisonnent de l'air. On les rencontre chez les plantes aquatiques *ar parenkim aerek zo ur rizh gwiad loezek, al loezioù oc'h enklozañ aer. O c'havout a reer gant ar plant dour.*

II – GE da YBAN, *Geriadur Hollek* 07 08 12

Ar gedrann Gl. -fère (ha -phore) a gaver en un nebeut termenoù mezegel: Gl.(kent) *tube urinifère*, (TA *tubulus renalis contortus*, Gl. *tubule rénal*, Br. *tuellenn lounezhel*); Gl. *canaux galactophores* (TA *ductus lactiferi*, Br. *sanioù laezhkaser*), Gl. *tube séminifère* (TA ?), Br. *spergaser*; Gl. *vaisseau chylifère*, Br. *sugennsan*.

Ne 'm eus nepred klevet na lennet Gl. *aérifère* er vezekniezh — arveret e vez moarvat gant aozerion 'zo; gwelout a ran e reer gant ar ger en amprevanonezh.

Bezef pe vezef, diouzh ar sell deskivadurel rik e tere Br. *aerforzh* a-dal da Gl. *voie a., conduit a.* Er ster-se eo boas an aozerion vezegel d'ober gant Gl. *aérien* — daoust ma ve dikoc'h Gl. *aérifère*. A-du enta gant da ginnigadenn Br. *aerforzhel*.

III – YBAN da GE, *Geriadur Hollek* 07 08 12

Ha gerioù zo evit *sanatorium, aérium?* Setu va c'hinnig amañ dindan :

aérium *nm* [établissement de repos] aerdrev *b* -ioù • l' ~ reçoit des convalescents au grand air, après une affection médicale ou chirurgicale *en aerdrev e vez degemeret arbareded da ziglañviñ en aer yac'h, war-lerc'h un anaez mezegel pe surjanel.*

aérobic *nf* [gymnastique en musique] aerobik *g* • l' ~ active la respiration et l'oxygénation des tissus par des mouvements rapides exécutés en musique *an aerobik a vliva an anal hag oksigenadur ar gwiadoù dre berzh fiñvadennoù herrek a-ser gant sonerezh.*

Ouzhpennañ a ran ivez :

aérobie 1. [*micro-organismes*] *adj* aerat *aa*, aervevat *aa*. *nm* aerad *g* -ed, aervevad *g* -ed • (microbe) qui ne peut se développer qu'en présence d'oxygène (~ strict), ou dont le développement est possible en présence ou non d'oxygène (~ facultatif) (*garveg*) *na c'hell tiñvañ nemet e diraez an oksigen (aerat/d ret), pe a c'hell tiñvañ e diraez koulz hag e-maez diraez an oksigen (aerat/d diret)*. 2. [*propulseurs (avions, missiles)*] *adj* aerat *aa* • Un moteur ~ utilise le dioxygène de l'air ambiant comme comburant pour son fonctionnement *ur c'heflusker aerat a arver dioksigen an aer en ardro evel keflusk da arc'hwelañ*.

aérobiologie *nf* aervevoniezh *b* • récolte et analyse du plancton aérien (spores, bactéries, pollens, jeunes araignées, etc.) *an aervevoniezh a c'hoarvez eus dastum ha dielfennañ an aerblankton (spor, bakteri, pollen, kevnid yaouank, h.a.*

IV – GE da YBAN 08 08 12

Trugarez evit da c'houlennoù... a zo emc'houlennoù evidon :

— hag eñ zo bepred eus an diazezadurioù-se? Mard eus anezho c'hoazh (kaer din furchal, ne gavan roud anezho e nep lec'h), sevel termenou du-mañ. Ya, *aerdrev*, ha, dre arverañ an un luniadur: *kurdrev* a-dal da *sanatorium* (e GEAK emañ lakaet *kurva* ha *kurdrev* da heñvelsterioù; un dro e ve d'o disheñvelaat), *ergurdrev* a-dal da *préventorium*.

— Mard int aet istorel, ober evelkent gant an termenou du-mañ, pe amprestañ an termenou etrevroadel: *sanatorium*, *preventorium*, *aeriom*. Dit da zivizout. Evel ma welez, ne 'm eus ket lakaet *aérium* e-barzh GEVEZ.

KIS-1240

I – MME da YBAN 08 08 12

1. Gl. *modèle linéaire*, Br. *delvan linennek*?
2. Gl. *abri antiatomique*, Br.?
3. Gl. *antinucléaire*, moarvat e klot Br. *enepderc'hanel* gant ar ster a gaver en TLF, met ne zegouezh ket gant troiennoù evel *le combat antinucléaire*, *les antinucléaires*

II – YBAN da MME 08 08 12

1. Gl. *modèle linéaire*: Ya. Er stadegouriezh e komzer a *keidañ linennek* (Gl. *ajustement linéaire*) = *argizañ linennek* (Gl. *régression linéaire*), an doare keidañ-se o vezañ unan eus an delvanoù gallus. Neuze e c'haller lavarout: Gl. *modèle d'ajustement linéaire* pe *modèle de régression linéaire*, e berr *modèle linéaire*, hag e Br. ***delvan ar c'heidañ linennek = delvan an argizañ linennek = delvan linennek***.

Displegadur berr: klask a reer tresañ ul linenn eeun an tostañ gwellañ ouzh ar poentoù (sl. JEDOII).

2. Gl. *abri antiatomique*: ur seurt goudor a dalvez da wareziñ an dud a zo ennañ diouzh gweredoù ur vloskadenn derc'hanel (hag ivez diouzh un darvoud

derc'hanel): treloc'hel (avel), gwrezel, skinadel, ha pergen diouzh an adkouezhadennoù skinoberiek, ha da heul da gevaraezañ dezho da zrestbevañ e-pad an amzer ret kent gallout mont er-maez.

E galleg e c'haller lavarout *abri antiatomique* pe *abri antinucléaire*, daoust a lavar ar *Petit Robert*. Kemeromp an droienn gentañ. An adanv *antiatomique* displeget gant ar *Petit Robert* zo "*Qui s'opposent aux effets nocifs des radiations atomiques (spécialement en cas de bombardement atomique)*". Un tammig berr eo a-fet despizadur. Dav merzhout ne ouzer ket petra a dalvez an adanv Gl. *antiatomique*, *anti-atomique* ma n'eus pennanv ebet evit kevonnañ e ster. Da skouer: *abri antiatomique*, *le nouvel axe anti-atomique (Rome-Berlin)*, *mouvement anti-atomique*, *la philosophie anti-atomique*, *noyaux antiatomiques* (relatif aux *anti-atomes*). E saozneg ivez e komzer eus *antiatomic shelter*, *antinuclear shelter*, met dre vras e lavarer bremañ (*nuclear*) *fallout shelter*. En alamaneg: *Atomschutzraum*, pe *Atomschutzbunker*, diwar skouer *Luftschutzraum*, *Luftschutzkeller*. E brezhoneg ivez e veze komzet er bloavezhioù 70 eus *gremm atomel*, *bombezen atomel*, *pod atomel* hag *oadvezh atomel*.

Mui ouzh mui ez erlec'hier *nuclear*, *nucléaire*, *kern*, pe *derc'han* ouzh *atom* er gerioù-se. Ne vern, ur gudenn a sav evit lakaat *anti(-)atomique* e brezhoneg ha ret mat e vo distreiñ d'an traoù o unan. Un taol arnod enta :

1. Gwareziñ diouzh an arvarioù derc'hanel: kinnig a ran ar verb diazez ***disderc'haniñ***, evel disglaviñ a du 'rall. Neuze Gl. *abri antiatomique*: Br. *goudor disderc'haniñ*, *disderc'han* g. (evel *disglav*, *disheol*), *disderc'hanva* g., *gwarez* g. *disderc'haniñ*, *disderc'hanenn* b. (evel *disglavenn*).

2. A-enep arver skiriedigezh (pe uniedigezh) an derc'han: ***enepderc'hanel***. Skouer: *leviadurezh enepderc'hanel Sveden*, *an ahel enepderc'hanel Roma-Berlin* (\neq *leviadurezh aduderc'hanel Frañs*).

3. Mar kaser seurt tuadur betek penn e teuer betek ***al luskadoù enepderc'hanelour*** (Gl. *mouvements anti-nucléaires*), dezho ur gealiadurezh *enepderc'hanelour* (Gl. *anti-nucléaire*, *antinucleariste*) = *an enepderc'hanelouriezh* (Gl. *antinuclearisme*).

4. Evit an doazhadur e ve Br. *enepatomel*, moarvat.

5. Hag a-zivout ar *gourzhatom*, an adanv ***gourzhatomel*** ivez.

Mar chom amzer gant Gwion e vin deuriet da gaout e ali.

III – GE da YBAN, MME, *Geriadur Hollek* 10 08 12

Ne welan tra da gemmañ na da ouzhpennañ er roll klok a dermenoù a ginnigez a-dal da Gl. *antinucléaire, antiatomique*.

E GEVEZ, n'eus, o tennañ d'an domani-se, nemet Br. *boukler* (sl. GEVEZ-2 210). A-du 'rall, e ran anv a :

Br. *mezekniezh derc'hanel* (Gl. *médecine nucléaire*), Br. *derc'hanwereañ* (Gl. *imagerie en médecine nucléaire*)...

Spi 'm eus da dalarat park GEVEZ-6 a-benn fin sizhun a zeu, nemet e rafen va zalaroù gant ar wrez a-raok !

KIS-1241

I – MME da GE 10 08 12

1. Gl. *artificialisme*, Br. *kalvezadelouriezh*?
2. Gl. *dictionnaire analogique*, Br. *geriadur (dre leteñvelañ / leteñvel ?)*?

II – GE da MME, *Geriadur Hollek* 11 08 12

1. Gl. *artificialisme* "doug da sellout pep tra evel ur c'halvezad, da zisplegañ an anadennoù alvezel ha bevedel evel ma tispleger an oberennoù denel". Krediñ a ran ivez e tere deverañ diwar *kalvezañ*; a-walc'h ez eus avat gant *kalvezadouriezh*, (-ad- kentoc'h eget -adel- dre an un abeg a venegen e La-18 160 pa ginnigen *emdroadouriezh*).

2. Gl. *dictionnaire analogique*. Mar bije bet lakaet en arver Gl. *analogon* a-raok Gl. *analogique*, e vije bet graet gant ar c'herienn Gl. *Dictionnaire des analogons* evel ma lavarer Gl. *Dictionnaire des synonymes*. Ar gudennig a sav eo ha kemeret e vo *leteñvel* evel adanv ha pennanv en ur ser, pe savet ur pennanv *leteñvelad*. Betek gouzout, ne welan ket an ezhomm a ve da gaout pep a furm evit an anv hag an adanv; digudenn e reer gant *daou heñvelson*, *daou heñvelster*, h.a.; moarvat e ve ken digudenn all lavarout *daou leteñvel*, alese Br. *Geriadur al leteñveloù*.

KIS-1242

I – YBAN da GE 10 08 12

Ul liamm : <https://doczz.fr/doc/4437854/du-n%C3%A9ologisme-aun%C3%A9onyme>

II – GE da YBAN 10 08 12

Da belec'h e fell da Daniela DINKĂ mont? Un universiterez (evit komz evel Gwendal) eo ha ned a ket en tu all da zremmwel an universiterion. Ur pennad embannet gant Roparz Hemon e-barzh *Ur Breizhad...* e 1931, ha lamet gantañ en adembannadur eus 1972, oa e ditl : "Studi ar Yezhoniezh". E gwir, ennañ e flemme, direizh a-walc'h, Vendryes ha Loth, nemet e chom bev spered don an destenn : "Petra eo ar yezhoniezh? Studi ar yezhoù, hep mar ebet. Ar respont-se, avat, ne dalv netra war an douar-mañ. Marteze e vo mat er baradoz. Petra eo ar yezhoniezh? Labour ar yezhoniourion. Setu aze respont dereat evidomp Bediz war hon bern pri." (pp. 248-249)

Pezh a gont DINKĂ eo pezh a ouzomp a viskoazh, n'eo ket dre lenn studiadennoù evel he hini, met dre e vuhezañ war an dachenn. Pa reomp gant *natriom, termosfer, antikorf* e brezhoneg, e pledomp gant "neonimoù", pa gomzomp eus *enezenn war neuñv, ledemsav, gwalarneg, yezhouriezh*, e rafemp gant "neologiezhoù". Ha goude? Ar c'hemm ne denn ket da natur

enien ar gerioù, met d'an hentoù a gas dezho : n'eo ket un afer a yezhoniezh, met a yezhouriezh end-eeun. Da c'houzout e chom hag e tegemerfemp an termenoù *neonim* ha *neologiezh* (e ster DINKĀ) en ur geriadur. N'eo ket sur tamm ebet.

Ma, echu ganin ar rekre (neonim pe neologiezh ?) a 'c'h eus roet din an dro da gemer !

KIS-1243

I – MME da YBAN 12 08 12

Gl. *mouvement ascendant d'un astre, ascendance d'un astre* (mouvement d'un astre qui s'élève sur l'horizon), Br. ?

II – YBAN da MME 12 08 12

YBAN: ha ne ve ket spirus ar Br. *sevel* pe *pignat*? Ha ne sav ket an Heol, pe al Loar? Da skouer: *un astr o sevel (o pignat) war an dremmwel, savidigezh (pignidigezh) un astr, un astr en arbign = un astr arbignat, loc'h war bign un astr, loc'h en arbign.* Ne c'haller ket ober gant *arsav-* aze, rak chom *war-sav* a dalvez chom hep fiñval.

KIS-1244

I – YBAN da GE 13 08 12

Skrivañ a rez : Ha derc'hel a rez da ober gant Br. *dielfennañ* ? Diouzh va zu e kavan va gwalc'h gant *elfennañ*.

Gwelout a ran e GEFIZ :

analyse dezrann, elfennerezh

analyser dezrannañ, (di)elfennañ

analyseur dezranner, elfenner

Neuze a-du evit **elfennañ**, tra ken.

Evit Roparz Hemon :

⌋ **elfenniñ** étinceler

⌋ **elfennus** étincelant

A du 'rall : Gl. *aérocèle* : Br. *aerovzhell* ?

II – GE da YBAN 13 08 12

OK.

A-dal da Gl. *aérocèle*, emañ Br. *aervozhell* "yoc'henn aezhel ar gouzoug kehent gant ur vronkezenn". Aozourion 'zo, evel ar re a ziazezan warno e 'm labour, a ro ar ster-se da Gl. *bronchocèle* ouzhpenn ster kentañ ar ger (sl. GEVEZ-2 237).

KIS-1245

I – YBAN da GE 13 08 12

Sed despizadur an **aérobiologie** : *récolte et analyse du plancton aérien (spores, bactéries, pollens, jeunes araignées, etc.)*. Ma ne fazian ket e rez gant amprestoù *spor, pollen*? Ha Br. *plankton* ivez?

Neuze :

aervevoniezh : *dastum ha dielfennañ an aerblankton (spor, bakteri, pollen, kevnid yaouank, h.a.)*.

II – GE da YBAN 13 08 12

Ya, a-du gant da ziskoulmoù. A-zivout Br. *plankton*, evel ma welez e La-09 158, e kinnigis dilezel ar valleeg *morlizadur*.

Hiziv pe warc'hoazh e pengennin lankad eildiwezhañ prientidigezh Gerva GEVEZ-6 (merkañ an enmonedoù) — hir ouzh hir eo savelañ ar c'hevatalioù gallek dre ma kresk ar skar etre an div yezh.

KIS-1246

I – YBAN da GE 14 08 12

Klask a ran ur ger brezhonek evit ar GI. *aéroclasseur = aéroséparateur = séparateur à air = séparateur à vent = air classificateur = sélecteur à air ;*

Sz. air classifier = air selector

Al. Windsichter.

Despizadur gallek :

{ Appareil de séparation et de classement des corps solides par différenciation des vitesses de déplacement de leurs particules dans un gaz.

{ Appareil de classification des corps solides selon leur vitesse de déplacement dans l'air.

Despizadur saoznek :

{ Classification is the sorting of the initial distribution of particles to achieve a desired degree of uniformity, according to the chosen parameter. This might be density, shape, or size - to name but a few.

Despizadur alamanek :

§ **Windsichten ist eine technische Weiterentwicklung des Worfelns.**

N'eo ket al loazioù a vank.

1. Diwar **nizhañ** : ar c'halvezerezh-se zo un doare nizhañ — e ster "gwentañ" — arwellaet (*Weiterentwicklung*), tra ken. Bez' ez eus endeo *tronizhañ* (Gl. *centrifuger*), *livnizhañ* (Gl. *chromatographie*), *tredannizhañ* (Gl. *électrophorèse*). Dav merzhout ez eus kalvezerezhioù diforc'h mat eus an doareoù didoueziañ-se. Neuze hor befe: Br. **aernizher** pe **aezhnizher**, mar arverer un aezhenn all estreget an aer. Tu zo da rakwelout ouzhpenn: *dournizhañ*, *gwarellnizhañ*, *kerc'hellnizhañ*.

2. E GSTL e kaver **rummañ** = Gl. *classer* ha *trier*. Neuze e teufe: Br. **aerrummer**, tostoc'h ouzh ar galleg *aéroclasseur* hag ar saozneg *air classifier*, ha da heul d'ar yezhoù all.

3. Tu a ve da zibab ivez **aergrouer**, **aerzidouezier**, **aerziuzer** (Gl. *sélecteur à air*).

4. Ha kinnigadennoù all moarvat, diwar *dispartiañ*, *(dis)rannañ*?

Va dibab: *aernizhañ*, *aezhnizhañ*.

II – GE da YBAN 14 08 12

Degouezhout a ran gant an hevelep kinnigoù, en ur duañ gant *aernizher* dre abegoù sonel.

Diwar vont, e stadomp amañ ur blegenn eus avantur yezhourel ar c'healioù. Rak, spiriñ a raje *nizhañ* en e arver kentañ, krai. Hogen dre m'eo bet astennet e arver dre sevel *tredannizhañ*, h.a., e ranker stagañ outañ ur rakger evit e lakaat da zistreiñ d'e gemeradur kentañ. A du 'rall, en degouezh, dre zegemer *aernizher*, ledentalañ *aer* (*aer* e-lec'h *aezhenn*) ha goustaviñ war geal ar "c'hwezhañ" (*aer* e-lec'h *avel*)... Keit ha ma ne sav ket mesk, e talvez seurt tunioù da baeañ priz an arveradusted.

III – YBAN da GE 14 08 12

Hervez Victor Henry e teu eus ar Kt. **nikto-* « nettoyé », Sk. *nik-ta* « lavé », gwriazienn *NIG-w-* « je lave ». Neuze, en orin e talvez *nizhañ*, Kb. *nithio* kement a naetaat gant dour ha da heul gant an avel. Neuze, an deveradoù rakgeriet gant *tredan-*, *tro-*, *liv-*, *aer-* zo kantrat kenan. Menegiñ a raen ar Br. *dournizhañ*, ha ret gouzout ez eus ivez eus an *hydroclassification*, a ve *nizhañ* an orinoù, a-hervez.

E saozneg e lavarer ivez *air elutriator* = *air classifier* (an air elutriator is a simple device which can separate particles into two or more groups), elutriation, also known as air classification, is a process for separating lighter particles from heavier ones using a vertically-directed stream of gas or liquid (usually upwards). Ar gerdarzh zo bepred “gwalc’hiñ”: *elutriare* (from **elutor*, one who washes, from *eluere*, to wash out; see *elute*).

Evit *gwarellnizhañ* e ve ar Sz. *magnetophoresis*, ha *gwarellnizher* = *magnetic separator*, *magnetic classifier*.

Br. *kerc'hellnizher* = Sz. *gravimetric separator* (*classifier*).

Un dra all bremañ :

Gl. *aède*. Penaos ober? Br. *aed*, *aoidos*? Pe neuze udb. diwar ar Kb. *predez* g. *-ion*? Ne gav ket din eo mat an diskoulm diwezhañ-se. Lezomp da Hengeltia ar pezh zo dezhi ha heñvel dra da Henhellaz.

Neuze Br. *aoidos* evel en Al. pe e Sz.?

IV – GE da YBAN 15 08 12

A-dal da hGr. *ἄοιδός* e choman boud : n’eus bet diazezet evit c’hoazh reizhiad dezneuziañ kevanlen ebet eus an henc’hresianeg. Vallée ha Hemon o deus kinniget un nebeut diskoulmoù poentek (ha digenglot : *Arc’himedes*, *Aesc’hulos*, *efeb*); diouzh hon tu, hon eus heuliet Hemon diwezhañ : *Edip*, *arkimedel*. Eno e vije bet prizius skoazell GP. Dav e vo diskoulmañ, nemet e rankimp pleustriñ a-zevri war an dachenn, pezh na vo ket graet en un devezh. Prizius anaoudegezh an diskoulmoù allyezh, hep bezañ un diazez.

Evit a sell gerdarzh *nith-*, e tavean da GMB 446 ha da GPC 2584 v° *nithiaf*.

KIS-1247

I – MME da YBAN 16 08 12

Ha tro 'c'h eus bet da bleidiñ gant Gl. *isotype -typie*?

II – YBAN da MME 17 08 12

en.wikipedia.org/wiki/Is#6C4C58

isotype can refer to:

- In crystallography, an "isotype" is a synonym for isomorph
- Isotype (biology), per the International Code of Botanical Nomenclature, a duplicate of the holotype.
- Isotype (picture language), a method of showing social, technological, biological and historical connections in pictorial form.
- Isotype (immunology)

Neuze, evit a sell ar strinkennoniezh e teu Br. *kendelvek* ha *kendelvegezh*.

Evit an diskiblezhioù all e tenn da gembeli Gwion. E GEVEZ ez eus :

|| **allotype** askenrizheg g. -où, allotip g. -où.
 || **allotypie** askenrizh g., allotipiezh b.

Moarvat e teu neuze :

|| **isotype** heñvelrizheg g. -où, izotip g. -où.
 || **isotypie** heñvelrizh g., izotipiezh b.

Da Gwion da reiñ e ali.

Evit a sell ar spesadoù :

|| *www.google.fr/.webloc*

L'holotype, lors d'une description d'une espèce par son inventeur ou son descripteur, qualifie un spécimen unique ayant servi à l'établissement du nouveau taxon (genre, espèce, variété, etc).

Dans le cas d'une série de spécimens (et non plus d'un seul individu), on parle de syntype. Un spécimen holotype est donc unique, mais comme la description d'une nouvelle espèce doit comporter au moins deux spécimens, il y a également au moins un paratype.

L'illustration (photo, dessin,...) de l'organisme décrit est un iconotype.

Les types, en biologie, tant en botanique qu'en zoologie, sont regroupés sous les termes : holotype, isotype, lectotype, néotype, épitype, paratype, syntype, hapantotype.

Le spécimen holotype sert d'origine à partir duquel a été décrit un nouveau taxon et il sert de référence.

Moarvat e ve kinnigadus *holotip, paratip, ikonotip, isotip, lektotip, neotip, epitip, sintip, hapantotip*. Mat e ve da Gwion reiñ e ali ivez, pa denn d'ar vezekniezh ivez.

Setu melladoù eus GEVEZ-6 a-zivout
hag en dro da Gl. *isotype*:

isotype ◇ **isotype** ◇ **kevunrizheg** g. -où, **izotip** g. -où

hanload antigen boutin etre antikorfoù a un rumm, unrezh gant holl hiniiennoù ur spesad (sl. *allotype, antigénique: site —, idiozyme, isotypie*)

isotypie ◇ **isotypy** ◇ **kevunrizh** g., **izotipiezh** b.

unrezhded antigenel an immunoglobulinoù etre holl hiniiennoù ur spesad

idiotope ◇ **idiotope** ◇ **idiotop** g. -où

hanload antigen (Gl. *déterminant antigénique*) loet war al lodenn argemmus eus ar molekul antikorff

idiotype ◇ **idiotype** ◇ **hanrizheg** g. -où, **idiotip** g. -où

immunoglobulin (Ig) a zo bet daskemmet an naouster spesadel anezhañ dre geraez un antigen (staladur nevez an amindrenkennoù ouzh e ober); kevarall eo aet enta d'ar seurtadoù Ig a un spesad gantañ dre e zazgwered ouzh an antigen; an *i.* a c'hoarvez enta eus teskad an idiotopoù, pe hanloadoù antigen spesadel, loet war lodenn argemmus ar molekul antikorff (sl. *allotype, isotype*)

idiotypie ◇ **idiotypy** ◇ **hanrizh** g., **idiotipiezh** b.

argemmusted e spesadelezh hag e luniadezh un immunoglobulin (Ig) da heul keraez un antigen, alese ar gevarallded anezhañ d'ar seurtadoù Ig a un spesad gantañ (sl. *allotypie, isotypie*)

IV – MME da GE 17 08 12

Trugarez evit melladoù GEVEZ 6 a-zivout Gl. *isotype, isotypie*.

Evit ar furm Et. n'eus kudenn ebet evit a sell an adanv, Br. *izotipek*.

Hag e Br. *kevunrizhek*, moarvat. Hag arver a ve ivez da *kevunrizhel*?

V – GE da MME 18 08 12

Moarvat e ve arver da *kevunrizhel*, adalek ma 'z eus eus ar pennanv *kevunrizh*, da skouer en ur bomm evel : derc'hel un immunoglobulin en e stad *kenvunrizhel*, h.a.

Ha prest e vo da c'heriadur a-benn fin ar miz? Diouzh va zu e kian en amkan kas GEVEZ-6 d'ar mouler dindan ur pemzektez...

VI – MME da GE 18 08 12

Ya, prest e vo va geriadur da gas da voulañ gant dibenn ar miz-mañ pe deroù Gwengolo da ziwezhatañ. Emaon bremañ o plediñ gant ar rakskrid, un dra a gavan bepred torr-penn d'ober !

Prest e vo eta evit saloñs levrioù Karaez, evel GEVEZ 6 moarvat ivez,

Daou dra 'm eus da wiriañ ganit :

1. Gl. *microchirurgie*, Br. *korrsurijanerezh* ? (n'ouzon ket ha dereout a ra *korr aze...*).
2. Gl. *microchimie*, Br. *korrgimiezh* ?

VII – GE da MME 18 08 12

Ya, dereout a ra *korr-* en termenou a venegez...

Dav de'i enta !

KIS-1248

I – MME da YBAN 18 08 12

E GEFIZ e roez Br. *dizalc'hted*, Gl. *indépendance*. E Preder 1/32 e kaved *dizalc'hded*.

Er gerioù all a gaver e GEFIZ e rez gant an dibenn *-c'hded* ha neket *-c'hted* (heloc'hded, hezilec'hded & luc'hder, uc'hder - met *kelc'htro*).

Anv ez eus bet c'hoazh e Lavar eus kudenn ar c'hemmadurioù-se. Mat e ve unvaniñ e sell d'ar geriadur hollek hag ivez e 'm geriadur (a yelo da voulañ gant dibenn ar miz).

II – YBAN da MME 18 08 12

Arwerc'hañ kensonennoù 'zo goude -c'h-

[...] Emglev voe war an disoc'h-mañ: sonenn-*c'h-* + kensonenn vlot, kensonenn-*c'h-* + kensonenn galet: *bouc'hded*, *bac'hded*, *gwerc'hted*, *balc'hted* [...]

Evit a sell *luc'h-* e tavean d'an eskemm etre YBAN ha GE da heul: KIS-877 La-17, pp. 380-381.

YBAN 23 06 06 :

sonenn-c'h + kensonenn vlot? A se blotaat atav war-lerc'h **luc'h-** da skouer? Gwir eo e ren ur sapre dizurzh aze: *luc'hgas*, met *luc'htredan*. A-du a-walc'h emañ evit mont da'z heul. Ha n'eo ket deuet ar mare da reiñ un taol skubellenn er c'hemmadurioù war-lerc'h ar rakgerioù, dre reiñ reolennoù evel an hini veneget amañ diaraok ganit? Marteze e ve mat adkemer ar roll en doa savet GC, e glokaat hag e reizhañ? A-bouez eo: rakwelout a ran ur prantad turmudus war dachenn ar sevel gerioù er bloavezhioù o tont. Deuet mat e vo seurt skoueriekadur.

GE 24 06 06 :

Ya, dav eo peurstardañ ar sarjantoù e par ar c'hemmadurioù diabarzh. Hon diaraogerion ne oant ket re chalet ganto pa soñjent, Roparz Hemon dreist-holl, ne oa ket ezhomm sevel kenstrolladoù; Roparz Hemon a wele er c'henstrolladoù niverus savet gant Vallée un embreg hep mui evit diskouez strujusted ar brezhoneg, met ne grede ket e ve arveret un deiz an nevezc'herioù-se.

Evit a sell ar c'hemmadurioù diabarzh goude *-c'h*, marteze e tenne valigañs Vallée d'un anglevad a-zivout an distilh, d'an diforc'h a zo a-fet poentoù korfadurel ar c'hevaotañ: [k] zo kevaotet e par ar ouel staon; [t] zo kevaotet e par an dent ha [p] e par an divweuz; ur bevedour an distilh a zisplegfe marteze perak [x] + [k] a denn da hevoueshaat ha perak e chom divouezh [x] + [t] ha [x] + [p]. Hogen ar c'hemmadurioù, mar boent an disoc'h eus dedroadur ar c'hevaotañ, o deus sammet arc'hwelioù kevreadurel ha dre se ranket amparañ un trevnad gramadegel kempoell ha kloz (anezho unvezioù gramadegel bevnet o niver, *morphèmes* e ster Martinet). Alese ar ret o intent bepred hervez o arc'hwel kevreadurel en un diarsell ambredadurel. Da skouer, ar rakgerioù *ke-*, *kem-*, *ken-*, *kev-*, o tisoc'h ent neuziadurel eus dedroadur ar c'hevaotañ, a denn da wiskañ durc'hadurioù ster diforc'h, a gaver da skouer etrezo e termenoù evel *kenbleg* ha *kempleg*, *kevargemm* ha *kenargemm*, h.a. N'eus ket e brezhoneg reolennoù o tennañ d'ar c'hevaotañ pur evel ar ret a zo galleg da erlec'hiañ *-m-* bepred ouzh *-n-* dirak *-b-*, *-m-*, *-p* (reolenn kelanek, rak *-m-* hag an *-n-* el loadoù-se n'int mui kensonennoù hag e talvezont hepken da fronellañ ar vogalennoù a zo araozo). Plakadur gallek n'eo ken ar reolenn dezgeriet gant YBRB ¶ 878: "Dirak *m*, *b*, *p* e kaver atav ar stumm *KEM-* pe *KOM-*": *kempouez*, *kemmesk*, *kombod*, *kemenn*";

bezañs *kempouez*, *kemmesk* o tisoc'h eus dedroadur ar c'hevaotañ ne vir ket a luniañ *kenbouez*, *kenvesk* dezho sterioù all.

Evit a sell ar c'hemmadurioù diabarzh goude *-c'h*, n'eus abeg gramadegel ebet da dremen hep o unvaniñ hep derc'hel kont eus darvezadur ar c'hevaotañ.

Neuze, da heul an eskemmoù amañ diaraok ez eo mat *dizalc'hted*, *heloc'hded*, *hezilec'hded*, *luc'hder*, *uc'hder* ha *kelc'hdro* ivez.

Ar reolenn :

sonenn-*c'h* + kensonenn vlot

ha

kensonenn-*c'h* + kensonenn galet.

Hag emañ Gwion ali gant kement-se?

III – GE da YBAN, MME, *Geriadur Hollek* 18 08 12

Me 'gav din e oa bet diluziet ha skoueriekaet pell 'zo ar c'hemmadurioù diabarzh goude *-c'h*. Un notenn 'm eus kaset un nebeut deizioù 'zo war ar gudenn (ne 'm eus ket amzer da glask da biv, met moarvat e oa da GEHOL war un dro), ma taveen da zaou bennad embannet war Lavar.

En hon embannadurioù, dreist holl er re goshañ, er re nevez a-wechoù, e kaver torradurioù d'ar reolenn. Houmañ zo dres an hini a veneg Yann-Baol : kensonenn + *c'h* + *-ted*, *-ter*, h.a., sonenn + *c'h* + *-ded*, *-der*, h.a.

GP en doa ouzhpennet : *-zh* + *c'h* + *-ted*, *-ter*, met n'eo ket bet heuliet — sellet ma voe e ginnig evel diazezet betek re war an istor...

KIS-1249

I – MME da YBAN, GE 18 07 12

Hag unan en defe kinnigoù evit :

- 1 Gl. *carabin, toubib*, Sz. *sawbones*
- 2 Sz. *at the end of the world*, Gl. *au diable vauvert*
- 3 Gl. *miteux*

II – YBAN da MME, GE 18 07 12

1 Bez' ez eus ar gerioù kozh *louzaouer, sourzien* (ger gwenedek). Ar Sz. *sawbones* a ve Br. *surjian* kentoc'h (eme ar **Geriadur Larousse** Sz-Gl). Lavarout a reer *troc'her buzbug* evit ar c'houer, neuze *troc'her eskern* evit ar surjian? Farsus ar Gl. *carabin* evit *sawbones*, rak ar *carabin* zo ur studier war ar vezekniezh.

- 2 *Kas da Gankari an noz?*
- 3 *Tru, truek, astut, teusk.*

KIS-1250

I – MME da GE 19 08 12

Da heul hon eskemm diwezhañ a-zivout ar c'hemmadurioù goude *-c'h* eo sklaer din ar reolenn.

O wiriañ va geriadur e kavan traoù da reizhañ...

Un draig diwezhañ :

Len a ran a-wechoù Br. *erlec'hiañ* ha gwechoù all *erle-r-c'hiañ*... (& *keverlec'h / keverle-r-c'h*), ken e niverennoù Lavar ken e GEAK. Hag ur vi-koukoug eo pe daou c'her disheñvel a zo?

II – GE da MME 19 08 12

Ne anavezan nemet ar ger *erlec'hiañ* (ur vi koukoug eo **erlerc'hiañ*). Diwar vont, notomp kammarver ar verb-se a notan e skridoù 'zo (reizh eo : *erlec'hiañ A ouzh B*, ha n'eo ket : **lakaat A da erlec'hiañ B*). Ne saver ket al lavarenn gant ar verb *erlec'hiañ* evel gant ar verb *amsaviñ*... pe ar verb *remplacer* !)

E 'm malad eus dec'h da noz, savet buan ha buan, e tleer *erlec'hiañ* : "*GP en doa ouzhpennet -zh + -ted, -ter*" ouzh : "**GP en doa ouzhpennet : -zh + c'h + -ted, -ter*". Soliañ a rae war selledoù istorel na zereont mui, a gav din,

ouzh armerzh bremañ ar yezh : *brizhded, fraezhded, kemplezhded, perzhded* a skrivomp ha n'eo ket **brizhted*, h.a. Emdroadur heñvel e kembraeg, ma kaver hiziv (hag abaoe 4 pe 5 kantved) ar skrivadoù *brithder, fraethder*, h.a. e-kichen *glaster* h.a. evel e brezhoneg.

KIS-1251

I – YBAN da GE 21 08 12

Va goulenn : evit a sell an distummadurioù er c'horfoù dastennek, evel askell ur c'harr-nij, ha bastus e ve *torgamm* ? Rak an askell ned eo ket gwaret, na gweet (distreset), met distummet gant ar perzh adkavout he stumm kent.

aérodistorcion *nf* [*aviation*] aerdorgammañ *pao* & • déformation générale ou localisée de la structure d'un avion sous l'effet des forces aérodynamiques
distummadur hollek pe lec'hiek framm un nijerez dindan wered an nerzhoù aerwezhel.

Setu un nebeut linennoù da ziskouez ar c'hemperzh :

La Nasa débute les essais en vol d'une aile aéroélastique, basée sur le principe de gauchissement (torsion des ailes) en lieu de place des ailerons. Equipant un avion F18, cette voilure est constituée de quatre bords d'attaque découplés, d'une structure et de revêtements moins rigides, afin que son extrémité puisse se déformer sous l'effet des forces aérodynamiques. L'utilisation de l'aéroélasticité permettrait la conception d'ailes moins épaisses à plus grand allongement et ainsi de réduire leur traînée aérodynamique. En fait, le retour d'une technique centenaire utilisée par les premiers avionneurs !

Klask a ran ivez kevatal brezhoneg ar Gl. Sz. **aileron**, eleze an elvenn gorregouzi a dalvez da lakaat an nijerez da gosteziñ. Vallée a ginnig *adaskell-gosteziñ, penn-askell*. An eil ned eo ket degemeradus, rak n'emañ ket e penn an askell, hag an hini kentañ zo displegadus betek re, hag ouzhpenn se ned eo ket un adaskell. Un dra bennak diwar hBr. **ATAN**-? Eleze **adanig** ?

aéroélasticité *nf* **1.** [*science du mouvement d'un corps déformable dans un écoulement gazeux*] aerzastennouriezh *b.* **2.** [*caractère d'une aile aéroélastique, etc.*] aerzastennegezh *b.*

aéroélastique *adj* **1.** [*caractère d'une aile, etc.*] aerzastennek *aa*
 • viennent de débiter les essais en vol d'une aile aéroélastique basée sur le principe de gauchissement (torsion des ailes) en lieu et place des ailerons *emeur o paouez kregiñ an arnodou war nij eus un askell aerzastennek, diazezet war bennaenn ar c'hwizhadur (gweadur an eskell) e-lec'h an adanigoù.* **2.** [*relatif à l'aéroélasticité*] aerzastennel *aa.* **3.** [*relatif à la science*] aerzastennouriel *aa.*

II – GE da YBAN 21 08 12

A-dal da Gl. *distorsion* er ster a venegez, ne welan netra gwell eget Br. *-torgamm-*, elfenn bezant er yezh kempred abaoe ur pennad, hag a c'hellfemp degemer evel termen hollek, ac'hoel evel an hini o kaout ar brasañ erdal.

Evit a sell Gl. *aileron*, e kavan mat da vennoz loc'hañ diwar *adan-*; perak *-ig* avat? Mar kavez mat sevel un deverad war-benn azderc'hel ar bennrann evit deveradoù all, perak ket *adanell*? Anzav a ran ez eus aze ganin un dibab o vukañ d'an deouezañ, dangorek a-walc'h enta... Merkomp neoazh e talvez *-ell* da zeverañ anvadoù ardivinkoù. Soñjal e deveradoù bezus diwar *adanell*... Hag *adanellañ* a dalvezfe da verkañ gwered an ezel-se eus an nijerez?

Hogos echu prientiñ GEVEZ-6; emañ an tamm diwezhañ, ar Gerva, etre daouarn Alan. Spi 'm eus da vezañ e tu da gas pep tra d'ar mouler e deroù ar sizhun a zeu. Emañ Alan o plediñ ivez gant *Ar Morgezeg*.

III – YBAN da GE 21 08 12

Perak *adanig*? Soñjet 'm eus ivez en *adanell*, met evidon ez eo ur ger o klotañ muioc'h gant ur benveg dioutañ e unan, lizh dit ivez a du 'rall. Marteze ez on bet levezonet ivez gant lostger ar ger gallek. Neoazh, dav gouzout ivez e c'hell seurt gwikefre bezañ staliet war ur c'harr ha neuze e c'haller mat tre empentiñ ur verb *adanellañ* Gl. *actionner l'aileron*, ha marteze un *adaneller* Gl. *actionneur d'aileron*? Ouzhpennomp e c'haller lavarout un *adanellig*, tra ma'z eo diaes e ober gant *adanig*. Kement ha ken bihan ma vo erlec'hiet *adanell* ouzh *adanig*.

aéroélasticité *nf* **1.** [*science du mouvement d'un corps déformable dans un écoulement gazeux*] aerzastennouriezh **b.** **2.** [*caractère d'une aile aéroélastique, etc.*] aerzastennegezh **b.**

aéroélastique *adj* **1.** [*caractère d'une aile, etc.*] aerzastennek **aa** • viennent de débiter les essais en vol d'une aile aéroélastique basée sur le principe de gauchissement (torsion des ailes) en lieu et place des ailerons *emeur o paouez kregiñ an arnodoù war nij eus un askell aerzastennek, diazezet war bennaenn ar c'hwizhadur (gwedadur an eskell) e-lec'h an adanelloù. **2.** [*relatif à l'aéroélasticité*] aerzastennel **aa.** **3.** [*relatif à la science*] aerzastennouriel **aa.***

KIS-1252

I – YBAN da GE 22 08 12

Da heul La-17 p. 51 a-zivout **avionique** un enmoned :

aéroélectronique *nf* **1.** [*avionique*] nizelektronik, nijonik *g* • l'~ est l'application des techniques de l'électronique au domaine de l'aviation. Les terme d' *avionique* et de *spationique* concernent les satellites artificiels et les vaisseaux spatiaux an nizelektronik — *berroc'h an nijonik* — zo *dedalvezadur kalvezerezhioù an elektronik da zomani an nijerezh. An hanc'herioù avionik hag egoronik a sell ouzh an amgerc'helloù hag an egorlistri.* **2.** [*équipements électroniques d'un aéronef*] nizelektronegezh, *nijonegezh b* • on parle de l'équipement ~ d'un avion ou de son ~. Les termes *avionique* et *spationique* s'appliquent aussi pour l'espace *kel zo eus aveadur nizelektronek un aerlestr pe eus an nizelektronegezh anezhañ. An hanc'herioù avionegezh hag egoronegezh a dalvez ivez evit an egor.*

Da vennoz?

II – GE da YBAN 22 08 12

Aze emeur en un domani estren a-walc'h da 'm frederioù. Neoazh, o soliañ war an despizadurioù a roez, e kav din ez a da yezhouriañ diouzh kemez ar brezhoneg kempred.

Emaon o sevel Errata GEVEZ-6. N'eo ket trevell dister !

KIS-1253

I – YBAN da *Geriadur Hollek* 25 08 12

aérogel *nm* [*gel rempli d'un gaz*] aezhc'hel *g* -où • gel rempli d'air ou d'un gaz, formant des structures tridimensionnelles d'une grande légèreté
gel, aer pe aezhenn ennañ, o furmiñ luniadoù teirment skañv kenan.

Va goulenn : petore kemmadurioù war-lerc'h **aezh-** ?

II – GE da YBAN 27 08 12

Merkomp ned a ket *g-* da heul ar c'hemmadurioù blot all bepred. Gant ar rakger *ez-* e lunier *ezgavael, ezgeriañ*, h.a. A-du a-walc'h e ven evit ober heñvel gant *-zh-* : *aezhgel* enta (emichañs en dije aliet GP d'ober gant *aezkel*, met amañ evel e lec'h all ez arwerc'hfen heñvel *-zh-* ha *-z-*).

III – YBAN da GE 27 08 12

Neuze **aezhgel**, pezh zo helavaroc'h, a gave din ivez.

KIS-1254

I – MME da GE 27 08 12

Goulenn diwezhañ-holl !

Gl. *ascète, ascétisme*, Br. *askezour, askezezh* // *askezer, askezerezh* // *askezed, askezadezh* ? (Graet ez eus bet gant *askez, askezek, askezegezh* c'hoazh).

II – GE da MME 27 08 12

Div bennrann oa e henc'hresianeg: *askês-* (ἄσκησις "pleustriñ, embreger") hag *askêt-* (ἄσκητής "pleustrer ur sport, embreger un arz, ur vicher"). Er yezhoù a vremañ e kaver devedoù eus an div: Gl. *ascète, ascèse* hag *ascétisme*, Al. *asket* hag *asketiker, askese* hag *asketik*, Sz. *ascetic* pa., *ascetism* hag *asceticism*. An arster lakaet gant ar galleg etre *ascèse* hag *ascétisme* ne hañval ket bezañ en holl yezhoù all.

A se, ac'hoel evit an ampoent, ne gav ket din e ve ezhomm amprestañ an div bennrann e brezhoneg. P'hon eus kroget d'ober gant Br. *askez-*, ez eo gwell kenderc'hel. A-walc'h e tle bezañ gant Br. *askez* hag *askezour*. Mar fell dimp enporzhiañ ar c'hemm Gl. *ascèse/ascétisme*, e c'haller degemer

askez/askezegezh. Evit a sell an adanv : a-dal da Gl. *ascétique*, Al. *asketisch*, Sz. *ascetic* aa., *ascetical*, degemer Br. *askezek*, *askezel*.

KIS-1255

I – GE da YBAN, *Geriadur Hollek* 29 08 12

Anv zo bet etrezomp eus ar c'hemm arver etre daou rumm verboù deveret diwar adanvioù: ar re dibennet o fennanor dre *-aat* hag ar re dibennet o fennanor dre *-añ*.

Ar rumm kentañ (dibennoù *-aat*) a zeskriver evel o "reiñ, degemer pe vuiaat an doareadoù arouezet gant an adanvioù" (GRAMV 202, linennoù +1, +2).

Kinnig a ran ledanaat an diarsell, mont er par ambredadurel ha deskrivañ ar plegennoù ma arverer ar verboù dre lakaat e penn kont un ambredour (ur gouzrec'h), un ambredañ (ar mont dre eztaoliñ), an ambredenn (ar pezh ez a dezhañ an ambredour dezhañ). Kemplezhded kentañ: fiñvusted bevennoù an ambredour (en e geñverioù gant ar bed, emañ an ambredenn en tu-hont da vevennoù e gorf — en e geñverioù gant e gorf, emañ en tu-kiz da vevennoù e gorf). Betek gouzout, e rin gant ambredañ trazeat e tro ar c'heñverioù "gant ar bed", gant ambredañ antrazeat e tro ar c'heñverioù "gant ambredennoù emgorfel" — betek gouzout, rak kempleshoc'h eo ar gudenn pa lakaer e penn kont an emouezañ hag an divizout.

Un nebeut skouerioù :

- ▷ *rusaat*, ambredañ trazeat, an ambredour oc'h arwerc'hañ un ambredenn ved.
- ▷ *ruziañ*, ambredañ antrazeat, an ambredour o c'houzañv un argerzh bredemgorfel.

ruziañ (er frazenn skouer roet gant GBAHE 1129 : "*Ruziet he deus he divjod gant poultr*"), ambredañ trazeat, an ambredour oc'h arwerc'hañ un ambredenn a-c'haoliad war emgorf ha bed. Ober gant *rusaat* en degouezh a zisvountfe an ambredenn war-du ar bed, lakaomp e ve anv eus daouarn ul liver saotret, *rusaet*, gant ar pentur.
- ▷ *brezhonekaat*, ambredañ trazeat, an ambredour oc'h arwerc'hañ un unvez yezh, evel ma rafe ouzh nep danvezenn eus ar bed.
- ▷ *brezhonegañ*, ambredañ antrazeat, an ambredour oc'h embreger ar yezh evel ur c'halloudezh vredemgorfel en e biaou.
- ▷ *broelañ*, ambredañ trazeat : un ambredour oc'h arwerc'hañ ur blantenn, ha, war un dro, antrazeat : e galloudezh ar blantenn emañ emazasaat ouzh ar vro — gant gerioù all, an ambredour o reiñ d'ar blantenn an dro da vroelañ — pezh a zeskriver evel erod er c'hramadeg, GRAMV 27 (-2); ur mod trazeat kemplezh eo, a anvfen a-walc'h ul letrazeat.
- ▷ *kiriegañ*, ambredañ trazeat : an ambredour teurel ar bec'h war un den all... ha war un dro, antrazeat en un doare; rak kiriegañ n'eo ket kehuzañ, met gousellout : ne angorzher ket an den louet war eeun, met un derc'had goubarel anezhañ.

Eun eo dezrannañ ar verboù diwar adanv + *-aat*. Kemplezh bepred mont d'ar verboù diwar adanv + *-añ*. Ul loaz prizius int avat — ha n'hon eus ket echu korvoiñ ar vengleuz...

KIS-1256

I – YBAN da GE, *Geriadur Hollek* 04 09 12

Bep ma'z an gant ar *Geriadur Hollek* e welan e chom c'hoazh d'ober, da skouer e vo ret adwelout an hanc'herioù o tennañ d'an aerdeadurezh. Ar gerioù lezet dimp gant hon diaraogerion zo difraezh, NDBF Br. **aerlestr** = Gl. *aéronef* ha Br. **aerlestr-stur** = Gl. *ballon dirigeable*, Br. **aervag** = Gl. *aérostat*. Evit Vallée ez eo heñvelster Br. **aerlestr**, **aervag** Gl. *aérostat*, daoust ma ouzhpenn **aerbellenn**. DA-63 zo fraeshoc'h : Br. **aerlestr** "kement ijinenn da zezougen dre nij" ha Br. **aerloc'hell** "kement ijinenn o loc'hañ dre an aergelc'h". D'ar gerioù-se e c'haller ouzhpennañ *karr-nij*, *nijerez*, *evnell*, *evnerez*, *biñsaskell*.

Ha mat e ve sevel ur *Geriadur an Aerdeadurezh*, war batrom *Geriadur ar Verdeadurezh*?

Heñvel dra : *Geriadur ar Sonerezh*, *Geriadur al Louzawouriezh*, *Geriadur ar Vevoniezh*? Hag all.

A-du ivez gant Mikael : ul load aozet mat zo diziouerus. Hag eñ zo un arbennigour gouest da eilañ Merour Preder da ardeñ al load?

II – GE da YBAN, *Geriadur Hollek* 07 09 12

Ne 'm eus ket respontet diouzhtu da 'z malad eus ar 4, pa 'm boa da ziluziañ ur gudenn gant ar mouler. Ur restr eus GEVEZ-6 oa bet distummet dre vont e PDF: "darsanket" oa linenn draoñ ur bajenn ouzh linenn grec'h ar bajenn da heul, ken e c'hoarveze ur rikladur war raok eus endalc'hadoù ar pajennoù. Ur penn devezh 'm eus bet ezhomm evit kavout an diskoulm (dieubiñ dibenn al linenn draoñ dre un daolennatadenn). Plac'h ar vouterezh he deus lavaret din he doa kejet gant chanadurioù heñvel c'hoazh. Echu e vo oberierezh al levr a-benn an 20 09.

A-du ivez gant Mikael, pelloc'h zoken ez an. N'eo ket **Geriadur** an diskiblezh-mañ diskiblezh hon eus da sevel, met **lavar** pep diskiblezh. Splann ouzh splann ez a din. N'eus ket pell e 'm eus lennet niverennoù diwezhañ *Nidiad*, pennadoù Gwendal da skouer. Barrek eo ar paotr war ar Brederouriezh, anat eo ez anavez madik an termenou hon eus bet tro da ginnig a-dal d'an termenou allyezh, gallek dreist holl, met ken anat all en o arver e-barzh ur framm yezhañ ha devezout gallek, ken e rank alies al lenner distreiñ d'ar galleg evit o intent. En un arroud hepken e kuita loabroù ar galleg, er pennad "Sokratez arzour", eo pa zegas an *nit* e penn kont — pezh a ziskouez ez eo gouest da zibradañ diouzh ar galleg — pa n'eus kevatal gallek resis ebet da Br. *nit*, *nidiad*, h.a. Va unan e verzhan an trap: pa lennan un destenn vrezhonek ha pa gejan gant ur ger nad eo ket erouez din e ster, e kouezhan er pleg klask diouzhtu ar c'hevatal gallek e-lec'h treiñ va spered etrezek testennoù brezhonek all ma ve arveret. Aes eo kompren pezh a c'hoarvez: e 'm dierouez ez eus ur meneziad bommoù gallek o pourchas din raktal danvez kealel da sklaeriañ dre ar munud ar ger brezhonek, endra van tavantek teskad ar bommoù brezhonek keñverek. Ur remed eo an hini a ginnige Roparz Hemon: lenn ha lenn brezhoneg bemdez, skridoù mat ha skridoù dister (a-walc'h, a lavare, ez eus bet embannet evit ma c'hallfemp lenn brezhoneg lies eurvezh bemdez) — feuket oan gant an ali-se, oc'h arbenniñ ez eo gwell lenn un destenn allyezh a dalvoudegezh eget un destenn vrezhonek didalvoud, ha ne heuilhfen ket betek eno kuzul Roparz Hemon, nemet ez eo anat din n'eur ket evit devezout e brezhoneg anez kargañ hon dierouez gant danvez brezhonek.

N'ouzon ket ha talvoudek e vo evit den va *Geriadur ar Vezekniezh*, nemet en un darn vras eus ar melladoù e vezan rediet da zispegañ diouzh ar galleg ha da adstummañ ar frazennoù, ha n'eo ket hepken evit a sell urzh ar gerioù, met a-fet luniadur ar c'healioù, ken e teuan en degouezhioù gwellañ da lakaat en e blom ur brezhoneg eus an diskiblezh. E se, n'eo ket geriadurioù ger ha

ger e ve da aozañ met geriadurioù testenn ha testenn. Geriadur an Here en doa digoret an hent, gant ur berzh dister avat, pa wiske kealioù diorreet an 20t kantved gant brezhoneg toc'hor an 19t (zoken pa ampreste gerioù eus ar brezhoneg arnevez — sl. ar mellad **bred** da skouer).

Degouezhet eo ganin (ganit te ivez marteze) teul rakpren geriadur Martial — n'eo ket war eeun, rak soñjal a ran emañ Martial e soñj profañ al lev'r d'e skoazellerion, met dre Tillenon. Kevret an teul. Anat e chom an aozer gant brizhijinadennoù An Here, An Ofis, h.a.

KIS-1257

I – MC da GE 12 09 12

Dec'h endervezh 'm eus degemeret ur c'halvadenn bellgomz digant Gwenn Loarer, a zo prientiñ ur master e Naoned. Merc'h eo da Roger Loarer eus Brest.

Un den deuet war an oad eo hag un arval feal, a-viskoaz, eo d'hon embannadurioù. Warlene eo tremenet e Saloñs Karaez gant ar spi kaout keloù ouzh La 19, dipitet eo bet.

E verc'h a lavare din e oa levrioù Preder evit he zad ur gwir "magadur speredel ha kefredel".

Klask a ra ur ger evit erlec'hiañ, en e memor master 2, ar ger *putch*, er ster a zispleg en hir a valad amañ dindan.

II – GE da MC, YBAN 12 09 12

Marteze en devo Yann-Baol ur mennoz, p'en deus pledet gant termenoù ar gwir. Evidon, o soliañ war ar ger saoznek *switch*, arveret ivez et Stlenneg, a alifen da welout ha ne c'haller ket arverañ amañ ivez Br. *trec'haol(añ)*? "reiñ ur forzh nevez da amred ar galloud" ?

III – YBAN da GE, MC 12 09 12

Br. *trec'haol(añ)*? "reiñ ur forzh nevez da amred ar galloud".

« *Acte politique respectant les règles démocratiques, visant à modifier les relations de pouvoir dans le but de s'approprier le pouvoir politique culturel et linguistique antérieurement confisqué.* »

Neuze *daz- + beli-* ? Br. *dazbeliegañ*? Pe *dazholiegañ*?

Kinnig ha displegadur Gwion zo mat.

KIS-1258

I – YBAN da GE 20 09 12

Goulennoù a-berzh P hag o vezañ ma'z eus termenoù o tennañ d'ar vezekniezh e kredan goulenñ da ali :

– **rigidité cadavérique** : E Geriadur ar Vezekniezh e lennan : **reuter ar marv, reuter kelan.**

– **robe (d'un vin)** : Ur pikol troienn evit lavarout **liv ur gwin.**

– **yeux injectés de sang : ensinklet gant gwad?** : Ha ne ve ket kenkoulz ober gant un droienn skañvoc'h : **daoulagad ruz (gwad), daouladad gwazhiennet, daoulagad leun a wad?**

– **it doesn't hold water (ça ne tient pas debout)** : marteze **ne zalc'h ket (war-sav), ne spir ket, ne splet ket?** Pe **ne dalv mann?**

– **convulsion / convulsif** - ne gavan nemet **glizi, gliziennek**, a zo da 'm meno re arbennik evit va ezhomm ; an den a stard e javedoù hag a lak e zent da skrignal. : neuze **dargrezad** Gl. *contracture*, **dargrezañ** Gl. *contracturer* ha moarvat **dargrezek, dargrezet** Gl. *contracturé* ?

– **ledit** (e yezh ar gwir). Gwelet 'm eus ur c'hevatal tu bennak, met ne gavan ket mui : klotañ a ra dik ar Br. **an kez.** Hep kemmadur.

- **crapulerie**. War a hañval, n'eus ket eus se er bed brezhoneger : A! A!
viloni, vilder, viltañs, hailhvodach, hailhonerezh?

II – GE da YBAN, MC 22 09 12

Trug evit da valad. Laouen on welout ez eus tud o labourat evit sevel live ar yezh.

- **robe d'un vin**. Diwallomp a lakaat dek ster war *liv*. Strivet hon eus da zivec'hiañ ar ger diouzh lod eus e arverioù kent, da skouer dre zegas *huz*. En degouezh-mañ ne gilfen ket rak **nead**, a 'm eus kinniget c'hoazh evit doareañ an dremmoù (GEME 216, v° **teint**) ; ken karget a vlizidigezh eo sell an hevezour ouzh e werennad ha sell ar yaouer ouzh dremm an hini a gar...

- **yeux injectés de sang**. E La-06 (a zegouezho ganit hiziv pe warc'hoazh) : "*injection des conjonctives* darwazh ar c'hevresaeoù ". Kinnig a ran *darwazh* a-dal da *congestion*. Ober a rafen gant **darwazhiet e zaoulagad**.

- **it doesn't hold water**. E diouer an droienn idiomatek brezhonek kevatal a zo anezhi moarvat, e rafen gant **distrantell**...

- **convulsif**. Ne gav ket din ivez e tere *glizi*-. E diouer un termen lennekok'h, lennekaomp *dargrezañ*. Ne c'haller ket avat stagañ *-ek* ouzh pennrann ur verb ; dibab neuze etre **dargrezet, dargrezat, dargrezadek, dargrezidik**...

- **ledit, an kez** OK.

- Diaes eo evit gwir kavout kevatalioù da sterioù kreñv **crapule, salaud**, h.a. Dav e vo kreñvaat ster lod eus an aridennad termenoù *hailhon, hailhevod, lanfread...*, *kailhenn* pourchaset gant Vallée. Da skrin ho kalonoù, yezherion ha yezhourion !

III – YBAN da GE 21 09 12

Skrivañ a rez :

robe d'un vin. Diwallomp a lakaat dek ster war *liv*. Strivet hon eus da zivec'hiañ ar ger diouzh lod eus e arverioù kent, da skouer dre zegas *huz*. En degouezh-mañ ne gilfen ket rak **nead**, a 'm eus kinniget c'hoazh evit doareañ an dremmoù (GEME 216, v° **teint**); ken karget a vlizidigezh eo sell an hevezour ouzh e werennad ha sell ar yaouer ouzh dremm an hini a gar...

Lenn a raen e *Dictionnaire Anglais-Français*, Larousse :

robe (œnol.) *colour (general aspect of wine in terms of colour and clarity).*

Hag en Harrao's Universal, *Dictionnaire Français-Allemand* :

robe (couleur) [vin] *Farbe.*

En alamaneg e tiforc'her: « Das Aussehen eines Weins kann viel über seine Rebsorte, Herkunft, Reife und seinen Zustand aussagen. Man unterscheidet bei der Beurteilung des Aussehens zwischen **Klarheit**, **Farbtiefe** und **Farbton**. »

Hag ivez :

« Um die Farbe des Weines zu beschreiben, greift der Degustator zu einer ganzen Palette von Worten und Farbtönen. Sein Wortschatz ist beinahe unerschöpflich. So spricht er von rot, rötlich, hellrot, ziegelrot, karmin, kirschrot, blutrot, granat- und rubinrot, feuerrot, purpur, violett, ocker, blau, kaffeebraun und schwarz und meint damit „nichts anderes als Rotwein...“ »

Neuze e soñje din e spire **liv** evit ar gwin. Met o lenn ar saozneg **colour and clarity**, an alamaneg **Klarheit, Farbtiefe und Farbton**, e savan a-du ganit evit divec'hiañ ar paour-kaezh **liv**, a gaver er yezh voutin evit pep tra. Ha perak ket ar Br. **nead** enta? Ur splet eo ne ve ket "re" anavezet evit c'hoazh, rak tu zo da reiñ d'ar ger an donder a garer.

Diwar vont : dav e vo un deiz bennak sevel hanc'herieg al livioù. Ha ne ve ket e-touez ar gwim un danvez livour?

KIS-1259

I – GE da YBAN 22 09 12

Ha reiñ a rafes din distagadur ur ger iwerhonek, resisoc'h : an dezneuziadur brezhonek anezhañ? Setu ar mellad eus GEVEZ-7 ma kavan ar gudenn :

lépréchaunisme, syndrome de Donohue ◇ **leprechaunism** ◇ ?

teskad kammneuziadoù anvet dre zave d'al "leipreáchan", korrigan eus ar folklor iwerzhonat, naouus dre ur gorrded, un neuz kozhard, ur greoñegezh, enebrezh ur gnom (daoulagad balirek ha skaret, fri arblat, atel an dremm skoanet, divskouarn hir ha loet izel), isvezhur gant strafuilhoù al lonkañ, usteñv an divvronn hag an organoù genel, behinvideñv gant insulinhazusted ha gwadusvec'h insulin; marvus e vez an dedro dindan un nebeut mizioù; sellet evel un anaez hêrezhel treuzkaset er mod aotozomek enkilek

II – YBAN da GE 22 09 12

Evit an distagadur : <http://www.forvo.com/word/leipreach%C3%A1n/>

leipreáchan: [l'ep'r'əxɑ:n], e brezhoneg e rofe tamm pe damm : /leipreuc'hann/

the word is thought to be a corruption of Middle Irish *luchrupán*,^[3] from the Old Irish *luchorpán*, a compound of the roots **lú** (small) and **corp** (body).

There are a number of possible etymologies of the name "leprechaun". One of the most widely accepted theories is that the name comes from the Irish Gaelic word *lepreachán*, defined by Dinneen as "a pigmy, a sprite, a leprechaun; for *luchorpán*"; the latter word Dinneen defines as "a pigmy, a leprechaun; 'a kind of aqueous sprite'"; this word has also been identified as meaning "half-bodied", or "small-bodied". This is the etymology given in the Collins English Dictionary.

The word which is widely believed to be the root and one of the ones quoted by the Oxford English Dictionary is *luchorpán*. An alternative derivation for the name and another one quoted by the Oxford English Dictionary, is *leath bhrógan*, meaning shoe-maker — the leprechaun is known as the fairy shoemaker of Ireland and is often portrayed working on a single shoe.

Another derivation has the word "leprechaun" deriving from *luch-chromain*, meaning "little stooping Lugh", Lugh being the name of a leader of the Tuatha Dé Danann.

The word leprechaun was first recorded used in the English language in 1604 in Middleton and Dekker's *The Honest Whore* as *lubrican*. The original meaning was of some kind of spirit and not specifically associated with the Irish mythological character:

"As for your Irish Lubrican, that spirit
Whom by preposterous charms thy lust has raised."

Some alternative spellings of the word leprechaun that have been used throughout the ages are; *leprechawn*, *lepracaun* and *lubberkin*. The word *leprehaun* has also been used.

Neuze, diaes eo reiñ un dezneuziadur soliet. O lakaat e talvezfe "korf bihan" e teufe ***leigorfan**, o tiazezañ war an neuz hag an distagadur e ve **leipreuc'han**, met n'on ket gwall asur ac'hanon. Marteze e ve a-walc'h

leiprec'han ? Gant ar rakger **lei-** (bihan) hag al lostger **-an** (bihan ivez), evel korrigan !

Aon 'm eus e ve berr va skoazell.

KIS-1260

I – YBAN da GE 24 06 12

Amañ dindan va respont d'un nebeut goulennoù. Laouen e vefen da gaout da ali.

Goulennoù :

- Reuzied = victime?
- Emlazhad : suicidé.
- Muntrad : an hini a zo bet muntret.

Ur gudenn a sav aze.

Evit *écolier* e ro Vallée **skoliad** gant daou liester 1. **-ed** ha 2. **-idi**. Pezh a ziskouez un doare entremar. Gant **skoliad** g. **-ed** ez eus anv eus un **oberiad** (NDBF Roparz Hemon **oberiad** Gl. *homme actif*, liester **-ed**), eleze an hini a vez er skol evel den oberiat. Bremañ, al liester **-idi** a c'houl ur pennanv **skolied**, eleze : an hini a zo skoliet. An daou zo mat aze, ha n'eus ket ezhomm da zispac'hañ tra ebet.

Hag a-zivout “an hini a emlazh”? Tra m'emañ oc'h emlazhañ e ve tu d'e envel **emlazhad** g. **-ed**. Met ur wech echu an ober, eleze goude bout

emlazhet e teu da vezañ un **emlazed** g. **-idi**. An daou zo da virout da 'm meno. Da skouer Gl. *les candidats au suicide*: **an danvez emlazhad**. Ha *les futurs suicidés*: **an danvez emlazhidi**.

Ha neuze, "an hini a zo bet muntret" = ar **mntred** g. **-idi**. Kement-se a 'm lak da soñjal en anv den Le Drouklazhet, a ve **Drouklazed** e brezhoneg emichañs. **drouklazed = mntred**.

Hag ivez Br. **reuzied** g. **-idi** = Gl. *victime*.

Goulenn ouzhpenn :

Ha reizh eo: « Ma rit din ar **vad** a c'houlennan.. » (n'eo ket: ober vad, netra da welout)

Respont :

Mar komprenan mat ar frazenn e ve: **Mar grit din ar vad a c'houlennan...**

II – GE da YBAN 25 08 12

Lies lostger **-(i)ad** ez eus, sl. La-03 64 hh. :

- pezh a zo endalc'het (lec'h hag amzer): *loaiad, tiad, devezhiad* (l. **-où**)
- unan a zo o chom e, a zo a orin eus, a zo e dalc'h: *Breizhad, broad, ugentvedad, riezad* (l. **-ed**)
- un ober ha disoc'h un ober: *fiziad, gaouad, eostad* (deveret diwar ur verb) (l. **-où**)
- un taol: *dornad, saezhad, flac'had* (deveret diwar ur pennanv) (l. **-où**)
- un anaez: *klopennad, avuad* (deveret diwar ur pennanv) (l. **-où**)
- un oberour: *merdead, kiniad, gaouiad* (l. **-ed**)

– Arverioù eus *-ad* zo ivez nad int renkadus e hini ebet eus an troioù-se : *pennad...*

→ Evit *-ed* a verk gouzañvour (denel) un ober : *lazhed, reuzied, muntred* (l. *-idi*)

Amañ avat, evel e kalz degouezhioù, n'eur ket evit tresañ bevennoù rik etre stervaoù, Vallée a ro skouer *dornad* : leun an dorn, taol gant an dorn, droug en dorn — RH a ouzhpenn : stroll (tud). Degouezh all : ur gedrann a c'hell bezañ pennrann ur verb ha hini ur pennanv : a-zioc'h ez intentan *eostad* evel disoc'h an ober eostiñ, GIBR en intent evel endalc'had un eost. Degouezh all c'hoazh : an termen *endalc'had* e unan zo disoc'h un tredizhad : e-lec'h intent "gouzañvour ar verb enderc'hel", *endalc'hed* enta, e tap an un lostger hag ar spesadoù (*loaiad*, h.a.) ez eo ar genad anezho.

Liested orinoù ha sterioù al lostger *-iad* zo ur skouer eus ur c'henniñv henek en holl yezhoù etre niver bevennek al loazioù hag ezvevenn an ezhommoù.

Petra d'ober er pleustr? Heuliañ pennaennoù ar yezhouriezh, hag an hini pouezusañ eo stabilded ar yezh unvan. Un unvaniñ e voe ar ginnigadenn graet gant GP e 1968, eleze dilezel al lostger *-ad* da verkañ ar gouzañvour (eleze reizhañ ar fazi graet gant Vallée). Koulskoude, ur bennaenn n'eo ket ur reolenn strizh. Evit distreiñ da *endalc'had*, ur splet eo bet na erlec'hiañ *endalc'hed* ouzh *endalc'had* e pep kemeradur; bastus eo avat degas ar furm *endalc'hed* pa 'z eer diouzh kemeradur all ar verb *enderc'hel* : *endalc'had* ur sac'h, met un *endalc'hed* eo an den dindan un endalc'h.

Ur poent all : ha ne ve ket ur c'hemm ivez da lakaat etre *Breizhaded* ha *Breizhiz...*? *Galvet e voe Breizhiz. Un nebeut Breizhaded avat a chomas bouzar...*

Heñvel dra, ur *skoliad* eo ar bugel a vez er skol, ur *skolied* avat zo ur bugel skoliet, a skolier. Hag ober gant al liester *skoliaded* ha pa ve diazezet *skolidi* er yezh?

Reizh ent poelloniell eo da ginnigadenn kevenebiñ *emlazhed* hag *emlzhad*. Hogen hag ezhomm 'zo eus daou dermen en degouezh?

Evit *reuziad* / *reuzied* ne sav diaester ebet. Gant *reuziad* e talc'homp ar ster kent "ober ha disoc'h an ober reuziañ", kv. *darreuziad*, h.a. Degas a reomp *reuzied* "unan reuziet".

Ober vad zo ur c'herienn idiomatek a zegemeromp hep tennañ anezhi reolenn c'hramadegel ebet, evel da skouer anaout d'ar pennanv *mad* an div reizh g. / b. Ar gudenn eo avat gouzout pe astenn zo d'ar c'hemmadur idiomatek *m/v*, pe, gant gerioù all, hag un unvez c'heriadurel all eo deuet *vad* da vezañ? Er skouerioù krennvrezhonek roet gant GIBR e *hañval* bezañ stag ar c'hemmadur ouzh ar c'hemeradur : *vad* en *ober vad* a sell ouzh buhezadur ur gouzañvour denel ; *ober ar mad*, en eneb, zo afer un oberour, hep anv a c'houzañvour denel. Lavarout a rafen e lavar an divezouriezh : *hon dlead eo ober ar mad ha n'eo ket ar gwall* ; hag e lavar an armerzh : *mar gwerzhit din ar mad-mañ...* (ar mad amañ a ve un draezenn, ur berc'hentiezh) ; hogen : *al louzoù-se n'en deus ket graet din ar vad a c'hortozen* (ar wellaenn).

Kemplezhderioù n'hon eus ket da ziwelout !

KIS-1261

I – Ao*** da GE, YBAN 27 09 12

Amañ kevret ur frazenn da dreiñ eus ar galleg. Gerioù na oa ket anezho e 1995 moarvat :

{ – "Sécurise tes comptes ! Paramètre toujours tes profils dans les réseaux sociaux afin de rester maître des informations que tu souhaites partager".

Ur frazenn da reiñ kuzulioù, alioù da skolajidi, liseidi en o arver eus ar "rouedadoù kevredigezhel" hag eus o arvarioù.

Ha penaos e lavarfes : *moteur de recherche* ?

II – YBAN da Ao*** 29 09 12

Comptes : N'eo ket hini an ti bank, met un endalc'had hiniennel krouet war ur rouedad kevredigezhel pe un enneg da skouer, pe Skype c'hoazh h.a.

Goût a ouzon, nemet e kavan iskis reiñ e Br. an anv *kont* (da heul ar Gl. *compte*) evit ditouroù eus ar seurt. E Sz. e reer gant an termen *account*, a zo an hevelep hini hag ar gont er bank, Sz. *bank account*. Neuze, heuliomp

ar Gl. *compte* en deus eñ heuliet ar Sz. *account* ha greomp ivez gant ar Br. ***kont***. Nemet e ve kavet gwell gant unan bennak.

Evit an alioù d'ar re yaouank : <https://www.privacyrights.org/social-networking-privacy>

Gl. *moteur de recherche* : o tiazezañ war *Geriadur ar Stlenneg* e teu : ***lusker arglask***, Sz. *search engine*.

Diwar vont : sed un domani ma ve mat diorren ar yezh. Marteze ez eus war ar Gwe un deroù da heul labourioù Alan Montfort hag e geneiled? Dav e ve ober ar renabl ha lakaat pep tra war ar stern.

I – YBAN da GE 27 09 12

affabulation

nom féminin (bas latin affabulatio, moralité d'une fable)

Définitions de *affabulation*

1. Manière purement imaginaire de présenter des faits ; fabulation.
2. Arrangement des faits constituant la trame d'une œuvre d'imagination.

Er ster 1. e teu moarvat ar Br. **imbroudellañ** ?

Hag evit 2.? Un dra bennak diwar *steuñv, anneuenn*? O vezañ ma'z eo engwezhiet *steuñv* en armerzh, er politikerezh, en ardoerezh e c'haller treiñ war-du *anneu-*? Neuze: **anneuellañ**, o korvoiñ durc'hadur ster al lostger **-ell** e seurt termenoù : imbroudell, korvigell, eriunell,...

Anneuellañ : aozañ an devoudoù oc'h amparañ anneuenn un oberenn faltazi.

Marteze ez eus ganit gwell kavaden ?

II – GE da YBAN 27 09 12

Anv zo enta eus un arvez eus ar c'hevellañ hag an disoc'h anezhañ. Br. *steuñv-* pe *anneu-* zo deouezusoc'h eget La.Gl. *affabul-* (deveret diwar La. *for* "e komzan, e lavaran"). Gwell, evel ma lavarez lezel a-gostez *steuñv-*, arveret kalzik endeo. Br. *anneuenn* a oa krBr. *anneuffenn*. Kentañ aters: chom gant *anneu-* pe diforc'hekaat dre zeverañ diwar *anneuñv-*? (an un distro a voe graet er yezh lennegel *steu-* → *steuñv-*). Ha marteze sevel betek furmoù nesoc'h d'ar gerdarzh: *ann- gwe* (Kb. *anwe*, teodyezh Lanvollon *a(ñ)nve*, sl. DGVB 186 & GPC2 383). Pelloc'h c'hoazh ez afen, betek un deverad all, dre ar rakger *er-* o verkañ an tennder war raok: *erwe-* (an arver eus ar furm-se e GEVER ne oufe ket bezañ un harz).

En *imbroudellañ*, *eriunellañ*, e loc'her diwar an devoud stadadus hag e teverer ar verb o verkañ an ober lakaet en orin an devoud. E tro ar c'hevellañ e ve marteze kantratoc'h loc'hañ diouzh an ober, deverañ diwar *erwe-* (mar en degemerez), ha degouezhout gant *erweañ*, *erweadur*, h.a.

Petra a soñjez?

III – YBAN da GE 27 09 12

A-du ganit. Ne dalvez ket ar boan ha kontrol eo d'ar yezhourañ berniañ steriadoù nevez war *anneu(ñv)*. Kalz gwelloc'h da ginnigadenn, degemeret kentizh. Neuze Br. *erweañ* Gl. *affabuler (une œuvre de fiction)*.

KIS-1263

I – LM da GE, YBAN 0210 12

Miz ' zo eo krog ar skol en-dro hep na ve echu va labourioù dorn e 'm liorz
/ prad (emaon oc'h adober an dañvati); poent din koulskoude adskoulmañ
gant un toullad tud dilezet abaoe deroù Gouhere...

Daou c'houlenn a-berzh ar skolaerez a labour ganin :

Penaos treiñ :

1. Gl. *se rendre à l'évidence*? (chomet on bout, 'fin, netra bastus).
2. Gl. *quand on aime on ne compte pas*? (kinniget 'm eus dezhi **pa garer, dizamant e roer**).

II – YBAN da LM 03 10 12

1. Gl. ***se rendre à l'évidence***: Arabat, da 'm meno, chom peg ouzh ar galleg e seurt troiennoù idiomatek. Petra a dalvez aze *se rendre*? N'emzaskorer ket d'an anadurezh evel d'an enebour. Gwell gant troiennoù brezhonek eeun: ***e teu anat d'an holl*** pe ***ez eo splann d'an holl***...

2. ***quand on aime on ne compte pas*** : ne gavan ket gwell egedout. Pe lakaat ***karantez*** ha ***largentez*** da glotañ? Da skouer : ***karantez ha largentez skoaz-ouzh-skoaz*** pe ***karantez zo mamm al largentez***.

Ned in ket pelloc'h !

III – GE da LM 03 10 12

Emaon o paouez lenn respont Yann-Baol a gensinan. Ne 'm bije ket lavaret gwell.

KIS-1264

I – YBAN da GE 02 10 12

Da ali a-zivout ur c'hraf gramadeg goulennet ouzhin :

En ur varzhoneg e skriv L: **Pegait a chom** (a-raok mervel). **e chom** kentoc'h, nann?

Respont :

Emañ ar gwir ganit, a gav din. Lennet 'm eus: *pegeit e pado...* Met tu a ve da lavarout ivez: *pegeit zo etre hiziv ha deroù ar goañv*, a gav din ivez.

II – GE da YBAN *Geriadur Hollek* 03 10 12

Hep mar ebet e tleer lavarout: *pegeit e chom*. Kevatal eo ar bomm da *Pegait zo*, ennañ ar furm neptu *zo* o kemer lec'h ar furm stlennek *ez eus* (GRAMV 84).

KIS-1265

I – MA ha YBAN 08 08 12

MA :

haché :

– **(du) haché :** perak ket miñs, anv stroll? “Petra 'vo da zebriñ? : Miñs gant patatez.”

– [figuré] **style haché :** e VALL. e kaver “celui qui hache ses mots *drailher, faouter keuneud*”. Alese, perak ket *stil drailhet, faoutet*? Pe c'hoazh *ragachet* (VALL. “une langue hachée *drailhañ, ragachat, komz ur stlabez (français galleg)*”).

YBAN : ur gudenn a sav diouzhtu. Pa lavarer e galleg *du haché*, e ouzer eus petra ez eus anv hervez ar c'hemperzh. En un Herberc'hti evit Henaded Amzalc'hiat e ouzer e vo miñset ar boued — kig pe legumaj —, ha neuze e vo lavaret “*Certains résidents ont du haché*”. En ul lec'h all, e kantin ul lise da skouer pe e preti ar studierion, *du haché* a dalvez “kig miñset”, tra ken. Neuze ez eo gwell na vont da heul ar galleg.

Bremañ ez eus un eil kudenn : perak ket *miñs* anv stroll, a c'houlennet? Anv stroll ne gav ket din. Seurt bonad pennanvaet zo gourel : *an drailh, al laz* hag o talvezout an ober ar peurliesañ, hag a-wechoù disoc'h an ober. E degouezh da frazenn e kavan kenkoulez :

“Petra vo da zebriñ? ” – Kig miñs(et) gant patatez (diwar vont e kavan gwell *avalou douar*).

Pe e degouezh ar re gozh: *Servijet e vez boued miñs(et) da henaded 'zo.*

Gl. *style haché*: ya Br. *stil drailhet, stil bouc'haliel, stil faoutet, stil (das)troc'het*. Me gav din ez eo ar *ragach* un dra all.

MA: hache-légume. Soñjet 'm eus heuliañ *drailherez kig* (GEKEG) ha kinnig *drailherez b -ed legumaj*.

YBAN: Ya, *drailherez legumaj, miñserez legumaj.*

MA: hache-paille. Gant VALL. ez eus kinniget *drailherez kolo* ha *drailherez plouz*. Neuze: mirout an daou dermen pe lemel unan?

YBAN: mirout an daou.

MA: hafnium. ha gourel eo *hafniom*?

YBAN: Ya.

KIS-1266

I – MA da GE 08 10 12

Setu un nebeud atersoù evit ar GEHOLL, Lizherenn H.

E 'z kerz emañ GPAZ. Ezhomm 'm be eus ar gerioù *hagiographe*, *hagiographie*, *hagiographique*

II – GE da MA, *Geriadur Hollek*– 08 10 12

VALL ha, d'e heul, GPAZ (Geriadur pleustrek a Zoueoniezh), a ginnig: **sentvuhezouriezh** (Gl. *hagiographie*), alese: **sentvuhezour** (Gl. *hagiographe*), **sentvuhezourel**, **sentvuhezouriek** (Gl. *hagiographique* en daou gemeradur: *levrioù sentvuhezourel* = *levrioù sentvuhezouriezh*; *un emzalc'h sentvuhezouriek*).

[Da heul da eskemm gant Yann-Baol, a-zivout Gl. *hachis*, e *sigur kelaouiñ hepken*, e lennan e levr Monfort (*Gerioù evit...*): **fars** n.m.: *hachis de viande*.]

KIS-1267

I – YBAN da GE 12 10 12

Da ali a ve deuet mat a-zivout an eskemm gant P amañ dindan :

Goulenn : **compassionate** (perzh ur plac'h) : ?

Respont : *truezus, trugarezus, kendruezus*, an holl gant *ouzh*. Vallée a ouzhpenn *truezek*, met evidon e talvez “dellezek a druez”. Tu a ve da ouzhpennañ : *damantus*. Dit da welout, met *trugarezus* pe *kendruezus* a hañval klotañ.

Goulenn : **indignation** : ?

Respont : sl. Lavar 18 pp. 198-199. Gl. *indignation* Br. *blou* g., ***blouder*** g., Gl. *indigné*, Br. *blouderus*, Gl. *être indigné, s'indigner de* Br. *blouiñ* (*ouzh ub., rak udb.*), *kaout blou* (*ouzh, rak udb, ouzh ub*); Gl. *indigner* (*qqn*) Br. *blouaat* (*ub*), *lakaat blou* (*en ub*).

Goulenn : **emotional life** : ?

Respont : Petra eo? *from, trivli, trid, kantaez*? Krediñ a ran kompren ez eo hollad ar fromadennoù, tridoù, trivliadoù en deus un den. An termen Sz. *life* pe Gl. *vie*, a dalvez aze da verkañ un ober. Neuze gant ur verb pennanvaet : *an*

tridal, an trivliañ, ar fromañ, pe neuze, ent gouzañvatoc'h, : an trivliadurezh, ar fromadurezh.

Keit hag ober e ve mat ematersiñ ivez a-zivout Gl. *vie sentimentale, vie amoureuse, vie sexuelle, vie culturelle, vie affective, vie sociale*, hag amgantoù all eus obererezh, gwezhierzh ha buhez an dud. Ha mat e ve plakañ diwar ar Gl. pe ar Sz? Lavarout da skouer: *buhez revel ub. zo birvidik meurbet* ha troiennoù eus ar seurt? Da skouer: *la vie sociale d'une nonne est limitée à son couvent*: Br. *buhez kevredigezhel ul leanez zo bevennet d'he c'houent* pe *kedvuhez ul leanez zo bevennet d'he c'houent*. Ne gomprenar *buhez kevredigezhel* nemet dre dremen dre ar Gl. *vie sociale*, hogen *kedvuhez* zo intentadus dre ar brezhoneg rag-eeun.

Ali GE?

- Goulenn: **obsessed by his work**: ?

Respont: *heskinet, sorc'hennet, albac'hennet, stultennet, gwrac'h, tik, pitilh, froudennet* gant e labour. Pe, evel an hini e krabanoù an diaoul: *pozitet, goubozitet* gant e labour. Ent breidel: *mac'hennet, darvredet* gant e labour (Sl. Lavar 17).

- Goulenn: **formidable** (er ster orin, a ra aon); ar galleg *redoutable* a glotfe en degouezh (anv ez eus eus ur vreutaerez a zrailh he enebour el lezvarn, ent lezennel, anat):

Respont: *braouac'hus, spontus, spouronus* a zo re greñv evit ur vreutaerez, hep ket a var. Diouzh un tu all, n'emañ ket ar breutaat hag ar rendael pell diouzh an emgann. Diouzh a ouzon n'eus ket betek bremañ eus ar Br. *doujadus*, ha padal e talvezfe "a zo da vezañ doujet". Pe treiñ war-du dezneuziadur ur ger kembraeg: *arswydus, erchyll, echrydus*? Pe diwar an hBr. AROTRION → Br. *arur* aa. (Sl. Kb. *aruthr*)? Nann, Bez' ez eus endeo eus ar Br. *arur* = Gl. *phobie*. Neuze *doujadus*?

- Goulenn: **pale**; liv an dremm, Gl. *pâle*. E brezhoneg e kaver *distronk, morlivet, drouklivet*... Pep tra a-berzh fall; padal amañ e teskriver ur vaouez kaer, gwenn kenan he c'hroc'hen: ?

Respont : Neuze : *gwenn*? Pe evel ar c'hembraeg *gwelw*, eleze Br. *gwelv*.
Pe c'hoazh *gwenn + ne* (Gl. *teint*) → Br. *gwenneek*?

- Goulenn : **admiration** (a 'm eus goulennet 100 gwech...): ?

Respont : Tennet eus an danvez *Geriadur Hollek* :

admirateur *nm* [*personne qui admire qqn, qqc*] edmegour *g* -ion, bamour *g* -ion, estlammer *g* -ion. admiratif *adj* **1**. [*en admiration*] edmegour *aa* • un lecteur ~ nous écrit *ul lenner edmegour a skriv deomp*. **1**. [*qui manifeste l'admiration*] edmegour *aa* • des paroles ~ves *komzoù edmegus*.

admiration *nf* edmegiñ *pao* & : edmeg *g* -où; bamañ (ouzh, da, dirak, gant) *pao* & ; bam *g* -où, bamedigezh *b* -ioù, bamerezh *g* -ioù; estlammiñ (ouzh) *pao* & ; estlamm *g* -où, estlammed *b*. admirativement *adv* [*avec admiration*] gant edmeg *ger*, gant bam *ger*, gant estlamm *ger*. admirer *tr* edmegiñ *pao*, bamañ (ouzh, da, dirak, gant) *pao*, estlammiñ (ouzh) *pao*.

admirativement *adv* **1**. [*de façon admirable*] souezhus *aa*, sebezus *aa*, kaer tre *aa*, ur souezh, ur bam, ur marzh • une jeune fille ~ faite *ur plac'h yaouank neuziet kaer, ur bam*. **2**. [*très, extrêmement*] kenan *adv*, tre *adv*, meurbet *adv*, dreist *adv* • ils s'entendent ~ bien *emglevout a reont mat kenan*.

- Goulenn : **trait (trait de caractère)** : ?

Respont : Br. *tres neuzid*.

- Goulenn : **endurance (korfel)** *kaleter*, eme Vallée... :

Respont : Br. *kadarni b. (GEVEZ)*.

- Goulenn : **to compromise with him** (daou enklasker ; n'int ket enebour an eil d'egile, met ar vaouez a fell dezhi en un doare bezañ en he fart) : ?

Respont : Br. *gwallveskañ* e GEAK, met un tammig skort. Dav kavout un dra all.

- Goulenn : **unpredictable** (ur vaouez eo a zo *unpredictable*). *Andiawel* a gavan e'z keriadur ; "Ur vaouez andiawel? " Gwelloc'h 'm eus kavet lakaat : *andiawel he ersavioù*. Da soñj? :

Respont : Br. *dirakweladus* pe *anrakweladus*, hervez. Pe neuze : *andiawel*, tra ken, o kontañ war an deuezusted.

- Goulenn : **irrépressible** : ?

Respont : Br. *andiarbennadus*? Pe Br. *angoudav*?

- Goulenn : **enklask** (ar verb) **ur muntr**? *enklask war ur muntr*? Ar renadenn eeun a gaver en Here. N'ouzon ket :

Respont : Br. *imbourc'hiñ*?

- Goulenn : Ha tu a ve da lavarout *diskoulmañ un torfed* ? Ar saozneg a lavar ingal *to solve a crime*. Ha distreiñ a ra dibaouez :

Respont : Br. *diluziañ, diskoulmañ*, ya moarvat.

II – GE da YBAN, *Geriadur Hollek* 13 10 12

Trugarez evit goulennoù P. Bepred an hevelep skoilh : en ur skrid lennegel, ne ra bep taol an aozer nemet gant ur c'hemeradur hepken eus ar gerioù, kemeradur o tiflukañ alies en amgant an destenn end-eeun emañ oc'h aozañ. Setu perak, e kement ma tianavezomp an destenn pa 'z eo tennet anezhi ar gerioù degaset dirazomp, ne c'hellomp nemet pourchas ur skalfad diskoulmoù, pezh a rez hep gallout erbediñ unan pe un all. Diaester ouzhpenn en degouezh : termenoù saoznek zo e kaoz (ha piv ac'hanomp a anavez a-walc'h ar lennegezh saoznek hag ar stuzegezhioù saoz evit pourchas alioù kantrat ?). Alan, ar barrekañ ac'hanomp war an dachenn-se, en deus trevellet e-doug miz war droidigezh Ronan An Deroff eus *The Sea-Horses* evit he gwiriañ ger ha ger, p'emañ c'hoazh Ronan war e hent etrezek ur yezh lennegel...

Ma, ne vin ket evit ouzhpennañ kalz tra da 'z respont. Pourchas a rez roll ar c'hevatalioù brezhonek gallus pep tro. D'an troer d'ober he dibab hervez e anglevadurezh.

compassionate. Da 'z kinnigoù ez ouzhpennfen *kefaezus* (Gl. **empathisant*!).

Sz. **formidable** (erlec'hiet outañ *redoutable* e galleg hiziv). Aon 'm eus e chom re wan Br. *doujadus* en askont d'ul lod mat eus e gemeradurioù (evitañ d'e gerentiezh gant Gl. *redoutable*). Mont a rafen da glask kentoc'h kostez Br. *breviñ, euveriñ, argevezañ* (sl. hBr. *arcogued, Kb. argyweddu*) (La-10 181), *darwantañ* (GEVEZ-1 46), *gwastañ, gwazhañ, anial-, arial-*, ha me 'oar. E tachennoù eus ar seurt e chom tavantek ar brezhoneg e diouer ur gedvuhez. Pezh a reomp eo daspugn loazioù en ur geinañ ouzh ar c'hedvuhezioù all. Daoust pe zaoust, egin diziouerus a gedvuhez eo ar skrivagnerion vrezhonek gant ma vint emouez ouzh o saviad: ha da gentañ ouzh aoz a 'r c'heinañ.

pâle. Ober a ran gant Br. *gwelv* e GEVEZ.

admir-, trait, endurance, netra da ouzhpennañ

compromission. Sell ha n'eus ket tu da dennañ un dra bennak eus ar respont a ris da Martial d'an 23 06 12 a-zivout Gl. *connivence, intelligence* (*avec*); h.a.

irrépressible. Tu zo da zeverañ diwar *goudav*: *angoudav, dreist goudav, dreistgoudav*... E GEVEZ-6 879 e ran gant *kaezhus* a-dal da Gl. *impérieux*; heñvelster all: *diharzadus*...

enquête: *enklask war, ren enklask war, imbourc'hiñ*.

to solve a crime. Hent a ziskouez dimp Kb. *dadrysu* (< *dad-+drysu*); amprestet hon eus ster leterc'hadek Kb. *drys* endeo da sevel *drezek, drezad*. Br. *ezdrezañ ur c'houl, un torfed?*

KIS-1268

I – LM da GE, YBAN 12 10 12

Oc'h adlenn geriadur Malgorn (teodyezh Eusa) e welan **lefan** "pierre de nature schisteuse, servant au besoin à remplacer les ardoises. Cf. Lepelletier, s.v. Lec'h, 2°." Daoust ha ne c'hallfe an kez ger treiñ Gl. *lauze*? Pe skrivad? Pe arver (ul lefan? ur maen lefan?)?

II – YBAN da LM, GE 13 10 12

Br. **lefan** zo kevatal ar Gl. *schiste*, ha n'eus abeg ebet da arbennikaat e ster d'ur seurt maen to. Toet e vez ivez a-wechoù gant plakennoù koad ha kammed ne vo arveret *koad* evit o envel. Dedennañ a ran da evezh war an divoud e vez(e) arveret ivez mein raz (ha moarvat seurtoù mein all) d'ober Gl. *des lauses* (*lauzes*).

Un diskoulm all zo : ar Gl. *lause* (*lauze*) zo ur ger keltiek, galianeg moarvat, ha reizh e ve e atoriñ e brezhoneg : Br. **laoz** g. **-ioù**.

III – GE da LM, YBAN, MC 13 10 12

Trugarez evit da valad eus dec'h. OK gant respont Yann-Baol da 'z koulenn a-zivout Br. *lefan* (deskus din ivez).

KIS-1269

I – GE da YBAN 17 10 12

War-benn toniañ ar bioloñsoù: emañ o sevel ar mellad **lipides** hag e ran anv eus *alkoolioù nitrogenek* (*alcools azotés*); pe gevatalioù avat reiñ da *alcools phosphorés, alcools soufrés*? Ne c'haller ket arverañ *fosforek, sulfurek*. Petra soñjez eus *fosforin, sulfurin*? Evel just, mirout *nitrogenek*, bremañ embannet — hep doujañ an disklot (disklotoù eus ar seurt na c'haller ket hepkoriñ — paot int ivez er termenoù etrevroadel).

II – YBAN da GE 18 10 12

Ha n'eo ket an *alkoolioù nitrogenek* (Gl. *alcools azotés*) anvet ivez Gl. *aminoalcools* pe *alcools aminés*? D'ar mare-se e ve tu e brezhoneg d'ober gant **aminalkool**. Heñvel dra Gl. *alcool phosphoré* a ve Br. *fosfoalkool* = *alkool fosforin*, ha Gl. *alcool soufré* a ve Br. *sulfoalkool* = *alkool sulfurin*.

Me oar ez eus e Gl. eus an termenoù *phospholipide, phospho-alcool* met n'on ket sur eus an termen *sulfoalkool*. Met, forzh penaos, ne gav ket din e ve mat ar Br. *alkool sulfuret* pe *soufret*, pa dalvez ar meskad “sulfur dileizhet en alkool”.

Un diskoulm all a ve: *P-alkool*, *N-alkool*, *S-alkool*. N'ouzon ket hag eñ zo eus ar galleg *P-alcool*, *N-alcool*, *S-alcool*.

Neuze, Br. *aminalkool* = *alkool nitogenek* ha Br. *fosfoalkool* = *alkool fosforin*, hag ivez *alkool sulfurin* enta.

III – GE da YBAN 19 10 12

Trugarez evit da resisadurioù. Setu enta ar mellad **lipides** evel m'en skridaozan :

lipides ◇ **lipids** ◇ **lipid** s. & g.

anvad rumm esterioù trenkennoù druz dezho un tolz mol uhel, bezant er gwiadoù bevel; trenkennoù dre C₁₆ ha C₁₈ eo an trenkennoù druz (palmitek, stearek, oleek ha linoleek), alkooloù nitrogenek pe glikerol eo an alkooloù; kemm a lakaer etre al *l. eeun*, diforc'het o unan hervez an alkool etre *steridoù* (steroloù) ha *steridoù* (alkooloù alifatek); al *l. fosforin*, *glikerofosfolipidoù* (lekitinoù ha kefalinoù) ha *sfigofosfolipidoù*; al *l. nitrojenek* (kerebrozidoù ha gangliozidoù); al *l. sulfurin* (sulfatidoù); evel d'an trenkennoù druz ez eus d'al lipid ur blein dourlen (–COOH) hag ur blein dourlez (–CH₂–CH₃), bleinegezh a adkaver en div haen lipidek eus koc'henn ar gellig; a du 'rall ez a al lipid da amparañ er bevedeg ur mirad gremm, ur gwrezanreer hag ur gwarez ouzh ar stokoù

Derc'hel a ran enta al lostger *-in* a arveran ivez en ur mellad all: *iodin*.

KIS-1270

I – MME da GE 21 10 12

Deuet eo va geriadur er-maez. Kinniget e vo ent kefridiel e saloñs Karaez en dibenn-sizhun a zeu. Lakaet 'm eus kas ur skouerenn dit hag unan da Yann-Baol ivez.

Laouen on evel-just... Nemet e ouzon gwell eget nikun ar mankoù zo ennañ ! Krog on dija da glokaat melladoù ha da sevel re all. Gwelet e vo mar bez adembannet ur wech bennak. Moarvat e 'm bo c'hoazh ezhomm da genskrivañ ganit a-zivout kraf pe graf, met ne fellfe ket din sachañ re war da amzer, pa ouzon re vat e 'c'h eus-te ivez trevell e-leizh war ar stern ! (lavar din didro mar goulennan re diwar vremañ...).

Gwelet 'm eus eo deuet er-maez ivez GEVEZ 6. Rakprenet 'm eus va skouerenn, a gemerin e Karaez.

Ha gallout a rafes kas din ar restrad anezhañ evel ma 'z poa graet evit ar rannoù all?

II – GE da MME 21 10 12

Keloù mat ! trugarez evit ar c'hinnig a rez eus ur skouerenn eus ar Geriadur. Ha re e ve goulenn ur skouerenn ivez evit AAB, en deus hon skoazellet a-hed ar wech en hon c'henlabour?

Trugarez ivez evit da fiziañs. Mar gallan studiañ c'hoazh ganit krefen 'zo a yezhouriezh, e vin laouen. E 'z koulennou e kavan bepred tro da gas va imbourc'h war raok ha da bleidiñ gant krefen na vijen ket aet dezho a du 'rall.

KIS-1271

I – GE da YBAN 24 10 12

En ur mellad eus GEVEZ-7 e 'm eus d'ober meneg eus Gl. **ondes de choc** Sz. **shock waves**, ar re arveret evit breviñ ar grouan el lounezh, h.a. Ha pledet 'c'h eus te gant an termen-se ?

Betek henn, e 'm eus strivet da ziframmañ sterva ledan an termen Gl. *choc*, Sz. *shock* evel ma welez e GEVEZ. Un diskoulm e ve ober gant Br. *gwagennoù stroñs*. Hogen termenoù o stiañ strishoc'h a c'hallfed kavout, da skouer dre zeverrañ diwar -rur-: *gwagenoù ruriñ, dazru(rriñ), disru(rriñ)*... Petra a soñjez?

II – YBAN da GE 25 10 12

Evit ar rakger **ed-** e lavar GP “pouezañ, dalc'husted”, kar d'ar Kb. **eto** eme Fleuriot, eleze “c'hoazh, adarre”. A-du emañ ganit evit brasaat kelc'h arver ar rakger “dalc'husted”-se ha kreskiñ barr eztaoliñ ar brezhoneg. Gwelout a ran daou dra: an argaderion o vountañ c'hoazh hag adarre ouzh moger ar c'hreñvlec'h, gant dalc'husted o'n em verniañ, dres evel ar molekulennoù o ruriñ, resisoc'h oc'h edruriñ ouzh ar re a harz outo, betek ar mare ma vlosko ar mogerioù, evel hini Yeriko. “ar ruriñ hag ar bloskañ”, emezout, gant ma ve *enbloskañ* hag *ezvloskañ* (Gl. *implosion, explosion*).

Tu a ve da sevel termenoù evel **edruour**, Gl. *membre d'une unité de choc*, ha deveradoù all emichañs? Nemet e'z pefe ezhomm a hanc'herioù evit ar vezekniezh, da skouer an arbennigour o plediñ gant seurt binvioù mezegañ.

III – GE da YBAN 25 10 12

Setu ar maladur war ar stern ma arnodan un deverad diwar *-rur-*. Digor e chom evel just ar vreuradenn...

1 **lithotritie** pe **lithotripsie intracorporelle** || 2 **lithotritie** pe **lithotripsie extracorporelle** ◇ 1 **intracorporeal** pe **endoscopic lithotripsy** || 2 **extracorporeal** pe **shock wave lithotripsy** ◇ 1 **grouanvreviñ enkorfel** pe **endoskopel** || 2 **grouanvreviñ ezkorfel** pe **dre wagennoù darrur**

1 dispenn ar grouan troazhel ent treloc'hel dre araez ur grouanvrever pe un ardivink laser ebarzhet ent surjanel || 2 dispenn ar grouan troazhel ha bestlel dre wagennoù darrur diounezet a-ziavaez (sl. **lithotriteur**)

KIS-1272

I – P da YBAN 19 10 12

Un dra all: ur gudenn 'm eus gant ar ger sz **canopy** (sel, cockpit, bolz, gwerenn gromm... ur golo, en un doare bennak). Kavet 'm eus ivez **hotte de cheminée**, pezh a glot gwelloc'h amañ:

“He put in for me a lovely fireplace with a copper canopy.”

E kouevr eo enta, lufrus kenan peogwir e tameuc'h an arrebeuri.

Hogen, n'ouzon ket penaos lavarout *hotte* evit seurt arver; c'hwi hoc'h eus unan en ho kegin, neuze emichañs hoc'h eus ivez ar ger?

II – YBAN da P – 19 10 12

Diaesoc'h ar respont aze. War a hañval ez eo liessteriek ar Sz. *canopy*, o talvezout udb. e stumm ur volz. Du-mañ e lavaromp *bouteg* evit kement-se. A-us d'ar blakenn boazhañ ez eus *ur vouteg sunañ* hag a-us d'an oaled ez eus un doare all, *ur vouteg* ivez a lavaromp. Ur plakadur diwar ar Gl. *hotte*, tra ken. Met marteze e ve tu da gavout un dra all: quid a-zivout *trezer*, rak ur seurt founilh eo ivez. E Gl. e vez lavaret *avaloir*. Petra eo *tumenn* ur siminal? Ha n'eo ket dres ar pezh a glaskomp: an *dumenn* (Gl. *avaloir*) ha dindan ar *vantell* (Gl. *manteau*), dalc'het gant an div *skourjez* (Gl. *montant*)?

Un nebeut ditouroù kavet war ar Gwe tu bennak :

La cheminée traditionnelle dite à foyer ouvert, ou à feu ouvert, ou cheminée capucine, est composée :

- d'un volume intérieur, le foyer, ouvert sur le local à chauffer ; il comporte un âtre, où brûle le combustible, un avaloir recouvert par une hotte, pour l'échappement des gaz de combustion, un contrecœur (paroi ou plaque de fonte rapportée au fond de l'âtre) et des languettes de contrecœur (retours latéraux) ;
- d'un encadrement de protection et d'ornement : jambages ou piédroits (montants latéraux porteurs du manteau et de la hotte), coffre (jambages et traverse d'ébrasement), chambranle (habillage des jambages et du manteau) et tablette supérieure portée par la paillasse ou le manteau ; éventuellement, un tablier à glissières permet de fermer l'entrée du foyer.

Diwar vont, ar Sz. *canopy* a dalvez ivez Gl. *baldaquin, ciel de lit ; auvent, marquise ; verrière ; cockpit*. Neuze ez eo un dra bolzennek arveret evel kinkladur.

canopy (*pl* canopies) *n* - **1.** [over bed] baldaquin *m*, ciel *m* de lit ; [over balcony, passageway] auvent *m*, marquise *f* ; [over throne] dais *m* ; ARCHIT [with columns] baldaquin *m*. - **2.** [of parachute] voile *f*. - **3.** AERON [of cockpit] verrière *f*. - **4.** *fig* [branches, sky] voûte *f*.

E galleg n'eus met *canopée*, er ster 4. eus ar saozneg enta. Da gentañ e tastuman al loazioù :

apoueilh *g* - **où** Gl. *auvent*.

baled *g* - **où** Gl. *auvent*.

daez *b* - **ioù** Gl. *dais ; pavois ; mantelet ; marche d'escalier*.

kern *b* - **ioù** Gl. *cime, sommet ; pointe ; fond (de chapeau) ; sommet de la tête ; tonsure (de prêtre) ; trémie (de moulin)*.

lein g -**où** Gl. *sommet; plafond.* → **leinienn** b Gl. *faîtage.*

nein g Gl. *faîte (d'une maison)* → **nein an doenn** Gl. *arête du toit.*

sel g -**ioù** Gl. *plafond.*

stel g -**ioù** Gl. *dais* → **stel gwele** Gl. *baldaquin, ciel de lit.* sl. ivez **stel an delioù.**

to g Gl. *toit.*

Ouzhpennomp ar Kb. *nenlen, gortho, gorchudd.*

A-benn ar fin, bez' hon eus un doare toenn, a-wechoù bolzek, baotek, evel da skouer ar sel a-us d'ar blakenn boazhañ (a-wechoù a-unpezh gant ar vouteg sunañ). Ar mennoz "bolz" a ra dave ivez d'an hBr. **BERTH (PENBERTHOU), NOM, CUH, (SCIT)**. An termen kentañ zo bet arveret gant GE e GEMED: **berzh** gant ar ster Gl. *boîtier, corps d'appareil*, an eil **noñv** gant ar ster Gl. *champ (de netteté)*. An trede zo ar Br. **kouc'h** gant ar ster Gl. *coque (de navire), couverture de ruche*. Hag an hini diwezhañ, Br. **-skid** Gl. *couverture, enveloppe*.

Geriadur galleg-brezhoneg Martial Ménard o paouez degouezhout hiziv (03 11 12) a ginnig Gl. *canopée* Br. **kerniaoueg** b -**où**.

Dave a ra emichañs d'an termenoù gallek evel *le radeau des cimes, la bulle des cimes*, hag en troiennoù-se e komzer eus kernioù ar gwez. Savet eo ar ger evel *deliaoueg* Gl. *feuillée, étendue de feuillage*. E Gl. e kaver ivez *arboglisneur*. En alamaneg ez eus anv a *Dach* (Br. *to, toenn*): *(Baum)Kronendach* (Sz. *canopy*), *Blätterdach* (Sz. *leaf canopy, forest canopy*), *Baumkrone* (Gl. *cime, houppe*), *Baumwipfel*. Evel a weler e strisha an alamaneg ar gerioù *Krone, Wipfel, Dach* gant *Baum-* Br. *gwez*. Gant *kerniaoueg* e ranker distreiñ d'ar galleg evit kompren ar ger, rak ledan eo sterva **kern-**, tre betek ar jedoniezh hag ar fizik. Talvezout a ra kenkoulz all kement ha *champ de cimes (d'une montagne), étendue des cimes* pe *l'étendue des cimes (vertes)*, eleze Gl. *canopée*. N'ouzon ket a belec'h e teu kinnig an DICFB, met un dra all 'm bije aliet.

Pa oan krennard e pignen gant ar geneiled betek lein ar gwez hag alese e veze arvestet ouzh gorre ar gwez, a anade evel un doare glazenn, vol ur mor glas, ul ledennad, ur pallennad gwagennek. Moarvat ez eus ur santad nes war doennoù ur gêr vras, pe o nijal a-us d'ur menez gant hollad ar c'hribennoù, gwenn alies. Penaos dec'heriañ "vol un hollad bennak", evel hini ar mor (a se *le radeau des cimes*). Evit ar mor ez eus: an danvor, gorre ar mor = vol = *morvol (?) hag evit ar c'hoad: an dangoad, gorre ar c'hoad = *koadvol, *gwezvol, *delvol, *glasvol? Pe neuze loc'hañ diwar ur stirann all o talvezout "penn, uhel, lein, kribenn" ha chomet digorvo betek henn. Soñjal a ran er Kb. **brig** "top, summit" gant un durc'hadur ster etrezek ur gern vlevrek, deliaouek ha skourrek (sl. Kb. *brig* "cangen, brigyn" (Sz. *twig(s)*), Kb. *briger* "gwallt; pen" (Sz. *hair; head*), Kb. *brigo* "to branch, to spout", Kg. *brigog* "branchy; hairy"). Korvoet eo bet *briger* gant Turiaw ar Menteg en ardamezouriezh Br. *briger* g -ioù = Gl. *cimier*.

Sed a ginnigan enta evit kenedc'heriañ ar Gl. *canopée*: Br. **brigeg** b -où, -i, -ier.

Mar bez kavet Gwell...

III – GE da YBAN 06 11 12

Trugarez evit da hir a studienn war Sz. *canopy*, Gl. *hotte*, h.a. OK evit Br. *brigeg* enta. Du-mañ er vrigez ez eus un trevnad sunañ, a 'm eus graet Br. *ruflez* anezhañ.

Ur brouilhed evit ar Geriadur hollek eo Geriadur Martial. Gant e aozer ar si a anavezomp: ezvezañs ar skiant istorel eus hon saviad. Ar sol nemetañ dindan hon treid eo un egin lavar nad eo louet nemet evel egin kedvuhez; anezhañ ur boc'hed, hogen ennañ hepken e kav hon saviad e louereded. Tra ma tamall e geneiled d'hon saviad bezañ boc'hedek ha diwerc'hek, e teu Martial da gerc'hat evito diwarnañ frouezh, evel ma tegaser frouezh arallhin — hep merzhout e lam pep louereded digant ar gerioù enporzhiet dre o beuziñ e-barzh poull lor ar gedvuhez evel-pa-vije a dalvez da saviad dezho.

C'hoarvezet eo bet dimp arguziñ e oa eno un doare evit ar yezh arnevez da "emsilañ er boblañs", mont en arvar neuze da dreuzvarc'hata ha da lakaat hon lavar dindan gabestr ar "bezañ komprenet gant an dud" — kuitaat ar sol louer nad eo heptañ netra ar pezh a reomp.

Kement-se a glaskin ober intent da Martial. Ne vo ket aes, rak evel ur pesk e tifret er poull lor...

Emañ *Ar Morgezeg* dindan ar wask. Adwelet eo bet an destenn gant Alan. N'eo ket hep poan, rak ken priminik eo ma tremene un devezh ma n'eo ket muioc'h war ur ger... Mat an disoc'h avat, ha danvez zo e Ronan An Derv.

IV – YBAN da GE 06 11 12

A-du krenn gant ar pezh a skrivez a-zivout levr Martial. Emañ en un emdouell ha diaes e vo dit displegañ pep tra dezhañ. Vallée a sile gerioù nevez er brezhoneg a "zastume", Martial a ra ar c'hontrol, o klask saveteiñ ur bed aet da get, dre choukañ troiennoù kozh ha gerioù *usu.*, *fam.* ha *pop.* (intentomp : gerioù gallek e geneiled, evel *cinéma*, *officiel*, *technique*,...) a-dreñv ar gerioù arnevez. Ur brouilhed emezout. A-vec'h. Pep tra a chom d'ober ha ret e vo kavout an doare mat. Ar Gwe a vo an araez evidomp da sevel tamm ha tamm ar Geriadur Hollek Kevlinenn. War ar Gwe e c'haller choukañ kement ha ma venner evit ur ger, gant daveoù e-leizh, displegadennoù a bep seurt ha kement-se holl kevraokadus e pep amzer. Dav e ve prederiañ war ur framm hag un doare kenlabourat.

Mechal ha ne ve ket Ronan an Derv an den mat da harpañ Mikael evit al load. Un den barrek war an traoù-se eo, ha gwir eo : danvez zo ennañ. Ha keloù zo eus e labour Lavar 19?

Hag evit Br. **brigeg**, ne oa e 'm spered nemet evit ar Gl. *canopée*, eleze vol ar gwez. Mat e ve ivez evit ar Gl. *hotte*, ur ruflerez enni da skouer?

KIS-1273

I – GE da MME 05 11 12

Emaon o paouez degemerout ur skouerenn eus ar Geriadur. Trugarez.

Ne 'm eus ket bet amzer c'hoazh da bourmen e-barzh. D'ar sell kentañ, ez eus anezhañ labour kaer.

II – MME da GE 05 11 12

Spi 'm eus e plijo dit va labour. Gouzout a ran ervat ne c'hell den ober labour peurvat... Ned eo ket tra hor bed-ni, a-hervez, ha gwelet 'm eus va unan un nebeud fazioù ha melladoù ezvezant, evel Gl. *branle-bas*...

Moarvat ivez ne 'm eus ket gallet tennañ ar gwellañ splot eus labourioù KIS ; va diouer a stummadur hag a studioù an hini a vir ouzhin a-wechoù da gaout ur peurgompren eus traoù zo e domanioù zo, evel ar brederouriezh da skouer. Mar bez sav a-walc'h dezhañ e vo advoulet (o reizhañ ar vioù-koukoug en a-raok). Evit un adembannadur klokaet ha reizhet avat, e vo ret gortoz un toulladig bloavezhioù, met krog on dija da renabliñ ar mankennoù zo e 'm zammig oberenn.

Laouen e vin evel-just o resev evezhiadennoù diganit ha digant Yann-Baol ivez, mar kavit tro d'o ober. A-dra-sur e vint talvoudus din.

Kenderc'hel a ran bremañ gant va labour geriaoua ha skoueriaoua... Wardro 10 000 pajennad zo ouzh e ober pelloc'h, renket evel ma reas RH e GIBR, oc'h urzhiañ muioc'h ar skouerioù diouzh ar ster hag an arver eus ar gerioù ha neket hepken diouzh o donedigezh war-wel el levrioù. Ne c'haller mui soñjal embann ul levr pe meur a levrenn gant kement all a bajennoù. Klask a rin sevel ul load war ar Gwe, ma c'hello ar glaskerien furchal ennañ, met labour zo c'hoazh : n'eus bet den o furchal ar c'hannadigoù parrez (evit ar yezh anezho a-c'hwel). Stagañ a rin gant al labour-se er bloaz a zeu ; dastumadoù zo e levraoueg an eskopti e Kemper.

Gant ar blijadur da resev eus da geloù pa gari ; spi 'm eus ez a mat ar yec'hed ganit hag e welimp GEVEZ 7 o tont er-maez er bloaz a zeu,

KIS-1274

I – MC da GE, YBAN 15 11 12

E Gouel al levr Karaez, ur c'helaouenner eus FR3 Roazhon, rann ar skingasadennoù e brezhoneg en deus filmet geriadurioù Preder kinniget e stavell Preder. Deuet e oa goude lenn rakskrid geriadur MM. Da heul en deus bet ar mennoz da sevel un abadenn skinwel a-zivout ar sevel geriadurioù, Fellout a ra dezhañ atersiñ ha filmañ (o labourat !) ar re a labour war an dachenn-se: F. Favereau, M. Ménard hag unan eus Preder. Kinnig a ra dont dilun 19 betek Ploveilh pe en ul lec'h all. Petra respont dezhañ?

Ur goulenn 'm eus degemeret, digant skridaozer kazetenn dinaz Ploveilh, ha da heul ar pezh a ginnigan. Ret eo din respont hiziv :

Voici deux titres à traduire pour le *Kannadig* de décembre :

- accessibilité de la voirie et des espaces publics : haeziñ an hentoù hag an egorioù foran
- le CME se met au travail : kuzul dinazel ar vugale
(CME : conseil municipal des enfants.)

II – GE da MC, YBAN 15 11 12

Ne sellan ket ar skingasadennoù brezhonek. A-walc'h zo din gant an eñvor a zalc'han eus ar re a 'm eus dichenaset gwelout... A du 'rall, e ve diboell lakaat keñver ha keñver mennadoù Preder gant mennadoù sklaer hag estren Favereau pe gant mennadoù nesoc'h dimp met amsklaer Martial... Dit, evel kefridiad an darempredoù, da gavout an doare diplomatek da respont d'ar c'helaouenner.

Evit a sell ar bommoù da dreiñ evit Kannadig Ploveilh, ne welan nemet ur gemmadenn : **haeziñ** ne zere ket. Keal zo eus diraez. An droidigezh resis zo **diraezadusted**. En ur stil kazetenner, e c'hallfe bezañ a-walc'h gant **diraez** marteze...

III – YBAN da MC, GE 15 11 12

Netra da ouzhpennañ d'ar pezh a skriv Gwion. A-du gantañ.

A-fet sevel Geriadurioù “bras” e ve ret en em dreiñ penn da benn etrezek ar Gwe, evel an *Encyclopédie Universalis*, da skouer. Ar santad 'm eus da brezek en dezerzh dizourus ha da rac'hoaniñ, met n'eus ha ne vo doare arnevez all ebet da grouiñ araezioù yezhel barrek da dalañ ouzh rediezhoù an dazont. Mall e ve sevel ur raktres ha bezañ mennet d'e seveniñ. Geriadurioù paper a zeuy goude war ar marc'had. Betek gouzout, pal Preder n'eo ket gwerzhañ levrioù d'ober buzad.

KIS-1275

I – LM da GE, YBAN, MC, YBQ 20 11 12

Amañ dindan ar valad a 'm eus degemeret fenez digant YVT ha va respont dezhañ.

**Yann Varc'h Thorel da Marie Le Mer, kelennerz Prederouriezh e
Kelenndi Diwan, d'an 20 11 12**

Kevarc'h Marie,

Va digarezit evit skrivañ deoc'h dre lizher, betek-henn ne oan ket boaz da skrivañ d'ar gelennerion war-eeun. Hogen, kaset ez eus keloù din gant Priya Azenor e oa anv da lakaat ar skolidi da dremen ar Brederouriezh e brezhoneg en ADED. Ne vin ket pell an dro-mañ rak nend eo ket din — na nend eo ket ar c'houlz marteze — da vurutellañ war an divoud.

War-eeun ez in ganti : kelenn Prederouriezh e brezhoneg e Diwan zo ur farsite ouzhpenn. Kelenn n'eus ket forzh peseurt danvez e brezhoneg a c'houlennfe gant pep hini ac'hanomp bezañ barrek kenan e brezhoneg koulz hag en danvez kelennet gantañ pe ganti. Pezh eo ne vez, ha n'eus ket bet gwech ebet, goulennet hevelep striv gant kelenner ebet. Betek-henn o deus gouzañvet ar skolidi — va merc'hed en o zouesk — kelennadurezh tud na ouien na bu na ba eus ar genyezh, hep komz pelloc'h eus yezh an danvez a gelennet, ken er skol kentañ derez ken er skolaj hag er c'helenndi bremañ. Gouzañvet o deus va merc'hed kelennadurezh tud a zeske dezho ar skiantoù, an istor, an douaroniezh e brezhoneg goude 6 miz deskiñ ar yezh. Farouellerezh kement-se, ha *gwariet kefred ha meiz ar skolidi en un doare kablus!*

Lavarout, evel ez eus bet graet da 'l liseidi, e vefe "dalc'het kont eus al live preder ha neket eus al live yezh" a ziskouez anat live preder renerion al lise ha Diwan marteze : an holl (pa glasker prederiañ da nebeutañ) a oar ez eo stag ar preder d'al live yezh. An holl a oar en diavaez da Ziwan ez eo al live yezh a zigor dalc'hmat d'ul live preder nevez; Hevelep bourd a rankfe diskouez splann da levierion zo eo tremen poent dezho prederiañ war ar yezh a arveront ha — dreist-holl — war o lavar !

Piv — da lavarout eo pet prederour, ha n'eo ket pet skolaer pe kelenner Diwan bet war Wikipedia — en deus labouret war ar Brederouriezh e brezhoneg (pet emaint, piv int, petra o deus graet)? Pelec'h emañ an oberennoù prederouriezh troet e brezhoneg (ha ne gomzan ket eus darnennoù troet a-gleiz hag a-zehou gant goubidi ar yezh heuilhet ganto kentelioù Prederouriezh betek o bachelouriezh)? Pegoulz ha gant piv ez eus bet troet e brezhoneg oberennoù preder, pegoulz ha gant piv int bet burutellet, elfennet? Pegoulz ha pegeit eo bet stummet — ha gant piv? gant Stummdi, Roudour ha Kelenn? — eo bet stummet ar gelennerion da zeskiñ Prederouriezh? Petra hoc'h eus c'hwi lennet, salokras, e brezhoneg (diles eo ar goulenn rak deuriet e ven o lenn hevelep oberennoù)?

Gwell eo ganin krediñ ne oar ket an dud o deus embannet e c'hellfe bremañ kelennerion Diwan kelenn Prederouriezh d'o skolidi ne ouzont ket eus petra emaint o komz. E ober — kelenn Prederouriezh e brezhoneg — bremañ zo arvarus ha gwarius evit meiz hon bugale, ur gwall ez eo, un dagadenn a-enep kefred ha meiz ar skolidi.

Darev on da gemm mennoz kerkent ha pa vo diskouezet splann din ez eus labouret ha prientet abaoe pell zo gant Diwan hevelep mennad hag emañ prest an holl oberennoù rekis gant an hanc'herieg azas. Ac'hann da se e talc'hin da soñjal ez eus tud tre a zo o plediñ gant kelennadurezh va merc'hed a zalc'h d'o lakaat en arvar.

Darev on ivez da zerc'hel da eskemm ganeoc'h.

Ha keloù a gasan a gement-se da geneiled on bet boaz da glask prederiañ (me an hini eo a glaske prederiañ) ganto.

Yann Varc'h Thorel

Va respont da YVT, d'an 20 11 12

Kevarc'h Yann Varc'h,

A-du krenn e savan ganit. Klasket 'm boa, koun 'c'h eus a gement-se moarvat, ur mare oa bet, sachañ evezh pennadurezhioù Diwan war ar gudenn. Taol c'hwit. Goap oa bet graet ouzhin zoken gant gwenedourion purju 'zo e-barzh Skod-Tan.

Digalonekaet, hor boa divizet, va gwreg ha me, na gas hon merc'h Gwenninenn da skolajoù Gwened pe Naoned gant an truilhek m' eo ar yezh arveret. Ned a Diwan nemet da c'hoariell folklorel etre daouarn tud nad int ket brezhonegerion pe nad int ket bet skoliet e brezhoneg hag a soñj dezho ez eo trawalc'h ar brezhonegigoù parrez pe "emsaver" a anavezont evit bezañ kelennet.

Ne verzhont e kasont o bugale ha re ar re all war un hent skoasellek ha dall. Ar studioù o deus graet o deus o graet e galleg hag a-drugarez d'ar yezh-se. Ne roont ket an hevelep chañs d'o bugale. Dre chañs evito (ar vugale) o deus un eil yezh a vir outo a veuziñ. Ur gwir beñse(adeq) kefredel e ve mod-all. Ouzhpennañ a rafen, e-maez kraf, ned eus sell broadel ebet gant an dud-se.

Nag a amzer gollet evit eskoridigezh ur wir yezh e-tailh da grouiñ bed.

Mat a rez ersaviñ. Va skoazell a gavi atav. Menegiñ va anv a c'hellez ivez diouzh ezhomm.

A galon ganit,

Laorañs

II – YBQ da LM 21 11 12

Trugarez da vezañ kaset din an eskemm-se.

Aner e kavan kemer perzh er breud avat.

N'emaon ket er c'hoari.

Chom a ra un tammig e live hiniennoù laouen bras gant ar pezh a reont. Pezh a zo eztaol stad ar brezhoneg hiziv.

Dre ziouer a Emsav, aet d'ur mouvamant ludresadennek, ez a pep hini diouzh e yezh personelaet. Mat e vefe ma chomfe er par prevez.

Dre c'hoap e ran "ervlanekadur ar yezh" eus an argerzh, diwar ar ger kinniget hiziv evit brezhonekaat Saint-Herblain. Eleze pep hini a sav gerioù diouzh e c'hrad, pe a ya da besketa gerioù forzh pelec'h, hep mont da wiriañ hag e klot gant istor ar yezh, hep anavezout tra eus an Emsav brezhon.

N'eo ket live ar yezh a ra ar brederouriezh, hogen pleustriñ ur preder a-geñver gant ur buhezañ a ziorren ar yezh.

Trawalc'h gwelout al labour graet gant an Emsav hag an diorreet m'eo bet ar yezh d'ar mare-se. Kalz ez eus da zeskiñ er pezh a zo bet embannet gant ar c'helaouennoù *Emsav* ha *Preder*.

Kement-se a emplege liammoù, eskemmoù stank etre labourerion a rene o labour e brezhoneg.

Pa gomzan eus framm e ra goap ac'hanon an dud a zo aet da liorzhañ pep hini en e gorn e damm patatez. Daoust da berzhded ar patatezennoù e chom gaonac'h seurt emzalc'h.

Kas lizhiri da goskor Diwan a ra vad d'an hinienn. N'eo ket se avat a roy un endalc'had d'ur yezh troc'het hiviziken diouzh pep Emsav, diouzh pep maezienn vuhezañ, prederiañ, krouiñ.

An dud a ra gant ar brezhoneg hiziv o deus da si dramaek soliañ er stuzegezh trec'h. Kletusoc'h eo, sur.

Soñjal a raen e oa rakwalarnek seurt emzalc'h. Ragemsaveo, diemsavel.

N'eus tonkad ebet d'ar brezhoneg hep Emsav, ha n'eo ket eus broadelouriezh e komzan, eus denezh ne lavaran ket.

Souezhet e oan bet gant pinvidigezh ha gwevnded ar brezhoneg daoust din bezañ diampart. Derc'hel a rae d'al labour a veze graet gant ar yezh-se avat.

Deurus eo bet an dezrannoù kaset da benn war an divoud gant an dud a labour en-dro da ESB.

Hep Emsav e tistro ar yezh d'ur rannyezhekaat farsus kenan, d'un trefoddekaat evit gwir. Bac'het en un egor etrehiniennel e teu ar yezh lennegel da vezañ un abuzion, ur rannyezh e-touez ar re all. Pep hini a ya diouzh e yezh bersonelaet, pep hini a zeu da vezañ sturyezhour hag a sav gerioù diouzh e du hep derc'hel kont eus al labour graet araozañ, pe gant tud all e vare.

Pep hini a gav ez eo e soñjoù ur preder. Kredet e vije bezañ dirak ar skinwel.

Da vennoz sevel prantadoù kejañ frammet a oa ur mennoz mat. Un doare e vije bet da adreiñ ul lusk d'ul labour lies, poellek ha frouezhus.

Hiziv avat n'eus den prest da lakaat en arvar ar glad en deus dastumet en dro dezhañ.

Hiniennoù beuzet en ur yoc'h ez omp. Hannah Arendt a gomz eus ur seurt argerzh pa studi ar renadoù hollveliour. Gwir eo evit ar c'hevredigezhioù a-vremañ siwazh.

Da heul ez adkaver puilh ar gwariadurioù a zo bet a-hed istor an Emsav brezhon: mojenn ar vroad, mojenn ur vro gwasket gant ar C'hallaoued, mojenn ur remziad o labourat evit an dazont, mojenn ur Breizh evel pa vije, h.a.

D'ar mare-se ne oa nemet tud o labourat, o tizoleiñ ar bed ma vevent hag o sevel ur bed diouto. Denelezh ne oa ken. En "Emsav brezhon" e ro "brezhon" da anaout pelec'h e tiwan, hag "emsav" a buk war an hollved, an denelezh.

Da vrokusted an trede Emsav ez eo bet eilpennet pizhoni hiniennoù arallekaet, aon ganto koll o eurvad bevezion c'hall.

Ur chañs eo bet din dizoleiñ e oa tro d'ober ul labour talvoudus, plijus, a zigore war ur bed un tamm mat brokusoc'h eget an hini ma veven, ha da gemer perzh el labour-se el live m'edon. Kement-se a roe buhez ha birvilh d'ar yezh.

Un dichañs zo bet gwelout al labour krouus-se, un tammig re start emichañs, bezañ dilezet evit sankañ e labourioù arbennikaet, hiniennel, strizh, pizh.

Aet on neuze da blouk, da loen, pezh ez omp holl er bed astennet dimp hiziv. Tañpir evidon.

E-touez labourioù ESB e veze savet kudenn gant atoradur kenderc'hadoù an Emsav. Anat eo e oa pouezus. An Emsav eo a zo bet atoret avat. Atoradur gaonac'h mar bez, evel hini an emsav micherour.

Brav bras.

Distreiñ a ran da gousket, pe da c'hoari gant bugale ma straed evel ma vez lavaret e galleg.

KIS-1276

I – MME da GE 20 11 12

Adstaget on pelloc'h gant va labour geriaoua ha skoueriaoua er skridoù (un tamm ivez met kalz nebeutoc'h war an dachenn, dre hantererezh tud all hag a gas din ar pezh a glevont en-dro dezho).

Ur goulenn :

En e embannadur eus Nlou (§ 177) e troas GP *quentre* gant « aussitôt ». Moarvat en doa ankouaet notenn Ernault en e embannadur eus M p. 78-79, ma tro *quentre* gant « tant, aussi longtemps ».

Gant peseurt troidigezh e tufes-te?

II – GE da MME 20 11 12

A-zivout krBr. *quentre*, n'on ket evit skarat etre an daou gemeradur a venegez. Soliet e hañval bezañ dezrann Ernault eus *quen drez* e M 78-79 hag e zistaol eus an intent a rae Pel. eus *kentre*. Diaes bepred eo plediñ gant skridoù brezhonek an tremened dre lakaat warno sterioù o ren e galleg hon amzer, gant a riklus e vez e pep yezh bevennoù ar stervaoù. En degouezh, e vez ken pouezus all dimp kemer preder gant kemez ar skridoù o unan (en

ur zerc'hel kont eus an troiennoù sonnet aet di-ster o paotañ er gwerzennoù krennvrezhonek): en Nlou 177 e ve kantratoc'h intent *quentre caras* dre ar c'hemeradur "keit ma". Ar gudenn eo gouzout ha bod a vo roet d'an termen e brezhoneg an 21t kantved ha dre betore arverioù...

Ober a ran bemdez gant da DFRBR (berradur da c'hortoz). Evel se, dre ar c'horvo a c'hounezan gantañ, en en dezvarnan e diarsell danvez yezh an danvez kevredigezh a zo tachenn hon labour. Re abred moarvat evit ma rafen evezhiadennoù...

KIS-1277

I – Ao*** da GE 23 11 12

Emaon o klask gerioù arbennikaet diwar ar splujañ.

- plongée sous-marine
- plongée loisir, technique, professionnel
- bouteille, bloc de plongée
- détendeur
- gilet stabilisateur
- direct système
- manomètre
- combinaison humide, semi-étanche, étanche
- palmes
- lestage
- chaussons, gants

II – GE da YBAN 23 11 12

Setu ur roll goulennoù digant an Ao***. Moarvat e vi barrekoc'h egedon evit reiñ dezhañ pezh a c'houlenn. Termenoù 'zo a gavan anat o c'hevatal

brezhonek : *splujañ danvor, gwaskventer*, degemer a rafen a-walc'h kinnig Martial a-dal da Gl. *palme* : *palvez* b. A-zivout Gl. *détendeur*, ha n'eus ket ur vi koukoug e GEFIZ pa lennan *détendeur*? Aze ez adkemer Martial kinnig GEVER : *deleder...*

III – GE da Ao*** 23 11 12

Kaset e vo dit diwezhatoc'h ar respontoù a-zivout ar splujañ. Ali 'm eus goulennet digant Yann-Baol evit termenoù 'zo.

A-zivout da labour war Levr Abeozen, e kav din e teu mat ganit. Evit bezañ peurvat, e tigraskfen c'hoazh un tammig an etrelinenn etre ar c'hevaradoù (amañ dindan, da skouer e Livadenn Geris, etre : IV. 1 (37)... ha *Pe ner...*, etre *Pe ner...* hag etre *Pe ner...* hag *Evit difenn...* ; pe, diskoulm all, e kreskfen un disterig an etrelinenn etre ar melladoù, da skouer etre : Un amprest... ha IV. 2 (38)...).

Ne 'm eus ket bet amzer da lenn an 3 c'hanaouenn a gasez din. Notennoù all a gasin dit mar vez ezhomm en deizioù a zeu.

IV. 1 (37) *an ner*. Bez' ez eus e Breizh an anv Le Ner. E kembraeg ez eo roet evit ur ger kozh o talvezout *Aotrou*. Arveret eo bet e kentañ niverenn GWAL gant Yann-Eozen JARL :

*Pe ner eta a emgannas,
Evit difenn eur Vin ken kaer?*

Un amprest digant *Barzhaz Breizh* moarvat.

IV. 2 (38) *hed al laouer*, "dans la plaine", a dro Kervarker. Ned eo ket enta hon ger brezhonek, met kentoc'h ar ger kembraek *llawr* drevezet : "leur, leurenn".

IV. 4 (40) *sav diallen*. Anavezout a reomp *ac'halen*; ar krBr. a ro *dialahez* = *war laez*.

IV – YBAN da GE, Ao*** 24 11 12

Skrivañ a rez : "A-zivout Gl. *détendeur*, ha n'eus ket ur vi koukoug e GEFIZ pa lennan *détendeur*? Aze ez adkemer Martial kinnig GEVER : *deleder...* "

Anat eo ar vi koukoug, na adkaver ket e GEKIM. A du 'rall ar Br. **distenner** g. **-ioù** zo evit un araez da zistennañ ar sach en ur fun: Gl. *détendeur de tension de câble*. Dibabet e 'm boa *distenner*, *distegner* (NDBF: *déclit*). Anat ivez ne glot ket evit ar benveg da zelediñ un aezhenn Gl. *détendeur de pression*. Aze eo mat ar Br. **deleder** g. **-ioù** kinniget gant GEVER.

Ar roll:

- plongée sous-marine: Br. **splujañ danvor (& -erezh, h.a.)**.
- plongée loisir, technique, professionnel: Br. **splujañ (&)**, gant ad- pe pennanvoù adanvaet diouzh an dro: **goar(el)**, **kalvezel**, **micherele**.
- bouteille, bloc de plongée: e Gl. ez eo heñvelster an daou. E Br. e c'haller lavarout **boutailh splujañ** pe **bloc'h splujañ** ivez.
- détenteur: Br. **deleder** g. **-ioù**.
- gilet stabilisateur: diwar GEVER Br. **berlitenn stabilaat**.
- direct system: « Le direct system (« système direct » en anglais), aussi appelé inflateur, est un équipement de plongée sous-marine utilisé sur les gilets stabilisateurs. le système de Scubapro reçut le nom de direct system, car son système de gonflage venait directement de la réserve principale d'air. » Enebiñ a reer an trevnadur-se ouzh an hini a veze arveret a-raok, amparet gant un doare boe stabilaat enc'hwezhet gant ur mirad aer pe CO₂, dispartiet diouzh mirad pennañ ar splujer. Neuze e c'haller komz eus Br. **trevnadur enc'hwezhañ rageeun**, e berr **trevnadur rageeun**.
- manomètre: Br. **gwaskventer** g. **-ioù**.
- combinaison humide, semi-étanche, étanche: Br. **unked** g. **-où gleb**, **damhestank**, **hestank**.
- palmes: OK evit Br. **palvez** b. **-ioù**.
- lestage: Br. **lastr** g. **-où**, **lastrañ** pao. &.
- chaussons, gants: Br. **kofignon** g. **-où**, **maneg** b. **-où**.

Gourc'hemennoù d'an Ao*** da blediñ gant an diskiblezhioù-se. Ne ve ket fall dezhañ labourat war hanc'herieg hollek ar sportoù dour hag ober kinnigoù diouzh an dro.

Un dra all : e sigur *direct*, ha ne 'c'h eus ket pledet tu bennak gant ar Gl. *action directe*, Sz. *direct action*? Enebet ouzh an hini *indirect*, eleze o tremen dre hanterezh ur goulenn ouzh un Aotrouniezh, un tredeog... Ha tu zo da gomz eus Br. *ober kentizhek* , *ober handizhek*, pe/hag ivez *ober dihanterat* , *ober hanterat*? Arverañ a ran *ober* evit chom en ur par ledan ha diresis a-walc'h, dreist holl e par an ober denel, politikel.

V – Ao*** da YBAN, GE – 24 11 12

Trugarez dit evit da respontoù. Dont a ra gerioù all din o lenn da valad.

- étrier / din : daou zoare disheñvel da "stagañ" an deleder ouzh ar c'hog. Unan a viñser egile a stager.
- opercule : lakaet etre an "étrier" hag ar c'hog. He fal 'zo gwareziñ an enkerzhioù dour er voutailh. Gant un deleder "din" n'eus ket ezhomm outañ.
- soupape : A servij da skarzhañ an aer lakaet er verlitenn. Memes arc'hwel gant un unked hestank.
- parachute de plongée (parachute de palier / parachute de relevage) : n'eo ket un harz-lamm! Er c'hontrol. Servij a ra an hini gentañ da gemenn d'ar vag o c'hortoz el lec'h m'emeur. Egile a servij da bignaat traoù.
- compresseur : graet da waskañ aer er voutailh.

Gerioù all a zeuio din c'hoazh. Mat e ve ober ul levrig eus hanc'herieg ar splujañ gant skeudennoù ha displegadennoù.

VI – YBAN da Ao*** 24 11 12

Mat kenan da vennoz : « *Mat e ve ober ul levrig eus hanc'herieg ar splujañ gant skeudennoù ha displegadennoù* ». Perak ne voulc'hfes ket da unan ar geriadur-se? Hañvalout a rez gouzout diouzh an danvez, pezh zo ret holl evit sevel seurt levr. Evidon a oar neuñ un tammig, setu holl. Dit enta da sevel ar geriadur ha da ober kinnigoù evit ar gerioù. Evit se e vo dav dit furchal e meur a lec'h ha ma ne gavez netra deurus, emdeurel en dour ha splujañ dindan ar vol. A-du emañ evit reiñ va skoazell fizikour ha Gwion ivez a vo a-du, hep ket a var, evit an traoù dindan e gembeli. Ma ne fazian ket ez eus un diskiblezh vezekniezhel o plediñ gant seurt obererezh, da skouer *kleñved ar splujerion*, ha traoù all eus ar seurt.

VII – GE da YBAN 24 11 12

Trugarez evit ar respontoù kantrat a roez d'an Ao***.

A-zivout Gl. *action* er c'herienn bolitikel *action directe*, e rafen gant *niñv* a 'm eus bet tro da ginnig a-dal d'ar ar meizad savelet gant Anna Arendt (sl. La-15 107-108, La-18 24). Klotañ a rafe *dihanterat* evel just, nemet eo diaezus an nac'hañ parzhiat er c'heal, ha *kentizhek*, gwanaet marteze gant an dave d'un devezout klasel (marteze eo brumennet va sell gant eñvor an nivlenn romantel ma fiñve, ma niñve ar stroll-se !). Bezet pe vezet, e tremenfes gant *eeun* pe, gwell, gant *areun*: *niñv areun...*

Ya, gorrek ez a an Ao***, met kas a ra e hent war raok. Emañ er mare-mañ o pajennaosañ levr Abeozen war Barzhaz Breizh evit an adembann ha n'eo ket gourniñv dister. Adaozet eo bet testenn Abeozen gant Gab hag Alan o tiazesañ war GRAMV...

Diouzh va zu, e tizhan an hanter eus korf testenn GEVEZ-7. Emañ en deizioù-mañ war roll an deveradoù diwar *macro-*.

KIS-1278

I – GE da MME 26 11 12

Mat e hañval bezañ Br. *tramouilh(at)* en Nervouriezh er c'hemeradur-mañ :

mâchonnement ◇ **machonnement** ◇ **tramouilhat, tramouilh** g.
fiñv diarzoug diastal ar c'haved a stader en anaezioù empenn 'zo

Evelkent e karfen anaout orin ar ger.

II – MME da GE 26 11 12

Anavezout a ran BrT. *tramouilhat* gant ar ster *chaokat*. Evel ma 'c'h eus merzhet, n'en kaver ket e GIBR. Ur verb *dramouilhañ* Gl. *chiffonner* zo roet gant RH hep dave. Anat eo ez eo an hevelep verb gant ur ster emdroet.

Din da c'houzout, n'eus nemet A. Dehayes a ra anv eus ar gerdarzh anezhañ ; e lakaat a ra dont eus hGl. *tramoier* (trembler, chanceler).

Da 'm meno e c'haller soñjal ivez en un adstumm eus Br. *tramailhat*. An elfennoù *-ailh-* & *-ouilh-* (o-daou zo dezho ur ster gwashaus) a c'heller kavout an eil evit egile (cf. *kabailh / kabouilh*). Kement-se zo da wiriañ avat.

Netra sklaer ha splann, siwazh,

tramouilhat v. tr. d.

(2) Mâchouiller, mâchonner.

- (c.1930) *VALLtreg 2983*. **Tramouilhat** : mâchonner à vide (Biler.). • (1969) *BAHE 62/14*. atav 'vezen o **tramouilhat** delienn pe c'heotenn.
- (1983) *TDBP IV \$\$\$*. Kaer am bez **tramouilhañ** an traoù-man em genou n'eont ket d'an traoñ, *tr.* «J'ai beau mâcher ces choses-ci, elles ne descendent pas.»

(2) Ruminer.

- (1982) *PBLS 56*. (*Sant-Servez-Kallag*) **tramouilhat, dramouilhat**, *tr.* «ruminer.»

(3) Tramouilhat e c'henoù : mâcher à vide.

- (1866) *BOM 82*. **Tramouillad ra he c'henou**, *tr.* «sa bouche mâche à vide.»

dramouilhiñ v. tr. d.

(1) Chiffonner.

- (1723) *CHal 68*. **Dramouillein**, *tr.* «Patiner.» • (1732) *GReg 106b*. Bouchonner le linge dressé, *tr.* «Van[netois] **Dramouilleiñ**.» • 165a. Chiffonner, bouchonner du linge, des habits, *tr.* «Van[netois] **dramouilheñ**. pr. **dramouilhet**.» • (1744) *L'Arm 273a*. Patiner, *tr.* «**Dramouillein**.»

(2) Flétrir.

- (1866) *FHB 56/29a*. Merc'hed iaouank (...) diskaret int buhan gant avelach ar iaouankiz, grac'hellet gant orghed foll, ha **dramouillet** a-vechou gant paotred divezet.

tramailhat / tramailhiñ v.

I. V. intr.

(1) Travailler dur.

- (1949) *LLMM 16/46*. evidout hepken **e tramailhen** evel ul loen. •
- (1955) *VBRU 179*. **tramailhat** er stumm-se noz-deiz.

(2) Tourner (autour de qqn).

- (1970) *BHAF 387*. Echu eh eus da **dramailli** evelse endro din, koz tastoner!

II. V. tr. d. (agriculture) Herser.

- (1879) *ERNsup 168*. **tramaillat, trañmaillat**, herser, Lanr[odec].
- (1933) *ALBR 49*. Goude m'eo bet troet ha **dramailhet** da zouar.

KIS-1279

I – YBQ da YBAN 27 11 12

Soñjal a raen e oa bevennet ster *kehentiñ* d'an ardivinkoù hag evit *chargé de communication* e 'm dije graet gant *kelaouer* pe *atebeg war ar c'helaouiñ*. *Atebeg war ar c'hehentiñ* a 'm lak da soñjal en un den a rafe war-dro ar pellgomz pe an hentoù...

Souezhet on un tammig gant ar pezh a vez kavet e-barzh geriadur Martial Menard evit *communication*. Reiñ a ra din da grediñ ez eo *chargé de com atebeg war ar c'hehentiñ*.

Distremenet penn da benn on. Ne welan ket petra eo ar *communicateur*, nemet ur benveg e vefe, pe un den ouzh en em lakaat etre daou zen all? Un hanterour neuze? Iskisat bro. Diaesterioù *kehentiñ* 'm eus, ken e brezhoneg ken e galleg.

II – YBAN da YBQ 29 11 12

Evit ar pezh a skrivez, e galleg e vez arveret *la communication*, evit komz eus ar c'hemennadoù graet (gant al leviadurezh, ar Gouarnamant, an embregerezhioù, ar strolladoù politikel) evit na lavarout *propagande* pe *publicité*. Ent kalvezel e reer e Br. gant *kehentiñ* (& deveradoù) etre ar

binvioù, etre an dud hag etre an dud hag ar binvioù (sl. GEAK, GESTL). E geriadur Ménard ne gaver nemet *kelaouadenn*, ha *reiñ ur c'helou da c'houzout*. Nes emañ Gl. *information*: kounañ an *emvodoù kelaouiñ*. Kement-se evit lavarout e ranker marteze fraeshaat ar mennozioù war an divoud. A-du emañ evit ma treuzkasfen da valad da Gwion ivez? Barrekoc'h e vo evit dirouestlañ ar c'hraf-se.

III – YBQ da YBAN 31 11 12

Un arvar 'm eus bet war arver *kehentiñ* dre me 'm eus c'hwitet war un nebeut rannoù eus abadenn ar brezhoneg. Fraezh a-walc'h eo avat e geriadur an armerzh hag e geriadur Martial Ménard.

Ne gavan ket ken fall-se ar geriadur. Me gav din eo bet skarzhet furmoù rannyezhel a oa e geriadur An Here. Ur benveg arveradus eo. Bodañ a ra ur sammad traoù. Da nebeutañ e c'hellan kregiñ gant an oberenn-se ha mont da glask e lec'h all pa ne vez ket bastus evidon ar c'hinnig. A-raok e oa ret din mont da glask e meur a lec'h e pep degouezh, evit an disterañ tra.

Evit an endalc'had, n'eo nemet ur poltred eus ar brezhoneg hiziv. N'ouzon ket hag e c'haller komz eus liveoù. Gwiskadoù eo kentoc'h.

Geriadur Vallée, pe geriadurig Ernault zo deurus ha pinvidik peogwir ez eus enno roudoù ur yezh vev. Ar rannyezhoù a glot gant pobladoù, gant kumuniezhoù yezherion. Hiziv an deiz ar rannyezhoù a zalc'h da blijadur hiniennoù. N'eo ket mui rannyezhoù hogen parlantoù (skrivantoù ?) na glotont gant kumuniezh yezherion ebet. Trefoedachoù, luc'hajoù. Ar brezhoneg zo aet da yezh prevez.

Iskis eo gwelout tud o sevel gerioù e-lec'h ma oa gerioù bet savet c'hoazh, ha dreist holl bet arveret kalzig a-walc'h. Mantrus eo pa vez an nevezc'herioù-se treuzplaket diwar ar galleg.

N'eus ket kalz c'hoant gouzout gant brezhonegerion hiziv, er-maez eus o c'helc'hiad mignoned. N'eus kumuniezh ebet ma vefe kavet darempredoù labour liesseurt, ha darempredoù e liveoù liesseurt, ur gumuniezh denion.

Pep brezhoneger zo a-hinienn dirak brezhonegerion all, hag e-dalc'h o youl vat.

Distro on gant ar yezh-se peogwir on un den gentil erfin, ha peogwir ne 'm boa abeg ebet da na skoazellañ P a glaske koumanaterion d'he c'helaouenn. Da heul e 'm eus skrivet, peogwir e c'houlenne dafar.

Padal ne 'm eus ket c'hoant labourat evit an dud. Kenlabourat eo ar pezh a vank din. Kas skridoù, bezañ reizhet, n'eo ket kenlabourat. Sevel goulennoù hep kaout respontoù. Bezañ kaset da sotal n'eo ket un doare bastus da vevañ evidon.

Pep hini a arver labour ar re all hep eskemmañ. Pep hini en e gorn a soñj ez eo gantañ ar brezhoneg diles. Pep hini a venn bezañ saveteer ar yezh. Trawalc'h. Erfin ez a pep hini diouzh armerzh ar gevredigezh c'hall. Ober a hent all zo skuizhus hag arvarus.

An dezerzh eo, an dezerzh dizourus.

N'eo ket a-walc'h ur yezh reizh, kaer a-wechoù. Peseurt danvez ez eus? Petra zo yac'h en afer-se, petra a c'hell genel ur vuhez a vefe ar brezhoneg he yezh kehentiñ, he c'hened?

Hiziv, me oar, e vez kenderc'het bugale, eskemmet bugale, prenet bugale. E pelec'h emañ an denezh en afer? Ha n'emañ ket ar brezhoneg o risklañ er-maez denezh ivez?

Mantrus eo evidon, peogwir eo dre ar brezhoneg 'm eus tizhet ar politikaat. Dre ar brezhoneg 'm eus dizoloet ar bed, pezh a veze nac'het din er gevredigezh c'hall. Hag e oa d'ar mare-se ur gumuniezh vrezhonegerion digor war ar bed? Hag eo talvoudek c'hoazh hiziv? Ha n'eus mui nemet kalficherezh gaonac'h? N'eo ket posupl.

IV – YBQ da YBAN 15 12 12

Faziet 'm eus an deiz all o lavarout e veze kavet furmoù rannyezhel er geriadur en ur venegiñ "teuler". Ar furm rannyezhel-se zo e-barzh geriadur An Here. Tremen a ran eus ur geriadur d'egile ha neuze en em goll a ran un tammig.

Da wiriañ e 'm eus digoret an daou c'heriadur-se hag ivez Vallée hag Ernault.

Gwir eo e vo ret bepred digeriñ an holl c'heriadurioù evit kavout ar ger resis.

Evit *jeter* e tegas MME verboù evel *sakiñ* ha *keitañ* ha n'ouzon ket e pelec'h en deus o c'havet arveret gant ar ster *teurel*.

Sakiñ na anavezan ket. Marteze e teu eus ar gwenedeg *sakiñ*. Anavezout a raen *en em geitañ* a oa evidon kevatal da *en em zibab*.

Lakaat a ra *teurel ur c'hri* el lec'h ma ro Vallée *teurel ur youc'hadenn* a gavan gwelloc'h.

Teurel ludu e daoulagad unan bennak a ro ivez el lec'h ma ro Vallée *mezevellañ daoulagad*, pe *spered*, *unan bennak*. Ar wech-mañ ivez e tibaban Vallée.

Da nebeutañ gant ar geriadur-se e ouezin ha ne oa ket dre ziouer e tibaben kinnigoù Vallée.

Souezhet on bepred gant troiennoù galleg 'zo. "jeter des pierres dans le jardin de quelqu'un", "jeter feu et flamme". E galleg e kaver "une pierre dans mon jardin" pe "c'est une pierre dans son jardin". "Jeter feu et flamme" zo un droienn na anavezen ket, n'ouzon ket hag eo bastus an droienn vrezhonek neuze.

Klasket 'm eus traoù evel *intermittents du spectacle* a zo troet gant *spanaerien an arvestoù*. Aze e vefe bet mat prederiañ un tammig. Gall mik eo an dezvad hag an droienn. Hag e klot gant an dra?

Ouzhpenn e tenn da vezañ meizet evel ur vicher pa n'eo nemet un dezvad ASSEDIC.

Ar ger *arvest* e brezhoneg zo amjestr evel ar ger *spectacle* e galleg. Ober arvestoù ne c'hell ket bezañ lavaret *arvestiñ*.

Abadenniñ ne vefe ket mat kennebeut. *C'hoari* zo re ledan.

Labourerion amzeriat an dezerc'hañ, *amzeriaded an dezerc'hañ*? Ret klenkañ aze an holl dud a ra c'hoariva, koroll, sonerezh, filmoù, abadennoù skinwel...

Intermittent e galleg a venn deskrivañ ul labour bevennet en amzer. N'eo ket *etreadeg* peogwir eo enfredet an den war-eeun gant ar framm ma labour,

an aliesañ. Meur a implijer en deus, daoust ma labour alies an dud evit ur framm o deus savet da labourat. Arvarus eo evito peogwir hervez o dezvad ne c'hellont ket kaout nemet un implijer. RET diwall diouzh an ASSEDIC...

Labourerion amzeriat int. Daoust ma tennont da ziroudañ an dezvad.

Embregerezhioù evel FR3 o deus farlotet ivez. Enfredañ a raent koskor leun amzer dindan an dezvad-se. Evel-se e veze ouzhpenn an hanter eus korvoderioù o implijidi talet gant an ASSEDIC...

Spectacle vivant ne hañval ket din bezañ fraezh ivez. Enebet eo ouzh un abadenn lerc'hwezhet.

Petra soñjal eus un dra a zo c'hoariet dirak arvesterion ha kaset war un dro er skinwel? Me gav din e vez arveret *captation* e galleg bremañ.

Forzh penaos an holl arvestoù zo bev. Lerc'hwezañ ne lazh ket an abadenn. Me gav din e vez arveret *live* e saozneg evit *direct*. *En direct live* evel ma vez lavaret evit ober goap.

Diaes eo sevel ur geriadur galleg brezhoneg. Er geriadur-se eo mesket gerioù resis tre nebeut arveret hep lakaat bepred un deskrievadur pe skouerioù resis ha kavet en o c'hichen gerioù a zle dont eus Ofis al langach ofisiel a denn d'ur rannyezh c'hallek.

Kalon vat deoc'h tudañ.

Aet on da selaou MME e Sant-Hermelen-Naoned.

N'eo ket chomet kalz a draoù eus ar pezh en deus lavaret. Tapet 'm eus e sifern, hag unan taer me lavar dit.

Dudius e oa memestra evidon. Evit ur valad all e vo mar fell dit.

V – YBAN da YBQ 16 12 12

Digarez an dale evit diskrievañ dit, met a-zevri edon gant troidigezh ur pennad gant Meic Stephens evit *Aber*. En traoù a lavarez ez eus a bep seurt, ken ma voulc'han an dorzh dre un tu bennak.

Lavarout a rez : « **Dibabet 'm eus distreiñ gant ar viltañsoù evel don. Kroget on da soñjal ha ne oa ket ar movamant un hent evidon. Gwir**

eo ne raen nemet mont da heul klozadurioù labourioù ar bloavezhioù 70. »

E-barzh pennad Meic e stader en deus baleet eñ eus al Labour Party da Plaid Cymru, nemet du-mañ ne welan ket pelec'h emañ ar Strollad a ve heñvel ouzh ar Plaid Cymru. Marteze ar strollad *Mouvement Bretagne Progrès – Breizh war-raok* gant Christian Troadec? Dianav din. Anat eo ne c'hell ket an holl dud bezañ pe yezhour, pe barzh, pe skrivagner ha me oar me. Pe an holl war un dro. N'em santan ket er-maez eus ar viltañsoù ivez, rak touellus e c'hell bezañ al labour war ar yezh. Ha n'eo ket bet dezrannet ar yezhelouriezh endeo? Tu a ve din da skeiñ ar volotenn er wrimenn ha lavarout e ran war-dro al lavar, eleze en tu-hont d'ar yezh, met neuze e c'haller respont din e ve tu d'ober kement all dre ar galleg. Hag aze n'emaon ket a-du : evel viltañs eus ar vro-mañ e 'm eus ezhomm a ziorren binvioù ar vro. An dud zo bet lakaet e rezh viltañsoù evel Breizhiz, plouked ha proleter war un dro. Va dellid a zen — va enor, na petra 'ta — a dremen dre ziorren Breizh e par ur gumuniezh tud, kevatal o gwirioù a zenion d'ar c'humuniezhoù all. Eeunik ar savboent, marteze. Ne ra forzh : displegadurioù “gouiziek” all zo ken eeunik. Mab den zo mab den e pep lec'h.

Iskis eo ivez evidon Br. *spanaerien an arvestoù*. Evel a lavarez, bezañ Gl. *intermittent du spectacle* zo un dezvad ha n'eo ket ur vicher. Ouzhpenn se n'eo ket an arvest a spana, gourc'hwel al labourer ne lavaran ket. Un dra bennak evel *labourer spanaennek* = Br. *spanaenneg* g. *-ion*. Gwir eo ivez n'eo ket gwall resis ar Br. *arvest*. An *arvester* eo an arval, ha n'eo ket an hini a ro da arvestiñ. Neuze ar Br. *arvest* a sell ouzh an hini a sell pe a selaou. Roparz hemon a ro **arvestadenn** : Gl. *spectacle*; *observation*, *arvesterezh* : Gl. *observation*; *contemplation*. Marteze e c'hell tremen *arvest* en ur yezh diresis, met ned a ket en ur yezh resisoc'h.

Gwelloc'h eo da ginnig *labourerion amzeriat an dezerc'hañ*, *amzeriaded an dezerc'hañ*, a dra sur. Pe *taludourion an dezerc'hañ*, *dezerc'hourion taluadek*.

Heñvel dra evit ar Gl. *spectacle vivant*. Gwall skort *arvest bev*. Neuze Br. *dezerc'hañ rageeun*?

Hañval ganin e 'c'h eus mennozioù resis war hanc'herieg an dezerc'hañ. Perak ne rafes ket ar roll eus ar gerioù-se, gant un nebeut displegadurioù

ha kinnigoù diouzh an dro? Ezhomm hor bo eus kement-se evit *Geriadur Hollek ar Brezhoneg*, petra bennak ma'z eo “diaes sevel ur geriadur galleg brezhoneg”, lizh dit. Padal n'eo ket ar geriadurioù a vank, an holl o tiskouez dimp petra zo da hepkoriñ.

Goulenn a ran ali Gwion, p'en deus pledet gant ar Mediaoù.

VI – GE da YBAN 14 12 12

E gwir, ne welan ket pe gudenn en deus YBQ. Sklaer eo ster hag arver Br. *kehentiñ* evel m'en displegez dezhañ. Heñvel dra evit ar peurrest. Pezh a ginnigez a-dal da Gl. *intermittent du spectacle* a ziskouez bezañ dereat. Alan a rae ivez gant ur c'herienn a 'm eus ankouaet ; mat e ve e atersiñ.

War La-13 ez eus un heuliad notennoù a-zivout termennoù ar c'hoariva hag an dezerc'hañ. Ne 'm boa ket o arveret holl e-barzh GEME, da skouer Br. *drec'hva, drec'hvaouriezh*. Ne alien ket d'o dilezel evit kelo. Evit Br. *arvestiñ* ha deveradoù ne ven ket a-du evit strishaat o ster. O arverañ a rafen e meur a zomani, er c'hoariva pergen (pell 'zo eo bet dilezet ar c'hevatal *arvestiñ* a-dal da *observation*, sl. GIBR, e gounid *arselliñ*, sl. GEAK). Evit a sell ar brederouriezh hag ar gevrinadezh, e 'm eus kinniget *darvestiñ*. En eneb, ne astennfen ket betek re sterva *dezerc'hañ*.

Un dañjer gant GGBMM (evel se eo bet teskanvet Geriadur MME) ne 'm boa ket merzhet : ar mesk o sevel e spered arveriadet deboner na verzhoñt ket ar c'hemm etre ar paroù kendiñvel ha kevrinkel. Prizius eo al levr d'ar yezhourion pa ginnig danvez troiennoù idiomatek (evel ma rae Geriadur An Here), dañjerus avat pa na laka ket a-wel an islonk etre idiomoù marv en o zavantegezh hag ur yezh wirion nevezc'hanet — an tevet gant ar re-se, ur skaoñig gant ar re-mañ, sl. da skouer an enmoned SITE. Ha petra a-dal da CAS, HASARD, OCCASION? Br. *degouezh* na mui na maez.

Mont a ra war raok skridaozadur GEVEZ-7. Ouzhpenn an hanter zo graet.

KIS-1280

I – YBAN da GC 15 12 12

Ha diskoulmoù zo evit :

AFFALER v. tr. et pron. XVIIe siècle, comme terme de marine. Emprunté du néerlandais *afhalen*, « tirer en bas (un cordage) » (voir Haler).
I. V. tr. MARINE. 1. Faire descendre, amener rapidement. Affaler une manœuvre. Affaler la grand-voile. Affaler un chalut, le mettre à l'eau. Affaler une ligne, la mouiller depuis l'embarcation. 2. En parlant du vent. Pousser un navire vers la côte et le mettre en danger d'échouer. Une saute de vent affala l'embarcation dans la baie.
II. V. pron. MARINE. 1. Être poussé par le vent vers une côte, sans pouvoir s'en éloigner. Le navire va s'affaler s'il ne change pas de cap. Un navire affalé par défaut de vent, par des courants. 2. Se laisser glisser le long d'un cordage pour descendre plus vite. Ce matelot s'est affalé le long d'un hauban. 3. Par ext. Se laisser tomber ou tomber lourdement. Recru de fatigue, il s'affala dans un fauteuil. Rester affalé sur un banc. Il s'est affalé de tout son long.

Un danvez diskoulm 'm eus gant brezhonekadur ar Kb. *gwthio* "to push, to thrust", seul gant a se ma komzer a *gwth o wynt* "a gust of wind". Neuze e ve evit I. 2. **gouzhiñ** : "an avel o c'houzhiñ ur vag etrezek an aod".

Met neuze quid a-zivout II. 1.? Br. **bezañ gouzhet?** Merzhout e galleg gant *pousser*: “bountañ udb hag ivez mont larkoc’h”. E brezhoneg avat, ne gav ket din e c’haller ober heñvel.

II – YBAN da GC 18 12 12

Ha degouezhet eo mat va goulenn a-zivout **affaler**? Gant ar Br. **skeiñ** ez eus un diskoulm, n’eo ket?

Da skouer :

An avel a sko ar vag war-du an aod = le vent affale le bateau vers la côte.

Hag ivez :

Ar vag zo o vont da skeiñ en ouf ma ne gemm ket penn = le navire va s’affaler dans la baie s’il ne change pas de cap.

III – GC da YBAN 09 01 13

“A-benn ar fin e teseller ar mor gant un traoñ (an aod) hag un nec’h (an donvor). Gl. *la haute mer*” a skrivez te.

Frouezhusat nadad da hini! Hag e sachan dour war da brad :

PAASCH Geriadur pempyezhek 1906

– *Tomber* sous le vent: Un navire *tombe* sous le vent, s’il s’éloigne plus qu’il ne devrait ou ne pourrait du lit du vent.

GRUSS 1945

– *Tomber*: 1 Diminuer. *Le vent tombe*; 2 Dérivé. *Un navire tombe sur un autre ou sur la terre lorsque le vent ou la mer le font dériver sur eux.*

LA MER 1975

– *Tomber*: Pour la mer ou le vent, se calmer. Pour un navire, se laisser déporter hors de la direction souhaitée: tomber dans le sud ou dans le nord;

tomber sur un autre navire ou sur la terre; tomber sous le vent (s'éloigner du lis du vent).

Notenn. Lis du vent. Dérivé probablement du breton *lez*, qui signifie bord, ou du bas-latin *licium*, lisière, le lis (qui s'écrit aussi lit) du vent est la direction d'où vient le vent.

Le terme *tomber* s'emploie également pour désigner tous les "avatars" qui peuvent arriver à un navire: tomber encalminé, tomber en avarie, ou encore tomber de l'avant ou de l'arrière, c'est-à-dire avoir un tirant d'eau trop fort à l'avant ou à l'arrière.

Ur c'herienn c'hoazh en arver: **Être dépalé**

PAASCH: Ar c'herienn-mañ ne revez ket.

GRUSS:

Être dépalé: être porté par les courants en dehors de la route que l'on doit suivre.

LA MER:

Être dépalé: être porté hors de la route qu'on devait suivre sous l'action des vents et des courants, dont on n'a pas suffisamment tenu compte.

Chaque lame dépale le voilier de quelques centimètres; le barreur y remédie en jouant avec les vagues: il les prend en souplesse et loffe à chacun de leurs passages.

LAROUSSE:

Dépaler v. intr. En parlant d'un navire, *tomber* sous le vent.

Damgevatal eo ar c'heriennoù usveneget: *le navire affalé, le navire tombé sous le vent, le navire dépalé, le navire drossé à la côte.*

N'eus e Gl. nemet ur furm verbel *affaler* dezhi un arver gwezhodel diouzh un tu ("Une saute de vent affala l'embarcation dans la baie") ha dezhi un arver emodel diouzh an tu all ("Le navire va s'affaler s'il ne change pas de cap").

Daou ster ez eus gant ar Gl. (s') affaler :

1. Le navire affalé par le vent # Le navire *poussé* par le vent

Le navire affalé par défaut de vent. Amañ eo diaes degas "°poussé par défaut de vent". Evit se e komzer eus "affalé par défaut de vent" gant ar ster "lakaet diaes, lakaet en arvar..." hag e c'houzispleger eo bountet al lestr gant nerzh ar redennoù, ar gwagennoù a sour war an nerzhoù avel aet da netra.

2. S'affaler # se rapprocher dangereusement de la terre.

O terc'hel kont eus an daou ster e tastumer ur frazenn evel : *le navire affalé par le vent va s'affaler à la côte*, mesket enni an arbenn (ar bount) hag ar gwered (an diruz arvarus).

Miromp hon c'hinnig diagent *gouzhiñ* evit ar ster kentañ, gouzispellet e c'hell bezañ "gouzhet" al lestr na pa rafe diouer an avel ha sellomp ouzh da ginnig evit an eil ster. Kinnig a rez deverañ diwar *ribl*. Ya, hogen e c'haller e ober diwar *aod, glann, lez...* Kinnig a ran *tir* a gavan hollekoc'h hag arveret c'hoazh e GEVER 51, 52, Gl. *atterrir*, Br. *dediriañ*.

Pe rakger?

Da ginnig : **de-** dezhañ an durc'hadurioù ster boas : lusk war-du ; kas etrezek ; ambroug, lakaat da, o verkañ ar c'hentod a-ziavaez.

Va c'hinnig : **dar-** gant an durc'hadurioù ster : kreñvaat, gourlakaat, destrizañ ; trumm ; feuls ; dre nerzh ; forzhañ ; a-dreuz ; dic'hortoz ; andiarvenn ; en-dro da ; Et. *méta*.

Tiriañ zo bepred mont d'an aod ; un ober diarvenn eo avat *dediriañ*, un ober andiarvenn eo **dardiriañ, *darriblañ*, keal ur (*gwall*)zarvoud , kv. *darreuziad...*

Skouerioù :

En parlant du vent. Pousser un navire vers la côte et le mettre en danger d'échouer. : A-zivout an avel. Gouzhiñ ul lestr etrezek an aod hag e lakaat en arvar da entraezhiñ.

Le vent nous avait affalés sur la côte. : An avel he doa hon gouzhet etrezek an aod.

Une saute de vent [= un anadenn dic'hortoz, trumm] *affala l'embarcation dans la baie.* : Un disroud avel a *zeriblas a *zarriblas, a *zardirias ar gouc'henn e-barzh ar bae.

Être poussé par le vent vers une côte sans pouvoir s'en éloigner. : Bezañ gouzhet [# bezañ bountet] etrezek un aod hep gallout pellaat dioutañ.

Le navire va s'affaler s'il ne change pas de cap. : Emañ al lestr o vont da *zeriblañ, da *zarriblañ, da *zardiriañ ma ne gemm ket penn.

Un navire affalé par défaut de vent [= un anadenn dic'hortoz], *par des courants* [= anadenn feuls pe feulsoc'h (betek 8 skoulm e Mor Ervoaz)] : Ul lestr gouzhet *da heul* an diouer avel (ha n'eo ket *dre* an diouer avel); ul lestr gouzhet dre redennoù.

Hervezon, degemeradus eo da ginnig :

Gouzhet gant an avel e *teriblas (pe e *tarriblas pe e *tardirias) ar vag war-du kerreg arvarus

Gl. ger ha ger : *Affalé par le vent, le bateau s'affala vers de dangereux écueils.*

E Gl. dereat : *Affalé par le vent, le bateau fut dépalé sur # se rapprocha de # fut drossé vers # dériva vers # tomba sur de dangereux écueils.*

IV – YBAN da GC 09 01 13

Setu danvez enmoned ar *Geriadur Hollek* :

affaler I. *tr* [*marine*] 1. [*manœuvre*] diskar *pao* • ~ la grand-voile *diskar ar gouel vras* 2. [*en parlant du vent*] gouzhiñ *pao*, skeiñ *bn sko-* • une saute de vent ~a le bateau dans la baie *un disroud avel a c'houzhas (skoas) ar vag en ouf*. II. *pr* 1. [*être poussé par le vent vers une côte*] skeiñ *bn sko-* • le navire va s' ~ s'il ne change pas de cap *skeiñ a ray al lestr ma ne gemm ket penn*. 2. [*le long d'un cordage*] dilinkañ *pao* • ce matelot s'est ~é le long

d'un hauban *ar martolod zo dilinket a-hed un obank*. 3. [*se laisser tomber ou tomber lourdement*] disac'hañ *pao*, difaragoellañ *pao*, torimellat *pao* • il s'est ~é de tout son long *kouezhet eo a-hed e gorf*.

KIS-1281

I – YBAN da GE 30 12 12

Un dra o tennañ d'ar vezekniezh goulennet gant P : Gl. *pause respiratoire*.
Br. *span* g. *-où analadel*?

II – GE da YBAN 30 12 12

sl. GEVEZ-3 331 :

Cheyne-Stokes: respiration de ~ ◇ Cheyne-Stokes breathing ◇
analerezh g. Cheyne-Stokes

rizh analgor naouus dre ur **paouez analañ** hir pe hiroc'h heuliet gant ur steudad analadoù war gresk o ampled hag ur steudad analadoù war zigresk oc'h echuiñ gant un harzanal nevez ; strafuilh a hañval bezañ dec'hanet gant divig an eroueriañ e kreizennoù hirvel an analañ ; stadet e vez peurliesañ da geñver ar skorted lounezh dibennel

MENEGVAOÙ

Daou venegva a gaver e LAVAR 21: brezhonek, gallek.

Dave a ra ar menegvaoù war un dro d'an termenoù studiet en notennoù ha da dermenoù 'zo arveret en testennoù.

Evel e levrennoù kent ar steudad ez eo bet miret skrivadur pep termen dik evel m'en kaver er skridoù. Kichen ha kichen e kaver, hep gouzav arbennik, furmoù nevez- koulz ha krenn- pe henyezhel hag, evit a sell ar brezhoneg, stummoù teod- ha rannyezhel, nevezc'herioù ha gerioù nevezsteriet, furmoù imboure'h ha goveliadennoù diskuliet da faziak pe ankevazas.

Menegva brezhonek Lavar 21

A

- aat, 282
- abadenn lerc'hwezet, 351
- abadenniñ, 350
- ac'hadour, 68
- ac'hubidigezh, 119
- adanell, 275, 276
- adanellañ, 275, 276
- adaneller, 276
- adanellig, 276
- adanig, 275, 276
- adanv pennanvaet, 80
- adaskell, 275
- adaskell-gosteziñ, 275
- adeiladerezh, 161
- adenkemma, 35, 36
- adkenelekaat, 13
- adkouezhadennou
skinoberiek, 251
- adpenn-nerz, 141
- adventennañ, 169
- advlein, 141
- aed, 262
- aer-, 247
- aerad, 249
- aerad diret, 249
- aerad ret, 249
- aerat, 247
- aerat diret, 249
- aerat ret, 249
- aerbellenn, 284
- aerblankton, 249, 259
- aerborzh, 55
- aerbost, 247
- aerdeadurezh, 284
- aerdorgammañ, 274
- aerdreizhidell, 247
- aerdrev, 248, 249
- aerek, 248
- aerel, 247
- aerficherez, 206
- aerfoennerez, 206
- aerforzh, 247, 248
- aerforzhel, 247, 248
- aerfrouen, 216
- aerganol, 247, 248
- aergavenn, 247
- aergehentiñ, 247
- aergrouer, 261
- aerhent, 247
- aerhenterezh, 247
- aeriom, 249
- aerlestr, 106, 284
- aerlestraz, 247
- aerlestrerezh, 247
- aerloc'hell, 284
- aernijerezh, 247
- aernizhañ, 261
- aernizher, 261
- aerobik, 248
- aerredenn, 247
- aerrouestr, 215
- aerzimmer, 261
- aersanailher, 205, 206
- aersonnañ, 247
- aersonnus, 247
- aersonnusted, 247
- aerstroñsad, 247
- aervag, 284
- aervevad, 249
- aervevoniezh, 249, 259
- aervozhell, 257, 258
- aerzastennegezh, 275, 276
- aerzastennek, 275, 276
- aerzastennel, 275, 276
- aerzastennouriel, 275, 276
- aerzastennouriezh, 275,
276
- aerzidouezier, 261
- aerziuzer, 261
- aezhc'hel, 279
- aezhel, 247
- aezhenn derc'hel, 191
- aezhenn werc'hel, 191
- aezhgel, 279
- aezhkel, 279
- aezhnizhañ, 261
- aezhnizher, 261
- afell, 9
- a-gemparzh, 156

- a-gennask, 65
 a-gevenep da, 26, 75
 ahel enepderc'hanel, 251
 alkool alifatek, 317
 alkool fosforin, 316, 317
 alkool nitrogenek, 317
 alkool soufret, 316
 alkool sulfuret, 316
 alkool sulfurin, 316, 317
 alkoolat, 146
 alkoolek, 146
 alkoolioù nitrogenek, 316
 allec'hiat, 151
 allergiezh, 241
 allotip, 265
 allotipiezh, 265
 alluniat, 151
 allyezhek, 158
 alvez, 135
 alvezel, 63
 amaezh, 78
 amaezhiadurezh, 61
 amaezhva, 78
 amazonez, 237
 ambidañ, 102
 ambredañ, 10, 25, 95, 282
 ambredañ antrazezat, 283
 ambredañ trazezat, 283
 ambredenn, 282, 283
 ambredenn amgorfel, 282
 ambredenn arzel, 98
 ambredenn
 etregouzrec'hel, 98
 ambredenn fizikel, 98
 ambredenn gantaezel, 98
 ambredenn gefredel, 98
 ambredenn realezhel, 98
 ambredenn skiantel, 98
 ambredour, 282, 283
 ambreel, 10
 ambren an unkenion, 10
 amdroadur, 176
 amgalonenn, 245
 amgant, 214
 amgantadur, 66
 amgerc'hell, 277
 aminalkool, 316, 317
 amouiziel, 40
 amparañ ur c'hemplezh
 gant, 140
 ampervezhel, 71
 amplaat, 100
 ampled, 360
 amplegad, 177
 amplegadoù ar c'hrouiñ,
 177
 amprevanoniez, 248
 amprevanouriezh, 153
 amred, 9
 amred kevanek, 119
 amred luskellat
 digendoniet, 162
 amreol, 137
 amreoliek, 137
 amsae, 245
 amsav, 115
 amsavad, 81
 amsavadezh, 58, 80
 amsaviñ, 81, 272
 amskarañ, 161
 amskorat, 61
 amsteriek, 184
 amstouad, 152
 amuziezh, 102
 amveziad ret, 135
 amvoud, 230
 amwadek, 164
 amwask, 79, 221
 amzelañ, 238
 amzalc'hiat, 220
 amzerelezh, 71
 amzeriaded an
 dezerc'hañ, 350, 352
 amzurc'hadek, 246
 -añ, 282
 an kez, 289, 290
 anadenn ambreel, 10
 anadenn drovezhiek, 131
 anadurezh, 303
 anaez, 344
 anaez hêrezhel, 292
 anaez mezegel, 248
 anaez surjanel, 248
 analad, 360
 analadur divelfennel (-ek),
 182
 analerezh, 360
 anamzer, 220
 anamzerel, 220, 221

- anaoudoniezh, 183
 anat d'an holl, 303
 anazasadur, 110
 anazasaed, 111
 anc'hwez, 220
 andalañ, 45
 andelladur, 206
 andeller(ez), 206
 andennadelezh, 120
 andiarbennadus, 312
 andiawel, 311, 312
 andileizh, 24
 andireadus, 99
 andreñ, 204
 androadur, 203
 anenskrivañ, 26
 anglevad, 199, 269
 anglevadenn, 98
 anglevadurezh, 312
 anglud, 24
 angorzhañ, 79, 283
 angoubarzhek, 164
 angoudav, 312, 313
 angougon, 31
 angougoneg muiiek, 30
 anhebrest, 119
 anhebrested, 119
 anhedu, 119
 anheduegezh, 119
 anienel, 126
 ankaouoniezh, 59
 ankawouriezh, 59
 ankevas, 10
 ankevasasred, 235
 anlec'h, 176
 anlennek, 164
 anneu(ñv), 302
 anneuellañ, 301
 anneuenn, 165, 302
 a(ñ)nve, 302
 an(n)ve, 165
 anrakweladus, 312
 anren, 179
 anreoliek, 137
 ansez, 22, 24
 ansip, 109
 anson, 102
 anstlennañ, 175
 antellañ, 214
 antellet, 214
 antellharziñ, 214, 215
 antellourzhañ, 214
 antigen, 245
 antikorf, 254
 antrazeat, 20, 282
 antroad, 22
 antroadenn, 22
 anv-pluenn, 15
 anvad genadel, 10
 anvad henvoazel, 25
 anvegañ, 198
 anvek, 198
 anvenegañ, 198
 anvenek, 197
 anvenn, 14
 anvoud, 176
 anvuzik, 102
 anweadur, 138, 143, 160
 anweañ, 160, 165
 aoidos, 262
 aotrouniek, 186, 187
 aozad liñvel, 87
 aozadur hanlec'hiek, 64
 aozadur kevredigezhel, 18
 aozadur
 kevredigezhel-micherel,
 19
 aozadur lec'h, 63
 aozadur lec'hel, 63
 aozadur lec'hiek, 64
 aozadur lec'hiennek, 64
 aozadur micherel, 18
 aozioù emvagañ, 45
 apoueilh, 323
 araez eztaoliñ, 2
 araezad elektronek, 87
 araezuster, 112
 arbare, 18
 arbaread, 248
 arbenn handizhek, 110
 arbenn kentizhek, 110
 arbenniadezh (dre berzh)
 keflusker, 210
 arbenniadezh keflusker,
 212, 218
 arbez, 176
 arc'hopr, 9
 arc'hwel, 25, 184
 arc'hwelerezh, 56

- arc'hwelioù kevreadurel, 269
ardamezouriezh, 325
ardaolad, 185
ardav, 4
ardavegezh, 4, 5
ardavek, 4
ardeiñ, 56, 195
ardoerezh, 301
ardoerezh al levraouegoù, 195
areg, 55, 184
areg-lavar, 203
arganteul, 184
argeladurezh, 38
argement, 43
argement bec'h, 42
argement kleñvel, 43
argement mervel, 43
argemmad, 26, 162
argenad, 152
argenad keveladdek, 60
argenad plegaddek, 60
argerzh, 71, 176
argerzh bredemgorfel, 283
argerzh enien, 212
argeventañ, 170
argevezañ, 313
argizañ linennek, 250
arglask teuliadurel, 195
argouezh, 70, 71
argraf, 75, 221
argresk, 95
argreskus, 30
argrezañ, 152
arguzenn, 90
arhebiñ, 75
arhent, 134, 184
arhent eulel, 99
arhent-arouez, 203
arlakadenn, 27, 87
arlakadenn Darwin, 15
arloadur, 210
arloañ, 25
arloeziñ, 144
armerzh, 301
arnevezelezh, 234
arodad, 146
arodaddek, 146
arodadet, 153
arodadin, 146
arodadiñ, 153
arodadur, 146
arodiñ, 146
arouarekaat, 214
arouez, 2
arouleviañ, 56
arovan, 106
arreadek, 185
arreat, 185
arred, 9
arredeat, 185
arseller, 51
arselliñ, 353
arstalek, 152
arstalenn digevanañ, 131
arstalenn skinoberiegezh, 131
arster, 12
arur, 310
arvailh, 105
arval, 105, 107
arvar derc'hanel, 251
arvariñ, 88
arver emodel, 356
arver gwezhodel, 356
arver leterc'hadel, 131, 213
arver lusennek ha flabachek, 23
arveriad, 12, 144, 353
arverva, 36
arvest, 352
arvest bev, 352
arvestadenn, 352
arvester, 352
arvesterezh, 352
arvestiñ, 350, 353
arvez, 70, 71
arvez anienel, 164
arvez darblegadurel, 18
arwerc'hadur, 99
arwerc'hañ, 268, 283
arzaeladus, 91
arzaelañ, 45, 78
arzerc'hek, 197
arzeuadeg, 26
arzeuadoù, 26
arzeuat, 26

askenrizh, 265
 askez, 280
 askezadezh, 280
 askezat, 280
 askezegezh, 280, 281
 askezek, 280, 281
 askezel, 281
 askezour, 280
 askezouriezh, 280
 askoridiktet, 117, 120
 astaliñ, 111, 218
 astennadelezh, 120
 astennidiktet, 117, 120
 a-steud, 21
 astr arbignat, 256
 astut, 271
 atalad, 2
 ataladel, 1
 atalus, 1
 atebeg war ar c'hehentiñ,
 347
 atebeg war ar c'helaouiñ,
 347
 atebegezh, 18
 atizus, 39
 avaeziet, 244
 aveadur nizelektronek, 277
 avonegezh, 277
 avionik, 277
 avuad, 296
 azdalc'h keflusker, 210,
 213, 214
 azpiaouañ, 19

B

bakteri, 249
 baled, 323
 bamañ (ouzh), 311
 bamedigezh, 311
 bamerezh, 311
 bamour, 311
 bank oberiañ, 161
 bannadell, 140
 bara prenañ, 118
 barr tredan, 82
 barr trelat, 183
 barregezh diougonel, 224
 barregezhioù anaoudel, 11
 barrenn warellek, 141
 barroù eizhañ, 13
 barzh darbennet, 197
 bec'h, 87
 bec'h an trelosk, 210
 bec'hiadoù tredansavel,
 55
 bec'hiegañ, 189
 bec'hiek, 189
 bec'hiekaat, 189
 bec'hioù boc'hedel, 109
 behinek, 60
 behinel/behinek, 58
 behinvidañ, 292
 bengor, 151
 beni, 9
 benveg elektronek, 56
 benveli, 155
 berlitenn stabilaat, 341
 berrhedtaol, 214
 berzh, 324
 betoñs diougorzhed, 161
 bev, 36
 bevañ e kengrer gant, 173
 beved, 27
 bevedel, 75
 bevedezaduzenn, 80
 bevedouriezh, 56
 bevel, 36
 bevennek, 297
 bevezad, 78, 79
 bevezaduz, 80
 bevoniezh, 13, 27, 284
 bevoniezh c'houzrec'hel,
 99
 bevoniezh volemulel, 99
 bezañ e soñj, 128
 bezus, 12
 bihanaer, 94
 biñsaskell, 284
 blaz, 98
 blein dianlenat, 137, 141
 blein dourlen, 317
 blein dourlez, 317
 bleinegezh, 317
 blivaat, 248
 bloc'h splujañ, 341
 bloskadenn derc'hanel,
 250
 blou, 309

- blouder, 309
 blouderus, 309
 boaz bevañ, 75
 boc'hedek, 325
 boe stabilaat, 341
 bolc'han, 60
 boled luc'hvukañ, 54
 boled nozvukañ, 54
 boled reizhbukañ, 54
 boled roudenner, 56
 boled roudennus (resus), 53
 bolzennek, 323
 bombezenn atomel, 251
 bombezenn Hiroshima, 234
 bomm lavar, 25
 bonad pennanvet, 306
 bonadoù ar verboù, 49
 bonaenn, 119
 bonelfenn, 119
 boniad hilel, 40
 boniad hiloniel, 39
 boniad kromozomek, 39
 boniad kromozomou, 40
 bonveziad, 75
 boudaad, 33
 boudaat, 33
 boudaegezh, 33
 boudaek, 33
 boudoniezh, 230
 boued miñs(et), 307
 boukler, 252
 boulc'h, 93
 boutailh splujañ, 341
 bouteg, 322
 bouteg sunañ, 322
 braduniañ, 165
 braouac'hus, spontus, spouronus, 310
 braster, 43, 45
 brasveizañ, 25
 bratellañ, 164
 brazek, 25
 bredadur ar c'hoskor, 26
 bredel, 75
 bredfraouer, 241
 bredisreer, 99
 bredoniezh, 241
 bredour, 79
 bredouriezh, 158
 Breizhad, 296
 Breizhaded, 297
 Breizhiz, 297
 breuriezhañ, 75
 breviñ, 313
 brezhonegañ, 189, 212, 283
 brezhonegerion emskiantek, 148
 brezhonekaat, 189, 212, 283
 brigege, 325, 326
 briger, 325
 broad, 296
 broadelaat, 211
 broadelañ, 211
 broadiñ, 212
 broelañ, 212, 283
 Bronneged, 75
 brudegañ, 198
 brudek, 198
 brudet, 198
 buanaer, 214
 buhez hiniennel darempredel, 19
 buhez keodedel, 30
 buhez kevredigezhel, 310
 buhez revel, 310
 bukadur, 140
 bukañ ouzh, 2, 54
 bukenn, 56, 140
 bukvod, 140
 buzad, 120
- C**
- chagc'hwezh, 36
 chât, 34
 chiad, 32
 chiadiezh, 32
 chiadour, 32
 chiadouriezh, 32
 chiat, 32
 chiiad, 34
 chiiadegezh, 34
 chiiat, 34
 chiiagezh, 34
 chiiek, 34
 chouranvel, 94
 chouranvenn, 94

c'haridj-, 34
 c'hwec'hkorn, 103
 c'hwec'hkornegh, 103
 c'hwec'hkornek, 103
 c'hwec'hkornelk, 103
 c'hweladur, 118
 c'hweluniad, 19, 120, 231
 c'hwezanvorc'h, 222
 c'hwezh, 98
 c'hweshesk, 222
 c'hwimm, 190
 c'hwivadur, 113
 c'hwivadur eztaoliñ, 113
 c'hwivadur kevrih, 113
 c'hwizhadur, 275, 276

D

daelata, 179
 daelata jedoniel, 179
 daelata mezoniel, 179
 daelata poelloniel, 179
 daelenn daouvarr, tribarr,
 180
 daelerezh, 179, 226
 daez, 323
 dafarou kevanaozet, 36
 dalc'husted, 59
 damantus, 309
 dambredus, 40
 damheñvelsoniad, 123
 damheñvelster, 43
 damkaner, 27

damkaniezh an devredañ,
 87
 damkaniezh ar briñvelezh,
 138
 damskeud, 3
 danadeilad, 110
 danframm, 108, 110
 danglevadek, 40
 dangorelezh, 165
 dangreriañ, 173
 danhaen, 203
 danhaenad, 203
 dant engronnet, 109
 dant furnez, 111
 danvez emlzhaded, 296
 danvez emlzhidi, 296
 danvezenn goarek, 55
 danvezioù bevezadus, 80
 danvezioù meinel, 36
 danveziñ, 25
 danvradañ, 165
 danwered arbennik, 112
 danyezh, 202
 daouadek, 36
 daoubalv, 26
 daoudec'h, 51
 daoudredanvarr, 82
 daoudreloskañ, 86, 87
 daougorzhiad, 115
 daoulagad balirek ha
 skaret, 292
 daoulagad gwazhiennet,
 289

daoulagad leun a wad,
 289
 daoulagad ruz (gwad),
 289
 daousti, 86
 daoustiegezh, 86
 daoustiek, 86
 daouvarr, 82
 daraezed empenn, 79
 daralladur, 30
 darallañ, 118, 150
 daranverezh, 198
 daranviñ, 198
 darbenn, 197
 dardiriañ, 357
 daremdreiñ, 27
 darempreder, 105, 107
 dareskor, 20, 27
 dareulad, 162
 dareulerezh, 155, 173
 darfellek, 164
 dargenad, 13, 27
 dargouezhek, 65
 dargrezad, 289
 dargrezadek, 290
 dargrezañ, 289, 290
 dargrezat, 290
 dargrezek, 289
 dargrezet, 289, 290
 dargrezidik, 290
 darlamm, 27, 28
 darlevidenn, 84
 darluskegezh, 241

- darreuziad, 298
 darrizh(adenn), 187
 darrizhadenn mil
 anavezet, 186
 darvennet, 177
 darvennoù, 177
 darvennoù ar c'hrouer,
 177
 darvestiñ, 353
 darvezadur, 270
 darvezusted, 45, 108, 111
 darvoll, 14
 darvoud derc'hanel, 251
 darwalladezh, 241
 darwantañ, 313
 darwazh, 290
 darwazh ar c'hevresaeoù,
 290
 darwazhiet e zaoulagad,
 290
 darzerchek, 197
 darzeuad, 244
 dasparzh, 7
 dasparzher, 137
 dasparzher enaouiñ, 138
 dasson gwarellec, 98
 dastreiñ, 190
 dastreiñ ouzh, 188
 dastroadur, 190
 dave, 2
 daveadur, 140
 dazbeliegañ, 288
 dazgwered kimiek, 24
 dazholiegañ, 288
 dazloc'her, 161
 dazluskañ, 20
 daznaout, 185
 daznaturañ, 183
 daznavezout, 10
 dazvellekaat, 24
 dañvati, 303
 deanduiñ, 165
 debarzh, 37
 deberzh, 75
 deberzhel, 126
 dec'han, 9
 dec'haner, 112
 dec'heriañ, 44, 95, 164,
 170
 dec'heried, 95
 dec'hmeg, 46, 47
 dec'hmegañ, 47
 dedalvezadur niverel, 2
 dedalvezadus, 82
 dediriañ, 357
 degerc'hus, 158
 degouezhek, 244
 dehaez, 111
 dehater, 112
 dehouc'hwelus, 118
 delakadenn, 210
 delankañ, 112
 delanvad, 26
 delanvad gwarellec, 112
 delanvad tredansavel, 119
 delead, 145
 delec'hiañ, 65, 66
 delec'hiet, 64
 deleder, 340
 delediñ, 341
 deleekaat, 144
 deliaoueg, 324
 deluskañ, 2
 delusker, 1, 2
 delvad, 55
 delvan, 250
 delvan linennek, 250
 delvol, 325
 denaoud, 102
 denoniezh, 155
 dent kendiñvat, 151
 deouezañ, 275
 deouezañ kentizhek, 212
 deouezus, 75, 78, 302
 deouezusted, 165, 312
 derannañ, 170
 derc'h, 60
 derc'had goubarel, 283
 derc'han, 251
 derc'hañ, 47, 60
 derc'han skinoberiek, 162
 derc'hanva, 118
 derc'hanvenn, 15
 derc'hanwereañ, 252
 derc'helour, 226
 derc'houezañ, 18, 19
 derc'houezour, 87
 derc'houezour(ez), 20
 dere kevredadel-micherel,
 19

dereer, 112	dezevout, 25, 28, 89	diarbouezañ un arhent, 87
dereizhañ, 65	dezgeriañ, 170	diarc'hadoù, 177
deren, 112	deznaouiñ, 245	diarc'hañ, 26
derenvaez, 112	dezneuziadur, 32	diarc'het, 177
derez dizankted, 210	dezougerezh aezhenn, 82	diarsell, 50
dermor, 108	dezougerezh roadennoù, 82	diarsell a zaou boent (a dri foent) tec'h, 50
dervantañ, 179, 190	dezougerezh tredan, 82	diarsell a-dal, 50, 51
derveur, 108, 110	dezrann, 257	diarsell a-gevarlank, 50
deskrivadur korfadurel, 59	dezrannañ, 170, 257	diarsell a-greiz, 51
despizad, 93	dezrannañ poellel, 212	diarsell a-linenn, 50
despizadur, 8	dezranner, 257	diarsell a-skouer, 51
despized, 95	dezreadus, 148	diarsell a-stur, 51
deur, 29, 120	dezren, 178	diarsell a-veskell, 50, 51
deuriadekaot, 120	dezrevell, 178	diarsell ambredadurel, 269
deuried, 120	dezv, 81	diarsell daou boent tec'h, 51
deveizañ, 65	dezvad, 30, 350	diarsell diadal, 51
deventañ, 169, 170	dezvadureh al labour, 24	diarsell diles, 148
deventañ ur pezh, 170	dezvadurezh c'hweliadel, 24	diarsell dre gemm ment, 50
deverad, 12	dezvadurezh Frañs, 30	diarsell dre gemmañ aergelc'h, 51
deverkañ, 170	dezvantañ, 179, 180	diarsell dre gemmañ liv, 51
deverradur, 5	dezvarnus, 230	diarsell dre gemmañ ment, 51
devezh arat, 210	dezventañ, 169	diarsell dre gevarlank, 52
devezhiad, 296	dezverkañ, 170	diarsell eeunregek, 52
devoud stuzegezhel, 155	dialusk, 148	diarsell kenstur, 51
dewerc'hadur, 203	diamwaskañ, 242	diarsell kernennek, 51
dewerzhañ, 169	diank, 59	diarsell kranennek, 52
dez-, 148	dianlenad, 91, 141, 161	diarsell kreizel, 51
dezerc'hañ, 353	dianstegnadur, 161	diarsell krommregek, 52
dezerc'hañ rageeun, 352	diantellañ, 214, 215	
dezerc'hourion taluadek, 352	dianvarr, 13	
dezerzh dizourus, 349	diaraoger, 147	
dezever, 178		

- diarsell pellennek, 52
 diarsell tregemmel, 51
 diarsell tri foent tec'h, 51
 diarsell war-draoñ, 51
 diarsell war-grec'h, 51
 diarsellad(enn), 52
 diasteudañ, 21
 diawelout, 190
 diazezadur, 19, 249
 dibaregezh, 21, 66
 dibarek, 10
 dibenn nerval, 57
 diberzhiañ, 220, 222
 dibezhiañ, 222
 dichoukerez, 205, 206
 diduellañ, 5
 diduellva, 5
 diduva, 5
 dielfennañ, 257
 diemsavel, 335
 dienderc'hadek, 39
 dieraeziañ hollek, 63, 112
 dieraeziañ lec'hiek, 62
 dieraeziañ lostel, 63
 dieraeziañ parzhek dre
 dolc'hañ plezhadel, 63
 dierc'had, 25
 dierc'hiñ, 25
 difaragoellañ, 359
 diferadenn digen, 191
 diferadennoù an dezv, 82
 difetis, 230
 diflach, 40
 digaouledusaat, 24
 digedell, 35
 digeherzded, 119
 digembezus, 190
 digendoniañ, 162
 digenglot, 42
 digennevin, 212
 digevatal, 92
 digevatalañ, 92, 95
 digevatalded ar chañsoù,
 19
 diglañvadur, 18
 diglañviñ, 248
 digreizennadur, 211
 digreizus, 209, 211–213
 digresk ar skinoberiegezh,
 162
 digresk skinoberiek, 159
 dihaeziañ, 93, 95
 dihanterat, 110
 diharzadus, 313
 dihedu, 119
 diheduegezh, 119
 diheduek, 119
 dihegerzded, 117
 diheudañ, 136
 dihud, 5
 dihued, 5
 dihuediñ, 5
 dihuediñ, dihudiñ, 5
 dihuedva, 5
 dihùet, 5
 dilead, 145
 dilec'hiegañ, 66
 dileizhad kengrennek, 25
 dileizhenn, 2, 152
 dileiñ, 190
 dilinkañ, 358
 diluziañ, 312
 dinaturañ, 183
 dindanad, 203
 dinodiñ, 24
 dinoiñ, 65
 diogelaat, 22
 diogelekaat, 22
 diogeliñ, 88
 dioksigen, 249
 diorzhañ, 134
 diouerek, 150
 diougoniezh, 92
 diougonour, 79
 diougorzhañ, 161
 diougorzhañ betoñs, 161
 diouzh an ental, 60
 diouzh an erdal, 60, 104
 diraez, 330
 diraezadusted, 330
 dirakweladus, 312
 direadel, 1
 direel, 1
 diren ur rann, 6
 diren ur rann d'he
 rezhenn eeunañ, 8
 direndael, 198
 direoliek, 137
 dirveur, 108, 110

- dirvoud, 230
disac'hañ, 359
disderc'han, 251
disderc'hanenn, 251
disderc'haniñ, 251
disderc'hanva, 251
disheñvelaat, 249
diskalf, 94
diskeflen-, 95
diskempar-, 95
diskenfeur-, 95
diskenvent-, 95
diskeud, 3
diskiblez serc'hel, 40
diskiblezh jedoniel, 183
diskiblezh sirk, 114
diskiblezh sportel, 113
diskiblezhioù skiantel, 134
diskoulmañ, 312
diskoulmañ un torfed, 312
dispac'h, 231
dispac'her, 231
dispakañ, 12
dispartiañ, 2, 261
dispellaus, 158
dispredet, 6
distenner, 341
distilh, 269
distokad, 94
distrantell, 290
distronk, morlivet,
drouklivet, 310
distummadur, 274
- ditour, 185
ditourataus, 95
ditourenn, 45
ditourenn vezhur, 45
ditourennoù yec'hed, 45
ditourus, 95
diuzouenner, 69
diuzouennour, 68, 69
divak, 119
divakted, 119
divaltoutiañ, 55
divdrenkenn, 82
divellekaat, 148, 206
diverrañ, 5
diverrva, 5
divezoniezh, 183
divezouriezh, 230, 298
divig an eroueriañ, 360
divig anaoudel, 79
divigeg anaoudel, 79
divigek, 152
divigek anaoudel, 79
divlaz, 2, 3
divoud, 185
divouezh, 269
divuzva, 5
diwar ar c'hontrol, 90
diwar gontrol, 90
diwerc'hek, 325
diwevnded, 19
dizalc'h, 21
dizalc'hded, 268
dizalc'hted, 268
- dizan, 5
dizandeller, 206
dizandelliñ, 206
dizaniñ, 5
dizanva, 5
dizunvan, 21
doareenn arzeuat, 26
doareennoù hêrezhel, 26
doazhadur, 33, 87, 230,
251
doazhadur pederourel,
183
doenadoù boc'hedek, 109
doenadoù boc'hedel, 113
dont a-unvan gant, 160
dornad, 296, 297
douarouriezh, 6, 24
douarskiant, 57, 60
douenvaez, 112
doughenniñ, 118
doujadus, 310, 313
douraat, 189
dourañ, 189
dourdredanva, 118
dournizhañ, 261, 262
dourrannañ, 118
drailhañ, 105
drailherez kig, 307
drailherez kolo, 307
drailherez legumaj, 307
drailherez plouz, 307
drailherezh, 105, 107
dramouilhañ, 344

dramouilhat, 345
 dramouilhiñ, 345
 drec'hva, 353
 drec'hvaouriezh, 353
 dreistadeilad, 110
 dreistden, 13
 dreistframm, 110
 dreistgoudav, 313
 dreisthaen, 203
 dreisthaenad, 203
 dreistkizidigezh, 241
 dreistoberiant, 241
 dreistpouez, 87
 dreistren, 8
 dreistyezh, 202
 drekleskiñ, 161
 drekpluiad, 85
 drekpluiadenn, 85
 drekpluiañ, 85
 drekskeiñ, 85
 drekskoad, 85
 drekskoadenn, 85
 drezad, 313
 drouklazhed, 296
 duaat, 189
 duañ, 189
 dudi, didu, 5
 dudiva, 5
 durc'haat, 2
 durc'hadur ster, 10, 25,
 269

E

e diraez, 249
 ec'hamzerel, 221
 ec'hank, 87
 ec'hankvod, 140
 ec'haozidigezh, 60
 ec'honad, 162
 ec'hwel, 241
 ec'hongaster gorreel, 42
 ec'hod, 126
 ec'hongaster gorreel, 44
 edañv, 35
 edañvenn, 35
 edmeg, 311
 edmegiñ, 311
 edmegour, 311
 edmegus, 311
 edruriñ, 320
 edrurour, 321
 eeunaat ur rann, 8
 eeunek, 25
 eeunidik, 23, 25
 eeunidikted, 23
 eeunik, 25
 eeunikted, 25
 efediñ, 2
 -egañ, 189
 egin kedvuhez, 325
 eginenn, 112
 egor, 63
 egor etrehiniennel, 335
 egor galloudel, 65
 egor gwiennet, 36
 egorlestr, 277
 egoronegezh, 277
 egoronik, 277
 eil diarroudenn, 21
 eilad kewir, 194
 eilad kewiriegat, 194
 eiladanv, 25
 eilpenn-nerz, 141
 eilred tredan, 9
 eilsavelidigezh, 226
 eizik, 99
 -ekaat, 189
 el-, 41
 elfenn, 118
 elfenn gimiek, 2
 elfennañ, 257
 elfenner, 257
 elfennerezh, 257
 elfenniñ, 257
 elfennus, 257
 eliener enaouiñ, 138
 elsperiañ, 41
 elvenn, 275
 emahelañ gant, 160
 emazasaat, 283
 embannenn, 14
 emdreiñ, 27
 emdroadouriezh, 253
 emdroadur, 15
 emglev, 138
 emglev embregerezh, 81

emglev skourr, 82	enankvod, 140	ent hêrezhel, 26
emgoradenn, 7	enantiomere, 59	ent istorel, 27
emgoradur, 7	enarodiñ, 146	ent leterc'hadek, 71
emgorañ, 7	enbloskañ, 320	ent louerele, 231
emgorezezh, 7	endalc'h a boell, 190, 193	ent neuziadurel, 148, 269
emgouriezh, 7	endalc'h dezkelañ, 190	ent poelloniel, 91
emlzhad, 295, 297	endalc'had, 297	ent sonel, 24
emlzhed, 296, 297	endalc'hed, 297	ent treloc'hel, 321
emouestladezh, 93	enebrezh, 292	ent vevedel, 98
emouestladvezh, 92	enepatomel, 251	ent vuhezel, 98
emouestlzdezh, 92	enepderc'hanel, 250, 251	ental, 185
emouezañ eeunek, 25	enepderc'hanelour, 251	entourzhat, 6
emouezañ rakdassellek, 25	enepderc'hanelouriezh, 251	entourzhañ, 7
empennañ, 47	enepsteriek, 88	entraezhiñ, 357
empentiñ, 47	enganet, 244	entreuiñ, 111
emrannañ, 1	engehenter, 67, 69	entuañ gant, 160
emrannañ hanterus, 1	engortoz amveziadek, 141	eorizh, 184, 204
emreizhañ gant (diouzh), 160	engwerzhegañ, 189	eostad, 296, 297
emsav micherour, 336	engwerzhekaat, 189	eouliet, 146
emvod kelaouiñ, 348	enklask, 312	epektaz, 13
emyezh, 235	enklask war, 313	epitip, 265
emzalc'h sentvuhezouriek, 308	enkouskiñ, 112	erc'hwiliañ, 180, 212
emzargenataer, 13	enneg, 66, 299	erdal, 13, 185
emzargenañ, 11	enporzh, 55	erdalad, 13
emzaskoriñ, 303	ensae, 245	erdaladegezh, 13
emzastreiñ, 190	ensinklañ, 157, 161	erdaladek, 13
en araez da, 45	ensinklet gant ar gwad, 289	erdaladel, 13
en arbign, 256	ent alvezel, 98	erdaladelezh, 13
en ardizh, 126	ent ambredadurel, 148	erdalel, 11, 13
en degouezh kontrol, 90	ent c'houzañvat, 75	erdalelded, 11
enank, 87	ent goubarel, 231	erdalva, 35
		ereulad, 184
		erfleañ, 150

erganad anren, 109
 ergorenn, 51
 ergorenn louer, 210
 ergraf, 25, 95, 187, 200,
 221
 ergraf diorreet, 186
 ergrafañ, 89
 ergurdrev, 249
 eriunell, 301
 eriunellañ, 302
 eriñvañ, 95
 eriñver, 95
 erlec'hiad, 3
 erlec'hiañ, 272
 erlenañ evit
 gwallvrudereh, 141
 erluskañ, 42
 erluskerezh ar flistrelloù,
 161
 erod, 283
 erodad, 98
 erouez, 10, 285
 ersav diskas, 150
 ersell, 238
 ersellded, 238
 erskrivadur, 147
 ervannañ, 190
 erverkadoù, 177
 ervlanekadur, 334
 erweadur, 302
 erweañ, 302
 erwezhiad difenn, 94
 erwezhiad emzifenn ar
 bevedeg, 92

erwezhiañ, 241
 erzerc'had kleñvedel, 241
 eskor, 27
 eskoriñ, 27
 eskoriñ bevoniel, 27
 ester, 317
 estlamm, 311
 estlammded, 311
 estlammer, 311
 estlammiñ (ouzh), 311
 estoueat, 219
 estrenekadur, 211
 etreadeg, 350
 etredaou, 75
 etrekoulzad, 151
 etrerannvloaziat, 150
 euveriñ, 313
 evnell, 284
 evnerez, 284
 ezdrezañ ur c'houl, 313
 ezgavael, 279
 ezgeriañ, 279
 ezgwezhour, 78
 ezien, 212
 ezniñvañ, 111, 218
 ezporzh, 55
 ezren, 179
 ezsae, 244, 245
 eztaoler, 71
 eztiriadegezh, 6, 7
 eztiriadek, 6, 7
 eztiriadel, 6, 7
 eztiriadelezh, 6, 7

eztourzhat, 6
 eztourzhañ, 6, 7
 ezvloskañ, 320
 ezwanadur dargreizel, 182
 ezwanañ, 185
 ezwanañ dargreiz(el), 185

F

fagokit, 245
 falsanv, 15
 faorek, 13
 fars, 308
 fennad amgalonenn, 79
 feston munsun(el), 221
 fetis, 230
 feud, 67
 feulzadenn, 136
 feur, 42–44
 feur genel, 43
 feur kleñvel, 43, 45
 feur mervel, 43, 45
 feuriader, 43
 feuriader kalonel, 42, 45
 feuriader sistol, 43, 45
 fichenn ac'hadurel, 69
 fichenn lignez, 67, 69
 ficherez, 206, 207
 finvez doueel, 13
 fiziad, 296
 fiziadus, 78, 79
 fiziegañ, 189
 fiziekaat, 189
 fizikour, 131

- fiziout, 79
fiñv c'hwimmet, 190
fiñv c'hwimmet ent leiel, 190
fiñv diarzoug diastal, 344
fiñv gorrekaet, 190
fiñvoniezh, 21
flac'had, 296
flañchañ ar grozh, 180
foennerez, 206
forc'hellegezh, 1
forc'hellek, 3
fosfoalkool, 316, 317
fosforek, 316
fosforet, 146
fosforilek, 146
fosforilet, 146
fosforin, 316
fri arblat, 292
fromadurezh, 310
fronellañ, 269
frouen, 215, 216, 218
frouen keflusker, 215, 216
frouen(adur) keflusker, 218
frouenadur, 217
frouenadur tredanwarellet, 217
frouenañ, 216
frouener, 216, 218
frouenn, 215
frouenn keflusker, 215
froumant, 162
froumus, 162
fruinn, 215
fruktoz, 118
fun aerat, 247
funer, 122
funerezh, 122
funierezh, 122
funiour, 122
funour, 122
furm gevelat, 39
furm stlennek, 305
furmoù plegat, 58
fuzuilh mindrailhañ, 54
- G**
- gadiñ, 151
galloud divizout, 120
galloudegañ, 189
galloudek, 189
galloudekaat, 189
galloudel, 220
galloudezh dibarek, 13
galloudezh hollek, 13
galloudezh vredemgorfel, 283
galloudezhioù bredel, 30
galloudezhioù kreudel, 30
galluster, 2
ganer, 67
ganer tredan, 118
gannat, 12
ganour, 67
gaouad, 296
gaouiad, 296
garenn houarn, 161
garvev, 39, 249
gasparz, 32
gen reoliñ, 112
genad, 75
genenn, 112
gener, 75
genom, 13, 59
geoskiant, 57
gepard, 32
geriadur al leteñveloù, 253
geriadur dre leteñvelañ, 253
geriadur kevinenn, 144
geriadur leteñvel, 253
geriadurezh, 132, 153
geriadurour, 132
gerluniañ, 201
germen, 26
gevennañ, 111, 212, 218
gimnastik mezegel, 114
gindreleizhiñ, 209, 211
ginreviadezh, 152
ginreviat, 152
gitar akoustik, 100
gitar dassonadel, 100
gitar dassonat, 100
gitar elektroakoustik, 100
gitar klevedel, 97, 100
gitar tredan, 100
gitar tredandassonat, 100
glad hilel, 40

glasvol, 325	goudeioskadur, 159	gourc'hizidigezh, 241
glenadur, 222	goudor disderc'haniñ, 251	gourc'hwel, 78
glenadur an anro ouzh an hent, 222	goudroüs, 39, 40	gourniñv, 343
glenañ, 220, 222	gouduiñ, 165	gouroberiant, 240, 241
glenell, 245	gouledadur, 25	gourzhatom, 251
glenusted an anro ouzh an hent, 222	gouelediñ, 25	gourzhatomel, 251
glenusted ouzh an hent, 220	gouelezenn, 24	gourzhodiñ, 10
glikerofosfolipid, 317	gouelzenniñ, 24	gourzhred, 9
glikerol, 317	gouennelouriezh, 230	gourzhren, 179
glizenn vunsun(el), 221	gouenner, 68, 69	gous-, 173
glizi, 289, 290	gouest, 13	gousellout, 283
gliziennek, 289	gouested, 13	gouskomz, 173
gloazadeg, 234	gouester, 13	gouskrer, 174
gloevennad, 187	gouesterioù naoudel, 13	gouskriadiad, 174
glukoz, 118	gouezoniañ, 134	gouskriadiñ, 174
gnom, 292	gougelez, 192	gousleñv, 112
goaperezh, 5	gougevan, 238	goustaol, 112, 173
god, 58	gougevan-, 74	goustav, 4, 173
godfo, 58, 60	gougevret, 75	goustavegezh, 4, 5
gopred, 87	gougevret-, 74	goustavek, 4
goprer, 87	gougevreted, 75	goustaviñ, 4
gorrekaat, 111, 218	gouglev, 173	goustegañ, 174
gorrekadur tredanwarellec, 217	gougonek, 238	goustroc'h, 174
gou-, arou-, diou-, 240	gougorzhañ, 161	gouvene tiriadel, 7
goubar, 210, 230	gougorzhañ ar c'heflusker, 38, 39	gouvenegiñ, 64
goubarer, 220, 222	gougreriañ, 173	gouvradiañ, 165
goubarzhegezh, 164	goulakad, 91	gouzalc'h, 75
goudav, 313	goulev, 56, 65	gouzañvat, 75
goudaver, 112	goulun, 115	gouzañvour, 297, 298
goudeleskiñ, 161	gounezvouedel, 119	gouzed, 24
	gouramwask, 240	gouzedad, 23
	gouramwaskerezh, 220	gouzedadur, 2
		gouzediñ, 24

- gouzhiñ, 354, 357, 358
 gouziviad, 10, 43, 112, 243
 gouzrec'h, 282
 gramadegour, 94
 granulokit, 245
 gread, 30
 gremm atomel, 251
 gremm fiñvek, 149
 gremm fiñvel, 149, 150
 gremm hollel, 210
 gremm tredanel, 118
 gremm treloc'hel, 118
 grenn, 152, 157, 213
 grez, 67
 grouan, 320
 grouan bestlel, 321
 grouan troazhel, 321
 grouanvrever, 321
 grouanvreviñ dre wagennoù darrur, 321
 grouanvreviñ endoskopel, 321
 grouanvreviñ enkorfel, 321
 grouanvreviñ ezkorfel, 321
 gwad erlusket, 43
 gwadusvec'h insulin, 292
 gwadveiz bevedel, 23
 wagenn darrur, 321
 wagenn dazrur(iñ), 320
 wagenn disrur(iñ), 320
 wagenn ruriñ, 320
 wagenn stroñs, 320
 gwall, 298
 gwarañ, 274
 gward, 31
 gwardoniez, 30, 31
 gwardoniour, 31
 gwared, 22
 gwared barnerezhel, 31
 gwared gwirel, 30, 31
 gwared mezegel, 31
 gwarederezh, 22
 gwarell, 141
 gwarellnizhañ, 261, 262
 gwarellnizher, 262
 gwarenn, 221
 gwarez disderc'haniñ, 251
 gwarezerezh, 30
 gwariadur, 231, 336
 gwarius, 333
 gwask osmotek, 213
 gwask treleizhel, 213
 gwaskventer, 340, 341
 gwastañ, 313
 gwazhañ, 313
 Gwe, 300
 gweadur, 275
 gweañ, 165, 274
 gwedeer, 66
 gwehent, 162
 gweled, 19
 gwelv, 311, 313
 gwenneek, 311
 gwentañ, 261
 gwerc'hanvann, 15
 gwerc'hegezh ar c'hastiz, 23, 26
 gwerc'hek, 184
 gwerc'helezh alvezel, 211
 gwerc'helezh ar c'hastiz, 23
 gweredegezh, 191
 gweredel, 220
 gwereenn, 94
 gwerzhad, 43
 gwerzhad niverel, 2
 gwerzhad warded, 178
 gwerzhadiñ, 166
 gwerzhiaouañ, 166
 gweskenn geflusker, 210
 gwezh bredvezegel, 221
 gwezher, 243
 gwezhiader, 43
 gwezhiader glenañ, 222
 gwezhiader rimiañ, 222
 gwezhiañ, 13
 gwezhour douar, 78
 gwezvol, 325
 gwiad, 36
 gwiad behinek, 58
 gwiad behinel, 58, 60
 gwiad kaherel, 60
 gwiad kroc'heneel, 60
 gwiad loezek, 248
 gwiad nerverel, 60
 gwiadoù kefin, 245
 gwian, 36, 60
 gwienn, 35, 36

- gwiennañ, 35, 37
 gwiennañ kalvezadel, 35
 gwiennañ kevanaozel, 36
 gwiennañ kotoñs, 36
 gwiennañ naturel, 35
 gwinider, 113
 gwirheñvelouriezh, 183
 gwiriañ, 189
 gwiriekat, 189
 gwirvoud, 230
 gwirvoziad, 120
 gwirvozour, 18
 gwregveli, 155
 gwregveli vredel, 155
 gwrezanreer, 317
 gwrezarouleviañ, 56
 gwrezdalc'her, 39
 gwrezel, 251
 gwrezfraouva, 109
 gwrezreoler, 56
 gwrezreoliañ, 56
 gwrezreoliñ, 53, 56
 gwrezverk, 56
 gwrizienn aerat, 247
 gwriziennañ, 12
- H**
- haelidek, 158
 haen, 202, 245
 haen lipidek, 317
 haenad, 202
 haeriñ, 10
 haeziñ an hentou, 329
- hafniom, 307
 hailhevod, 290
 hailhon, 290
 hailhonerezh, 290
 hailhvodach, 290
 hal, 2
 hanbarañ, 12
 hanbarek, 11, 12
 hanbarus, 11, 12
 hanber, 12
 hanc'her, 2, 13, 50
 hanc'herieg, 59, 185, 333
 handerc'hat, 14
 hanforzhus, 95
 hangae, 241
 hangaeoniezh, 241
 hangaezastrann, 245
 hangrenreizher, 9
 hanlec'hiañ, 66
 hanlec'hiegezh, 64–66
 hanlec'hiek, 64
 hanlec'hiet, 64
 hanlec'hiet en douaregor,
 65
 hanload, 266
 hanload antigenel, 266
 hanrann, 25
 hanrannañ, 25
 hanrannel, 25
 hanren ar boutinder, 190
 hanren priedadel, 190
 hanrenus, 95
 hanrizh, 266
- hanrizheg, 266
 hanterat, 110
 hanterhoali, 131, 132
 hapantotip, 265
 harz keflusker, 214, 215
 harzanal, 360
 hebleustr, 63
 hebrest, 119
 hebrested, 119
 hed gwerediñ, 213
 hed treizh, 214
 hed-taol, 214
 hed-tenn, 214
 hedu, 119
 heduegezh, 119
 heduek, 119
 hefil, 56, 148
 heforzhiñ, 31
 heforzhour, 31
 heforzhouriezh, 30
 hegoazhus, 39, 40
 hegoulz, 233
 heidegerek, 176
 heklev, 94
 hektar, 210
 heloc'hded, 268
 hemati, 245
 henad, 307
 henaour, 75
 henek, 297
 hennad, 64, 140
 hennadiñ, 182
 hennataat, 64

hent trobarzh, 160	heñvelreviadezh, 150	hoskelladur, 21
hentenn ar c'hevamveziad, 151	heñvelreviadezh ar merc'hed, 38	houarnin, 146
hentennegezh, 199	heñvelrizh, 265	huneiad dewentadel, 112
henvoaz, 32	heñvelson, 253	huneiad engwazhiennel, 112
Herberc'hti evit Henaded Amzalc'hiat, 19, 306	heñvelster, 2, 253	huz, 80, 290
hêrezhel, 40	HHA, 19	
herouezer, 191	hidrogenañ, 153	I
herzel, 111, 218	hidrogenet, 146	idiotip, 266
herzel ar c'hreskiñ, 109	hildarzh, 59	idiotipiezh, 266
heskinet, sorc'hennet, h.a., 310	hiloniezh, 112, 183	idiotop, 266
heterotip, 151	hindouat, 33	ijinañ, 47
heterotop, 151	hindouegezh, 33	ijinenn dourtrelloc'hel, 126
heudadur, 111, 218	hirhedtaol, 214	ijinenn dre vurezh, 7
heuderezh, 111, 218	hironded, 99	ijinenn dredanel ha treloc'hel, 126
heudiñ, 111, 218	hogennad, 25	ijinenn dredantrelloc'hel, 118, 126
hevelebour, 75	hogennet, 24	ijinenn dreloc'hel, 118
hevelepted, 75	hogozen, 148, 155, 179	ijinerezh yezhel, 196
heventañ, 170	holali keitat, 45	ikonolotip, 265
hevlezour, 290	holled, 13	imbourc'h kefredel, 180
hevoueshaat, 269	hollegañ, 189	imbourc'hadenn, 24
hevred, 12	hollekaat, 27, 189	imbourc'hiñ, 312, 313
hevreded, 11, 12	hollerdaladel, 13	imbroudell, 301
hevredel, 11, 12	hollerdalel, 13	imbroudellañ, 301, 302
hevredus, 12	hollveziat, 148	immunoglobulin, 266
hevreteiat, 12	hollvrudegañ, 198	insulinharzusted, 292
hezilec'hded, 268	hollvrudet, 198	intellektual, 136
hezorn, 148	holotip, 265	iodin, 317
heñvelarver, 157	hontren, 179	iotakegezh, 149, 150
heñvelekaat, 233	hordenn entreuat, 111	irienn, 164
heñvelreviad, 150	horell, 21	irienniñ, 160
	horjelladur, 21	
	hoskell, 21	

isamwask, 240, 242
 isañ, 112
 iser, 112
 iserdal, 12
 islamad, 33
 islamegezh, 33
 islamek, 33
 islamelour, 33
 islamelouriezh, 33
 islavarenn, 94
 islavarenn bennanvel, 94
 issip, 109
 istrour, 96
 isvezegelaet, 39
 isvezhur, 292
 iziunad, 19, 136
 izomer, 59
 izotip, 151, 265, 266
 izotipek, 266
 izotipiezh, 265, 266
 izotop, 2, 151

J

jamezennek, 204
 jedadur, 2
 jederez, 2
 jener, 75
 jestraoueg, 77
 jiminas, 114

K

kadarni, 311

kaeladur, 111
 kaelet, 111
 kaelog, 221, 242
 kaelog amwaskañ, 242
 kaelog uc'hamwask, 242
 kaherwienn, 36
 kailhenn, 290
 kaledenn, 26
 kaleter, 311
 kalonouriezh, 150
 kalvezad, 253
 kalvezadelouriezh, 253
 kalvezadouriezh, 253
 kalvezañ, 253
 kalvezder, 240
 kalvezerezh, 99
 kammad, 65
 kammarc'hweladur, 65
 kammgreizenn
 dasparzhañ, 6
 kammrod, 7
 kammrod dasparzh, 7
 kammzerc'h, 10
 kantabeg, 165
 kantabegañ, 37
 kantamsavadur, 137
 kantamsavadur periadoù
 un niñvadur, 140
 kantamsavadusted, 140
 kantamsaviñ, 140
 kantrat, 302, 312
 kantreizh, 206
 kaozeek, 158
 karantez zo mamm al
 largentez, 304
 karbed, 210
 karr-nij, 284
 kartenn savennet, 166
 kas da Gankari an noz,
 271
 katoligiezh, 34
 kavlec'h gwrizienn, 23, 25
 kazh antilopetaer, 32
 kazh-ki, 32
 ke-, 12
 keal, 95, 187, 200
 keal bevoniell, 27
 keal prederouriel, 27
 keal reuziadoniell, 111
 keal skinouriel, 111
 kedaozenn, 119
 kedelfenn, 119
 kedemdizh, 238
 kediunad, 160
 kedrann, 26, 87, 119
 kedskor, 24
 keduniadur, 168
 kedvicheriad(ez), 20
 kedvuhez, 19, 24, 75, 110,
 143, 164, 310, 313
 kedvuhezel, 19, 24
 kedvuhezel-michereel, 19
 kedwar, 93
 kedward, 24
 kedwezhour, 24
 kedwezhour(ez), 20

kef dasson, 100	keitliveenn, 162	kemmoed, 12
kef-, 12	keittant(el), 158	kempar-, 12
kefaenad, 203	keittantel, 157	kemparegezh, 86, 87
kefaeziñ, 168, 181	keitvent, 88	kemparelouriezh, 87
kefaezus, 312	keitwask, 152, 157, 158	kemparouriezh, 87
kefalin, 317	kel(ad), 208	kempeget, 151
keflec'hiañ, 65	kel-, 12	kempenn, 12
keflen-, 12	kelanaozañ, 57	kemperzh, 13, 93, 128, 274
kefleun-, 12	kelanderc'hañ, 60	kempleg, 269
kefleuniañ, 2	kelanderc'hour, 60	kemplegañ, 147
keflo-, 12	kelanderc'houriezh, 60	kemplezh, 56
kefloc'h-, 12	kelaouadenn, 348	kemplezhañ, 137
keflosk, 249	kelaouer, 347	kemplezhañ gant, ouzh, 140
keflusk-, 12	kelc'hstro, 95, 268	kemplezhder, 298
kefluskarouar, 212	kelduiñ, 165	kemplezhioù antigen-antikorf-klokaenn, 245
keflusker tredan, 118	kellidelaat, 211	kempouez, 270
kefluskharp, 212	kellidelañ, 209, 211	kempouez gwrezel, 210
kefluskharpañ, 212	kellies, 12	ken-, 12
kefluskharz, 212	kellig vehinel, 60	kenaoz, 12
kefluskharziñ, 212	kelligouriezh, 150	kenargemm, 269
kehent gant, 258	kelligoù behinek, 58	kenberc'hentiezh, 191
kehent-, 12	kelligoù ruz, 24	kenbleg, 269
kehentiñ, 347, 348, 353	kellusk, 12	kenbouez, 270
kehentoniezh, 200	kelvradañ, 165	kendael, 14
kehuzañ, 283	kem-, 12	kendalc'hek, 93
keidañ linennek, 250	kembeliek, 189	kendec'heriañ, 118, 161
keidañ, 9	kembezadenn, 160	kendelvegezh, 264
keider, 9	kembreudadenn, 160	kendelvek, 150, 264
keinyezh, 202	kemeradur mezegel, 241	kenderc'husted, 120
keitdaspazh (ar gremm), 209, 210	kemeradur treloc'hel, 215	kendivañ, 152
keitgrenn, 152, 157	kemeradurioù deskrivadurel, 36	
keitgrennek, 152	kemmesk, 12, 270	

kendivizad, 160	kensavlec'hiañ, 71	kernioù ar gwez, 324
kendiñvegezh, 75, 164	kenseurtiezh gant an enebour, 137	kerzenn, 99
kendiñvel, 75, 152	kensonenn, 99	kerzoniezh, 99
kendruezus, 309	kenster, 2, 12	kesaezhadur, 184
keneil, 12	kenstrivañ, 161	kesout-, 12
kenel, 16	kenstrollad, 36, 269	kestal, 21, 40
kenelegezh, 16	kentaenn, 119, 127	kestal-, 12
kenelek, 11, 13, 16	kentaenn gentizhek, 127	kestalded, 40
kenelekaat, 11, 13, 16	kentficherez, 205, 206	kestalded armerzhel, 39
kenelel, 11	kentizhek, 119	kestalded poblañsel, 39
kenelelaat, 16	kentrat, 163	ketal mezoniel, 66
kenelelezh, 16	kenuc'herdal, 11	ketod, 37
keneliek, 16	kenurzh, 12	ketpar, 238
kenemfram, 99	kenurzhvod, 140	kev, 58
kenenebiezh, 91	kenvererezh, 87	kev-, 12
kenfeur, 43, 190	kenvesk, 270	kevaasav, 231
kenforc'hus, 212	kenwallerezh gant an enebour, 137	kevamsavadur, 140
kenfrom, 168	kenwerzh dizalc'h, 119	kevamsaviñ, 140
kenglevout, 159	kenwerzh gougevan(et), 119	kevanaozel, 36
kenglotadur kevuntal, 184	kenwerzh kevanek, 117, 119	kevanded, 13
kengouviel, 149	kenwerzh kevredet, 119	kevanded ar glad hilel, 40
kengouvielled, 149	kenyezh, 332	kevandodiñ, 132
kengradiñ, 159	keodedour, 61	kevanegezh, 73
kengrennek, 157	keraez, 266	kevanhaen(ad), 203
kengreriad, 174	keraezad antigen-antikorf, 241	kevanolc'h, 225, 231–233
kengresk, 150	kerc'hellnizhañ, 261	kevaot, 238
kenheñveliezh, 91	kerc'hellnizher, 262	kevaotañ, 269
kennaskañ, 141	kernenn, 51	kevarall, 43, 63, 266
kennenn dreleizhiñ, 152	kerniaoueg, 324	kevarallded, 266
kenniñv, 297		kevargemm, 269
kenniñv laziou, 120		kevarodad, 147
kennotadur, 2		kevarodat, 147
kenoaz, 12		kevarodet, 147

kevarodiñ, 147	keviunad gant an enebour, 138	kevrennañ, 55
kevarzh, 238	kevinenn, 169, 326	kevrinadezh, 353
kevarzhe, 75, 120	kevneuziad, 93	kevun, 10
kevarzhhaenat, 203	kevonnañ, 251	kevunrizh, 266, 267
kevatal, 67	kevosodad, 163	kevunrizheg, 266
kevelad, 41, 60, 81	kevosodiñ, 165	kevunrizhek, 266
keveladek, 41, 60	kevranc, 59	kevunrizhel, 266, 267
keveladel, 41	kevranckegezh, 164	kevuntal, 184
keveladezh, 58, 80, 82	kevraokadus, 144, 326	kewazell, 88, 201
kevelañ, 81, 82	kevraouiñ, 82	keweriañ, 195
kevelat, 60, 82	kevrat gougevaniñ, 119	kewir, 189
keveldodiñ, 132	kevreadurel, 94	kewirded, 189
kevelerion c'hweladel, 24	kevredadel, 20, 211	kewiriad, 188, 193
kevelet, 60	kevredadel-micherel, 17, 18, 20	kewiriañ, 188, 189
kevelhaen, 203	kevredadelezh, 7	kewiriegad, 194
kevelhaenad, 203	kevredadour, 18	kewiriegadur, 194
kevelhaenat, 203	kevredadouriel, 211	kewiriegañ, 189, 190, 194
keveliñ, 41	kevredadouriezh, 156	kewiriek, 189
kevellañ, 302	kevredigezh kulturel, 19	kewiriekaat, 189
kevelreer, 112	kevredigezh vloc'hel, 19	kezarian, 180
kevelreet, 112	kevredigezhel, 19, 20, 22	keñver, 43
kevelren, 112	kevredigezhel-micherel, 20	keñver kovliñ, 210, 214
kevelyezh, 202	kevredik, 22	kig miñs(et), 307
kevenebad, 132	kevreizhenn c'hingresk, 87	kilgerzh, 84
kevenebiezh, 91	kevreizhenn gesaezhat, 184	kilgerzhad, 84
keveneped, 240	kevreizhenn gingresk, 86	kilgerzhadenn, 84
keventañ, 170	kevrenn, 55	kilgerzhout, 84
kevfo, 60	kevrenn(-levr), 54	kiniad, 296
kevioù lez-fri, 58	kevrennad digor, 108	kiriegañ, 198, 283
keviserdal, 12, 15	kevrennad serr, 108	kladoniezh, 59
keviserdalezh, 15		kladouriezh, 59
keviunad, 138, 143, 160		klañvdiadur, 19
		klañvour, 18, 75

kledour pellgomz, 106	koarenniñ, 53	kounerezh, 79
kleizc'hwelus, 118	kofignon, 341	kourater, 55
kleizelour, 239	kogig Ebrel, 77	kovlus, 149, 151
kleurenn lec'hel, 62, 63, 66	kolenour, 68, 69	krabanus, 158
kleurenn lec'hiek, 63	komenad, 66	krafañ, 221
kleurennoù goubarzh, 62	kont, 299	kranenn, 210
kleurennoù lec'hel, 62	kor, 95	krapañ, 221
klev-gwel, 6	kor mizaouel, 95, 151	kravez, 32, 75
klevedel, 100	kor vierezel, 150, 151	kredenn dastumet, 110
klevedoniezh, 97, 102	korf behinek ar pod lagad, 60	kredenn voutin, 108
klevedouriezh, 97, 102	korf behinek is-padelleg, 60	kreiz (an) diarsellad, 52
klevvaoniezh, 97, 101	korf dastennek, 274	kreiz a-ziarsell, 50
klevvaouriezh, 97, 101	korfeun-, 93	kreiz diarselladel, 52
kleñved ar splujerion, 343	korn c'hwelañ, 104	kreiz kerc'hell, 213
kleñved spesadel, 39	korn dehaez, 111	kreizenn azgouestaat, 19
klofenn, 7	korrgimiezh, 267	kreizkerc'h, 209, 211, 213
klofenn dasparzh, 7	korrgan, 294	kreiztec'h, 209, 211, 213
klokaenn, 94	korrsurijanerezh, 267	kreiztec'hadur, 211
klokaenn amkan eeun, 94	korwienn, 36	kreiztizh, 213
klokted, 11, 13	korvigell, 301	kreizus, 209, 211–213
klopennad, 296	korvoerezh, 120	krennañ (ur gernenn, ur c'hengereg, ur c'herndaleg), 83
kloran, 60	korzennad wad, 24	krennhedtaol, 214
klozañ ur c'horn, ur grommenn, 210	korzhegezh, 115	krennsae, 245
klozenn, 106	korzhelezh, 115	krer, 173
koadvol, 325	korzhiad, 115	kreriad, 173
koar, 53	korzhiadel, 115	kretriegezh, 173
koarañ, 53	kosteziñ, 275	kreud, 26, 238
koaregañ, 55	kouc'h, 324	kreudadur, 23, 26
koaregenn, 55	kouc'henn, 96	kre zadenn, 43
koaregennañ, 55	kouchadur kalon, 79	kromozom, 1
koarenn, 53, 55	koulz, 71	krouiñ bed, 334

- kudenn gedvuhezel, 16
 kudenn genelel, 16
 kudenn renkadel, 16
 kurdrev, 249
 kurva, 249
 kurzhadur, 89
 kuzul dinazel ar vugale,
 329
- L**
- labourer spanaennek, 352
 labourerion amzeriat an
 dezerc'hañ, 350, 352
 lagadeeunañ, 93
 lagadeeunour, 93
 lagadeeunouriezh, 93
 lamm mouezh, 113
 lammerezh, 20
 lanfread, 290
 lankad, 95
 lankad arbenniat, 210,
 212, 214, 218
 lankad arbenniat
 keflusker, 210, 218
 lankad arbenniñ keflusker,
 210
 lankad herzel keflusker,
 210
 lankad hormonal, 95
 laoz, 314
 lapalisadenn, 87
 lastr, 341
 lastrañ, 341
 lazhed, 297
- lec'h mentoniel, 63, 66
 lec'hegezh, 64
 lec'hek, 63, 64
 lec'hel, 62, 63, 66
 lec'helezh, 64, 66
 lec'helezh c'horreek, 66
 lec'helezh ec'honek, 66
 lec'helezh regek, 66
 lec'helezh ventoniel, 66
 lec'helour, 64
 lec'helouriezh, 64
 lec'hiadur keñverel, 51
 lec'hiañ, 66
 lec'hid, 24
 lec'hiegezh, 64
 lec'hiegour, 64
 lec'hiegouriezh, 64
 lec'hiek, 62, 63, 65
 lec'hienn, 63
 lec'hiennegezh, 64
 lec'hiennek, 64, 65
 lec'hiennelezh, 64
 lec'hiennet, 64
 lec'hiet, 64
 lec'higek, 64
 ledemsav, 254
 ledennad, 325
 ledentalañ, 127
 ledren, 179
 leekaat, 145
 lefan, 314, 315
 leiaat, 111, 218
- leiadur ar skinoberiegezh,
 162
 lein, 324
 leinienn, 324
 leiprec'han, 294
 lekitin, 317
 lektotip, 265
 lemmded ur c'hleñved, 18
 lenad, 185
 lenad skramm, 185
 lenañ, 245
 lennegouriezh, 151
 lesanv, 15
 lesbianegzh, 38
 lesbiennez, 40
 lesbiennezh, 40
 leterc'had, 78, 110
 leteñvel, 152, 253
 leteñvelad, 253
 letrazeat, 283
 leukokit, 245
 leunded, 11
 leviadurezh, 24
 leviadurezh aduderc'hanel,
 251
 leviadurezh diogeladelour,
 24
 leviadurezh diogelaour, 24
 leviadurezh diogelroezour,
 24
 leviadurezh
 enepderc'hanel, 251
 levierezh, 120
 levrenn, 53–55

- levrennañ, 53, 55
levrioù sentvuhezourel,
308
lez, 356
lezenn voutin, 61
lezennvezegel, 59
leñvenn, 112, 143, 212
lia riek, 177
liaoniezh, 119, 183
lieshiliañ, 39
lieskemeradek, 184
lieskorn, 103
lieskorn argeinek, 103
lieskorneg, 103
lieskornek, 103
liessperiañ, 41
liessti, 86
liesstiegezh, 86
liesstiek, 86
liester kevelat, 41
liester plegat, 41
liestrenkenn, 82
liestuég, 103
liestuég anreoliek, 138
liestuég diforz, 138
liestuég reoliek, 103, 137,
138
liestuek, 103
limfokit, 245
linenn dremmwel, 51
liorz, prevez, 191
liorz unkerz, 191
livard, 84
- liveennañ, 162
livenn gein, 185
livennezwanañ, 185
livnizhañ, 261
livouriezh, 50, 51
liz(h) da, 171
lizhad, 171
lizheregouriezh, 225
loabr, 132, 285
load lec'hel, 66
loaiad, 296
loaz, 23, 80
lobotomiñ, 221
loc'h en arbign, 256
lodenn, 54, 55
lodenn argemmus, 266
loenoniezh, 22, 150
loez, 248
logell, 105, 106
loman, 105
lostrann, 59
louc'h, 2
louer, 210, 230
louered, 325
louzaouer, 271
louzawouriezh, 22, 150,
284
luc'h bleinekaet, 118
luc'hder, 268
luc'hgas, 269
luc'huster, 162
ludresadenek, 334
luniad kimiek, 118
- luniad teirment, 279
luniadezh, 266
luniañ, 25
luskad arzel, 39
luskad breizhek, 231
luskad c'hweluniadel, 19
luskad yaouankiz, 19
luskellad, 21
luskelladur dizalc'h, 21
lusker arglask, 300
luterad, 33
luterat, 33
luteregezh, 33
luzteod, 111

M

- mac'hennet, darvredet,
310
mad beveziñ, 80
maezienn vuhezañ, 335
mahomedad, 33
mahomedat, 33
mahomedegezh, 33
makrofag, 79, 245
maltouterezh, 55
malzenniñ, 25
mamm berc'hennus, 157
maneg, 341
mangreriañ, 173
mannvet dorn, 238
mantell, 322
marilh magerezh, 67
marilh saverezh, 68, 69

- marksad, 33
marksadegezh, 33
marksat, 33
marksegezh, 33
marksidik, 33
marksour, 33
marksouriezh, 33
-meg-, 47
meiotek, 1
meioz atalus, 2
meiozel: k, 1
meizad, 95, 187, 200
meizata, 179
meizegezh, 79
menegad, 45
menegiad, 45
menegiader, 44
mennoz, 200
mennoz alejet, 110
meno darbennet, 110
meno diouzh ar stlej, 110
mentad, 44, 112, 165
mentaouek, 166
mentaouet, 165
mentawouriezh, 150, 165
mentenn, 165
mentennañ, 169
mentlizh, 166, 172
mentlizh-, 171
mentlizhad, 172
mentlizhañ, 166
mentoniezh deskrivañ, 172
mentoniezh savennet, 172
mentverkañ, 162
merdead, 296
merdeadurezh, 284
mererezh dilaziek, 117, 120
mererezh laziek, 117, 120
merzhad, 98
merzhout eraezadel, 241
merzhout kantaezadel, 241
meskad aer/trelosk, 7
metamer, 59
metoù micherel, 18, 20
metoù treuzwelus, 92, 94
mezeg perzheget, 189
mezekniezh derc'hanel, 252
mezhurouriezh, 45
meziant, 65
mezoniel, 175
mezoniezh, 178, 184
meztroc'hañ, 210
micher gevredigezhel, 18, 20
mistiegezh, 109
mistiwel, 109
mitotek, 1
mitozel/k, 1
mizkor, 151
miñs, 306
miñsañ, 105
miñserez legumaj, 307
miñserezh, 105, 107
mod digennask, 65
mod emren, 65
mod goubarzh, 65
molekul antikorf, 266
momeder kempouezer, 138, 141
momeder kevassav(er), 141
momeder kevassaver, 138
monc'hwezh chagadurel, 36
monem, 99
monokit, 245
Mor Ervoaz, 358
morborzh, 55
morfem, 99
morlizadur, 259
morvol, 325
mouezhiad, 99
mouezhiadoniezh, 99
moustridigezh, 210, 214
muntrad, 295
muntred, 296, 297
-muzik-, 102
muzikologiezh, 102
muzikologour, 102
muzikoniezh, 102
muzikouriezh, 102
muzul goubar, 210
muzul goubar(el), 209
muzuliadur goubarel, 210
muzuliadur teskadel, 210
muzuliañ gwask talmerel ub., 79

N

nadad, 355
 nalec'h, 176
 N-alkool, 317
 namm bredel, 110
 namm kreudel, 110
 nann-stlennañ, 175
 nanoedañv, 35, 36
 nanogwienn, 35, 36
 naoudezh, 79
 naoudouesterioù, 13
 naouegezh, 135
 naouusaat, 75
 naouuster spesadel, 266
 natriom, 254
 natur enien, 255
 navout, 176
 ne dalv mann, 289
 ne spir ket, 289
 ne splot ket, 289
 ne zalc'h ket (war-sav),
 289
 nead, 290, 291
 nedev, 176
 nein, 324
 nemedenn, 60
 nemedennek, 200
 neologiezh, 254
 neonim, 254
 neotip, 265
 ner, 340

nervisreer, 99
 nervouriezh, 102, 241, 344
 nervvredel, 99
 nerzh sachañ, 161
 nerzhoù aerwezhel, 274
 nerzhoù digreizus, 211
 nerzhoù kreizkerc'h, 211
 nerzhoù kreiztec'h, 211
 nerzhoù kreizus, 211
 nesaour, 10
 neuziet kaer (ur bam, ur
 souezh), 311
 nevezarur, 220
 nevezc'her, 12, 40
 nevezkaz, 221
 nevezkazour, 221
 nevid al labour, 19
 nevid rannek, 36
 nidiadel, 233
 nizelektronegezh, 277
 nizelektronik, 277
 nijerez, 105, 274, 284
 nijonegezh, 277
 nijonik, 277
 nit, 75, 233
 nitrogenek, 146, 153
 nizhañ, 261, 262
 niñv, 343
 niñv areeun, 343
 niñvadur, 2
 niñvañ, 75
 nod, 55
 nodiñ, 111

nodour, 68
 noñv, 324
 n-vet diarroudenn, 21

O

oadvezh atomel, 251
 obank, 359
 ober andiarvenn, 357
 ober dihanterat, 342
 ober handizhek, 342
 ober hanterat, 342
 ober kentizhek, 342
 ober marc'had, 160
 ober (un) diviz gant, 160
 obererezh, 87
 obererezh kedvuhezel, 18,
 19
 obererezh kevredadel, 18
 obererezh kevredigezhel,
 18
 oberiad, 295
 oberiat, 75
 oberierezh, 161
 ode, 93
 oksigenadur, 248
 oleeunad, 206
 oleeunadek, 206
 oleeunadel, 207
 organoù kleuz, 245
 oriner, 68, 69
 ostiz, 107
 ostiz lec'hel, 66
 oueskaat, 113

P

- pa garer, dizamant e roer, 303
 padennek, 65
 padvezh, 111
 P-alkool, 317
 pallennad gwagennek, 325
 palvez, 340, 341
 palvsaviñ, 48
 palvstouiñ, 48
 paouez analañ, 360
 par ambredadurel, 282
 par strollennel, 82
 paratip, 265
 paroù kendiñvel ha kevrankel, 353
 parzh, 55
 parzh arskarek, 119
 parzh gouzañvat, 119
 parzh kevanek, 118
 parzh oberiat, 119
 parzhel, 23
 patrom digen, 6, 8
 patrom unwerzh, 6
 pazenn, 95
 pazenn c'henaouel, 95
 pebeilat, 82
 pegeit a chom/pegeit e chom, 305
 pegeit zo, 305
 pellenn boulzant, 162
 pellenn froumant, 162
 pellwelgæzhiad, 79
 pellwellonker, 79
 pellwelvariad, 79
 pempkornek, 103
 pempkornel, 103
 penn c'hwiler, 140
 penn furcher, 137
 penn klasker, 137
 pennad, 297
 pennaenn, 119, 127
 pennaenn (unded) an andeznaduzioù, 112
 pennaenn an diriadelezh, 7
 pennaenn derc'hek, 184
 pennaennoù ar yezhouriezh, 297
 pennambredenn, 62
 pennanor, 176
 pennanv, 94
 pennanvaat, 176
 pennanvenn, 94
 penn-askell, 275
 penndod, 37
 penngeal, 164
 pennrann, 26
 pennteuliad, 23
 perc'hennus, 158
 period, 44, 140
 pervezhel, 71
 perzh, 189
 perzh daveat, 104
 perzh divezel, 192
 perzh entalat, 104
 perzh gwirel, 192
 perzh hiniennel, 192
 perzh kedvuhezel, 192
 perzh kimiek, 2
 perzh piaouel, 43
 perzhegañ, 189
 perzhhek, 189
 perzhekaat, 189
 perzhenell, 201
 perzhiad, 75
 perzhiadezh, 75
 perzhiadur, 18, 110, 140
 perzhiañ, 75
 perzhour, 74
 perzhouriezh, 73–75
 peurveradel, 70
 peurveradelez, 70
 peurveret, 70
 peurwerc'hek, 184
 pevarzueg, 104
 piaouekaat, 28, 232
 piaouekadur, 134
 pignidigezh, 256
 pladanoù, 245
 plakadur, 65
 plankton, 259
 pleg kroc'hen, 45
 plegad, 41
 plegadek, 60
 plegat, 60
 pleustrer, 105, 107
 plom tetraetil, 146

pluñvan, 58
 pluñvanenn, 58
 poell spirus, 27
 poellad, 65
 poellata, 89, 175
 poellata a pari, 91
 poellata a-genheñvel, 91
 poellata a-gevenep, 91
 poellata anren, 178
 poellata brazek, 25
 poellata dezren, 178
 poellata disren, 178
 poellata diwar
 genheñvel(iezh), 91
 poellata diwar
 geveneb(iezh), 91
 poellata jedoniel, 90
 poellata kantalc'hek, 150
 poellata mezoniel, 178
 poellez, 190, 192
 poellezek, 192
 poelloniezh, 164
 poelloniezh an teskadoù, 2
 poelloniezh teskadel, 1
 poent arsav, 21
 poent boutin, 21
 poent dibarek, 21
 poent diusgwar, 21
 poent eizhik, 21
 poent ildro, 21
 poent kestal, 21
 poent kogn, 21
 poent ordinal, 21

poent reoliek, 21
 poent tec'h, 51
 poentek, 153
 poentoù korfadurel, 269
 politikerezh, 32, 301
 poulzant, 162
 poulzer, 165
 poulzus, 162, 165
 pozitet, goubozitet, 310
 pratik, 105, 107
 predenek, 218
 preder deskrivadurel, 147
 preder ragoberiet, 110
 preder yezhour, 147
 predereg, 142
 prederouriezh
 nevezplatonek, 13
 predez, 262
 prener, 107
 prevalañs, 183
 preventorium, 249
 priminik, 326
 priñvel, 138
 priñvelder, 137
 priñvelezh, 140
 prouad kolonyouc'hel, 77
 punadur, 141

Q

quen drez, 337
 quentre, 337

R

ragarbouezañ un arhent,
 87
 ragemavel, 335
 rakdestrizhañ, 161
 rakgerioù berniat, 147
 rakkoulzad, 163
 rakkoulzadezh, 163
 rakkoulzat, 163
 rakkoulzeg, 163
 rakkoulzegezh, 163
 rakkoulzek, 163
 rakstegnadur, 161
 rakvarr, 13
 rakvezant, 24
 rakvoustrañ, 161
 rakwelout, 190
 rann, 54, 55
 rannañ, 2
 rannbarzh, 43
 rannevid, 37
 rannigoù sonnel, 24
 rannlevr, 53
 rannlevrañ, 53
 rannnevid, 36
 rannvroegezh, 75
 rannyezhekaat, 335
 raz aer, 247
 raz aersonnus, 247
 realezh, 99, 241
 rebekadenn, 230

- red unanderen, 8
 redi, 75
 rediezhoù an draelezh,
 177
 redioù an draelezh, 177
 regenn eeun, 52
 reizh, 75
 reizhanvenn, 14
 reizhiad aksiomatikel, 178
 reizhiad c'hladdalc'hel,
 227
 reizhiad darbenn-dezren,
 178, 179
 reizhiad dezneuziañ
 kevanlen, 262
 reizhiad luc'honiell, 109
 reizhiad strinkel, 104
 reizhiad verañ kemparek,
 87
 rekizoù ae c'hrouiñ, 177
 rekizoù bevezadus, 80
 rekre, 255
 ren, 2
 renad hollveliour, 336
 renad kengreriadel, 174
 rener, 94
 reolenn al liesâd e kroaz,
 190
 reolenn an tri, 190
 reolenn ar genfeuriegezh,
 190
 reolenn kelanek, 269
 reolennoù ar gerluniañ, 26
 reoliañ, 56
 reoliñ, 56
 resaat ur rann, 8
 retvez, 75
 retvezek, 178
 reuter ar marv, 289
 reuter kelan, 289
 reuziad, 298
 reuziadoniezh, 183
 reuziadouriezh, 43
 reuzied, 77, 295–298
 reuziedouriezh, 79
 reuzietaat, 79
 reveziadenn, 211
 revezus, 182
 revezusted, 45, 182, 183
 revzusted, 111
 rezid, 75
 riezad, 296
 rizh analgor, 360
 rizh gwad, 75
 rizh memor, 65
 rizhanvenn, 14
 rizhded, 118
 rizhell, 112
 rizhelloniezh, 112
 RNA kannad, 112
 roadenn gementadek, 45
 rolladenn, 54
 rollarbenniat, 214
 rollkevelat, 82
 rotakegezh, 149, 150
 roudenn, 3
 roudenn luc'h, 54, 56
 rouedad kevredigezhel,
 299
 rouedad lec'hel, 62, 65
 rouedad load, 65
 rouedad taread, 65
 rouedad taread greantel,
 65
 rouestl, 215
 rouestr keflusker, 215
 ruflerez, 325
 rummad, 110
 rummad digor, 110
 rummad serr, 110
 rummañ, 261
 rummatadur Linné, 59
 rummataer, 110
 ruriñ, 320
- S**
- sableenn, 128
 sablegenn, 128
 saezhad, 296
 safegez, 40
 safegezh, 40
 safegiezh, 40
 safek, 40
 safiegezh, 38
 sakaroz, 118
 sakiñ, 350
 S-alkool, 317
 sammorell, 217
 san laezhkaser, 248
 sanatorium, 249

- sankadenn, 25
 sankadenn gurar, 112
 santad perc'hennus, 157
 savder, 45
 savelañ, 18
 savelenn ampegadel, 137
 savennañ, 162
 saver, 68
 saver deñved, 67
 saviad keodedel, 110
 saviad micherel, 110
 saviad skolel, 110
 savidigezh, 256
 savlec'hiet, 64
 sebezus, souezhus, 311
 sel, 324
 sell deskrivadurel, 248
 sell kevadegel, 40
 sell kevredadour, 20
 sell treadegel, 40
 semiologiezh, 77
 sentvuhezour, 308
 sentvuhezourel, 308
 sentvuhezouriek, 308
 sentvuhezouriezh, 308
 serom bevedel, 23
 serriñ ur c'horn, ur
 grommenn, 209, 210
 seurtad, 266
 seveniñ, 2
 sfingofosfolipid, 317
 sifrenned, 56
 sifrennelezh, 56
 simbolouriezh, 38, 39
 sintip, 265
 sipañ, 108
 sitread, 71
 skeiñ, 355, 358
 skeudennek, 2
 skiant alvezel, 99
 skiant-faltazi, 15
 skiantoù alvezel, 211
 skin sturiadell, 210, 213
 skinadel, 251
 skinelfenn, 131
 skinoù X, 111
 skiriedigezh an derc'han,
 251
 skoad arbouezañ, 113
 skoad kemmesk, 113
 skoad read, 109, 113
 skoad uc'hder, 113
 skoevhent, 160
 skoilhañ, 111
 skoilhañ ar c'hreskiñ, 109
 skolastik, 176
 skoliad, 295, 297
 skoliaded, 297
 skolied, 295, 297
 skorañ, 22
 skorell, 201
 skorted arc'hwelel, 110
 skorted lounezh dibennel,
 360
 skoulidik, 158
 skourjez, 322
 skrammenad, 185
 skurz keflusker, 214, 215
 skurzañ, 79
 skurzer, 79
 skurzeriet, 79
 skurziñ, 111, 218
 sokiogramm, 23, 26
 sol kevratel, 200
 soliañ war, 5
 solius, 78
 soliusaat, 78
 solwezegezh, 41
 solwezelezh, 39, 41
 soma, 26
 son, 101
 son eulek, 99
 sonenn, 98, 99
 sonerezh, 98, 99, 102, 284
 sonerezh keneliek, 16
 sonetez, 98
 soniad, 25, 98, 99
 soniadeniezh, 99
 sononniezh, 97
 sonour, 102
 sonouriezh, 97
 sonwezañ, 98
 souridigezh, 182
 sourus, 182, 183
 sourusted, 108
 sourzien, 271
 span analadel, 360
 spanaenneg, 352

- spanaerien an arvestoù, 350, 352
 sparl, 123
 spered brazek, 25
 spered kier, 59
 speredegezh, 230
 spergaser, 248
 speriañ, 41
 spesad naturel, 75
 spislec'hiet, 64
 splann d'an holl, 303
 splujañ goar(el), kalvezel, micherel, 341
 splujañ danvor, 340
 splujer, 341
 spor, 249
 stad 'zo, 132
 stad bredel, 18
 stad kedvuhez-el-micherel, 18
 Stad kengrriet, 174
 stad kent, 126
 stad kestral, 40
 stad kevunrizhel, 267
 stad kreudel, 18
 stad oa, 126
 stad yec'hed, 45
 stad zo, 126
 stadegouriezh, 250
 stadelaat, 211
 stadelañ, 211
 staelad, 75
 staladur, 25, 266
 starderez, 215
 stavell, 64
 stel, 324
 stel an delioù, 324
 stel gwele, 324
 sten, 98, 101
 sten-son, 203
 stennadur, 158
 stennegezh, 158
 stendoniezh, 97, 101
 stenouriezh, 97, 101
 stenouriezh vezegel, 102
 ster eizhañ, 184
 ster galloudel, 219
 ster gweredel, 219
 ster kantet, 148
 ster sav, 148
 ster teologek, 13
 steredenn boulzat, 166
 steredenn boulzer, 165
 steredenn boulzus, 166
 steredoniezh, 213
 sterenn boulzant, 165
 sterenn froumant, 165
 steriegezh, 24, 148
 steriek, 102
 sterva, 36
 steuñv, 301
 steuñv ar jederezh, 80
 steuñv gwerzhadet, 166
 steuñv gwerzhiaouet, 166
 steuñv mentennet, 162, 165, 166
 steuñv mentlizhet, 172
 steuñviñ, 165
 stiañ, 63
 stign, 247
 stil (das)troc'het, 307
 stil bouc'hallet, 307
 stil drailhet, 306, 307
 stil faoutet, 306, 307
 stirann, 12, 37, 59, 158
 stlenn, 195
 stlenn elfennel, 65
 stlenn(ad), 208
 stlennañ, 195
 stlenneg, 23, 156, 196
 stlennegour, 156
 stlennoniezh, 195, 208
 stlennouriezh, 195, 208
 stlennvon daveaduriek, 138, 140, 143
 stomokus, 40
 strinkennoniezh, 81, 104, 264
 stroll kevredadel, 18
 stroll kevredadel-micherel, 18
 stroll
 kevredigezhel-micherel, 19, 20
 strollad dezerc'hañ, 237
 studi yezhourel, 183
 sturius, 186, 187
 sugennsan, 248
 sukr ginc'hwelusaet, 118
 sukr tuginadel, 127, 130

- sukr tuginadurel, 118
 sukr tuginañ, 118
 sulfoalkool, 316
 sulfurek, 316
 sulfurin, 316
 sunnaad, 32, 33
 sunnaadiez, 32, 34
 sunnaadour, 32
 sunnaadouriezh, 32
 sunnaat, 32, 33
 sunnaegezh, 33
 sunnaek, 33
 sunnaelour, 33, 34
 sunnaelouriezh, 33, 34
 sunnaidigezh, 33
 sunnaidik, 33
 sunnaour, 33
 sunnaouriezh, 33
 surjianerezh, 112
- T**
- taboulin, 206
 tal ragenep, 51
 talmerenn, 245
 taluadourion an
 dezerc'hañ, 352
 talvoud anamzerel, 133
 talvoudek, 7, 285
 tanaviñ, 87
 tant kaherel, 158
 taol-mouezh, 109
 taolenn ar bannadoù, 51
 taolennatadenn, 285
- taotomer, 57, 59
 targil, 84
 targilad, 84
 targiladenn, 84
 targilañ, 84
 tarz, 140
 tebegezh ampegadel, 137
 tebegezh amvezadek, 141
 tebegezh engortoz, 137
 tebegouriezh, 182, 183
 teirmenteg, 51
 teirranadur, 78, 80
 teirzrenkenn, 82
 telefag, 79
 telefagenn, 79
 tenn, 158
 tennata, 54
 tennder, 158
 termosfer, 254
 teskad, 110
 teskad ar c'hevanion, 140
 testeniekaat, 189
 teul kewiriek, 189, 193
 teuliadur, 65
 teusk, 271
 tevetek, 82
 tiad, 296
 tignol, 96
 tignoler, 96
 tiriad ar riegezh, 7
 tiriadegezh, 7
 tiriadegezh al lezennoù, 7
 tiriadelezh, 7
- tiriegezh, 211
 tizh c'hwelañ, 141
 to, 324
 toaz sablek, 128
 toc'hended, 30
 tolbezennenbenañ, 221
 tolbezennenezvenañ, 221
 tolc'hañ, 111, 218
 torgamm, 274, 275
 torimellat, 359
 tortis, 122, 123
 toupenn, 25
 trafell, 51
 traletodiñ, 190
 tramailhat, 344
 tramouilh, 344
 tramouilh(at), 344
 tramouilhat, 345
 trunk, 59
 trunkouriezh, 59
 trunkus, 59
 trapezer, 237
 trapigoù kornloarek, 152
 trazeat, 20
 treamzerel, 221
 treborzh, 53, 55
 treborzhier, 55
 trec'haolañ, 287
 tredan diasavel, 55
 tredandreluc'h, 126
 tredanfiñvel, 17
 tredanfiñvoniezh, 17, 20
 tredangwarellec, 127

- tredannizhañ, 261
 tredansavoniezh, 20
 tredanvaez, 126
 tredanvarr, 9, 82, 99, 138
 tredanwarellec'h, 127
 tredizhad, 297
 trefennad, 25
 trefennañ, 157
 trefoed hon bugale, 124
 trehent pervez, 80
 trehentadur, 80
 trehentiñ, 80
 trehontus, 99
 treizhid, 53, 55
 treizhidell, 55
 trelat, 183
 treleizhel, 213
 treleizhiñ, 157
 trelenn, 93
 trelloc'h, 126
 trelloc'h-dredanel, 126
 trelloc'hel, 100, 251
 trelloc'h-tredanel, 118, 126, 127
 trelusk, 87, 146, 161
 trelusk arodet, 146
 trelusk enarodet, 146
 treluc'h, 126
 trelusker, 191
 trenkenn druz, 317
 trenkenn un-, di-,
 teirsoazel, 81
 trenkenn un-, div-, teir-,
 liessoaz, 82
 treol, 2
 treren, 179
 tres neuzid, 311
 tresadenn diarsell, 52
 trestummad, 47
 treug, 56
 treug kenderc'hañ, 80
 treüdal(ek), 185
 treüniñ, 185
 treuzdoug gwrez, 82
 treuzdoug roadennoù, 82
 treuzdoug tolz, 82
 treuzfurmad, 53, 55
 treuzfurmadurel, 58, 60
 treuzkaset er mod
 aotzomek enkilek, 292
 treuzkilañ, 84
 treuzlec'hiañ un oged, 81,
 83
 trevnad, 56, 80
 trevnad gramadegel, 269
 trevnad tanarvestel, 56
 trevnadur rageeun, 341
 trevnadur enc'hwezhañ
 rageeun, 341
 trewadur, 65
 trezer, 322
 trezerc'h, 10
 triadek, 36
 tribarr, 82
 tric'horn, 103
 tric'horneg, 103
 tric'horzhiad, 115
 trirannadur, 80
 tristi, 86
 tristiegezh, 86
 tristiek, 86
 trivliadurezh, 310
 trizec'h, 51
 trizredanvarr, 82
 trobarzh, 159
 trobarzhek, 153
 trobarzhell, 159
 trobarzhhent, 160
 troc'h, 93
 troc'her buzbug, 271
 troc'her eskern, 271
 trodalmerennfo, 245
 troellrod, 161
 troellvoustrer, 81, 83
 troerezh ameleit, 196
 tronizhañ, 261
 trosae, 245
 trouz eulek, 102
 trovezh, 131, 132
 trovezhiek, 162
 troz, 164
 trozuniañ, 165
 tru, 271
 truek, 271
 truezek, 309
 truezus, 309
 trugarezus, 309
 tud kurdiet, 43
 tued galen, 173

tuellenn lounezhel, 248
tuginad, 127
tuginad revel, 150
tuginadur, 118
tuginadur revel, 150
tumenn, 322

U

uc'hamwask, 221, 240,
242
uc'herdal, 12
ueanalad, 183
ueanaladezh, 183
ueanalat, 183
uedal(ek), 185
ugentvedad, 296
uheldalm, 87
uhelgrennamzer, 225
un-, daou-, tri-, pevar-,
c'hwec'hkornel, 104
unadek, 36
unank(at), 187
undrenkenn, 82
ungrenn, 157
uniad tiegezhel, 19
uniedigezh an derc'han,
251
universited, 223
universiterez, 254
unked gleb, damhestank,
hestank, 341
unkemeradegzh, 182
unkemeradek, 182–184
unken, 10

unkorzhiad, 115
unluniat, 151
unrezh, 266
unrezhded antigenel, 266
unrizh, 117, 118
unrizhad, 151
unrizhded, 118
unrizhiezh, 117, 118
unsteriek, 10, 184
unsti, 86
unstiegezh, 86
unstiek, 86
untal, 184
untal(ek), 185
untec'h, 51
untu, 82
unvaniezh, 138
unvaniñ, 297
unvaniñ an ober, 148
unvaniñ ar gouzout, 148
unvezh yezh, 283
unveziat, 148
unvezioù gramadeg, 269
unvlegn, 186
unvlein, 186
uraniom arfonnet, 3
uraniom arhesket, 3
urzh an ahel c'hwelañ,
104
urzh dodennel, 232
urzh savelek, 138
urzh veziat, 230
urzhiaer lec'hel, 66

usniñv-isevezh (ar
vugale), 241
usniñvek, 241
usteñv, 292

V

verb unkorzhiad,
daougorzhiad,
tric'horzhiad, 115
vic'hadiñ, 151
vilder, 290
viloni, 290
viltañs, 290
viruzouriezh, 152
viruzoù amwerc'h, 152

Y

Yann vrezhoneger
deboner, 130
yefleañ, 150
yezh kein, 39
yezh keveladek, 41, 58, 61
yezh kevelat, 61
yezh plegadek, 41
yezh tal, 39
yezhañ, 28
yezhelouriezh, 352
yezher, 61
yezhoniez, 255
yezhouriezh, 148, 255
yezhouriñ, 302
yezhoù plegadek, 58
yoc'henn aezhel, 258
youladezh, 92, 93

Menegva gallek Lavar 21

A

- à un –, deux –, trois actants, 115
- abduction, 178
- abréger, 5
- abri antiatomique, 250, 251
- abri antinucléaire, 251
- abstenir: s'~, 220
- abstention, 220
- abstracteur, 220
- ac(c)on, 96
- ac(c)onage, 96
- ac(c)onier, 96
- accent d'expression (d'insistance), 113
- accent d'insistance, 109
- accent d'intensité, 109
- accessibilité (voirie), 329
- accompli, 70
- accord de volonté, 138
- accord de vue, 138
- acculée, 84
- achronique, 220
- acide bifonctionnel, diacide, 82
- acide mono-, bi-, trifonctionnel, 81, 82
- acide monofonctionnel, monoacide, 82
- acide polyfonctionnel, polyacide, 82
- acide trifonctionnel, triacide, 82
- a contrario, 89
- acousticien, 98
- acoustique, 97, 98, 113
- acoustique des lieux (pratique), 98
- acoustique des lieux (théorique), 98
- acoustique musicologique (pratique), 98
- acoustique musicologique (théorique), 98
- acoustique médicale, 102
- acoustique physiologique, 99
- acoustique physiologique (pratique), 97
- acoustique physiologique (théorique), 97
- acoustique physique (pratique), 97
- acoustique physique (théorique), 97
- acoustique psychologique, 99
- acrobate, 113
- acrobatie, 113
- actance, 115
- actanciel, 115
- actant, 115
- action directe, 342, 343
- actionner l'aileron, 276
- actionneur d'aileron, 276
- activité sociale, 18, 19
- additif, 146
- additivation du carburant, 146
- additivé, 146
- additiver, 153
- adhérence, 222, 244, 245
- adhérence à la route, 220
- adhérence du pneu à la route, 222
- adhérence immune, 245
- adhérer, 220

- adiphorèse, 220, 222
 admirateur, 311
 admiratif, 311
 admiration, 311
 admirativement, 311
 adstrat, 202
 adventice, 244, 245
 adventitia, 245
 aède, 262
 aérateur d'andains, 207
 aérien, 247, 248
 aérifère, 247
 aérifère, 247, 248
 aérium, 248
 aérobic, 248
 aérobie, 249
 aérobiologie, 249, 259
 aéroèce, 257, 258
 aéroclasseur, 260, 261
 aérodistorsion, 274
 aéroélasticité, 275, 276
 aéroélastique, 275, 276
 aéroélectronique, 277
 aéroengrangeur, 205
 aérofaneur, 205–207
 aérofaneur-andaineur, 206
 aérofaneuse, 206
 aérofrein, 215
 aérogel, 279
 aéronef, 284
 aéroséparateur, 260
 aérostat, 284
 affabulation, 301
 affabuler, 302
 affaler, 354, 356, 358
 affaler: s'~, 357
 agent, 243
 agnosie, 79, 185
 aide sociale, 22
 aileron, 275
 air classificateur, 260
 ajustement linéaire, 250
 alcool aminé, 316
 alcool azoté, 316
 alcool phosphoré, 316
 alcool soufré, 316
 aléatoire, 149
 allège, 96
 allergie, 241
 allotype, 265, 266
 allotypie, 265
 alphabétisation, 144, 145
 alternatif, 82
 ambigu, 184
 amétropie, 109
 aminoalcool, 316
 amphibologique, 184
 amusement, 5
 amuser les enfants, 5
 amusie, 99, 102
 analogique, 184
 analyse, 148
 anaphylaxie, 241
 andain, 206
 andaineur, 206
 andaineuse, 206
 anesthésie générale, 112
 angle d'incidence, 111
 anthropophage, 79
 anti-atome, 251
 antiatomique, 251
 anti-atomique, 251
 antigénique, 266
 anti-nucléaire, 251
 antinucléaire, 250
 antinucléarisme, 251
 antinucléariste, 251
 apparence, 60
 appartenance, 73, 75
 application bijective, 184
 arosexie, 109
 arboglisser, 324
 arête du toit, 324
 arteriarum, 245
 artificialisme, 253
 artiste reconnu, 198
 ascendance d'un astre, 256
 ascèse, 280
 ascète, 280
 ascétisme, 280
 aspect, 60, 70

aspect accompli, 70,
71
aspect global, 72
aspect imperfectif, 71
aspect inaccompli, 71
aspect non-sécant, 72
aspect perfectif, 71
aspect sécant, 72
aspect tensif, 71
assistance publique &
médico-sociale, 22
assistance sociale, 22
assouplissement, 113
atemporel, 220, 221
attaquer en
diffamation, 138,
141
atterrir, 357
attribut, 94
au diable vauvert, 271
audiologie, 102
automutation, 13, 15
automutation (d'un
gène), 11
autoritaire, 186
auvent, 323
avoir, 322
aviation, 274
avionique, 277
avoir l'intention, 128
axe antiatomique, 251
aérateur d'andains,
205

B

bactériophage, 79
baldaquin, 323, 324
balle traçante, 53
ballon dirigeable, 284
barge, 96
beau, 60
béton précomprimé,
161
béton précontraint,
159, 161
bibliologie, 196
bibliothéconomie, 195
bicarburant, 86, 87
bien de
consommation, 79
bifocalité, 86
bioacoustique, 99
biopsie
cyto-hormonale, 93
bloc deplongée, 339
boîtier, 324
bol, 80
bouddhique, 33
bouddhisme, 33
bouddhiste, 33
bouteille de plongée,
339
brèche, 93
bronchocèle, 258
bulle des cimes, 324

C

ça ne tient pas
debout, 289
câblage, 122
câble, 122
câblé, 122
câblerie, 122
câbleur, 122
calcul de la quatrième
proportionnelle, 190
canal galactophore,
248
candidats au suicide,
296
canopée, 323–326
capacités cognitives,
11, 13
capacité de prise
aérienne, 247
capsule, 60
captatif, 158
captation, 351
capture d'écran, 183
carabin, 271
caractère d'une aile
aéroélastique, 276
caractère elliptique, 4
caractère paritaire, 87
caractères acquis, 26
caractères
héréditaires, 26
carburant additivé,
146

- cardinal, 138
cardinalité, 137, 138, 143
carte cotée, 162
catalogage et indexation matière, 195
catégorie, 17, 110
cause immédiate, 108, 110
cause médiante, 110
cellule adipeuse, 58
centre de réadaptation, 19
centre perspectif, 50, 52
centrifuge, 209, 211
centrifuger, 261
centripète, 209, 211
chair, 238
chaland, 96
champ (de netteté), 324
champ des cimes (d'une montagne), 324
chargé de communication, 347
chaussons, 339
chaux aérienne, 247
chef-d'œuvre reconnu, 197
chi'ite, 34
chiffonner, 344, 345
chiisme, 34
chiite, 32, 34
choc, 320
chromatographie, 261
ciel de lit, 323, 324
cimier, 325
cinéma, 326
circonvolution limbique, 221
circuit oscillant désaccordé, 162
cire, 55
cire(r), 53
clade, 57, 59
cladisme, 57, 59
cladistique, 57, 59
classe, 110
classe fermée, 108
classe ouverte, 108
classer, 261
classificateur, 110
client, 107
client habituel, 107
cockpit, 323
coefficient, 43
cognitif, 13
cognition, 13, 79
cognitivisme, 13
collusion, 138, 143
combinaison humide, 339
combinaison semi-étanche, 339
combinaison étanche, 339
commerce intégré, 117, 119
communicateur, 347
communication, 196, 199, 347
communication aérienne, 247
communion, 168
commutabilité, 137
commutation, 140
commutation des facteurs d'une opération, 137
compas, 105
complément d'objet direct, 94
complétif, 92, 94
complétive conjonctive, 94
complexer : se ~ à, 137, 140
complicité, 160, 164, 173
complément, 94
comportementalisme, 13
compresseur, 342
compromission, 313
compte, 299
concentré, 189
concept, 199
concept développé, 186, 187
concept trifonctionnel indo-européen, 77

- concomitant, 93
 concordance, 151
 concrescence, 150
 concrescent, 150, 151
 conditions physiques, 26
 conduit aérifère, 247
 confédération d'États, 174
 conflits d'intérêts, 120
 congestion, 290
 conjugaison flexionnelle, 60
 conjugaison supplétive, 60
 connaissance, 199
 connecté, 65
 connivence, 143, 160, 164, 173
 conscience naïve, 25
 conscience préreflexive, 25
 conséquent, 141
 consommable, 78–80
 constante de désintégration, 131
 constante radioactive, 131
 contemplation, 352
 continu, 82
 contraction, 152
 contracture, 289
 contracturé, 289
 contracturer, 289
 contrôler, 56
 convalescence, 18, 149
 convivial, 149, 151
 convivialité, 149
 convulsif, 289, 290
 convulsion, 289
 coque (de navire), 324
 corps d'appareil, 324
 corps grasieux orbitaire, 60
 correcteur de timbre, 9
 correspondance biunivoque, 184
 correspondance univoque, 184
 cote, 172
 coter un plan, 162
 coter une carte, 162
 coter une carte, un dessin, 159
 courant d'auto-induction, 8
 courant d'empathie, 168
 courbes de niveau, 162
 couverture, 324
 couverture de ruche, 324
 crapule, 290
 crapulerie, 290
 crise de nerf, 182, 183
 critique, 148
 croyance répandue, 108
 curatelle, 30, 31
 curateur, 31
 cycle menstruel, 95, 151
 cycle ovarien, 150, 151
- D**
- dais, 323, 324
 débit cardiaque, 42
 décompression, 242
 déconcentration, 86
 décroissance radioactive, 159, 162
 déficient cognitif, 77
 déficit cognitif, 79
 déformation, 65, 274
 délocaliser (électrons), 66
 dénaturer, 183
 dent incluse, 109
 dépaler, 356
 dépendant, 219
 dépérir, 5
 dépouiller, 93
 dépouiller un texte, 93
 dérépression, 112
 dérivée, 21
 dérivée seconde, 17
 désaccentuer un signal, 86, 87

désaccord
électronique, 159, 162
désinhibition, 111, 218
détecter, 65
détendeur, 339
détendeur de pression, 341
détendeur de tension de câble, 341
déterminant
antigénique, 266
devoir de discrétion, 192
devoir, obligation de réserve, 188, 190
dictionnaire
analogique, 253
dihexagonal, 104
dilatation, 112
dilution, 86, 87
dimensionner, 169
dimensionner une pièce, 170
diminutif, 92
direct, 342, 351
direct système, 339
directif, 92, 186
dispositif, 56
disposition privative, 191
disproportion, 92
disproportionner, 92
distorsion, 275

distractibilité, 109
distractivité, 108, 109
distributeur
d'allumage, 137, 138
ditrigonal, 104
ditétragonal, 104
division, 54
division réductrice, 1
document certifié conforme, 189, 193
document vidimé, 189, 193
doser, 169
dossier local, 62, 66
dynamoélectrique, 117, 118, 127
dépouillement, 95

E

échouer, 357
écolier, 295
effectivité de la peine, 23
effectuer, 2
égaliseur, 6, 9
règle de trois, 188
EHPAD, 19
électif, 12
électricité statique, 53, 55
électroacoustique, 100
électrocinétique, 17, 20
électrophorèse, 261
élément, 118
élément transformé, 55
ellipse, 4
elliptique, 4
embarquée, 84
embranchement, 59
empathie, 168
encaustique, 55
encaustique(r), 53
endalc'had hiniennel, 299
endartère, 245
endurance, 311
énergie cinétique, 150
enfance inadaptée, 108
engendreur, 69
énonciation, 185
enquêter, 313
ensembliste, 1
entièreté, 11
entraîneur, 1
enveloppe, 324
épectase, 11
épitype, 265
équationnel, 1
équilibration, 56
équilibre, 56
équiartition (de l'énergie), 209, 210
équivoque, 184
ersatz, 2, 3

- espace fibré, 35–37
 espèce, 59, 265
 espérance
 conditionnelle, 137, 141
 établissement de
 repos, 248
 État confédéré, 174
 état stationnaire, 39
 étendue de feuillage, 324
 étendue des cimes, 324
 ethniciser, 11
 ethnicité, 16
 étincelant, 257
 étinceler, 257
 étoile pulsante, 159, 162
 étoile pulsatile, 165
 étoile variable, 162
 être dépalé, 356
 étrier, 342
 eupeptique, 40
 euphorique, 11
 évidence : se rendre à l'~, 303
 excentrique, 7
 excentrique de distribution, 6, 7
 exercices d'adresse et d'équilibre, 114
 exigences de la création, 177, 178
 exigences de la réalité, 177
 exigences du créateur, 177
 explosion, 320
 extensionnel, 11, 13
 extensivité, 117, 120
 exterritorial, 6
 exterritorialité, 6, 7
 extra-courant, 6, 8
 extrapoler, 190
 extraterritorial, 6
 extraterritorialité, 6
 extrêmes d'un syllogisme, 11
 extruder, 6
 extrusif, 6
 extrusion, 7
- F**
- facteur, 44
 faire intrusion, 7
 faîtage, 324
 faîte, 324
 faner, 206
 faneuse, 206
 fermer un angle, une courbe, 209, 210
 feston gingival, 220, 221
 feuillée, 324
 fiabiliser, 78
 fiable, 78
 fibration, 36
 fibre, 35, 36
 fibré, 35, 36
 fibrer une coque, 35
 fibrille, 36, 60
 fiche généalogique, 67, 69
 fièvre typhoïde, 246
 fil, 35
 fil à coudre, 122
 filament, 35, 36
 financialiser, 212
 financieriser, 209, 211
 fléchi, 58, 60
 flexible, 60
 flexion, 41
 flexionnel, 58, 60
 floculation, 25
 flocler, 25
 flotte aérienne, 247
 foin, 206
 fonction, 184
 fonction bijective, 184
 fonction décroissante, 86, 87
 fonction transformée, 55
 force, 213
 forme supplétive, 39
 formidable, 310
 fournitures
 consommables, 80
 frein, 215

frein
 électromagnétique,
 218
 frein moteur, 209, 213
 frein-moteur, 212
 freinage, 212, 218
 freinage
 électromagnétique,
 218
 fréquence globale, 183
 frigidaire, 206
 frottement, 222
 futurs suicidés, 296

G

gabarre, 96
 gants, 339
 garokier, 123
 garrot, 123
 gaz idéal, 191
 gaz parfait, 191
 gaz réel, 188, 191
 gélule, 60
 géniteur, 67–69
 genre, 265
 géographiquement, 65
 géométrie cotée, 159,
 162, 172
 géoscience, 57
 germe, 26
 gestion, 56
 gestion désintéressée,
 117, 120

gestion intéressée,
 117, 120
 gestique, 77, 78
 gestuaire, 77
 gestualité, 77
 gestuelle (la), 78
 gilet stabilisateur, 339
 graisseux, 60
 gravide, 189
 guépard, 32, 34
 guitare acoustique,
 97, 100
 guitare résonnante,
 100
 guitare résonnante
 acoustique, 100
 guitare à résonnateur
 acoustique, 100
 gymnaste, 113
 gymnastique, 113
 gyrys cinguli, 221

H

habitable, 105, 106
 habitacle (avion ou
 bateau), 106
 habitacle (de
 compas), 106
 habitude, 105, 106
 habitué, 105, 107
 hachage, 105, 107
 haché: du ~, 306
 hache-légume, 307
 hache-paille, 307

hachis, 308
 hafnium, 307
 hagiographe, 308
 hagiographie, 308
 hagiographique, 308
 hallucination négative,
 10
 handicap, 19
 hapantotype, 265
 hétéronyme, 11, 12,
 14, 15
 hétérotope, 151
 hétérotype, 151
 hexagone, 103, 104
 hindou, 33
 hindouisme, 33
 holotype, 265
 homéopathie, 109
 homme actif, 295
 homographe, 14
 homosexualité, 150
 homosexuel, 150
 homotypie, 149, 150
 homéostasie, 56
 homéotherme, 56
 hormonologie, 93
 hôte local, 66
 hotte, 326
 hotte de cheminée,
 322
 hydroclassification,
 262
 hydromécanique, 126
 hyperactif, 240, 241

hyperactivité, 241
 hyperbare, 221, 240
 hyperbarie, 220, 221
 hyperbarique, 221
 hyperbarisme, 221
 hypersensibilité, 241
 hypnotique, 112
 hypobare, 221
 hypocoristique, 94
 hypoprosodie, 109

I

iconotype, 265
 idée reçue, 108, 109
 idiotope, 266
 idiotype, 266
 idiotypie, 266
 illusion des sosies, 10
 imagé, 151
 imageant, 150, 151
 imagination, 47
 imaginer, 47
 immunité, 241
 immunoadhérence,
 245
 impérieux, 313
 implosion, 320
 imposture notoire,
 186, 187
 inadaptation, 110
 inadapté, 108
 inadaptés mentaux,
 108

inadaptés moteurs,
 108
 inadaptés sociaux, 108
 incapable majeur, 30
 incidence, 108, 111
 inclusion, 111
 incriminer, 198
 indépendance, 268
 index, 42, 43
 index cardiaque, 42,
 44
 index de
 concentration, 42,
 44
 index de morbidité,
 43, 44
 index de mortalité,
 43, 44
 index systolique, 43,
 44
 indicateur, 45
 indicateur
 nutritionnel, 45
 indicateurs de santé,
 45
 indice, 42, 43
 indice comparatif, 43,
 45
 indignation, 309
 indigné, 309
 indirect, 342
 indisponibilité, 117,
 119
 inducteur, 111, 112

induction, 111, 112,
 178
 induction
 électrostatique, 112
 induction magnétique,
 112
 inflexion vocalique,
 109, 112
 influence
 électrostatique, 117,
 119
 information, 199, 208,
 348
 inhiber la croissance,
 109
 inhibiteur, 111, 218
 inhibition, 111, 218
 injection des
 conjonctives, 290
 inné, 244
 instant d'osmose, 168
 intelligence, 143
 intelligence (avec),
 160
 intelligence avec, 164,
 173
 intelligence avec
 l'ennemi, 137, 138
 intemporel, 220, 221
 intensivité, 117, 120
 intermittent, 350
 intermittents du
 spectacle, 350
 interruption, 94
 intersaison, 150

intima, 245
 intonation, 113
 intrusif, 6
 intrusion, 6, 7
 invariant, 151
 inventer, 47
 inversion du sucre,
 117, 118
 inversion sexuelle, 150
 inversi, 150, 152
 iotacisme, 149
 irrépressible, 312
 islamique, 33
 islamisme, 33
 islamiste, 33
 isométrique, 88
 isomorphe, 150, 154
 isométrique, 152
 isoton-, 152
 isotonie, 150, 152,
 157
 isotonique, 152, 157
 isotonisme, 152
 isotype, 264–266
 isotypie, 264–266
 itératif, 183, 185

J

jardin privatif, 191
 jeter, 350
 juge des tutelles, 31

K

kharidjisme, 34

L

langue cible, 39
 langue d'adossement,
 39, 40
 langue source, 39
 langue
 supplétionnelle, 58,
 61
 langue supplétive, 58,
 61
 lauze, 314
 lectotype, 265
 ledit, 289, 290
 législation du travail,
 24
 législation sociale, 22,
 24
 lépréchaunisme, 292
 lesbianisme, 38, 40
 lesbien, 40
 lestage, 339
 létal, 59
 lieu commun, 108
 lieu géométrique, 66
 ligne aérienne, 247
 lipide, 316, 317
 lis du vent, 356
 lithotripsie
 extracorporelle, 321

lithotripsie
 intracorporelle, 321
 lithotriteur, 321
 lithotritie, 321
 livre, 54
 lobectomie, 221
 lobotomie, 220
 lobotomiser, 220
 local, 62, 64, 66
 localisation, 65
 localisé, 65
 localiser, 65, 66
 localité, 65
 localité
 (géométrique), 66
 localité
 bidimensionnelle, 66
 localité
 tridimensionnelle, 66
 localité
 unidimensionnelle,
 66
 logique, 179
 loi conditionnelle, 137
 luthérianisme, 33
 luthérien, 33

M

machine agricole, 205
 machine
 dynamoélectrique,
 118

- machine
 électromécanique, 118, 126
 mâchonement, 344
 mâchonner à vide, 345
 mahométan, 33
 mahométisme, 33
 maladie des caissons, 221
 maladie spécifique, 39
 manomètre, 339
 manteau, 322
 mantelet, 323
 marche d'escalier, 323
 marquise, 323
 marxisme, 33
 marxiste, 33
 matières
 consommables, 80
 matriarcat, 155
 matriarcat
 psychologique, 155
 médecin traitant, 31
 médecin hyperbariste, 220
 médecine
 hyperbarique, 220
 médecine nucléaire, 252
 media, 245
 méiose équationnelle, 2
 méiose réductionnelle, équationnelle, 1
- mélodie, 99
 membre d'une unité de choc, 321
 mémoire statique, 65
 -mère, 59
 mère possessive, 157
 mesure, 210
 mesure abstraite, 209, 210
 mesure d'ensemble, 210
 mesure ensembliste, 210
 méthode de concordance, 150, 151
 microbe, 39
 microchimie, 267
 microchirurgie, 267
 milieu transparent, 92
 mise au point, 65
 misonéisme, 221
 miteux, 271
 mode autonome, 65
 mode déconnecté, 65
 modèle exclusif, 6, 8
 modèle linéaire, 250
 mono-, di-, tri-, tétra-, penta-, hexagonal, 104
 monotype, 117, 118
 monotypie, 117
 montant, 322
 morphème, 269
- moteur aérobie, 249
 moteur de recherche, 299
 mouvement
 antinucléaire, 251
 mouvement ascendant d'un astre, 256
 mouvement retardé, 188, 190
 multifocalité, 86
 multilatère, 104
 multilatéral, 104
 muser, 5
 musicologie, 99
 musicologie (théorique), 98
- N**
- naïf, 25
 naisseur, 67–69
 nano-fibre, 35
 nanofibre, 35
 nationaliser, 212
 navigation aérienne, 247
 néophobie, 220, 221
 néotype, 265
 non-information, 175, 176
 noyau antiatomique, 251
 nucléaire, 251
 numéricité, 53, 55

O

oblatif, 158
 obligation, droit de
 réserve, 193
 observation, 352
 occasion, 98
 officiel, 326
 onde de choc, 320
 opercule, 342
 ordinateur de bureau,
 65
 organe segmental, 23
 orthonyme, 14
 orthoptie, 93
 orthoptiste, 92, 93
 oscillation, 21
 osmose, 168
 osmose inverse, 209,
 211
 ovulation, 151
 ovuler, 151
 oxygénothérapie, 221

P

pactiser, 159, 160
 pactiser avec
 l'ennemi, 160
 pâle, 313
 pâle reflet, 2
 palmes, 339
 parachute de plongée,
 342

parachute de relevage,
 342
 parallactique, 206,
 207
 parallaxe, 206, 207
 paramétrer, 299
 paratype, 265
 parc d'attractions, 4
 paritarisme, 86, 87
 partenaires sociaux,
 22, 24
 partie, 54
 partie intégrante, 73
 pâte sableuse, 128
 patient, 243
 patrimoine génétique,
 40
 pause respiratoire,
 360
 pavois, 323
 pédoncule, 22
 peintre reconnu, 197
 pendule
 compensateur, 138
 pentagone, 103
 perfectif, 70
 périartérite, 245
 période, 131
 périphérique, 159
 permutation, 137, 140
 personnes âgées
 dépendantes, 219
 perspective à 2 (3)
 points de fuite, 50
 perspective à 3 points
 de fuite, 51
 perspective à deux
 points de fuite, 51
 perspective aérienne,
 51
 perspective
 atmosphérique, 51
 perspective centrale,
 50
 perspective conique,
 51
 perspective curviligne,
 52
 perspective
 cylindrique, 52
 perspective
 différentielle, 51
 perspective frontale,
 50
 perspective linéaire,
 50, 52
 perspective oblique,
 50
 perspective par
 changement de
 couleur, 51
 perspective par
 changement de
 taille, 50, 51
 perspective par
 chevauchement, 50,
 51
 perspective sphérique,
 52

- perspective à un point de fuite, 50
 perturbation, 65
 phase, 95
 phase hormonale, 93
 philosophie
 antiatomique, 251
 phospho-alcool, 316
 phospholipide, 316
 physiologie, 26
 physiologie du personnel, 26
 pigoulière, 96
 placer, 66
 plafond, 324
 plan coté, 159, 162, 166, 172
 plante adventice, 244
 plongée loisir, 339
 plongée sous-marine, 339
 plumule, 58
 plurivoque, 184
 phylogénèse, 59
 point anguleux, 21
 point critique, 21
 point d'arrêt, 21
 point d'inflexion, 21
 point de rebroussement, 21
 point particulier, 21
 point régulier, ordinaire, 21
 point singulier, 17, 21
 point stationnaire, 21
 pôle auxiliaire, 141
 pôle conséquent, 137, 141
 poly-, 41
 polygone, 103, 104
 ponction lombaire, 182, 185
 portée, 214
 possessif, 158
 postcombustion, 159, 160
 poste aérienne, 247
 préaccentuer un signal, 86, 87
 précipitation, 24
 précontrainte du béton, 159, 161
 prédicat, 185
 préfaneuse, 205
 préférentiel, 12
 prématuré, 163
 prendre la tension, 78
 pression osmotique, 213
 prévalence, 108
 prévaloir, 183
 préventorium, 249
 prévision, 190
 principe (d'identité) des indiscernables, 112
 principe (premier,rationnel), 127
 principe actif, 118
 principe de la supplétivité, 58
 principe de territorialité, 7
 principe des indiscernables, 109
 principe immédiat, 117, 118
 principe nutritif, 118
 prise aérienne, 247
 privatif, 188, 191
 probabilisme, 182, 183
 probabilité
 conditionnelle, 137, 141
 problème de classe, 16
 problème social, 16
 procès, 70
 procréateur, 69
 profil, 299
 programmation, 190
 projection, 190
 projection
 démographique, 188, 190
 projection
 économique, 188, 190
 promoteur, 188, 191
 pronation, 48
 propagande, 347
 proportion, 43
 propos, 185

proposition inductrice,
109
proposition
subordonnée
complétive, 94
proposition
substantive, 94
prospective, 179, 190
prédominant, 183
prévalence, 111, 182,
183
pseudonyme, 15
psyché, 26
psychologie du
personnel, 26
publicité, 347
pulsant, 159, 162
pulseur, 165
putch, 287
pâle, 310

Q

quadrangle, 104
quadrilatère, 104
quand on aime on ne
compte pas, 303
quelconque, 138

R

rachicentèse, 185
radeau des cimes, 324
raison séminale, 11
raisonnement, 179,
180

raisonnement
consistant, 150
raisonnement
déductif, 178
raisonnement logique,
175, 177, 179
raisonner, 180
ralentissement
électromagnétique,
217
ralentisseur
électromagnétique,
217
rapport, 43
ratio, 42, 43
rayon d'action, 213,
214
rayon vecteur, 209,
210
réaction de défense de
l'organisme, 92
réalité, 230
réognition, 182
reconnaître, 197
reconnu, 198
reconversion, 190
reconvertir : se ~
dans, 188, 190
récréer, 5
redimensionner, 169
redoutable, 310, 313
réductionnel, 1
réduire une fraction à
sa plus simple
expression, 6

refuser de participer,
220
régime de la
communauté
(mariage), 188, 190
régime matrimonial,
190
registre d'élevage,
67–69
règle de
proportionnalité,
190
règle de trois, 190
règle du produit en
croix, 190
régler, 56
régression linéaire,
250
réguler, 56
remplacer, 81, 272
renaturation, 182
renaturer, 183
renforcer, 81
renseignement, 45
repas convivial, 149
répertoire racine, 23
répresseur, 112
reproducteur, 69
réseau local, 62
réseau social, 299
respiration, 360
respiration amphibie,
182
rétablissement, 149
réticence, 4

réticent, 4
 rhème, 182, 185
 rigidité cadavérique,
 289
 robe d'un vin, 289,
 290
 rocade, 160
 rotacisme, 149
 ruminer, 345

S

sablé, 128
 salaud, 290
 saltation, 17, 20, 27
 sanatorium, 248
 saphique, 40
 saphisme, 38
 sauvegarde de justice,
 30, 31
 sauvegarde judiciaire,
 31
 sauvegarde médicale,
 31
 schéma, 115
 schiste, 314
 science de
 l'information, 195
 science, théorie des
 probabilités, 182
 sciences de
 l'information et de
 la communication,
 195

sciences de
 l'information et des
 bibliothèques, 195
 sécuriser, 299
 sécuritaire, 22, 24
 sédiment, 23, 24
 sédimentation, 24
 sédimenter, 24
 segment, 25
 segment de marché,
 35, 36
 segmental, 23
 seiche, 17, 20
 sélecteur à air, 260,
 261
 sélectif, 12
 sélectionneur, 69
 sens actuel, 219
 sens potentiel, 219
 sentiment possessif,
 157
 séparateur à air, 260
 séparateur à vent, 260
 séquestrer, 161
 sériation, 17, 21
 sérum physiologique,
 23, 25
 sessile, 22, 24
 shî 'ah, 34
 simplisme, 23
 simpliste, 23, 25
 sinusite, 58
 situer, 66
 social, 22, 23

socioculturel, 18
 sociogramme, 23, 26
 socioprofessionnel, 17,
 18, 20
 socioprofessionnel :
 un ~, 17, 20
 solliciter le moteur, 38
 soluté isotonique, 25
 solution de contiguité,
 92, 94
 solution de continuité,
 92, 93
 soma, 26
 somation, 23, 26
 sommet, 324
 sosie, 10
 soumettre à une
 ellipse, ellipse, 4
 soupape, 342
 sous-amendement, 35,
 36
 sous-médicalisé, 39
 spatiation, 277
 spectacle, 352
 spectacle vivant, 351,
 352
 sphère pulsante, 159,
 162
 stade amphibole, 246
 stade oral, 95
 stagflation, 35, 36
 stationnarité
 démographique, 39
 stationnarité
 économique, 39

statu quo, 126, 130, 132
 sthénique, 158
 stock chromosomique, 39
 stock génétique, 39, 40
 stomachique, 39, 40
 structure
 tridimensionnelle, 279
 style haché, 306, 307
 substantialité, 39
 substantif, 94
 substrat, 202
 sucre inversé, 117, 118, 127
 suggestif, 39
 suicidé, 295
 sujet, 94
 sunnisme, 32, 33
 sunniste, 32
 sunnite, 32, 33
 superfécondation, 39
 superstrat, 202
 supination, 48
 suppléant, 81
 suppléer, 81
 supplét-, 58
 supplétif, 60, 81
 supplétion, 41
 supplétivité, 58, 80
 supplétivité de l'entreprise, 61

supraconduction, 8
 syllabe, 112
 symbolique (la), 38
 symbolisme, 38
 syntype, 265
 système limbique, 220

T

tâche, 65
 tampon, 77, 79
 tamponnade cardiaque, 79
 tamponné, 79
 tamponnement, 77
 tamponner, 79
 tamponneur, 77
 tautomère, 57
 taux, 43
 taxon, 59, 265
 technique, 326
 teint, 290, 311
 téléphage, 78, 79
 téléphagie, 78
 terminaison nerveuse, 57
 terminal intelligent, 65
 ternaire, 35, 36
 territorialité, 7
 territorialité des lois, 7
 test colorectal, 77
 test de numéricité, 55
 test de raisonnement logique, 178
 tête chercheuse, 137, 140
 thanato-, 59
 thanatologie, 57, 59
 thanatopraxie, 57, 60
 thème, 185
 théorie de la bicarburant, 86
 théorie de la cardinalité, 138
 théorie de la décision, 86, 87
 thermorécepteur, 109
 thermorégulation, 53, 56
 thermostat, 56
 toit, 324
 tomaison, 53, 54
 tomber sous le vent, 355
 tome, 53, 54
 tomer, 53–55
 tonique, 158
 tonus musculaire, 158
 toubib, 271
 trafic aérien, 247
 trait de caractère, 311
 tramer, 160, 165
 tramoier, 344
 transcendant, 71
 transformationnel, 58
 transformé, 53

transformé (le), 55
transformée, 53
transformée (la), 55
transit, 80
transit intestinal, 78
transiter, 80
transmettre: se ~
par l'hérédité, 77
transmettre: se ~
par les femmes, 77
transmission verticale,
horizontale, 77
transport aérien, 247
transport d'électricité,
80
transport de chaleur,
80, 82
transport de masse,
80, 82
transposer une
matrice, 81, 83
triangle, 103, 104
tricourant, 81, 82
trier, 261
trifocal, 86
trifocalité, 86
trifonctionnel, 77
trilatère, 104
trilatéral, 104
troncature, 81, 83

tube aurinifère, 248
tubule rénal, 248
tunica adventitia, 245
tunica externa, 245
tunica intima, 245
tunica media, 245
tunique externe, 245
tunique interne, 245
tunique moyenne, 245
turbocompresseur, 81,
83
tutelle, 30
tuteur, 30
tutoriel, 31

U

unidirectionnel, 186,
187
univocité, 182, 184
univoque, 184
uranium appauvri, 3
uranium enrichi, 2, 3

V

vaisseau chylifère, 248
valence, 115
variété, 265
vasorum, 245

verbe défectif, 150
vernacularisme, 76
verre trifocal, 86
verre triple foyer, 86
verrière, 323
victime, 77, 295, 296
victimisation, 77
victimiser, 77, 79
victimologie, 79
vidimer, 188–190, 194
vidimus, 188, 193
vie sociale, 19
vie émotionnelle,
sentimentale,
amoureuse, sexuelle,
sociale, 310
virus défectifs, 152
vivre en bonne
intelligence avec,
173
voie aérienne, 247
volontariat, 92
volume, 54
voyelle infléchie, 109
vraisemblable, 183

Y

yeux injectés de sang,
289, 290

TAOLENN

TAOLENN

Kentskrid	vii
Roll an dud meneget dre deskanvioù e LAVAR 21	ix
Berradurioù yezhel	x
Teskanvioù an oberoù	x
NOTENNOÙ LABOUR	1
Menegvaoù Lavar 21	361
Menegva brezhonek	363
Menegva gallek	399
Taolenn	417

PREDER

EMBANNADURIOÙ A BREDEROURIEZH, YEZHOURIEZH HA
LENNEGEZH

Prientet d'an embann gant Preder

Sezva : PREDER
19 Park Maen Meur
F-29700 PLOVEILH

Pg. : (00 33) 02 98 55 10 75
Mal-e : preder.coic@wanadoo.fr Load : www.preder.net

ISBN : 978 2 901383 91 8

Diskleriet hervez lezenn, trede trimiziad 2023
Lakaet er waskerell evit Embannadurioù PREDER
gant Dupliprint Mayenne